بانک ملت
bank mellat

اداره کل آموزش

بانکداری عملیاتی ۱

تاریخ ویرایش : ۱۴۰۲/۱۰/۲۵

فهرست

پیشگفتار ۱

تاریخچه بانکداری ۲

سابقه بانکداری در جهان ۲

سابقه بانکداری در ایران ۳
فهرست کامل بانک‌های ایران از بدو تأسیس اوّلین بانک ٦
تعریف پول: ۹
انواع پول ۱۰
وظایف و نقش پول ۱۱
حجم پول در گردش : ۱۲
اهداف و وظایف بانک مرکزی: ۱۲
اداره امور بانکها: ۱٤
اعضاء شورای پول و اعتبار: ۱٤
تجهیز منابع پولی ۱۵
اشخاص حقیـقی، ۱۵
اشخاص حقوقی، ۱۵
سامانه نهاب : ۱۹
کد شهاب : ۱۹
شرایط و مدارک لازم عمومی جهت افتتاح حساب جاری: ۲۰
نکات مهم در قسمت حساب جاری ۲۲
افتتاح حساب جاری برای اشخاص حقوقی: ۲٤
الف. افتتاح حساب جاری موقت بنام شرکت در شرف تاسیس: ۲٤
مراحل اجرایی افتتاح حساب جاری برای اشخاص حقیقی وحقوقی در سامانه متمرکز: ۲۵
مدیریت مشتریان حسابهای متمرکز: ۳۰
عملیات مسدودی در سامانه متمرکز: (اطلاعیه ۲/۱۲۱۵۷ مورخ ۱٤۰۲/۰۹/۱٤ اداره کل سازمان و بهبود روشها) ۳۱
رفع انسداد حساب/ مبلغ: ۳۳
عملیات بستن حساب جاری در سامانه متر کز : ۳٤
گشایش حساب جاری مشترک : ۳٦
افتتاح حساب جاری برای اشخاص روشندل و بی سواد : ۳۷

« تعهدنامه افتتاح حساب برای افراد نابینا » ۳۸

حساب جاری برای اتباع کشورهای بیگانه و عراقی و افغانی ٤۳
نحوه پرداخت چکهای حسابهای دولتی: ٤۷
انواع وکالتنامه: ۵۰
وکالت نامه در حالات ذیل لغو می گردد: ۵۰
چک: ۵۲
شرایط صوری چک: ۵۲
فروش و تحویل وانواع دسته چک: ۵٤
صدور گواهینامه عدم پرداخت چک (برگشت چک): ۵۷

اصلاحیه قانون صدور چک مصوب ۱۳۹۷/۰۸/۲۳ مجلس شورای اسلامی (اطلاعیه ۲/۱۰۱٦۳ مورخ ۹۸/۰٤/۱۱
اداره کل سازمان و بهبود روشها و آخرین اصلاحات اردیبهشت ۱٤۰۰)..... ٦۳

اتاق پایا پای اسناد بانکی: (چکاوک)..... ۷۹

تاریخ ویرایش : ۱۴۰۲/۱۰/۲۵

نحوه ثبت و واگذاری چکهای طرح جدید: (اطلاعیه ۲/۱۱۰۵۰ مورخ ۱٤۰۰/۰۲/۰٦ اداره کل سازمان و بهبود روشها) ۸۱
انتقال وجه : ۹٤
الف) چک بانکی : (بخشنامه ۱/۱٤۱۳ مورخ ۹۹/۰۹/۰۱ اداره کل سازمان و بهبود روشها) ۹٤
استرداد چکهای بانکی ۱۰۲
چکهای رمز دار وارده سایر بانکها و همچنین بانک ملت سایر شعب : ۱۰٤
فقدان چک بانکی : ۱۰۸
انتقال وجه از طریق سامانه سحاب : ۱۱٦
۳ـ دستور العمل صدور حواله های الکترونیکی از طریق سامانه ساتنا ۱۱۷
٤ – انتقال وجه به وسیله خدمات بانکداری اینترنتی (حواله اینترنتی و همراه بانک): ۱۲۷
سپرده قرض الحسنه پس انداز: ۱۲۸
افتتاح حساب گروهی پس‌انداز کارکنان دولت ۱۳۱
عملیات افتتاح حساب پس انداز قرض الحسنه و کوتاه مدت متمرکز: ۱۳۳
نکات مهم در رابطه حساب‌های قرض‌الحسنه و کوتاه مدت ۱۳۷
شرایط عمومی گشایش حساب سپرده سرمایه گذاری مدت دار: ۱۳۸
«عملیات انسداد حساب/ مبلغ» ۱۵۲
انتقال سپرده سرمایه گذاری کوتاه مدت ویژه وبلند مدت به غیر: ۱۵۵
فوت صاحب حساب قرض الحسنه پس انداز / جاری / کوتاه مدت و مدت دار : ۱۵۹
عملیات صندوق ۱٦۱
نحوه نگهداری کلید و رمز صندوق: ۱٦۲
رمز صندوق: ۱٦٤
اولین اقدامات رییس دایره سپرده و خدمات ۱٦٤
تهیه ستواسیون و ارسال وجوه مازاد شعبه : (اطلاعیه ۲/۱۰۱۸۳ مورخ ۱۳۹۸/۰٤/۳۰ اداره کل سازمان و بهبود روشها) ۱٦۷
فزونی و کسر صندوق: ۱٦۸
حد پرداخت فزونی صندوق در شعب : (بخشنامه ۱/۱۳٤۹ مورخ ۹٦/۰۳/۰٦ اداره کل سازمان و بهبود روشها) ۱۷۰
فزونی باند یا کسر باند: ۱۷۱
دریافت انواع قبوض: ۱۷۱
عملیات مربوط به دریافت و پرداخت: ۱۷۲
پرداخت اقساط انواع تسهیلات متمرکز: ۱۷۵
آستانه مجاز برداشت از حساب‌های متعلق به اشخاص حقوقی به صورت غیرحضوری ۱۷۵
موضوع بخشنامه شماره ۲/۱۱۹۱۸ مورخ ۱٤۰۲/۰۲/۱۹ اداره مبارزه با پولشویی و تامین مالی تروریسم و اداره کل سازمان و بهبود روشها ۱۷۵
نحوه ارایه خدمت به اشخاص تحت مراقبت (اطلاعیه ۲/۱۲۰۳۷ مورخ ۱٤۰۲/۰۵/۲٤ مدیریت مبارزه با پولشویی وتامین مالی تروریسم) ۱۷٦
نحوه ارایه خدمات بانکی به اشخاص مظنون به پولشویی (اطلاعیه ۲/۱۲۱٤٦ مورخ ۱٤۰۲/۰۹/۰۵ مدیریت مبارزه با پولشویی وتامین مالی تروریسم) ۱۷٦
الزامات اجرایی تعیین سطح فعالیت اشخاص حقیقی فاقد شغل و اشخاص حقوقی غیر فعال ۱۷۸
(بخشنامه ۱/۱٤٤٦ مورخ مورخ ۱٤۰۱/۰٤/۰٤ مدیریت مبارزه با پولشویی وتامین مالی تروریسم و اداره کل سازمان و بهبود روشها) ۱۷۸
ارایه خدمات ذیل به اشخاص حقیقی فاقد شغل یا اشخاص حقوقی غیر فعال مجاز نمی‌باشد. ۱۸۰
شاخص‌های معاملات مشکوک به پولشویی ۱۸۰
نکات مهم در رابطه با امور صندوق و دایره سپرده و خدمات ۱۸۹
بازداشت وجوه حساب مشتریان: ۱۹۱

تاریخ ویرایش : ۱۴۰۲/۱۰/۲۵

نکات قابل توجه در اجرای بازداشتنامه : ۱۹۲
تعریف سفته : ۱۹٤
تنظیم مندرجات سفته ۱۹٦
نکات قابل توجه در رابطه با تنظیم سفته ۱۹۷
اظهارنامه ۱۹۸
واخواست سفته/ برات ۱۹۹
عملیات اجرائی واخواست ۲۰۱
اوراق مشارکت ۲۰۳
مشخصات اوراق مشارکت ۲۰۳
شرایط و مقررات عمومی ۲۰٤
صندوق اجاره : بخشنامه شماره ۱/۱٤٦٥ مورخ ۱٤۰۲/۰٥/۱۰ مدیریت امور بانکداری شخصی و بهبود تجربه مشتری ۲۰٥

تاریخ ویرایش : ۱۴۰۲/۱۰/۲۵

پیشگفتار

به نام خالق هستی

«ما آن چیزی هستیم که می اندیشیم ، هستی ما با افکارمان بلندی می گیرد و دنیایمان را با اندیشه هایمان می سازیم»

کتابی که در پیش رو دارید تضمن مطالبی است که با مطالعه جامع الاطراف و تجدید نظر اساسی در چارچوب درس بانکداری داخلی«۱» با ماهیت کاربردی / عملیاتی متناسب با الگوی مورد نیاز آموزشی در بحث بانکداری عملیاتی شعب و با رویکرد نوین در آموزش همکاران گرامی صورت پذیرفته است.

استقبال شایان توجه همکاران گرامی و علاقه دانشجویان به این کتاب موجبات غنی سازی و به روز نگه داشتن مطالب این کتاب را تداوم بخشید.

بدیهی است ضرورت قطعی و اجتناب ناپذیر توسعه اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی کشور و همچنین رویکرد و سیاستهای داخلی مدیریت محترم بانک ملت در خصوص تدوین برنامه عملیاتی و گسترش بانکداری الکترونیک زمینه ساز تغییر محتوای آموزشی و انتقال دانش و مهارت متناسب با تغییرات به وجود آمده در فرآیند انجام خدمات بانکی را ایجاد نمود.

مطالب مندرج در کتاب کاملاً منطبق با عملیات جاری شعب و نرم افزار قابل استفاده بوده و سعی گردیده حتی الامکان تصویر نمونه های مورد استفاده و کدهای مربوط به پردازشهای سامانه ها با توجه به آخرین دستورالعملها و بخشنامه های بانک در آن درج گردد تا بدین وسیله به عنوان یک راهنمای گویا با قابلیت آموزش از راه دور و غیرحضوری نیاز اطلاعاتی همکاران در کلیه سطوح (اعم از کارکنان صف و ستاد) بالاخص کارکنان بدو استخدام را فراهم سازد. ضمن ابراز تشکر از مدیریت محترم اداره کل آموزش و سایر همکاران ارجمند که در تهیه و جمع آوری این کتاب، اینجانب را یاری داده اند مزید توفیق همگان را در خدمت به کشور و سرفرازی پرچم پر افتخار بانک ملت را از ایزد متعال مسئلت می نماید.

«انسان مخلوق شرایط نیست

بلکه خالق آن است

بنیامین دیزرائیل

تاریخ ویرایش :۱۴۰۲/۱۰/۲۵

تاریخچه بانکداری

بانکداری در جهان باصرافانی آغازشد که باتعیین عیار فلزات قیمتی موجب سهولت مبادله آنها با کالاها شده وبا جلب اعتماد مردم و صدور اسناد تعهد توانستند امانت دار اسناد تجاری شوند که تداوم تجارت آنان بایاری و حمایت همان صرافان امکان پذیر شد.اما مبادله کالاورواج دادوستدچه در داخل محدوده وچه خارج از آن نیاز به ابزار پرداختی داشت که در تعیین ارزش وامکان سنجش انواع کالاها وخدمات پذیرفته عموم باشدتا علاوه بر انجام معاملات در وصول مطالبات از مشتریان دورونزدیک با احتمال خطرات ناشی از جابجایی فلزات قیمتی موجب به کارگیری روشی شود که فرآیند آن سهولت در عملیات صرافی وکسب وام وحمایت اعتباری به پشتوانه اندوخته صرافان باشد.این سرآغاز حرفه بانکداری و موسسات اعتباری شد .

سابقه بانکداری در جهان

بانکداری در جهان از هنگامی آغاز گردید که پول به عنوان وسیله داد و ستد و مبادله کالا مورد استفاده قرار گرفت. خطرات ناشی از نقل و انتقال پول ، وصول مطالبات از مشتریان دور و نزدیک و سپردن وجوه نقد به جای مطمئن از نخستین علل ایجاد بانک و بانکداری به شمار می‌آید.

کلمه بانک احتمالاً از واژه آلمانی BNAK به معنای نوعی شرکت و شاید هم از کلمهBANKO که یک واژه ایتالیایی و به معنای محل کسب صرافان (نیمکت صرافان) قدیم ایتالیا می‌باشد، گرفته شده است.

بانکداری در جهان را می‌توان به سه دوره تاریخی تقسیم نمود:

بانکداری در دوره قدیم (بیست قرن قبل از میلاد تا قرن پنجم میلادی)

در قوانینی که حمورابی پادشاه بابل (حدود ۲۰۰۰ سال قبل از میلاد) وضع کرده بود مقرراتی برای قبول سپرده و دادن وام ذکر شده است.

در چین حدود شش قرن قبل از میلاد بانکداری رواج داشته و اختراع کاغذ در قرن دوم میلادی موجب بسط و توسعه بانکداری در این کشور گردید.

در یونان قدیم (چهار قرن قبل از میلاد) معابد سپرده‌های مردم را پذیرفته و به اشـخاص و دولت‌هـا وام می‌دادند.

در امپراطوری روم نیز بانکداری مرسوم بود. با نفوذ یونانیان در روم و رونق گرفتن تجارت، بانکداری نیز رواج بیشتری یافت. بانکداران رومی به قبول سپرده، دادن وام و تبدیل پول‌های خارجی به داخلی مبادرت می ورزیدند.

بانکداری در قرون وسطی (از قرن پنجم تا قرن پانزدهم میلادی)

در دوره مزبور بانکداری نسبت به آنچه که در یونان و روم وجود داشت یک سیر قهقرایی را پیمود لکن با انجام برخی عملیات بانکی توسط اقوام مختلف به خصوص یهودی‌ها که صرافان این عصر بودند حیات خود را از دست نداد.

تعصب شدید کلیسا علیه دریافت بهره و منع مشروط آن در دین یهود که دریافت بهره را فقط از همکشیان خود حرام می‌دانستند سبب گردید که در این دوره فعالیت‌های بانکی در انحصار یهودیان قرار گیرد.

از اوایل قرن یازدهم میلادی به علت برقراری روابط بین المللی و رونق بازرگانی خارجی عملیات بانکی توسط کلیساها انجام شد لکن تجدید حیات بانکداری تا قرن چهاردهم میلادی به طول انجامید.

بانکداری در دوره جدید (قرن پانزدهم به بعد) :

با پیشرفت تدریجی داد و ستد در سواحل دریای مدیترانه و کشف آمریکا و راه‌های جدید برقراری روابط بازرگانی بین شرق و غرب ، بانکداری در این دوره گسترش یافت.

در این عصر فتوای جان کالون رهبر پروتستان‌ها مبنی بر رفع ممنوعیت بهره و همچنین ورود طلا و نقره فراوان از آمریکا و آثار پولی آن در کشورهای مختلف اروپائی به ازدیاد فعالیت‌های بانکی و تکامل آن در این دوره کمک شایانی نمود. نخستین تجربه بانکی به شکل جدید آن در فرانسه توسط جان لاو (Jahnlaw) در قرن هجدهم میلادی با ایجاد بانک و انتشار اسکناس تحقق یافت.

سابقه بانکداری در ایران

در ایران پیش از دوره هخامنشی صرافی به صورت کاملاً ابتدایی وجود داشت که در انحصار معابد و شاهزادگان بود. بعد از دوره هخامنشی که تجارت و کسب و کار رونق گرفت و پول مسکوک رواج یافت صرافی نیز توسعه بیشتری پیدا نمود. در زمان ساسانیان این حرفه رواج بسیار یافت و انتقال پول از نقطه‌ای به نقطه دیگر توسط برات متداول شد.

ورود اسلام به ایران و اشاعه احکام اسلامی از جمله، حرمت ربا باعث ایجاد وقفه در فعالیت‌های صرافی گردید.

در دوران صفویه صرافی در ایران که ازاختلالات ناشی از حمله مغول لطمه بسیار دیده بود دوباره رونـق گرفت و همراه با گسترش مبادلات تجاری توسعه یافت.

برخی از صرافان بزرگ این دوره با باز کردن حساب نزد بانک‌های بـزرگ خـارجی و تعیـین کـارگزار و اعزام نماینده به مراکز عمده تجارت، حوزه فعالیت خود را به بازارهای بین المللـی نیـز کشـانده بودنـد.

شهرهای تبریز، مشهد ، تهران، اصفهان ، شیراز و بوشهر از مراکز مهم صرافی در آن زمان بودند.

بانکداری در ایران :

بانکداری در ایران با تاسیس بانک جدید شرق که مرکزآن در لندن بود در سال ۱۲٦٦ شمسی در شمال شرقی میدان توپخانه(تجارت فعلی)شروع به فعالیت کرد و برای جلب مشتریان در شروع فعالیت به حسابجاری معادل۲/۵٪ در سال و سپرده های شش ماهه ٤٪ و یکساله ٦٪ سود می پرداخت و برای اولین بار اقدام به انتشار نوعی پول کاغذی به صورت حواله عهده خزانه بانک برای مبالغ بیش از ۵ قران و قابل پرداخت در وجه حامل نمود ودر سال ۱۲٦۷ در مقابل دریافت ۲۰۰۰۰ لیره انگلیسی کلیه شعب و اثاثیه بانک را به بانک شاهی واگذار نمود.

این بانک طبق قراردادتا بهمن ماه سال ۱۳۲۷ شمسی فعالیت داشت.

به موازات فعالیت بانک شاهی بانک استقراضی ایران نیز که توسط یکی از اتباع روسیه تاسیس شده بود در شمال ایران فعالیت می نمود ودر تاریخ ۱۳۰۱/۰۵/۲۲شمسی به دولت ایران واگذار گردید.

سپس در سال ۱۳۰٤ بانک سپه به عنوان نخستین بانک ایرانی با سرمایه اولیه ۳/۸۸۳/۹۵۰ ریال با موجودی صندوق بازنشستگان ارتشی به دستور دولت وقت تشکیل و شروع به فعالیت نمود.

وبه دنبال آن در سال ۱۳۰٦ دولت اجازه تاسیس بانک ملی را صادر وعملا در سال ۱۳۰۷ فعالیت بانک ملی با سرمایه ای معادل ۲۰/۰۰۰/۰۰۰ ریال آغاز گردید .از اقدامات مهم بانک ملی تحصیل امتیاز نشر اسکناس بودو تا قبل تاسیس بانک مرکزی در سال ۱۳۳۹ عمدتاً سیاستهای پولی و مالی دولت از طریق بانک ملی صورت میگرفت.

فکر تدوین قانون جامع پولی و بانکی کشور و تاسیس بانک مرکزی ایران به منظور تنظیم حجم پول و اعتبار و ارزش پول و اجرای سیاستهای پولی و نظارت بر سیستم بانکی مورد توجه مقامات اقتصادی دولت پهلوی قرار گرفت و پس از گذشت ۷٤ سال از شروع فعالیتهای بانکی در ایران بانک مرکزی با سرمایه ای معادل ۳/٦ میلیارد ریال در هجدهم مرداد ماه ۱۳۳۹ تشکیل یافت .

واحد پولی کشور ایران در حال حاضر ریال است و هر ریال معادل ۱۰۰ دینار و برابر با ۰/ ۰۱۰۸۰۵۵ گرم طلای خالص میباشد.لاکن بر اساس مصوبه اخیر مجلس در اردیبهشت ماه سال ۹۹ واحد رسمی پول ایران از

ریال به تومان تغییر یافت و بنا بر این مصوبه هر تومان معادل ۱۰ هزار ریال جاری و معادل یکصد قران است. بدیهی است با تصویب این لایحه توسط شورای نگهبان حذف چهار صفر از پول ملی عملیاتی شده و بانک مرکزی موظف است ظرف مدت ۲ سال از تاریخ تاریخ لازم الاجرا شدن این قانون ترتیبات اجرای لازم را جهت آغاز دوره گذار فراهم نماید.

تعریف بانک :

بانک سازمان اقتصادی/مالی/خدماتی است که با هدف کسب سود و ارائه خدمات و همچنین جذب منابع سرگردان (تجهیز منابع) و هدایت آن در راستای تحقق اهداف اقتصادی کشور و دولت از طریق اعطای تسهیلات (مصارف) انجام وظیفه می نماید. مبحثی که در درس بانکداری داخلی یک به آن خواهیم پرداخت جذب نابع است ، منابع بانک اساساً به صورت دو نوع سپرده جمع آوری می شود.

۱ – سپرده های غیر هزینه زا :

شامل حساب قرض الحسنه جاری (کم هزینه دیداری)

قرض الحسنه پس انداز

۲– سپرده های هزینه زا: (غیر دیداری)

-سپرده کوتاه مدت عادی

-سپرده کوتاه مدت ویژه (۳و ٦ ماهه)

- سپرده بلند مدت یکساله

-بلند مدت دوساله و سه ساله

فهرست کامل بانک‌های ایران از بدو تأسیس اوّلین بانک

ردیف	نام بانک	سال تأسیس یا آغاز فعالیت	سال پایان فعالیت	سهامداران			مالکیت بانک		توضیحات
				بانک‌ها یا سایر اشخاص خصوصی ایرانی	بانک‌ها یا سایر اشخاص خارجی	دولت، بانک‌ها یا سایر مؤسسات دولتی	خصوصی	دولتی	
۱	بانک جدید شرق	۱۲٦٦	۱۲٦۸		*		*		
۲	بانک شاهنشاهی ایران (شاهی)	۱۲٦۷	۱۳۲۷		*		*		
۳	بانک استقراضی ایران	۱۲۷۰	۱۳۰۱		*		*		
٤	بانک ایران	۱۳۰۱	۱۳۱۲			*		*	۱
٥	بانک عثمانی	۱۳۰۱	۱۳۳٤		*		*		۲
٦	بانک روس و ایران	۱۳۰۳	۱۳٥۹						
۷	بانک سپه	۱۳۰٤	فعال			*		*	
۸	بانک کارگشایی	۱۳۰٥	فعال			*		*	۳
۹	بانک ملی ایران	۱۳۰۷	فعال			*		*	
۱۰	بانک تعاون کشاورزی ایران	۱۳۱۲	۱۳٥۸			*		*	٤
۱۱	بانک رهنی ایران	۱۳۱۷	۱۳٥۸			*		*	
۱۲	بانک صنعتی و معدنی ایران	۱۳۲٥	۱۳۳۰			*		*	٥
۱۳	بانک انگلیس درایران وخاورمیانه	۱۳۲۷	۱۳۳۱		*		*		
۱٤	بانک بازرگانی ایران	۱۳۲۸	۱۳٥۸	*			*		٦
۱٥	بانک برنامه	۱۳۳۰	۱۳۳٥			*		*	٥
۱٦	بانک عمران	۱۳۳۱	۱۳٥۸	*			*		۷
۱۷	بانک صادرات ایران	۱۳۳۱	فعال	*		*	؟	؟	۸
۱۸	بانک توسعه صادرات ایران	۱۳۳۱	۱۳۳۷					*	۹
۱۹	بانک ساختمانی	۱۳۳۱	۱۳٤۲			*		*	۱۰
۲۰	بانک بیمه بازرگانان	۱۳۳۱	۱۳٥۲	*			*		۱۱
۲۱	بانک تهران	۱۳۳۱	۱۳٥۸	*			*		
۲۲	بانک پارس	۱۳۳۱	۱۳٥۸	*			*		

تاریخ ویرایش :۱۴۰۲/۱۰/۲۵

ردیف	نام بانک	سال تأسیس یا آغاز فعالیت	سال پایان فعالیت	سهامداران			مالکیت بانک		
				بانک‌ها یا سایر اشخاص خصوصی ایرانی	بانک‌ها یا سایر اشخاص خارجی	دولت، بانک‌ها یا سایر مؤسسات دولتی	خصوصی	دولتی	
۲۳	بانک اعتبارات صنعتی	۱۳۳۵	۱۳۵۸	*		*		*	۵
۲٤	بانک اصناف ایران	۱۳۳۷	۱۳۵۱	*			*		۱۲
۲۵	بانک تجارت خارجی ایران	۱۳۳۷	۱۳۵۸	*	*	*	*		۹
۲٦	بانک تجارتی ایران و هلند	۱۳۳۷	۱۳۵۸	*	*		*		
۲۷	بانک بیمه ایران	۱۳۳۷	۱۳۵۸			*		*	
۲۸	بانک اعتبارات ایران	۱۳۳۷	۱۳۵۸	*	*		*		
۲۹	بانک ایران و انگلیس	۱۳۳۷	۱۳۵۸	*	*		*		
۳۰	بانک کار	۱۳۳۷	۱۳۵۸	*	*		*		
۳۱	بانک ایران و خاورمیانه	۱۳۳۸	۱۳۵۸	*	*		*		
۳۲	بانک توسعه صنعتی و معدنی ایران	۱۳۳۸	۱۳۵۸	*	*		*		
۳۳	بانک بین المللی ایران و ژاپن	۱۳۳۸	۱۳۵۸	*	*		*		
۳٤	بانک ایرانیان	۱۳۳۸	۱۳۵۸	*	*		*		
۳۵	بانک ایران و غرب	۱۳۳۸	۱۳٤۳	*	*		*		۱۳
۳٦	بانک اقتصادی ایران	۱۳۳۸	۱۳٤۱	*			*		
۳۷	بانک مرکزی ایران	۱۳۳۹	فعال			*		*	۱٤
۳۸	بانک رفاه کارگران	۱۳٤۰	فعال	*		*	؟	؟	۱۵
۳۹	بانک اعتبارات تعاونی و توزیع	۱۳٤۳	۱۳۵۸	*			*		۱۳
٤۰	بانک توسعه کشاورزی ایران	۱۳٤۷	۱۳۵۸			*		*	۱٦
٤۱	بانک ایرانشهر	۱۳۵۱	۱۳۵۸	*			*		
٤۲	بانک صنایع ایران	۱۳۵۲	۱۳۵۸	*			*		
٤۳	بانک شهریار	۱۳۵۲	۱۳۵۸	*			*		

تاریخ ویرایش :۱۴۰۲/۱۰/۲۵

ردیف	نام بانک	سال تأسیس یا آغاز فعالیت	سال پایان فعالیت	سهامداران			مالکیت بانک		
				بانک‌ها یا سایر اشخاص خصوصی ایرانی	بانک‌ها یا سایر اشخاص خارجی	دولت، بانک‌ها یا سایر مؤسسات دولتی	خصوصی	دولتی	
٤٤	بانک داریوش	۱۳۵۲	۱۳۵۸	*	*		*		
٤٥	بانک‌توسعه و سرمایه گذاری ایران	۱۳۵۲	۱۳۵۸	*	*		*		۱۷
٤٦	بانک ساختمان	**۱۳۵۳**	۱۳۵۸	*		*	*		
٤٧	بانک گسترش خوزستان	۱۳٥٤	۱۳۵۸	*	*		*		
٤٨	بانک ایران و عرب	۱۳٥٤	۱۳۵۸	*	*		*		
٤٩	بانک گسترش آذربایجان	۱۳٥٤	۱۳۵۸	*		*	*		
٥٠	بانک گسترش خزر	۱۳٥٤	۱۳۵۸	*		*	*		
٥١	بانک بین المللی ایران	۱۳٥٤	۱۳۵۸	*	*		*		
٥٢	بانک فرهنگیان	۱۳٥٦	۱۳۵۸	*		*	*		
٥٣	بانک ملت	۱۳۵۸	فعال	*		*	؟	؟	
٥٤	بانک تجارت	۱۳۵۸	فعال	*		*	؟	؟	
٥٥	بانک صنعت و معدن	۱۳۵۸	فعال			*		*	۱۷
٥٦	بانک مسکن	۱۳۵۸	فعال			*		*	
٥٧	بانک کشاورزی ایران	۱۳۵۸	فعال			*		*	
٥٨	بانک توسعه صادرات ایران	۱۳۷۰	فعال	*		*	؟	؟	۱۸
٥٩	بانک اقتصاد نوین	۱۳۷۹	فعال						
٦٠	بانک کارآفرین	۱۳۸۰	فعال						
٦١	بانک پارسیان	۱۳۸۰	فعال						

تاریخ ویرایش :۱۴۰۲/۱۰/۲۵

تعریف پول:

- پول واحد رسمی و قانونی کشور است که وسیله مبادله و مورد پذیرش عامه مردم بوده ودارای قدرت ابراء نا محدود میباشد.
- پول واسطه مبادله ،واحد ارزش و ذخیره ارزشهاست .(ارسطو).
- پول کالائی است که واسطه معاملات ومعیار و مقیاس ارزشها می باشد.(ژ ا ن مـا رشـا ل)
- پول از آن جهت حائز اهمیت است که بین حال وآینده پل ارتباطی بر قرار می نماید.(کـیـنـز)

سیر تحول پول

هنگامی که پول به هیچ شکلی به وجود نیامده بود مبادلات به صورت پایاپای یا مبادله کالا با کالا انجـام می‌گرفت. این نوع مبادله دارای مشکلات ذیل بود :

۱. عدم نیاز متقابل به بعضی کالاها
۲. تعدد مبادلات غیر ضروری
۳. حمل و نقل کالا
٤. غیر قابل تقسیم بودن برخی از کالاها
۵. دشواری مبادله خدمات
٦. فساد پذیری برخی از کالاها
۷. محدودیت تولید و بازار
۸. محدودیت مبادله نسیه

دشواری‌های مبادله پایاپای سبب شد که بشر درصدد تهیه وسیله یا ابزاری برای رفع این مشکلات برآید. این وسیله که همان پول می‌باشد در طی تاریخ بـه صـورت پـول کـالائی ، پـول فلـزی ، پـول کاغـذی (اسکناس) و پول تحریری یا اعتباری مـورد اسـتفاده قـرار گرفتـه اسـت.پس از دوره مبادلـه پایاپـای، از کالاهای مشخصی که مورد قبول عامه بود به عنوان واسطه مبادلات استفاده می‌شد، بدین ترتیب کـه هـر کس می‌توانست مازاد تولید خود را به کالای واسطه‌ای تبدیل نموده و سـپس بـا اسـتفاده از آن ، کـالای مورد نیاز واقعی خود را تأمین نماید. با گذشت زمان به تدریج فلزات قیمتی به ویژه طلا و نقره جانشین کالاهای واسطه‌ای شدند و تا مدت‌های مدیدی نقش واسطه مبادلات را ایفا می‌کردند.

در قرن هفدهم با اختراع اسکناس توسط پالمستروخ سوئدی، فلزات قیمتی جای خود را به اسکناس قابل تبدیل به طلا[1] و سپس به اسکناس غیر قابل تبدیل طلا [2] دادند.امروزه، پول تحریری و اعتباری و همچنین مبادلات الکترونیکی پول ، به نحو وسیعی جای پول کاغذی را گرفته است.

پول تحریری یا پول اعتباری به مجموعه مانده حساب‌های مشتریان بانک‌ها و سایر موسساتی که سپرده می‌پذیرند اطلاق می‌شودکه معمولاً به وسیله چک یا بطرق دیگر ازحسابی به حساب دیگر قابل انتقال می‌باشد.

انواع پول

۱–پول کالایی :

در جوامع نخستین تحصیل انواع کالاهای تولید شده جهت مصرف صرفاً از طریق تعویض و مبادله کالا امکان پذیر بود.

واین مبادله با مشکلات زیادی همراه بود از جمله :

الف–تعین ارزش کالابر اساس قبول واحد معینی که مورد پذیرش طرفین باشد نبود .

ب–تعین خریدارو فروشنده که هر دو نیاز به عرضه کالای طرف مقابل را داشته باشدکار مشکلی بود .

۲–پول فلزی:

پس از آنکه فلزات قیمتی (طلا و نقره)کشف شد و مزایا و وجوه تمایز آنها نسبت به کالاهای دیگر شناخته شداین فلزات جایگزین وسایل مبادلاتی قبلی شدندو به عنوان پول مورد استفاده قرار گرفتند.

۳–پول کاغذی:

با اختراع کاغذ بانکها اسنادی کاغذی منتشر میکردند وبه اشخاصی که مسکوکات خود را نزد آنها به امانت میگذاشتند سندی به عنوان قبض رسید میدادندکه قابل تبدیل به فلزات قیمتی نیز بود این همان اسکناسی است که بعدها با طلا رابطه رسمی بر قرار ساخت واز نظر نحوه انتشار و حجم و موسسات ناشر قانونمند گردیدواز قرن نوزدهم در چارچوب مقررات و قوانین پولی و بانکی تحت عنوان پول رایج عمومی در اقتصاد و سرمایه داری متداول و مطرح شد.

۱– اسکناس قابل تبدیل به طلا : عبارت از نوعی پول کاغذی است که از طرف بانک ناشر در جریان گذارده می‌شود و بانک ناشر متعهد است در صورت ارائه اسکناس معادل آن مسکوک طلا در اختیار دارنده اسکناس بگذارد.

۲– اسکناس غیر قابل تبدیل به طلا : عبارت از نوعی پول کاغذی است که بانک ناشر بنا به سیاست‌های دولت و متناسب با احتیاجات اقتصادی منتشر می‌نماید.

۴–پول تحریری:

پول تحریری به مجموع مانده حسابهای مشتریان بانکهاو سایر موسساتی که سپرده می پذیرند اطلاق می شود.

۵– پول الکترونیکی:

پول الکترونیکی یا پول دیجیتالی ، ارزش پولی واحدهای پول منتشر شده از سوی دولت یا بخش خصوصی است که به شکل الکترونیکی بر روی یک وسیله الکترونیکی ذخیره شده است.این نوع پول نوعی ابزار الکترونیک است که از عهده انجام همه وظایف پول بر می آیدو می تواند جانشین بسیار نزدیکی برای پول بانک مرکزی باشد.بر خلاف پول بانک مرکزی که یک پول مشهود و فیزیکی است، پول الکترونیک همانند یک سپرده دیداری ، پول درونی و نا مشهود است .

پولهای الکترونیک به دو دسته تقسیم می شود :

۱–پول الکترونیکی مبتنی بر کارتهای هوشمند.

۲– پول الکترونیکی مبتنی بر نرم افزار رایانه ای

مهمترین ویژگی پولهای الکترونیکی فرا ملیتی یا بی مرز بودن انهاست که نقش بسیار مهمی در اثر گذاری بر سایر متغیرهای اقتصادی ایفا مینماید. Pi ، بیت کوین ، اتریوم ، لایت کوین ، ریپل ..... از جمله پولهایی الکترونیکی هستند که می توان از آنها نام برد.

وظایف و نقش پول

- **پول وسیله مبادله است :** افراد با فروش کالاها و خدمات خودشان معادل قیمت آن را به پول دریافت کرده و سپس با پول بدست آمده نیازهای خود را با خرید کالاها و خدمات مرتفع میسازند.
- **پول معیار و واحد سنجش ارزش است :** با ورود پول به بازار داد و ستد ، می‌توان مشخص کرد که چه مقدار از یک کالا با چه مقدار از کالاها یا خدمات دیگر مبادله شود.
- برای این منظور ارزش تمام کالاها و خدمات ، ابتدا با پول رایج کشور سنجیده شده و از رابطه بین قیمت هر دو کالا که با پول مشخص شده است، می‌توان ارزش مبادلاتی دو کالا را با یکدیگر مقایسه نمود.
- **پول وسیله پس انداز و حفظ ارزش است :** پول در صورتی می‌تواند دو وظیفه و نقش مزبور را به خوبی ایفا نماید که بتواند وسیله پس انداز و حفظ و نگهداری ارزش‌های اقتصادی تلقی گردد، در غیر این صورت هیچ کس حاضر نمی‌شود در ازای کالا و یا خدمات ، پول دریافت نماید.

دارنده کالا به هنگام واگذاری کالای خود در نظر دارد کالاها و خدمات دیگری را در حال و یـا آینده بدست آورد بنابراین زمانی حاضر است در مقابل ارائه کالا یا خدمت خود پول دریافت دارد که بتواند با آن پول کالاها یا خدمات مورد نیاز خود را در مواقع مناسـب بدسـت آورد.

- **پول واحد ثبت عملیات حسابداری مبادلات و معاملات می‌باشد.**

حجم پول در گردش :

عبارت است از مجموع پول تحریری و آن قسمت از اسکناس و مسکوک که در دست اشخاص میباشد.

سرعت گردش پول:

عبارت است از تعداد دفعاتی که به وسیله یک واحد پول در زمان محدود و مشخص اعمال گوناگون انجام میگیرد.مثلا اگر گردش یک اسکناس ۵۰۰۰۰ ریالی در طول سال ٤ بار باشد قدرت خرید این اسکناس معادل ۲۰۰/۰۰۰ ریال در سال است.

نقدینگی بخش خصوصی:

عبارت است از پول + شبه پول یا به عبارت دیگر به مجموع اسکناس و مسکوک در دست مردم + سپرده های جاری و پس انداز + سپرده های مدت دار و کوتاه مدت می گویند .

اهداف و وظایف بانک مرکزی:

۱–حفظ ارزش پول

۲– تسهیل مبادلات بازرگانی

۳– انتشار اسکناس و سکه های فلزی رایج کشور

٤– تنظیم و کنترل و هدایت گردش پول و اعتبار

۵– نظارت بر معاملات طلا و ارز

٦– تعهد و تضمین پرداختهای ارزی دولت

۷– اعمال سیاستهای پولی و اعتباری

۸– انجام عملیات مربوط به اوراق و اسناد بهادار مالی

۹– نگهداری و اداره ذخائر ارزی و طلای کشور

۱۰– تنزیل اوراق تجاری و عملیات بورس

۱۱–تعیین مقررات افتتاح حسابجاری و پس انداز و سایر حسابها.

۱۲–تعیین نسبت ونرخ بهره سپرده قانونی بانکها.

۱۳-تعیین حداقل و حداکثر میزان کارمزد خدمات بانکی.
۱٤-تعیین نسبت دارایی آنی بانکها به کلیه داراییها ویا به انواع بدهیها.
۱۵-تعیین نرخ رسمی تنزیل مجدد وبهره وامها.
۱٦-نظارت بر صدور و ورود پول رایج ایران.
پس از سال ۱۳۵۷ در ایران ۲۸ بانک خصوصی (۱۳ بانک سرمایه گذار خارجی و ۱۵ بانک سرمایه گذار داخلی) ۱٦ شرکت پس انداز و وام و ۲ شرکت سرمایه گذاری درتاریخ ۱۳۵۸/۰۳/۱۷ ملی اعلام شد.

اهداف و وظایف وزارت امور اقتصادی و دارایی

وزارت امور اقتصادی و دارایی به عنوان یک واحد سازمانی مشخص که تحقق یک یا چند هدف را به عهده دارد در سال ۱۳۰۹ به عنوان وزارت اقتصاد ملی تشکیل شد و در سال ۱۳۲۹ با تقلیل ادارات زیر مجموعه مورد تصویب مجلس وقت قرار گرفت و در سال ۱۳۵۳ نام آن به وزارت امور اقتصادی و دارایی تغییر یافت و شرح وظایف اصلی آن به شرح ذیل به تصویب رسید.

۱- تنظیم سیاست‌های پولی و مالی و ارزی کشور و ایجاد هماهنگی در اجرای آن
۲- پیشنهاد مربوط به انجام امور سرمایه‌گذاری داخلی و خارجی ایران و انعقاد قرارداد با کشورهای خارجی
۳- اجرای مقررات و مراقبت عمومی مربوط به صادرات، واردات، قراردادهای بازرگانی بین‌المللی
٤- دریافت صورتحساب ماهانه و سالانه از دستگاه‌های دولتی و بررسی عملکرد آنان در قانون بودجه
۵- اخذ ترازنامه و صورت‌حساب سود و زیان شرکت‌های دولتی و بررسی آن
٦- تضمین وام‌ها و اعتبارات اعطایی به دولت
۷- ایجاد تسهیلات لازم در پرداخت‌ها از طریق ایجاد تنخواه‌گردان در دستگاه‌های دولتی
۸- اجرای تکالیف مربوط به امور مالی و پولی و ارزی و اعتباری کشور، ایجاد شفافیت در بازار سرمایه
۹- معرفی فرم‌های جدید سرمایه‌گذاری در توسعه صادرات، تعیین سیاست‌های مناسب جهت بازگشت سرمایه‌هایی که از کشور خارج شده
۱۰- اصلاح قانون مالیات‌ها، وصول درآمدهای مالیاتی دولت، اجرای سیاست‌های کنترل نقدینگی
۱۱- ایجاد ثبات اقتصادی در کشور، پایش و بهبود شاخص‌های کلان اقتصادی از جمله نرخ تورم نرخ بیکاری، نرخ مالیات، بودجه دولت، تراز تجاری، نرخ بهره، بازار سهام، تولید ناخالص ملی، نرخ اشتغال

اداره امور بانکها:

۱-مجمع عمومی بانکها

۲- شورایعالی بانکها

۳- هیات مدیره هر بانک

٤- مدیر عامل هر بانک

۵- بازرسان قانونی هر بانک

شورای پول و اعتبار :

عالی ترین مرجع در سیستم بانکی بوده و به موجب ماده ۱۸ قانون پولی و بانکی کشور عهده دار وظایف ذیل است :

الف-رسیدگی و تصویب بودجه و مقررات استخدامی وآیین نامه های داخلی بانک مرکزی.

ب- رسیدگی و اظهار نظر به تراز نامه بانک مرکزی .

ج-اظهار نظر در مسائل بانکی و پولی و اعتباری کشور.

د-دادن نظر مشورتی به دولت در مسائل بانکی و پولی .

اعضاء شورای پول و اعتبار:

۱-رئیس بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران.

۲- وزیرامورااقتصاذی و دارائی.

۳-رئیس سازمان مدیریت و برنامه ریزی کشور.

٤-وزیر بازرگانی.

۵-دو نفر کارشناس و متخصص پولی و بانکی کشور به پیشنهاد رئیس بانک مرکزی و تائید ریاست جمهوری.

۷- دادستان کل کشوریا معاون وی.

۸- رئیس اتا ق بازرگانی و صنایع و معادن

۹-دونفر از وزیران به انتخاب هیات وزیران.

۱۰-رئیس اتاق تعاون ویک نماینده از هر یک از کمسیونهای برنامه وبودجه وامور اقتصادی و دارایی.

تجهیز منابع پولی

اشخاص حقیــقی،

همان انسانها هستند که با زنده متولد شدن دارای حقوقی می گردند که با فوت آنها خاتمه می یابد.(اهلیت تمتع)

اشخاص حقوقی،

اجتماع عده ای از افراد که با تمرکز اموال به منظور انجام مقاصد خاص، اعم از انتفاعی یا غیر انتفاعی است مانند موسسات دولتی، شرکتهای تجارتی، شهرداریها، انجمن ها، سازمانها، بنگاهها.

بر طبق ماده ۲۰ قانون ۵۸۳ شرکتهای تجارتی (که می توانند دارای شخصیت حقوقی باشند)بر هفت قسم زیر است.

۱- **شرکتهای سهامی:** شرکتی است که سرمایه آن به سهام تقسیم شده و مسئولیت صاحبان سهام محدود به مبلغ اسمی سهام است. و بر دو نوع است :

الف– شرکت سهامی عام :شرکتی است که موءسسین آنها قسمتی از سرمایه را از طریق فروش سهام به مردم تامین مینمایندو حداقل سرمایه لازم برای تشکیل شرکت۵/۰۰۰/۰۰۰ ریال میباشد.

برای تاسیس شرکتهای سهامی عام باید موسسین حد اقل ٪۲۰سرمایه خود را تعهد کرده و ۳۵٪ از مبلغ تعهد شده را در حسابی بنام شرکت در شرف تاسیس نزد یکی از بانکها سپرده و سپس اظهار نامه ای مبنی بر تودیع مبلغ مذکور جهت ارائه به اداره ثبت شرکتها از بانک دریا فت نمایند .حداقل تعداد شرکا ۵ تن می باشد.

ب– شرکت سهامی خاص:شرکتی است که تمام سرمایه آن در زمان تاسیس توسط موسسین تامین گردیده و حداقل سرمایه آن ۱/۰۰۰/۰۰۰ ریال میباشد.در زمان تشکیل مجمع عمومی موسسین میبایست حد اقل ۳۵٪ کل سرمایه را پرداخت نمایند.حداقل تعداد شرکا ۳ تن می باشد.

۲- **شرکتها با مسئولیت محدود:** شرکتی است که بین دو یا چند تن برای انجام امور تجاری تشکیل شده و مسئولیت هریک از شرکاء در برابر بدهی های شرکت تا میزان سرمایه آنها می باشد.در این نوع شرکت سرمایه شرکت به صورت سهام در نیامده و در اسم شرکت می بایست عبارت(با مسئولیت محدود) قید شود در غیر این صورت در برابر اشخاص ثالث تضامنی محسوب میگردد .

شرکت با مسئولیت محدود زمانی تشکیل میشود که سرمایه نقدی پرداخت و سهم الشرکه غیر نقدی تقویم و تسلیم شده باشد.

۳- **شرکت تضامنی**:شرکتی است که تحت اسم مخصوصی برای امور تجارتی بین دو یا چند تن با مسئولیت تضامنی تشکیل میشود. اگر دارائی شرکت برای پرداخت تمام قروض کافی نباشد هر یک از شرکاء مسئول پرداخت کلیه بدهی های شرکت می باشد. در اسم شرکت تضامنی باید عبارت (شرکت تضامنی)ولااقل نام یکی از شرکاء قید گردد.

٤- **شرکت مختـــلط غیر ســـهامی:**شرکتی است که تحت اسم مخصوص بین یک یا چند شـریک ضامن و یا چند شریک با مسئولیت محدود بدون انتشار سهام تشکیل می شود. شریک ضامن مسئول کلیه قروضی است که ممکن است علاوه بر دارائیهای شرکت ایجاد گرددو شریک با مسئولیت محدود کسی است که مسئولیت او فقط تا میزان سرمایه است که در شرکت قرار داده است .اداره شرکتهای مختلط غیر سهامی با شریک یا شرکاء ضامن بوده و شریک با مسئولیت محدود حق اداره کردن شرکت را ندارد.اگر دارائیهای شرکت برای پرداخت بدهیهای آن کافی نباشد طلبکاران آن حق دارند مابقی طلب خود را از دارائی شخصی تمام یا هر یک از شرکاء ضامن وصول نمایند.

٥- **شرکت مختلط سهامی:**شرکتی است که تحت اسم مخصوص بین یک عده شریک سهامی و یک یا چند شریک ضامن تشکیل می شود . (حداقل تعداد شرکا دو تن می باشد)شرکاء سهامی کسانی هستند که سرمایه آنها به صورت سهام یا قطعات مساوی در آمده و مسئولیت انها در مقابل بدهیهای شرکت تا میزان همان سرمایه ای است که در شرکت دارند. وشریک ضامن کسی است که سرمایه او به صورت سهام در نیامده و مسئول کلیه قروضی است که ممکن است علاوه بر دارائیهای شرکت ایجاد گردد.در اسم شرکت می بایست عبارت (شرکت مختلط)ولااقل نام یکی از شرکاء ضامن قید گردد. مدیریت در این شرکتها مخصوص به شریک یا شرکاء ضامن است .

٦- **شرکت نسبی**:شرکتی است که برای انجام امور تجارتی تحت اسم مخصوص بین یک یا چند شریک تشکیل و مسئولیت هریک از شرکاءدر برابر بدهیهای شرکت به نسبت سرمایه ای است که در شرکت قرارداده اند.در اسم شرکت نسبی عبارت (شرکت نسبی) ولااقل نام یکی از شرکاءذکر شود.

۷- **شرکت تعاونی تولید و مصرف:**شرکت تعاونی تولید شرکتی است که بین عده ای از ارباب حَرِف تشکیل می شود و شرکاء مشاغل خود را برای تولید و فروش اشیاء یا اجناس به کار می برند.

شرکت تعاونی مصرف شرکتی است که برای فروش اجناس لازمه جهت مصارف زندگی و تقسیم نفع و ضرر بین شرکاء به نسبت خرید آ نها تاسیس میشود.حداقل تعداد شرکا برای تشکیل شرکت تعاونی ۷ تن می باشد.

شرکتهای تعاونی مطابق با اصول شرکتهای سهامی تاسیس شده و حداقل مبلغ سهام ۱۰ ریال میباشد . همچنین هر یک از شرکاء صرف نظر از تعداد سهامشان بر خلاف شرکتهای سهامی فقط یک حق رای در مجمع عمومی دارند.

قرارداد:

قرارداد در علم حقوق مترادف با عقد است زیرا حقوق فردی غالباً از عقود و قراردادها ناشی می گردد با این تفاوت که در بسیاری از موارد عقد به عقود معینه اطلاق می شود و حال آنکه قرارداد ناظراست به کلیه عقود اعم از معینه و غیر معینه. عقود معینه موضوع و ویژگیهای آن معین است مثل نکاح، اجاره، غیره و عقود غیر معینه عبارتند از پیمان و قرارداد دو جانبه مشروع که شرایط و موضوع آن طبق قرارداد تعیین می شود.

حساب تجاری: (بخشنامه ۱/۱۴۴۹ مورخ ۱۴۰۱/۰۶/۲۹ مدیریت مبارزه با پولشویی و تامین مالی تروریسم و اداره کل سازمان و بهبود روشها و بخشنامه ۱۴۰۱/۱۴۸۸۴۱ مورخ ۱۴۰۱/۰۶/۱۴ ب.م.ج.۱.۱)

هر گونه حساب سپرده بانکی (سپرده قرض‌الحسنه پس انداز، جاری و کوتاه مدت عادی) متعلق به مشتری است که توسط سازمان امور مالیاتی کشور به عنوان حساب تجاری در پرونده مالیاتی مودی مالیاتی ثبت شده و توسط صاحب کسب و کار به منظور پیشبرد اهداف اقتصادی و امور تجاری مورد استفاده قرار میگیرد. برای صاحبان حساب‌های تجاری مشوق‌هایی به شرح ذیل بر قرار می‌باشد:

- اعطای دسته چک جدید در صورت بازگشت حداقل ٦٠ درصد از برگه‌های آخرین دسته چک متصل به حساب تجاری
- اعمال تخفیف در کارمزد خدمات بانکی حداکثر تا سقف ٤٠ درصد صرفا با سرفصلهای مرتبط با صدور ضمانتنامه، حواله ها، بروات
- افزایش سقف محدودیت برداشت روزانه غیر حضوری از کلیه حساب‌های مشتری حداکثر تا پنج میلیارد ریال
- افزایش سقف محدودیت ماهانه برداشت غیر حضوری از کلیه حساب‌های تجاری مشتری تا سقف سی میلیارد ریال

- عدم اعمال محدودیت‌های مربوط به تعداد حساب مجاز اشخاص حقیقی در افتتاح و نگهداری حساب تجاری برای یک مشتری
- در الویت قراردادن ضمانت اشخاص دارای حساب تجاری به عنوان یکی از وثایق قابل قبول برای اعطای تسهیلات خرد.

حساب غیر تجاری:

عبارت است از هر حساب سپرده بانکی متعلق به مشتری غیر از حساب تجاری

تبدیل حساب تجاری به حساب غیر تجاری صرفا با اعلام اطلاعات حساب تجاری به سازمان امور مالیاتی توسط مشتری و دریافت تایید سامانه‌ای سازمان از طریق سامانه سیاح که متضمن غیر تجاری شدن حساب سپرده بانکی مربوطه باشد امکان پذیر است.

حساب قرض الحسنه جاری:

تعریف حساب جاری:

حساب جاری در بانک یکی از انواع حسابحای قرض الحسنه می باشد که با رعایت ضوابط و مقررات و به تقاضای ***اشخاص حقیقی*** یا ***حقوقی*** ***قرارداد*** دو جانبه ای است که رعایت مفاد آن برای بانک ومشتری الزامی می باشد.این نوع حساب از نوع حساب دیداری بوده و مشتری می تواند با امضا چک دستور پرداخت تمام یا قسمتی از سپرده را در وجه حامل یا شخص معین به بانک صادر نماید .

حسابجاری مشترک : حسابی است که بنا به درخواست دو یا چند نفر افتتاح میشود.

حسابجاری موقت : حسابی است که به منظور واریز سرمایه نقدی لازم برای ثبت شرکت ، توسط موسسین شرکت در شرف تاسیس افتتاح می گردد.

متقاضی : شخص حقیقی یا حقوقی است که درخواست وی مبنی بر افتتاح حسابجاری به بانک ارایه می شود.همچنین بانک صرفا مجاز به به افتتاح و نگهداری یک حسابجاری ریالی بابت هر شخص حقیقی می باشد .

مشتری : به شخص حقیقی یا حقوقی دارنده حسابجاری اطلاق میشود.

شخص خاص : شخص حقیقی دارای ۱۸ سال تمام که به تشخیص بانک بنا به دلایلی نظیر عدم توانایی در خواندن و نوشتن و یا نقص عضو نمی تواند به تنهایی نسبت به صدور چک و ظهر نویسی و وصول آن اقدام نماید .

سامانه نهاب :

(اطلاعیه ۲/۹۹۵۷ مورخ ۱۳۹۷/۱۰/۳۰ مدیریت مبارزه با پولشویی و تامین مالی تروریسم)

سامانه نظام هویت سنجی الکترونیکی نظام بانکی است که به عنوان یک سیستم متمرکز در بانک مرکزی نصب و مستقر شده است. این سیستم با نگهداری اطلاعات مشتریان بانکی در خود امکان ارایه انواع استعلامهای مرتبط با مشتریان بانکی را به سایر سامانه ها مجاز خواهد داشت . سامانه نهاب برای انجام وظایف خود نیاز به ارتباط با سیستمهای اطلاعاتی سایر ارگانها نظیر ثبت احوال ، ثبت شرکتها ، اداره پست و سیستمهای نیروی انتظامی ، نظام وظیفه (سپاد) و سایر دستگا ه های قضایی و دولتی را دارد.

کد شهاب :

شناسه هویت الکترونیکی بانکی است . برای هر مشتری بانکی یک شناسه هویت منحصر به فرد توسط سامانه نهاب ایجاد میشود و این شناسه رابط اصلی برقراری ارتباط میان سامانه های بانکی و نهاب می باشد

به استناد اطلاعیه ۲/۱۰۰٤٤ مورخ ۱۳۹۷/۱۲/۲۵ اداره کل سازمان و بهبود روشها و همچنین بخشنامه ۹۷/٤٤۲۰۷۲ مورخ ۱۳۹۷/۱۲/۱۲ ب.م.ج.ا.ا محرومیت های ذیل برای مشتریان فاقد کد شهاب اعمال میشود.

- انسداد کلیه حسابهای ارزی و ریالی به علت " فاقد کد شهاب "
- عدم ارایه خدمات در سامانه های ملی پرداخت (ساتنا ، پایا ، چکاوک)
- عدم امکان افتتاح انواع حسابهای ریالی و ارزی

لذا شعب می بایست فهرست مشتریان فاقد کد شهاب را از مدیریت شعب متبوعه اخذ و از طریق پردازش ۵۹۱۲ (گزارش ثبت احوال مشتریان) از تایید اصالت مشتریان اطمینان حاصل نمایند و چنانچه پاسخ استعلام قبول باشد از طریق پردازش ۵۲۲۲ نسبت به اخذ کد شهاب اقدام نمایند.و در صورت مردود بودن استعلام می بایست پرونده افتتاح حساب مشتری بررسی و با ایشان ارتباط برقرار نموده و نسبت به اخذ اخرین مدارک شناسایی اقدام و اصلاحات لازم از طریق پردازش ۵۱۱ انجام و به روز رسانی شود و سپس با استفاده از پردازش ۵۹۱۷ (گزارش وضعیت استعلام کد شهاب از ب.م.ج.ا.ا) از اخذ کد شهاب اطمینان حاصل نمایند.

شایان ذکر است حسب اطلاعیه ۲/۱۱۳۱۸ مورخ ۱۴۰۰/۱۰/۱۳ اداره کل سازمان و بهبود روشها و آمار و فراروری داده در صورت تغییر در اقلام اطلاعاتی مشتریان یا فوت مشتریان حقیقی ایرانی ، ابطال کد شهاب الزامی است.

سامانه سیاح:

سامانه‌ای است تحت مدیریت و راهبری بانک مرکزی و از طریق آن اطلاعات حساب‌های سپرده توسط موسسات اعتباری ثبت می‌گردد.

افتتاح حساب جاری: (اطلاعیه ۲/۱۱۶۸۷ مورخ ۱۴۰۱/۰۷/۲۳ و بخشـنامه ۱/۱۳۵۸ مـورخ ۱۳۹۶/۰۶/۲۸ و ۱۲۲۹ /۱مـورخ ۸۸/ ۰۵/۲۴ اداره کل سازمان و بهبود روشها)

شرایط و مدارک لازم عمومی جهت افتتاح حساب جاری:

۱-هیجده سال تمام داشته باشد و بالغ و عاقل باشند.

۲-اهلیت داشته باشد. اهلیت عبارت است از توانایی اشخاص برای داراشدن حق و اعمال و اجرای آن سپس با این وجود اهلیت بر دو نوع است اهلیت تمتع و اهلیت استیفاء. اهلیت تمتع برای دارا بودن حقوق که با زنده متولد شدن انسان شروع و با مرگ او تمام می شود اهلیت استیفاء همان اهلیت قانونی است که پس از حصول رشد و رفع حجر حاصل می شود.

۳ـ محروم نبودن از افتتاح حسابجاری بر اساس استعلام اخذ شده از بانک مرکزی.

٤-نداشتن بدهی غیر جاری (مطالبات سررسید گذشته ،معوق،مشکوک الوصول)نزد سیستم بانکی

۵-محروم نبودن از افتتاح حسابجاری حسب مفاد ماده ۲۱ قانون صدور چک .

٦- معرفی فردی به عنوان وکیل برای شخص خاص.

۷-مستندات شغلی مرتبط با سطح فعالیت شغل اظهار شده و میزان درامد و گردش سالیانه اظهاری توسط مشتری .

مستند سازی و شناسایی مشتریان :

اطلاعات ارائه شده توسط متقاضی افتتاح حسابجاری می بایست به شرح ذیل مستند سازی گردد **(بخشنامه ۱/۱۲۲۹ مورخ ۵/۲۴/ ۸۸اداره کل سازمان وبهبود روشها)**

۱- تحقیقات کافی در خصوص متقاضی **.(بخشنامه۲۰/۶۸/۴۶ مورخ ۶۸/۰۹/۲۲اداره کل بازرسی و نظارت)**

۲- بازدید از محل کسب و کار متقاضی و رویت و استعلام مجوزات شغلی از سامانه qr.mojavez.ir، معیار اعتبار پروانه‌های کسب صادره از ابتدای سال ۱٤۰۲ و سایر مجوزها از تاریخ ۱٤۰۱/۲/۱۰ وجود شناسنامه یکتای آنها در بانک اطلاعاتی کسب و کار ایرانیان به نشانی (qr.mojavez.ir) می‌باشد. (صرفاً درخصوص افرادی که صاحب کسب و کار و حقوق‌بگیر می‌باشند)

۳-ارائه تصویر اسناد مالکیت یا اجاره نامه رسمی محل کسب و کار و زندگی متقاضی.

٤-رویت اصل و تصویر شناسنامه ،کارت ملی(پشت و رو) متقاضی ودر صورت وجود توضیحات ، تصویر صفحه مربوطه رویت شود و از دریافت و اخذ تصاویر مدارک شناسایی و هویتی مشتری و

بایگانی آن در پرونده افتتاح حساب خودداری گردد. **(اطلاعیه ۲/۱۱۷۵۹ مورخ ۱۴۰۱/۰۹/۲۳ مدیریت امور بازرسی و نظارت و اداره کل سازمان و بهبود روشها)**

۵-ارسال دعوتنامه دریافت دسته چک به آدرس پستی متقاضی **(اطلاعیه ۲/۱۰۶۲۳ مورخ ۹۹/۱۷۰۳ اداره کل سازمان و بهبود روشها)**

٦-ثبت صحیح اطلاعات کد پستی مشتریان حقیقی و حقوقی در سامانه بانکداری متمرکز **(اطلاعیه ۲/۱۰۷۱۷ مورخ ۹۹/۰۶/۰۳ اداره کل سازمان و بهبود روشها)**

۷- برای افراد زیر ۱۵ سال جهت افتتاح حساب قرض الحسنه پس انداز صرفاً شناسنامه کفایت می‌نماید.

۸- درخصوص افراد فاقد شغل (خانه‌دار، دانشجو دانش‌آموز، بازنشسته، سرباز) نیازی به اخذ مستندات شغلی نمی‌باشد.

۹-کد پستی و آدرس اعلام شده متقاضی افتتاح حساب بایستی با پاسخ استعلام از شرکت پست مطابقت داشته باشد. در صورتی معرفی وکیل / وصی/ قیم/ ولی/ امین/ مدیر تصفیه، پس از شناسایی قایم مقام قانونی و اصول اطمینان از احراز هویت وی علاوه بر مدارک فوق، تهیه تصویر برابر اصل شده مستندات قانونی شامل وکالتنامه... پس از اخذ استعلام از مراجع مربوطه در پرونده مشتری ضروری است.

مدارک لازم جهت افتتاح حساب اشخاص حقوقی:

۱-ارائه تصویر و اصل اساسنامه ،روزنامه رسمی ،آگهی تاسیس،اظهار نامه ثبت شرکت ،آگهی تغییرات ،شرکت نامه (در خصوص شرکتهای غیر سهامی) شناسه ملی.

۲-ارائه اصل و تصویر کارت ملی و شناسنامه مدیران و اعضا هیات مدیره.

۳-محروم نبودن از افتتاح حساب جاری حسب پاسخ استعلام بانک مرکزی.

٤-مطابقت آدرس فعلی محل کسب وکار با آخرین تغییرات مندرج در روزنامه رسمی.

۵-بازدید از محل کسب وکار و دفتر مرکزی شرکت.

٦-ارائه تصویر اسناد مالکیت یا اجاره نامه رسمی مربوط به محل فعالیت متقاضی .

۷-مشخصات دارندگان حق امضاء و تصریح به اینکه چه کسی حق برداشت دارد.

۸-مدت و حدود اختیارات هیات مدیره و مدیر عامل.

۹-افتتاح حساب برای اشخاص حقوقی می بایست توسط صاحبان حساب انجام شود.

۱۰-مصوبه هیات مدیره مبنی برافتتاح حساب و معرفی صاحبان امضاء مجاز.

۱۱-پیش بینی شدن حق افتتاح حساب در اساسنامه شرکت.

۱۲-تکمیل نمونه های مربوطه و قبول شرایط و مقررات عمومی،ممهور شده به مهر شرکت وامضاء مدیران اجرایی .

۱۳- نداشتن بدهی غیر جاری در شبکه بانکی .

۱٤- اخذ استعلام برخط مشخصات شناسنامه‌ای مشتریان از سازمان ثبت و احوال و سامانه نظام هویت سنجی الکترونیکی بانکی "نهاب " **(بخشنامه شماره ۹۷/۳۲۰٤٥٦ مورخ ۹۷/۰۹/۱۲ و نامه شماره ۱٤٦٦۲۰ مورخ ۹۲/٥/۱۷ بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران- ادارهٔ مطالعات و مقررات بانکی و اداره نظارت بر بانک‌ها)**

نکات مهم در قسمت حساب جاری

۱- عدم افتتاح حساب جاری برای اشخاصی که مطابق ماده ۲۱ قانون صدور چک محروم از افتتاح حساب جاری می‌باشند.

۲- اخذ استعلام در زمان ارائه خدمات بانکی به مشتریان از جمله استعلام سوابق چک برگشتی مشتری از طریق پردازش ٥۲۲۲ (بروزسانی استعلام بانک مرکزی /ثبت اسناد/پژواک/کدشهاب)جهت اطمینان از عدم وجود سوء سابقه چک برگشتی الزامی است.

۳- کنترل نمودن شرایط ماهوی چک‌های عهدهٔ حساب جاری (اصالت چک، پرفراژ مربوط به مشخصات شعبه صادرکننده، شماره حساب، امضاء صاحب حساب، آرم نامرئی بانک در پس زمینه چک.....).

٤- تطابق پشت‌نویسی ذینفع هنگام پرداخت وجه چک با اطلاعات مندرج در سامانه صیاد (پیچک) و مطابقت مندرجات ظهرنویسی با یکی از مدارک معتبر مانند گواهینامه معتبر (دارای کد ملی)، پاسپورت، کارت ملی عکس دار، یا شناسنامه.

٥- اخذ مدارک کامل از شرکت‌ها جهت افتتاح حساب جاری (اساسنامه، شرکت نامه، شناسه ملی آخرین تغییرات روزنامه رسمی، کپی شناسنامه مدیران و تطابق مدارک فوق با اصل آنها).

٦- ثبت کامل مشخصات دارنده حساب جاری و ذینفع چک هنگام صدور گواهینامه عدم پرداخت و اخذ کد رهگیری.

۷-توجه کامل به متن چک (در وجه حامل یا شخص است یا شرکت، اگر شخصیت حقوقی است حتماً مهر شرکت درظهر چک ثبت شده ، و شماره ثبت ، تاریخ ثبت ، محل ثبت ، شناسه ملی ، آدرس دقیق و شماره تلفن قید گردد .)

۸- عدم اعلام موجودی حساب به اشخاص ثالث بدون اخذ درخواست کتبی صاحب حساب.

۹- کارکنان بانک مجاز به معرف شدن مشتریان جهت افتتاح حساب جاری نمی‌باشند.

ویژگیهای حساب جاری جام:

حساب جام (جاری الکترونیک بانک ملت) یکی از حسابهای الکترونیک بانک می باشد. این حساب قابلیت تخصیص اکسس کارت را نیز دارد . به عبارت دیگر دارنده این حساب از طریق اکسس کارت علاوه بر امکان برداشت از پایانه های ATM و خرید از پوزهای فروشگاهی و پرداخت قبوض از طریق اینترنت و جابجایی مبلغ از این حساب به سایر حسابهای متمرکز و همچنین امکان خرید اینترنتی را نیز دارد که برای این منظور می بایست رمز خرید اینترنتی در شعبه افتتاح کننده حساب فعال گردد .

بعضی از شرایط و ویژگیهای حسابجاری جام:

۱-چکهای حساب جاری جام دارای دو رقم کد کنترلی (چک دیجیت) می باشد.

۲- حسابجاری جام فاقد چک عمومی (آمنیبوس) می باشد .

۳- گواهینامه عدم پرداخت چک یا قسمتی از وجه چک در کلیه شعب مجهز به سامانه متمرکزصادر می‌شود.

٤- تامین موجودی چک برگشتی درکلیه شعب امکان پذیر است.

۵- انسداد حساب مشتری و مبلغ چک در کلیه شعب امکان پذیر است.

٦- تقاضای رفع سوء اثر از چک برگشتی صرفاً از طریق شعبه افتتاح کننده حساب انجام می شود.

۷- بستن حساب جام فقط در شعبه افتتاح کننده حساب انجام می شود.

۸- مانده حساب های جام، جزء سپرده های (منابع) شعب افتتاح کننده حساب خواهد بود.

۹-هزینه های مربوط به صدور هر قطعه چک ۲۰۰۰ ریال به علاوه هزینه تمبر مالیاتی می باشد.

۱۰- دسته چک های صیاد در حال حاضر۱۰ برگی، ۲۵ برگی و۵۰ برگی می باشد.

۱۱- در مورد ارائه صورت حساب، احراز هویت و اخذ امضاء درمتن برگه درخواست مشتری الزامی میباشد.

۱۲-درشعب ممتاز و درجه یک، معمولاً معاون شعبه و رئیس دایره جاری کاربر ارشد و معاون دایره مذکور کاربر جام محسوب شده و در سایر شعب، رئیس و معاون شعبه کاربر ارشد ورئیس صندوق و حساب جاری کاربر جام محسوب می شوند.

۱۳-اسکن نمودن تصاویر مدارک شناسایی متقاضی در سامانه جام.

١٤- اخذ استعلام سه گانه از بانک مرکزی، دریافت و تائید نمونه تکمیل شده افتتاح حساب جاری جام (نمونه ۵۰۳ و ٥٠٤) به دلیل اهمیت وضوح و اندازه امضاء در سامانه متمرکز، لازم است امضای متقاضی در داخل کادر مخصوص ، که در فرم افتتاح حساب پیش بینی شده است، ثبت شود(شایسته است به منظور وضوح بهتر امضا با خودکار مشکی ویا روان نویس انجام شود).

۱۵- تکمیل فرم شرایط و مقررات افتتاح حساب جاری و فرم درخواست افتتاح حساب جاری متمرکز . کاربر جام میبایست پس از تکمیل فرم شرایط ومقررات عمومی حساب جاری، یک قطعه تمبر مالیاتی ۱۰/۰۰۰ ریالی در نمونه مزبور ابطال نماید.

افتتاح حساب جاری برای اشخاص حقوقی:

گشایش حساب جاری بنام شرکتها به دو صورت زیر انجام می شود.

الف) شرکت در شرف تا سیس ب) شرکت به ثبت رسیده

الف. افتتاح حساب جاری موقت بنام شرکت در شرف تاسیس:

(بخشنامه ۱/۱۳۵۸ مورخ ۹۵/۰۶/۲۸ و اطلاعیه ۲/۱۱۷۵۷ مورخ ۱۴۰۱/۰۹/۲۱ و ۲/۱۰۲۸۰ مورخ ۹۸/۰۷/۲۱ اداره کل سازمان و بهبود روشها)

جهت افتتاح حساب برای این شرکت‌ها ابتدا متقاضیان می‌بایست اطلاعات اولیه فرد را در پورتال سازمان ثبت اسناد و املاک کشور ثبت و پس از دریافت ابلاغیه تأیید نام و دریافت کد یکتا جهت افتتاح حساب به شعبه مراجعه نمایند و شعبه پس از استعلام شماره یاد شده و فراخوانی اطلاعات شرکت در شرف تأسیس از سامانه ثبت و اسناد و املاک و تکمیل موجودی حساب از سوی مشتری نسبت به صدور گواهینامه پرداخت حداقل سرمایه شرکت از طریق پردازش ۵۱۲ (به روز رسانی مشتری حقوقی) و ایجاد گزینه شماره دسترسی درخواست در پردازش مربوطه اقدام می‌نماید.

ضمناً نامه‌ای با مضمون ذیل جهت اداره کل ثبت شرکت‌ها صادر می‌شود.

مبلغ..... ریال بنام شرکت سهامی... در شرف تأسیس در تاریخ..... که آقایان..... به عنوان مؤسس افتتاح نموده‌اند پرداخت و تودیع شده است.

همچنین یک تعهدنامه به مضمون ذیل از مؤسسین دریافت می‌شود:

"پیرو تقاضای کتبی مورخ..... در مورد افتتاح حساب قرض‌الحسنه جاری شرکت..... در شرف تأسیس امضاءکنندگان زیر بدینوسیله تعهد می‌نمائیم که حداکثر تا پایان روز..... شرکت را رسماً تشکیل داده و مدارک ثبتی دال برتشکیل شرکت را به آن بانک ارائه شود و امضاءکنندگان مجاز را معرفی نمائیم و در ظرف این مدت هیچ شخصی اعم از حقیقی و حقوقی حق استفاده از حساب مزبور را نخواهد داشت. ضمناً در صورتیکه به عللی تا پایان مدت مزبور شرکت تشکیل نشود بدینوسیله به آن بانک وکالت داده می‌شود که به شرط ارائه رسید واریز وجه به بانک از طرف پرداخت کننده یا وکیل قانونی او، وجه پرداختی را به نامبرده یا نماینده قانونی او مسترد نماید. *همچنین وجوه واریزی توسط موسسین به میزان مبالغ پرداختی توسط هر موسس پرداخت خواهد شد.*

و در این مورد حق هرگونه اعتراضی را از خود سلب می‌نمائیم.

در صورت عدم ثبت شرکت ودرخواست موسسین مبنی بر بستن حسابجاری موقت ، وصول نامه از اداره ثبت شرکتها مبنی بر عدم ثبت شرکت الزامی است ،سپس بانک وجوه واریزی توسط هر یک از پذیره نویسان را در قبال استرداد اوراق پذیره نویسی به ایشان مسترد می نماید . همچنین وجوه واریزی توسط موسسین به میزان مبالغ پرداختی توسط هر موسس پرداخت خواهد شد.

ب. حساب جاری بنام شرکتهای رسمی (ثبت شده):

برای افتتاح حساب در این مورد، اخذ مدارک ذیل ضروریست:

الف) اساسنامه، شرکت نامه(برای شرکت با مسئولیت محدود) گواهی شده ثبت شرکتها.

نکته: در اساسنامه شرکت حق افتتاح حساب جاری برای شرکت پیش بینی شده باشد.

ب) روزنامه رسمی کشور حاکی از ثبت شرکت و آخرین تغییرات حاصله در هیئت مدیره .

نکته: مدیران و هیئت مدیره لازم است هر نوع تغییرات را کتباً به بانک اطلاع دهند.

ج)تصویر شناسنامه و کارت ملی ممهور به مهر " اصل مدارک رویت شد " افرادی که مجاز به برداشت از حساب هستند دریافت و استعلام بدهی و تعهدات و چک برگشتی اخذ شود .

کارت مخصوص افتتاح حساب در اختیار شرکت قرار داده شده و توسط مدیران و هیئت مدیره وافرادی که حق برداشت دارند تکمیل گردد و در قسمت دستورات مخصوص، شرایط برداشت از حساب را مشخص نمایند و هر یک از صاحبان امضاء مجاز در صورتی می توانند تمام یا قسمتی از اختیارات خود را به دیگری تفویض نمایندکه این امر در اساسنامه شرکت تصریح و حق توکیل به موکل قید شده باشد.

(با ارائه وکالتنامه محضری)

مراحل اجرایی افتتاح حساب جاری برای اشخاص حقیقی وحقوقی در سامانه متمرکز:

اولین اقدام درافتتاح حساب، ورود اطلاعات مشتریان از طریق گزینه *مدیریت مشتریان* می باشد. با ورود اطلاعات متقاضی و تولید شماره مشتری درسامانه باتوجه به نوع مشتری (مشتریان حقیقی ۵۱۱ حقوقی ۵۱۲ خارجی ۵۱۳)پردازش وبروزرسانی اطلاعات صورت گرفته و نسبت به درج شماره مشتری تولید شده توسط سیستم در متن برگه افتتاح حسابجاری اقدام می‌نماییم. قبل از تائید میبایست اطلاعات ورودی توسط کاربر مربوطه مجدداً کنترل شود و در صورت اطمینان تائید گردد. در صورت مغایرت از گزینه اصلاح استفاده شود. شایان ذکر است که این اقدامات بعد از استعلام از بانک مرکزی وحصول اطمینان از نداشتن چک برگشتی رفع سوء اثر نشده و انواع سرفصلهای مطالبات انجام می شود. بدیهی است پس از واریز وجه افتتاح حساب، دسترسی به گزینه اصلاح در شعبه امکان پذیر نمی باشد. در صورت لزوم، اصلاح از طریق فرم شماره یک و ارسال

دورنگار و درخواست از اداره کل خدمات نوین صورت می گیرد. شایان ذکر است که اطلاعات مشتریان جهت صدور گواهی عدم پرداخت به عهده شعبه افتتاح کننده حساب می باشد. جهت افتتاح حساب جاری اشخاص حقوقی علاوه بر پردازش ۵۱۲، از طریق پردازش ۵۱۱ نسبت به معرفی مدیران و صاحبان شرکت و بروزرسانی مشتریان حقیقی اقدام و سپس از طریق پردازش ٥١٤ بروزرسانی روابط مشتری حقوقی و حقیقی و نوع ارتباط و سمت آنها را مشخص می‌نماییم. به منظور کنترل تاریخ انقضاء اختیارات مدیران شرکت هنگام برداشت از حساب، نسبت به ورود تاریخ انقضاءو اختیارات اعضاء دارنده امضاء مجاز در پردازش ٥١٤ دقت شود. با عنایت به متمرکز بودن حساب جام در پردازش ۵۱۱ برای حسابهای متعدد گزینه "خیر" انتخاب گردد .

متصدی گشایش حساب، پس ازدریافت تصویر کارت ملی و شناسنامه و مطابقت با اصل نمودن تصویر آن جهت اخذ استعلام از سازمان ثبت احوال (پردازش ۵۹۱۲) و بانک مرکزی،از طریق سامانه متمرکزپردازش (۵۲۲۲) اقدام نموده و بعد از دریافت پاسخ استعلام(پردازش۵۹۱۱) که نشان دهد فردمتقاضی فاقد سابقه چک برگشتی ومطالبات سررسید گذشته ، معوق ،مشکوک الوصول است،**(اطلاعیه ۲/۶۴۲۵ مورخ ۸۹/۵/۲۱ اداره کل سازمان وبهبود روشها)** فرم گشایش حساب جاری (نمونه ۵۰۰)را جهت تکمیل به متقاضی تحویل می دهد. که در صدر فرم مشخصات صاحب حساب، توسط متقاضی تکمیل گردیده و قسمت معرف را نیز توسط یکی از مشتریان معتبر همان شعبه یا شعب دیگر بانکها که آن فرد را می شناسد تکمیل می گردد.

تاریخ ویرایش :۱۴۰۲/۱۰/۲۵

تاریخ ویرایش :۱۴۰۲/۱۰/۲۵

تاریخ ویرایش :۱۴۰۲/۱۰/۲۵

مدیریت مشتریان حسابهای متمرکز:

افتتاح حساب:

متصدی مربوطه با استفاده از پردازش ۱۳۱ نسبت به ورود اطلاعات و ثبت آن اقدام می‌نماید. سپس شماره حساب اختصاص داده شده توسط سامانه در محل تعیین شده در برگه افتتاح حساب ثبت می شود. با توجه به اینکه امکان اصلاح نوع حساب (حقیقی – حقوقی) پس از واریز وجه وافتتاح حساب وجود ندارد، شایسته است در انتخاب نوع حساب دقت لازم اعمال گردد. در صورت صلاحدید مسئول شعبه در مورد مشتریان ویژه صدور بیش از یک فقره دسته چک با اخذ مجوز از اداره بازرسی منطقه امکان پذیر است.

بروز رسانی اطلاعات صاحبان حساب:

به منظور ارتباط بین شماره حساب مشتری و مشخصات صاحبان حساب / وکیل وشریک حساب/ کاربر جام از پردازش (۱۳۱) استفاده می کند. به دلیل محدودیت نمایش نام همه صاحبان حساب در حسابهای اشتراکی یک نفر بعنوان مشتری اصلی در سامانه جام معرفی شده و در گزارشات و صورتحساب فقط از آن فرد استفاده می شود.

عملیات مسدودی در سامانه متمرکز: (اطلاعیه ۲/۱۲۱۵۷ مورخ ۱۴۰۲/۰۹/۱۴ اداره کل سازمان و بهبود روشها)

در خصوص رفع سوء اثر از چکهای برگشتی ، کاربران با اخذ درخواست مشتری و مکاتبه با واحد ستادی ناظر این امکان را فراهم نمایند تا صادر کننده چک برگشتی با واریز ما به التفاوت مبلغ چک در حسابجاری خود نسبت به تامین موجودی چک برگشتی اقدام و بدبن ترتیب زمینه رفع سواثر چک برگشتی را فراهم نمایند ۰

تاریخ ویرایش :۱۴۰۲/۱۰/۲۵

همچنین جهت انسداد حساب/ مبلغ/ چک از با استفاده از پردازش ۱۵۱ اقدام نموده و چنانچه عملیات انسداد بنا به درخواست متقاضی باشد میبایست ، فرم نمونه شماره ۵٤۰ مربوط به ماده ۱٤قانون صدور چک توسط مشتری تکمیل وبه بانک ارائه شود. سپس دستور دهنده انسداد حساب یا چک حداکثر ظرف مدت ۷ روز با مراجعه به مراجع قضائی، نامه رسمی مبنی برانسداد چک یا حساب را به شعبه ارائه نماید. در غیر اینصورت بعد از سپری شدن مدت مذکوربانک میبایست رفع مسدودی از حساب یا چک را انجام دهد.

تاریخ ویرایش :۱۴۰۲/۱۰/۲۵

رفع انسداد حساب/ مبلغ:

با استفاده از پردازش شماره (۱۹٤) صورت ریز مسدودی حساب/ مبلغ را دریافت و شماره انسداد را استخراج نموده و با استفاده از پردازش شماره۱۵۲ با ثبت ردیف انسداد و شماره حساب مسدودی رفع انسداد حساب مینماییم ، همچنین جهت رفع انسداد مبلغ مسدودی، با استفاده از پردازش شماره۱۵۳ اقدام میشود .

جهت مسدودی هر برگ چک از پردازش «۱۵٤» استفاده شده و کارمزد مربوطه طبق تعرفه**(بخشنامه ۱/۱۲۸۶ مورخ ۹۱/۰۶/۰۵ اداره کل سازمان وبهبود روشها)** دریافت می شود وبرای رفع مسدودی چک از پردازش «۱۵۵ »استفاده می شود.

تاریخ ویرایش :۱۴۰۲/۱۰/۲۵

عملیات بستن حساب جاری در سامانه متمرکز :

حساب جاری تحت شرایط ذیل بسته می شود(**بخشنامه ۱/۹۳۴ مورخ ۸۱/۰۴/۱۱ اداره کل اطلاعات بانکی)**

۱-فوت صاحب حساب

۲-درخواست کتبی صاحب حساب

۳ -دستور مستقیم بانک مرکزی

٤-دستور مقامات قضائی **(ماده ۲۱ قانون چک در خصوص صدور چک بلا محل که منجر به صدور کیفر خواست شده باشد)**

۵-راکد بودن حساب جاری طی یک سال از تاریخ آخرین ارایه برگ دسته چک به بانک.

حساب راکد: (اطلاعیه ۲/۱۰۰۹۷ مورخ ۹۸/۰۲/۱۰ اداره کل سازمان و بهبود روشها)

الف : حساب قرض الحسنه پس انداز فاقد گردش مالی برای حداقل مدت سه سال

ب: حساب سرمایه گذاری کوتاه مدت عادی فاقد گردش مالی حداقل برای دو سال

ج : حساب قرض الحسنه جاری فاقد گردش مالی از تاریخ ارایه آخرین برگ دسته چک به بانک برای مدت یک سال .

گردش مالی :

هرگونه تراکنش بدهکار یا بستانکار به استثنای تراکنشهای ناشی از واریز سود سپرده به همان حساب واریز جوایز نقدی سپرده قرض الحسنه به همان حساب ، برداشت بانک بابت هزینه نگهداری و اطلاع رسانی موجودی حساب ، همچنین واریز و برداشت ، اشتباه واریزی توسط بانک.

بروزرسانی شرایط برداشت و اسکن نمونه امضاء:

پس از تکمیل فرم افتتاح حساب توسط متقاضی،با استفاده از دستگاه اسکنر گزینه اسکن امضاء را انتخاب نموده و نمونه امضاء معرفی شده توسط مشتری رادر سامانه ثبت می نماییم برای این منظور ابتدا شماره حساب متقاضی را وارد نموده، سپس شماره مشتری را وارد می نماییم، سپس *خواندن از پرونده* انتخاب و تائید می شود. در این قسمت گزینه *ثبت درسامانه* را انتخاب و ثبت انجام می‌شود. در صورتی که صاحب یا صاحبان حساب دستورات مخصوص داشته باشند می بایست در قسمت توضیحات درج گردیده وعملیات مربوط به ثبت آن در سامانه انجام شود.

تذکر: در مورد حسابهای دولتی، ابتدا عبارت حساب دولتی درج و بعد شرایط بعدی برداشت ثبت می‌گردد. چنانچه شرط تاریخ انقضاء وجود داشته باشد، در محل مربوطه درج می‌شود. در صورت اعلام کتبی تغییر تاریخ انقضاء، با استفاده از پردازش مربوطه و انتخاب گزینه (اصلاح)تغییرات لازم انجام می شود.

عملیات برگشت واریز / برداشت روزانه:

جهت برگشت واریز یا برداشت با تکمیل و امضاء سند اصلاحی نمونه شماره ۵۳۲ می بایست نسبت به درج اطلاعات ردیف گردش و مبلغ در سند نمونه ۵۳۲ اقدام نموده و با استفاده از پردازش شماره(۱۷۱۱) اقدامات اصلاحی انجام شود. بدین ترتیب مبلغ اشتباه اعم از واریز یا برداشت از حساب رفع و کاربر مربوطه مجدداً نسبت به ورود اطلاعات صحیح سند اولیه اقدام می نماید. برگشت سند واریز به حساب جام زمانی امکان پذیر است که میزان موجودی حساب حداقل به میزان مبلغ واریزشده ،ودر همان روز کاری باشد.

گشایش حساب جاری مشترک :

حساب مشترک به حسابی گفته می شود که صاحب آن بیش از یک نفر باشد.

این حساب بین دو نفر ویا بیش از آن افتتاح می شود که دراین نوع حسابها در قسمت دستورات مخصوص کارت افتتاح حساب ***حتماً نحوه برداشت، سهم الشرکه هریک از شرکاء و همچنین چگونگی بستن حساب قید شود.***

منظور از حق برداشت، تعیین این امر است که برداشت از این حساب توسط هر یک از صاحبان حساب بصورت مستقل و به تنهائی میسر است یا برداشت صرفاً با حضور هر دو امضاء ممکن است. در مورد سهم الشرکه باید حتما مشخص شود سهم هریک از شرکا چند درصد از کل موجودی حساب می باشد که در موارد

بستن حساب و یا فوت یکی از طرفین و یا دستور مراجع قضایی جهت انسداد مبلغ و برداشت موجودی حساب ، سهم الشرکه هر یک از طرفین مشخص باشد.

حسابهای اشتراکی قابل تبدیل به حساب های انفرادی نبوده و بر عکس آ ن نیز ممنوع میباشد . **(بخشنامه ۱/۴۱۱ مورخ ۷۳/۱۲/۳ و ۱/۱۴۲۳ مورخ ۱۴۰۰/۰۳/۲۹ اداره حقوقی – ممنوعیت تغییر حساب اشتراکی به انفرادی یا برعکس)**

در خصوص حسابهای اشتراکی دو نفره در صورت فوت احدی از طرفین، حساب از حالت اشتراکی خارج و بسته میشود .و سهم الشرکه متوفی بر اساس درصدی که در زمان افتتاح حساب در کارت نمونه امضاء مشخص شده به حساب مانده های مطالبه نشده معین متوفیات انتقال مییابد که پس از طی مراحل قانونی و انحصار وراثت به وراث پرداخت میشود. در رابطه با حسابهای اشتراکی که تعداد شرکاء آن بیش از دو نفر است در صورت فوت هر یک از شرکاء وتوافق مابقی استمرار حساب بلامانع میباشد . لاکن در این خصوص به اندازه سهم الشرکه متوفی در حساب مسدود وبه سرفصل مانده های مطالبه نشده معین متوفیات منتقل میگردد.

هر گاه هر یک از شرکاءدرخواست عدم پرداخت وجه را از حسابهای مشترک بنماید نظر به اینکه در زمان افتتاح حساب با وجود حصول وحدت و اتفاق نظر بین صاحبان حساب به فرد یا افراد دیگر اذن برداشت از حساب را داده اند درخواست بعدی یعنی عدم پرداخت وجه از حساب مشترک عدول از اذن تلقی گردیده و بانک تا رفع اختلاف و درخواست کتبی ثانوی از پرداخت وجه به فرد یا افراد ی که حق برداشت از حساب را داشته اند به مسئولیت در خواست کننده خودداری خواهد نمود.

افتتاح حساب جاری برای اشخاص روشندل و بی سواد :

(بخشنامه ۱/٤۰۷ مورخ ۷۳/۱۱/۲٦ اداره کل سازمان و بهبود روشها– افتتاح حسابجاری برای افراد روشندل و معلولین از ناحیه دو دست ،بخشنامه ۱/۱۲۲۹ مورخ ۸۸/۰۵/۲٤ اداره کل سازمان و بهبود روشها ، اطلاعیه ۲/۱۰۰٦۷ مورخ ۱۳۹۸/۰۱/۱۹ و اطلاعیه ۲/۱۰٤۷۸ مورخ ۱۳۹۸/۱۲/۱۵ اداره کل سازمان و بهبود روشها و اطلاعیه ۲/۱۰۸۱۲ مورخ ۱۳۹۹/۰۸/۲۱ اداره کل سازمان و بهبود روشها)

استفاده از کلیه خدمات بانکی به جز افتتاح حساب قرض الحسنه جاری و خدمات مرتبط با حساب مزبور برای افراد نابینا بدون همراه داشتن شخص دیگر مجاز می باشد . همچنین افتتاح حساب قرض الحسنه جاری و خدمات مرتبط با حساب مزبور برای افراد نابینا که تمایلی به معرفی امین یا معتمد ندارند ، منوط به اخذ تعهدنامه داخلی بانکی و قبول مسئولیت ناشی از صدور چک ، بلامانع می باشد. بدیهی است در صورت تکمیل تعهدنامه یاد شده در شعبه نیازی به تنظیم آن در دفتر اسناد رسمی نمی باشد.

« تعهدنامه افتتاح حساب برای افراد نابینا »

اینجانب خانم / آقای ..... دارنده شناسنامه شماره ..... صادره از ..... فرزند..... دارای شماره ملی .....با اطلاع از کلیه شرایط و مقررات افتتاح حسابجاری که مفاد آن به امضاء رسیده است بدینوسیله اعلام میدارم در کلیه امور بانکی خود نیازی به معرفی وکیل نداشته و تمامی مسئولیتهای ناشی از صدور چک می پذیرم . بر این اساس خدمات بانکی را مانند سایر مشتریان بانک دریافت نموده و در صورت بروز هرگونه اشکال و اختلافی شخصاً مسئول بوده و حق هرگونه ایراد و اعتراض و گفتگوئی را به بانک از خود سلب و اسقاط می نمایم .

مهروامضاءمشتری

صحت تعهدات آقای ..... با مشخصات فوق الذکر مورد تایید ..... می باشد .

مهر و امضای بانک

نحوه ارایه خدمات بانکی به اشخاص محجور (اطلاعیه ۲/۱۱۸۹۶ مورخ ۱۴۰۲/۰۱/۲۷ و ۲/۱۱۴۹۷ مورخ ۱۴۰۱/۰۳/۰۹ اداره کل سازمان و بهبود روشها)

سقف مجاز مبلغ مجموع برداشت حضوری از تمامی حساب‌های سپرده متعلق به شخص محجور روزانه پانصد میلیون ریال و ماهانه پنج میلیارد ریال می‌باشد. برداشت بیش از سقف تعیین شده مستلزم ارایه اسناد مثبته مبنی بر ارتباط وجوه مورد تقاضا برای برداشت با منافع شخص محجور می‌باشد.برداشت وجه از حساب سپرده شخص محجور به منظور انتقال وجه بین حساب‌های وی در بانک عامل یا سایر بانک‌ها نیاز به اخذ مستندات ندارد. اختصاص هر گونه ابزار پرداختی اعم از کارت الکترونیکی برداشت از حساب، بانکداری اینترنتی، همراه بانک به حساب‌های اشخاص کمتر از هفت سال ممنوع می‌باشد.اختصاص ابزار پرداخت به حساب‌های اشخاص بالاتر از هفت سال تا دوازده سال تمام صرفاً به صورت کارت برداشت از حساب مجاز می‌باشد.

افتتاح حساب برای مجانین و اشخاص غیر رشید بالاتر ۱۸ سال تمام صرفاً با ارایه حکم دادگاه صالحه توسط نماینده قانونی وی مجاز می‌باشد. افتتاح حساب مشترک برای شخص محجور ممنوع می‌باشد. همچنین به موجب تبصره ماده ۱۵ نسخه اصلاحی بخشنامه ۱٤۰۲/٦۹٤٥ مورخ ۱٤۰۲/۱/۱۷ ب.م.ج.ا.ا. ارائه کارت بانکی پرداخت به حساب‌های سپرده اشخاص کمتر از ۷ سال تمام، تحت پوشش نهادهای حاکمیتی از قبیل کمیته امداد، سازمان بهزیستی کشور منوط به ارائه و به روزرسانی اطلاعات این اشخاص در سامانه شهاب ب.م.ج.ا.ا. امکان‌پذیر می‌باشد. سقف خرید روزانه هر کارت شخص محجور ۱۲-۷ سال روزانه ۱۰۰,۰۰۰,۰۰۰ ریال ماهانه ۵۰۰,۰۰۰,۰۰۰ ریال و اشخاص محجور ۱۸-۱۲ سال روزانه ۱۵۰,۰۰۰,۰۰۰ ریال ماهانه با تمام کارت‌ها ۱,۰۰۰,۰۰۰,۰۰۰ ریال است. همچنین اعطای انواع تسهیلات و قبول انواع تعهدات یا موضوعات تجاری به

اشخاص محجور مجاز نمی‌باشد. (بخشنامه ۱۴۰۰/۲۴۱/۸۰۴ مورخ ۱۴۰۰/۸/۲۲ ب.م.ج.ا.ا)

افتتاح حساب به نام شخص محجور صرفاً پس از تکمیل فرم خود اظهاری اطلاعات اقتصادی اشخاص محجور توسط متقاضی و بایگانی آن در پرونده افتتاح حساب مشتری مجاز می‌باشد.

بانک ملت

در خواست افتتاح حساب سپرده سرمایه گذاری کوتاه مدت الکترونیک
(ویژه اشخاص حقیقی)

شعبه .....

با قبول شرایط و مقررات مربوط به افتتاح حساب سپرده سرمایه‌گذاری کوتاه مدت الکترونیک که در پشت این برگ درج شده است، خواهشمند است یک فقره حساب سپرده سرمایه گذاری کوتاه مدت الکترونیک انفرادی / اشتراکی با مشخصات ذیل افتتاح نمائید:

نام و نام خانوادگی	شماره مشتری حقیقی (مخصوص بانک)	نوع وابستگی	حق برداشت	سهم الشرکه	محل امضاء
		☐ صاحب حساب ☐ وکیل ☐ قیم ☐ ولی	☐ دارد ☐ ندارد	٪	
		☐ صاحب حساب ☐ وکیل ☐ قیم ☐ ولی	☐ دارد ☐ ندارد	٪	
		☐ صاحب حساب ☐ وکیل ☐ قیم ☐ ولی	☐ دارد ☐ ندارد	٪	

درخواست برداشت از حساب با سند در کلیه شعب را: دارم ☐ ندارم ☐

دستورات مخصوص :

محل امضاء صاحب/ صاحبان حساب

این قسمت توسط بانک تکمیل می گردد

شماره حساب ☐ | ☐ **تاریخ افتتاح حساب :** / / ۱۳

این برگ درحضور اینجانب ..... به شماره کارمندی ..... تکمیل و امضاء گردید و مسئولیت صحت مندرجات فوق را براساس مدارک ارائه شده پیوست می‌پذیرم .

امضاء و مهر شعبه

نمونه ۲۳۰۶ - ۲۰۰۰۰۰ب / ۸۶

شرایط و مقررات افتتاح حساب سپرده سرمایه گذاری کوتاه مدت الکترونیک

۱ ـ مبلغ اولیه حساب سپرده سرمایه گذاری کوتاه مدت الکترونیک حداقل ۵۰،۰۰۰ ریال بوده و مانده آن جهت تعلق سود هیچگاه نباید از ۵۰،۰۰۰ ریال کمتر باشد.

۲ ـ سود سپرده های سرمایه گذاری کوتاه مدت الکترونیک بر مبنای کمترین مانده در هر روز (بارعایت شرط حداقل مانده برای دریافت سود) محاسبه ودرپایان ماه پرداخت می‌گردد. مشروط بر اینکه حداقل این قبیل سپرده ها برای بار اول ۳۰ روز نزد بانک باقی مانده باشد. چنانچه دارنده حساب نسبت به انسداد آن اقدام نماید در اینصورت در تاریخ انسداد حساب سود قابل محاسبه و پرداخت خواهد بود.

۳ ـ بانک سپرده های سرمایه‌گذاری را وکالتاً با حق توکیل به غیر و وصایتاً توام با منابع خود بطور مشاع درامورمشارکت،مضاربه،اجاره به شرط تملیک، معاملات اقساطی ، مساقات ، سرمایه گذاری مستقیم ، معاملات سلف و جعاله طبق دستورالعمل اجرائی هر یک از امور و بارعایت سیاست پولی و اعتباری بکارخواهد گرفت.

۴ ـ بانک درتامین منابع لازم جهت اعطای تسهیلات به منابع سپرده‌گذاران اولویت داده و منافع حاصله را در پایان سال با داشتن حق مصالحه منافع بین سپرده‌گذاران و بانک به نسبت مدت و مبلغ در کل وجوه بکار گرفته شده تقسیم و پس از کسر حق الوکاله بانک خالص آن را به سپرده‌گذاران پرداخت مینماید.

۵ ـ موجودی‌حساب مشترک به نسبت سهمی‌که موقع افتتاح حساب ازطرف صاحبان حساب تعیین‌می‌شود(بالسویه یا به سهم نامساوی)متعلق به صاحبان حساب خواهد بود و چنانچه در کارت (فرم) افتتاح حساب سهم از طرف مشتری تعیین نگردد ، بانک از افتتاح حساب به نام آنان خودداری خواهد نمود. درصورتیکه حساب مشترک متعلق به دو نفر باشد در صورت وقوع فوت،حجر، ورشکستگی و اطلاع کتبی شعبه باز کننده حساب و همچنین بازداشت تمام سهم یکی و در صورت وصول بازداشت نامه به شعبه افتتاح کننده حساب از جانب مرجعی که قانوناً حق برداشت اموال اشخاص را دارد ، حساب از اشتراک خارج شده و مانده حساب به نسبت سهم هر یک به حسابهای داخلی بانک منتقل و حساب بسته می‌شود . مراتب‌کتباً از طرف بانک به شریک دیگر (آخرین نشانی‌موجود) اطلاع داده خواهد شد.

هرگاه حساب مشترک متعلق به بیش از دو نفر باشد در صورت وقوع حالات فوق یعنی فوت،حجر، ورشکستگی و بازداشت مادام که سپرده گذاران‌کمتراز دو نفر نباشند، استمرار حساب بصورت مشترک و پس ازخروج سهم شریک یا شرکای خارج شده درصورت موافقت بقیه شرکای حساب مانعی نخواهد داشت. چنانچه حالات فوق درمورد دارنده یا دارندگان حق برداشت از حساب اتفاق بیفتد،بقیه شرکاء بایستی‌با توافق یکدیگر دارندگان‌حق برداشت از حساب را کتباً به بانک اطلاع‌دهند.

هرگاه هر یک از شرکای حساب درخواست عدم پرداخت وجه از حساب مشترک را از بانک بنماید،نظر به اینکه موقع افتتاح حساب، با وجود حصول وحدت‌و اتفاق نظر بین صاحبان حساب به فرد یا افراد اذن برداشت از حساب را داده اند،درخواست بعدی یعنی عدم پرداخت وجه ازحساب مشترک عدول ازاذن تلقی گردیده و بانک تا رفع اختلاف و درخواست‌کتبی ثانوی از پرداخت وجه به فرد یا افرادی‌که حق برداشت از حساب را داشتند به مسئولیت درخواست‌کننده خودداری‌خواهد نمود.

تبصره : برای حسابهای اشتراکی و حقوقی ، ملت کارت متمرکز(کارت مغناطیسی / Accesscard) صادر نمی شود .

۶ ـ مشتری بدین وسیله حق هرگونه اعتراض را درخصوص عدم دسترسی‌به حساب به عللی‌که رفع آن دراختیار بانک نبوده و یا درموقعی‌که به تشخیص بانک‌امکان دسترسی به حساب محدود می گردد را از خود سلب می نماید .

۷ ـ چنانچه مشتری برای هریک ازحسابهای متمرکز خود در بانک ملت خدمات ویژه را فعال نماید،خدمات مزبور برای‌این‌حساب نیز فعال‌خواهد شد.

۸ ـ اگر بانک تحت هر عنوان اشتباهاً یا من غیر حق وجوه یا ارقامی به حساب مشتری منظور کند و یا در محاسبه هر نوع اشتباهی نماید در هر موقع مجاز و مختاراست راساً و مستقلاً و بدون هیچگونه تشریفات اداری و قضائی در رفع اشتباه و برگشت از حسابهای مشتری اقدام نماید .

۹ ـ صاحب /صاحبان حساب متعهد می‌شود /می‌شوند جهت‌انجام رفع مسدودی حساب /مبلغ به شعبه مسدودکننده حساب یا مبلغ مراجعه نماید /نمایند.

۱۰ ـ شرایط و مقررات قانونی حساب کوتاه مدت عادی در خصوص حساب کوتاه مدت الکترونیک نافذ می باشد .

۱۱ ـ با توجه به خدمات حساب کوتاه مدت الکترونیک ملت هر یک از شعب بانک مجاز خواهند بود هزینه ها و کارمزدهای مربوطه را از حساب کوتاه مدت‌الکترونیک برداشت نمایند و مشتری در صورت درخواست رسید مربوطه می بایست به شعبه صادرکننده مراجعه نماید .

۱۲ ـ بانک استرداد اصل سپرده را تعهد نموده و وکالت موضوع (بند ۳) را قبول دارد .

محل الصاق
تمبر

تاریخ ویرایش :۱۴۰۲/۱۰/۲۵

بانک ملت

در خواست افتتاح حساب سپرده قرض الحسنه پس انداز الکترونیک
(ویژه اشخاص حقیقی)

شعبه .....

با قبول شرایط و مقررات مربوط به افتتاح حساب سپرده قرض الحسنه پس انداز الکترونیک که در پشت این برگ درج شده است، خواهشمند است یک فقره حساب قرض الحسنه پس انداز الکترونیک انفرادی/ اشتراکی با مشخصات ذیل افتتاح نمائید:

نام و نام خانوادگی	شماره مشتری حقیقی (مخصوص بانک)	نوع وابستگی	حق برداشت	سهم الشرکه	محل امضاء
		☐ صاحب حساب ☐ وکیل ☐ قیم ☐ ولی	☐ دارد ☐ ندارد	٪	
		☐ صاحب حساب ☐ وکیل ☐ قیم ☐ ولی	☐ دارد ☐ ندارد	٪	
		☐ صاحب حساب ☐ وکیل ☐ قیم ☐ ولی	☐ دارد ☐ ندارد	٪	

دستورات مخصوص :

محل امضاء صاحب/ صاحبان حساب

این قسمت توسط بانک تکمیل می گردد

شماره حساب [ ] [ ] تاریخ افتتاح حساب : / / ۱۳

این برگ درحضور اینجانب ..... به شماره کارمندی ..... تکمیل و امضاء گردید و مسئولیت صحت مندرجات فوق را براساس مدارک ارائه شده پیوست می‌پذیرم .

امضاء و مهر شعبه

نمونه ۲۳۰۲ - ۲۵۰۰۰۰ د ۱۰۰ ب /۸۵

تاریخ ویرایش :۱۴۰۲/۱۰/۲۵

شرایط و مقررات افتتاح حساب سپرده قرض الحسنه پس انداز الکترونیک

۱ـ هر شخص حقیقی و یا حقوقی می‌تواند به نام خود و یا اشخاص دیگر با رعایت مقررات قانونی مبادرت به افتتاح حساب سپرده قرض‌الحسنه پس انداز الکترونیک در یکی از شعب بانک ملت بنماید. حق استفاده از موجودی حساب حسب مورد با صاحب حساب یا نماینده قانونی او (وکیل ، ولی ، قیم) خواهد بود.

تبصره : افتتاح حساب قرض الحسنه پس انداز الکترونیک برای اتباع بیگانه که دارای گذرنامه و پروانه اقامت معتبر باشند ، بلامانع است .

۲ـ اشخاص زیر می‌توانند با حق استفاده از موجودی حساب برای صغار ، مجانین و یا اشخاص غیر رشید ، سپرده قرض‌الحسنه پس انداز الکترونیک افتتاح نمایند. ضمناً به هنگام افتتاح باید مدارک احراز سمت خود را به بانک ارائه نمایند.

الف ـ برای صغار : ولی قهری (پدر ، جد پدری) در صورت فوت ولی قهری ، وصی یا قیم آنها

ب ـ برای مجانین: وصی یا قیم یا ولی ، هرگاه علاوه بر ولی ، وصی یا قیم به حکم دادگاه ، امین یا ناظر استصوابی نیز تعیین شده باشد ، امین یا ناظر نیز در افتتاح حساب و استفاده از موجودی حساب با ارائه مدارک و اسناد مربوطه اقدام خواهندکرد ، مگر اینکه امین یا ناظر استصوابی حق استفاده از حساب را برای وصی ، ولی ، قیم تعیین نموده باشد .

۳ ـ اطفال که به سن ۱۵ سال تمام رسیده باشند و یا افراد کمتر از ۱۵ سال ولی حکم رشد او از دادگاه صالحه صادر شده باشد ، می توانند منحصراً به نام خود حساب سپرده قرض الحسنه پس انداز الکترونیک افتتاح و از موجودی آن راساً استفاده نمایند .

۴ ـ اطفالی که به سن ۱۲ سال تمام رسیده باشند ، می توانند به نام خود حساب سپرده قرض الحسنه پس انداز الکترونیک‌افتتاح نمایند،حق استفاده ازموجودی حساب با دارنده حساب پس از رسیدن به سن ۱۵ سال تمام خواهد بود .

۵ ـ مادر می تواند به نام فرزند صغیر خود حساب سپرده قرض الحسنه پس انداز الکترونیک افتتاح نماید.حق استفاده از موجودی حساب تا رسیدن طفل به سن ۱۸ سال تمام فقط با مادر است .

۶ ـ برای صغار ، علاوه بر ولی قهری ، وصی یا قیم ، هرشخص دیگری می‌تواند حساب سپرده قرض‌الحسنه پس‌انداز الکترونیک ، افتتاح و وجوهی را به حساب مفتوحه واریز نماید لیکن تا رسیدن صغیر به سن رشد و اثبات آن توسط دادگاه و یا ۱۸ سال تمام،حق استفاده از موجودی حساب با قائم مقام قانونی وی و با ارائه مدارک مربوطه خواهد بود .

۷ ـ افتتاح حساب سپرده قرض الحسنه پس انداز الکترونیک برای اشخاص حقوقی از جمله شرکتها به موجب مدارک قانونی و به شرط پیش بینی در اساسنامه آنها به عمل می آید .

۸ ـ در مواقعی که صاحب حساب بیش از یک نفر و متعلق به اشخاص حقیقی باشد ، حق برداشت متفقاً خواهد بود مگر اینکه صاحبان حساب نحوه برداشت را به هر نحو دیگری در فرم درخواست" افتتاح حساب سپرده قرض الحسنه پس انداز الکترونیک" قید نمایند .

۹ ـ حسابهای مشترک با تقاضای‌کتبی هر یک از صاحبان حساب مسدود می شود و پس از مسدود شدن مانده حساب به نسبت سهم الشرکه تعیین شده پرداخت خواهد شد.

۱۰ ـ بانک ملت می تواند عندالزوم و بدون تعهد و یا قرار قبلی با سپرده گذاران ، امتیازات و جوایز نقدی و جنسی را براساس ضوابط و مصوبات هیئت مدیره محترم بانک به دارندگان حساب سپرده قرض الحسنه پس انداز الکترونیک اعطا نماید .

۱۱ ـ مانده حساب سپرده قرض الحسنه پس انداز الکترونیک ، عند المطالبه توسط بانک پرداخت می گردد .

۱۲ ـ در صورت مفقودی کارت مغناطیسی صاحب / صاحبان حساب بایستی بلافاصله مراتب را با پرداخت هزینه مقرر طبق تعرفه بانک به هر یک از واحد های بانک اعلام نماید . شعبه مربوطه پس از کسب اطلاع با اخذ تعهدنامه و ظرف مدت معین نسبت به صدور کارت مغناطیسی اقدام خواهد نمود . در این مورد صاحب حساب قبول می‌کند که چنانچه سوء استفاده احتمالی نسبت به مانده حساب قبل از اعلام مفقودی صورت پذیرفته باشد ، هیچگونه مسئولیتی متوجه بانک نخواهد بود .

۱۳ ـ اگر بانک تحت هر عنوان اشتباهی یا من غیر حق،وجوهی را به حساب مشتری منظور و یا در محاسبه هر نوع اشتباهی نماید، درهر موقع مجاز و مختار است راساً و مستقلاً و بدون انجام هرگونه تشریفات اداری قضائی در رفع اشتباه و برگشت و تامین و انتقال وجوه واریز شده از حسابهای مشتری اقدام نماید و تشخیص بانک نسبت به این امر معتبر بوده و صاحب / صاحبان حساب حق هرگونه اعتراض و ادعائی را به عمل بانک در هر جهت از خود سلب و اسقاط می نمایند .

۱۴ ـ شرایط شرکت در قرعه کشی و دریافت جایزه ، مفتوح بودن حساب و دارا بودن حداقل مبلغ تعیین شده از سوی بانک برای شرکت در قرعه کشی به مدت ۳ ماه متوالی در هر دوره می باشد .

تاریخ ویرایش :۱۴۰۲/۱۰/۲۵

حساب جاری برای اتباع کشورهای بیگانه و عراقی و افغانی

(۲/۱۱۳۳ مورخ ۱۴۰۰/۱۰/۳۰ و اطلاعیه ۲/۱۱۵۳۸ مورخ ۱۴۰۱/۰۴/۰۹ مدیریت مبارزه با پولشویی و تامین مالی تروریسم)

افتتاح حساب و ارایه خدمات بانکی (حواله درون بانکی و بین بانکی)برای چنین اشخاصی منوط به ارایه مدارک ذیل می باشد:

۱- کارت اقامت موقت اتباع خارجی – آمایش ۱۷ برای اتباع کشور افغانستان، کارت موقت اتباع خارجی – هویت ١٦ برای اتباع عراقی و برخی اقشار افغان .شایان ذکر است تاریخ اعتبار کارتهای موصوف بر اساس اطلاعیه ۲/۱۲۰۲۹ مورخ ١٤٠٢/٠٥/١٦تا ١٤٠٢/٠٩/٣٠ می باشد.

۲- گذرنامه یا روادید یا پروانه اقامت معتبر و استعلام شماره فراگیر بر روی کارت آمایش از سامانه (پژواک) با استفاده از پردازش ۵۱۳۱ سامانه متمرکز (اطلاعیه ۲/۹۹۶۱ مورخ ۱۳۹۷/۱۱/۰۳ مدیریت مبارزه با پولشویی و تامین مالی تروریسم)

۳- دفترچه اقامت صادره از نیروی انتظامی مشروط به دارا بودن مجوز اقامت معتبر که به صورت سالیانه تمدید و در دفترچه اقامت درج می گردد. گروهی از اتباع بیگانه که با موافقت سازمانهای دولتی در امور تجاری و نظامی و صنایع به معرفی سفارتخانه و یا بصورت نماینده شرکتها معتبر برای مدتی در کشور ما اقامت دارند میتوانند حساب جاری درنزد بانکها داشته باشند.

٤- دفترچه اقامت ویژه صادره از سوی ناجا به شرط دارا بودن مجوز اقامت معتبر . مجوز اقامت دارندگان دفترچه مزبور به صورت ۳ ، ۵ ، ۱۰ ساله تمدید و صادر می شود.

۵- دفترچه پناهندگی صادره از سوی ناجا به شرط دارا بودن مجوز اقامت معتبر . اعتبار دفترچه هر سه ماه تمدید می گردد.

در خصوص اتباع بیگانه توجه به نکات زیر ضروری است:

۱. از افتتاح حساب جاری برای اتباع بیگانه مطلقاً خودداری شود.خدمات بانکی قابل ارایه شامل افتتاح حساب قرض الحسنه پس انداز، سپرده های سرمایه گذاری و انجام عملیات وصول چک بوده و تخصیص یک کارت برداشت الکترونیکی با سقف خرید روزانه ۱۵۰ میلیون ریال تا تاریخ انقضا تعیین شده به اشخاص حقیقی بالاتر از ۱۸ سال بلامانع می باشد(بخشنامه ١/١٤٢٧ مورخ ١٤٠٠/٠٦/١٦ اداره کل سازمان و بهبود روشها و مدیریت مبارزه با پولشویی و تامین مالی تروریسم) و نیز مجوز هر گونه خدمات الکترونیکی به اشخاص فوق ممنوع می باشد. **(اطلاعیه ۲/۱۰۸۹۰ مورخ ۹۹/۱۰/۱۴ مدیریت مبارزه با پولشویی و تامین مالی تروریسم)**

۲. وجود معرف (یکی از مشتریان بانک یا یکی از سازمانهای دولتی ایران و یا کنسولگری خارجی) ضروری است.

دفترچه پناهندگی، کارت هویت ویژه اتباع خارجی،آخرین برگ آمایش وگذرنامه، هر یک به تنهایی به عنوان سند هویت جهت افتتاح حساب قرض الحسنه پس انداز قابل قبول می باشد.

افتتاح حساب قرض الحسنه جاری و سپرده سرمایه گذاری مدت دار (کوتاه مدت یا بلندمدت) صرفاً با ارائه اصل گذرنامه معتبر و تصویر آن مقدور می باشد.

جهت افتتاح حساب جاری علاوه بر گذرنامه ارائه پروانه اقامت دائم نیز الزامی می باشد.

در برگه آمایش ویژه ابتاع افغان، شهرستان مجاز جهت تردد این افراد قید گردیده است لذا شعب بایستی نسبت به افتتاح حساب تنها درشهرمجاز جهت تردد اقدام نمایند .

تاریخ ویرایش :۱۴۰۲/۱۰/۲۵

گشایش حساب جاری جهت ایرانیان مقیم کشور های بیگانه:

در این قبیل موارد لازم است صحت امضاء صاحبان حساب روی برگ درخواست و کارت نمونه امضاء از طرف سفارت یا کنسولگری دولت ایران مقیم شهری که درخواست کننده در آنجا اقامت دارد تصدیق و گواهی شود .

افتتاح حساب جاری برا ی انجمن های ثبت شده :

افتتاح حساب برا ی انجمن های ثبت شده مانند افتتاح حساب برای شرکتها خواهد بود. ودر این خصوص کلیه مدارک لازم جهت افتتاح اشخاص حقوقی مطابق بخشنامه ۱/۱۲۲۹ مورخ ۸۸/۰۵/۲٤ اداره کل سازمان و بهبود روشها اخذ گردد. دقت شود در اساسنامه اجازه افتتاح حساب جاری به مدیران و اعضاء هیات مدیره داده شده،و صاحبان امضاء مجاز و مدت اختیارات آنها نیز مشخص شده باشد.(مانند :انجمن حمایت از زندانیان – بازنشستگان – بیماران هموفیلی و....)

افتتاح حساب جاری برا ی مدارس غیر انتفاعی:

افتتاح حساب برای مدارس غیر انتفاعی با تقاضای مدیر کل یا رئیس اداره آموزش و پرورش منطقه خواهد بود. حق برداشت بر عهده منتخبی از شورای مالی است که دراین ترکیب مدیر مدرسه و موسس یا نماینده او دارای امضاء ثابت و معلمان و انجمن اولیاء دارای امضای متغیر هستند و در پایان هر سال از طرف اداره آموزش و پرورش امضاء ثابت برای بانک معرفی می گردد

افتتاح حساب جاری برا ی انجمن های ثبت نشده:

افتتاح این گونه حسابها به صورت حساب اشتراکی اشخاص حقیقی بوده و مهر انجمن یا تعاونی جزئی از نمونه امضامیباشدهمچنین افتتاح کنندگان حساب میبایست نسبت به تکمیل و امضا فرم اقرارنامه حسب بخشنامه ۱/۱۳۵۸ مورخ ۹٦/۰٦/۲۸ اداره کل سازمان و بهبود روشها ، با مضمون"صاحبان امضاء شخصاً حقی نسبت به این حساب ندارند و موجودی حساب جز اموال شخصی آنها نمی باشدو متعلق به انجمن یا تعاونی است" اقدام نمایند .افتتاح این گونه حسابها در ردیف حساب اشخاص حقیقی می باشد.

افتـتاح حسـاب جاری برا ی اشـخاص حقـوقی خارجی:

افتـتاح حسـاب جـاری برای دفاتر نمایندگی و شرکتهای خارجی که در اداره ثبت شرکتهای ایران به ثبت رسیده اند با رعایت مقررات ذکر شده جهت شرکتهای رسمی بلا مانع میباشد. ولی در مورد نمایندگیهای شرکتهای خارجی که در ایران به ثبت نرسیده باشد افتتاح حساب ممنوع است.

در خصوص اشخاص حقیقی خارجی جهت افتتاح حساب جاری ، گذرنامه و پروانه اقامت دائم وتصویر برابر با اصل شده آن توسط شعبه،و جهت حسابهای قرض الحسنه پس انداز و سپرده سرمایه گذاری،پروانه اقامت موقت نیز قابل قبول است. استعلام شماره فراگیر اتباع خارجی از طریق سامانه پژواک الزامی است.

گشایش حساب جاری برا ی بانکها ی داخلی: (اطلاعیه ۲/۱۱۲۹۳ مورخ ۱۴۰۰/۰۹/۱۳ اداره کل مدیریت خزانه داری)

افتتاح حساب برای بانکهای محلی بر حسب تقاضای اداره مرکزی آنها صورت میگیرد ونام استفاده کنندگان از حساب به وسیله شعبه ذیربط در مرکزبه بانک عامل معرفی ونمونه امضاء دارندگان امضاهای مجاز بانک از طریق اداره مرکزی بانک متقاضی به بانک عامل ابلاغ می شود شرایط افتتاح حسابجاری همان مقرراتی است که برای اشخاص حقوقی معتبر است

بر اساس مفاد بخشنامه ۹۵/۱۰۸۳۹۱ ب.م.ج.ا.ا. مورخ ۹۵/۰٤/۰۸ بانکها و موسسات اعتباری غیر بانکی به هیچ .جه مجاز به سپرده گذاری نزد یکدیگر خارج از چارچوب بازار بین بانکی نمی باشند. با توجه به موارد عنوان شده افتتاح و نگهداری حساب جهت سایر بانکها و موسسات اعتباری صرفا در قالب حساب قرض الحسنه جاری و پس انداز ، پس از اخذ مجوزهای لازم از اداره کل خزانه داری بانک افتتاح کننده حساب مجاز می باشد.

حسابهای شرکتهای دولتی و وابسته به دولت: (اطلاعیه ۱۰۱۸۹ مورخ ۹۸/۰۵/۰۵ اداره کل حسابداری مالی)

حسب مفاد بخشنامه ۹۸/۱۳۳۳۱۰ مورخ ۹۸/۰٤/۲۳ بانک مرکزی ج. ا.ا اداره مطالعات و مقررات بانکی مدیریت کل مقررات و مجوزهای بانکی و مبارزه با پولشویی افتتاح حساب برای شرکتهای مشمول تبصره ۷ قانون بودجه سال ۱۳۹۸ کل کشور و کلیه دستگاههای اجرایی موضوع ماده ۵ قانون مدیریت خدمات کشوری و ماده ۲۹ قانون برنامه پنج ساله ششم توسعه اقتصادی ، اجتماعی و فرهنگی که تمام یا قسمتی از سرمایه آنها متعلق به دولت یا تحت نظارت دولت می باشد (مانند: شرکتهای اصلی و فرعی وزارت نفت ، شرکت ملی پخش فرآورده های نفتی ایران شرکت ملی پالایش و پخش فرآورده های نفتی ایران)و شرکتها و سازمانهای تابعه وزارت صنعت معدن تجارت (ایدرو ، ایمیدرو)و همچنین نهادهای عمومی غیر دولتی در رابطه با آن بخش از منابع خود که از محل منابع عمومی یا کمکهای مردمی تامین میشود مکلف هستند که کلیه حسابهای ریالی خود (درآمدی و هزینه ای) صرفا از طریق خزانه داری کل کشور و نزد بانک مرکزی ج.ا.ا افتتاح نمایند و دستگاههای اجرایی یاد شده موظفند کلیه دریافتها و پرداختهای خود را فقط از طریق حسابهای افتتاح شده نزد

بانک مرکزی انجام دهند . نگهداری هر گونه حساب توسط دستگاههای اجرایی مزبور در بانکی غیر از بانک یاد شده در حکم تصرف غیر قانونی در اموال عمومی تلقی می گردد .

حسابهای شهرداریها:

شهرداریها می توانند مستقیماً تقاضای افتتاح حساب نمایند و حق استفاده از حسابهای شهرداریها با دو امضاء می باشد یک شهردار که توسط وزارت کشور معرفی می گردد و دیگری رئیس حسابداری و یا معاونت مالی شهرداری شهر داری می باشد .

حسابهای دولتی :

حساب‌های هستند که توسط خزانه‌داری وزارت دارایی معرفی می‌گردند. افتتاح حساب قرض‌الحسنه پس‌انداز و حساب‌های سپرده‌گذاری کوتاه مدت و بلند مدت برای حساب‌های دولتی ممنوع می‌باشد. و دستگاه‌های دولتی فقط مجاز به افتتاح حساب جاری می‌باشند **(بند الف ماده ۱۲ قانون پولی و بانکی کشور ممنوعیت افتتاح حساب کوتاه مدت و قرض‌الحسنه برای حساب‌های دولتی و الزام به افتتاح حساب قرض‌الحسنه جاری)** همچنین جهت افتتاح حساب‌های دولتی، اخذ استعلام چک برگشتی و بدهی و تعهدات به سیستم بانکی از بانک مرکزی جهت صاحبان امضاء، و ذیحساب وزارتخانه‌ها مؤسسات و شرکت‌های دولتی معرفی شده و دستگاه دولتی الزامی می‌باشد. **(بخشنامه ۹٤/۳۹۷۸۹ ب.م.ج.ا.ا مورخ ۱۳۹٤/۲/۲۰ اداره م.م.ب)**

(اطلاعیه ۲/۵۴۵۴ مورخ ۸۶/۱۰/۲۶ و بخشنامه ۱/۱۰۹۷ مورخ ۸۴/۱۱/۲۹ – اداره کل سازمان – ممنوعیت افتتاح حساب کوتاه مدت و قرض الحسنه برای حسابهای دولتی و الزام به افتتاح حساب قرض الحسنه جاری بخشنامه ۱/۱۳۵۸ مورخ ۹۶/۰۶/۲۸ اداره کل سازمان و بهبود روشها)

نحوه پرداخت چکهای حسابهای دولتی:

. پرداخت چکهای حسابهای دولتی با مبالغ بیش از ۵۰/۰۰۰/۰۰۰ ریال صرفاً با تادیه کتبی ذیحساب سازمان امکان پذیر می باشد. همچنین وجوه این گونه چکها (مبالغ بالاتر از ۵۰/۰۰۰/۰۰۰ ریال) می بایست به صورت صدور چک رمز دار یا حواله از طریق ساتنا و یا واریز مستقیم به حساب شخص حقیقی یا حقوقی که در متن چک نام برده شده، کارسازی گردد و شعب مجاز به پرداخت وجه نقد به ذینفع یا حامل چک نمی باشند.

(بخشنامه ۱/۱۱۶۷ مورخ ۸۶/۱۱/۲۰ و بخشنامه ۱/۱۰۱۳ مورخ ۸۲/۸/۱۳ اداره کل امور مالی – نحوه پرداخت چکهای بیش از ۵۰/۰۰۰/۰۰۰ ریال دستگاههای اجرایی)جهت پرداخت چکهای حسابهای دولتی ابتدا می بایست تائیدیه چک در پردازش «۱٤۷ » ثبت شده وسپس از طریق پردازش «۱۱۲ » نسبت به پرداخت چک اقدام شود.

.

افتتاح حساب برای نیروهای مسلح : (اطلاعیه ۲/۱۰۹۵۴ مورخ ۹۹/۱۲/۰۵ اداره کل حسابداری مالی)

نیروهای مسلح می توانند حساب بانکی خود را صرفا نزد بانک (**در حال حاضرصرفا بانک سپه**) که به استناد قانون اجرای سیاستهای کلی اصل ٤٤ قانون اساسی بانک دولتی محسوب می شوند و به تایید ستاد کل نیروهای مسلح رسیده باشند افتتاح و نگهداری نمایند و سایر موسسات اعتباری مجاز به افتتاح حساب بانکی برای نیروهای مسلح نمی باشند.**(اطلاعیه ۲/۱۰۷۴۱ مورخ ۹۹/۰۶/۲۹ اداره کل حسابداری مالی)**

همچنین افتتاح حساب بانکی و سپرده گذاری سرمایه گذاری و اخذ تسهیلات توسط کارکنان نیروهای مسلح ، مستلزم ارایه درخواست مستقیم سازمان یا پرسنل مربوطه بوده و ارایه خدمات بانکی به عنوان شخص حقیقی به پرسنل و کارکنان نیروهای مسلح بلامانع می باشد.

نکات مهم در خصوص عملیات مربوط به حساب جاری

۱- عدم افتتاح حساب جاری برای اشخاصی که مطابق ماده ۲۱ قانون صدور چک محروم از افتتاح حساب جاری می‌باشند.

۲- عدم افتتاح حساب جاری برای افرادی که دارای سابقه چک برگشتی رفع سوء اثر نشده و مطالبات معوق، سررسید گذشته، مشکوک‌الوصول (ارزی و ریالی) در سیستم بانکی کشور می‌باشند.

۳- کنترل نمودن شرایط ماهوی چک‌های عهدهٔ حساب جاری (اصالت چک، پرفراژ مربوط به مشخصات شعبه صادرکننده، شماره حساب، امضاء صاحب حساب، آرم نامرئی بانک در زمینه چک.....).

٤- تطابق پشت‌نویسی ذینفع هنگام پرداخت وجه چک با اطلاعات مندرج در سامانه صیاد - پیچک و مطابقت مندرجات ظهرنویسی با یکی از مدارک معتبر مانند گواهینامه معتبر (دارای کد ملی)، پاسپورت، کارت ملی عکس دار، یا شناسنامه جدید.

۵- اخذ مدارک کامل از شرکت‌ها جهت افتتاح حساب جاری (اساسنامه، شرکت نامه، شناسه ملی آخرین تغییرات روزنامه رسمی، کپی شناسنامه مدیران و تطابق مدارک فوق با اصل آنها).

٦- ثبت کامل مشخصات دارنده حساب جاری و ذینفع چک هنگام صدور گواهینامه عدم پرداخت و اخذ کد رهگیری.

۷- توجه کامل به متن چک (در وجه حامل یا شخص است یا شرکت، اگر شخصیت حقوقی است حتماً مهر شرکت در ظهر چک ثبت شده، و شماره ثبت، تاریخ ثبت، محل ثبت، شناسه ملی، آدرس دقیق پستی و شماره تلفن قید گردد).

۸- عدم اعلام موجودی حساب به اشخاص ثالث بدون اخذ درخواست کتبی صاحب حساب.

۹- کارکنان بانک مجاز به معرف شدن مشتریان جهت افتتاح حساب جاری نمی‌باشند.

وکالت:

هرگاه صاحب حساب به عللی مانند مسافرت، بیماری، گرفتاری شغلی و غیره نتواند شخصاً برای امور بانکی خود اقدام کند ،شخصی را به وکالت از طرف خود برای انجام تمام یا قسمتی از امور بانکی انتخاب و با صدور وکالتنامه به بانک معرفی می نماید و لازم است وکیل اهلیت قانونی داشته باشد.

وکالت عقدی است جایز که به موجب آن یکی از طرفین طرف دیگری را برای انجام امری نایب خود مینماید. وکالت باید در امری داده شود که خود موکل بتواند آن را به جا آورد. تحقق وکالت منوط به قبول وکیل است .

انواع وکالتنامه:

۱–وکالتنامه رسمی: توسط اداره ثبت یا دفاتر اسناد رسمی و یا هر مقام رسمی دیگر مانند کنسولگری و دفاتر سفارتخانه های بیگانه صادرو صورت قانونی یافته باشد .

انواع وکالت :

۱- وکالت شخص به شخص
۲- وکالت شرکت به شخص : (توجه شود مدت وکالت بیش از مدت اختیارات هیأت مدیره نباشد .)
۳- وکالت شخص به شرکت
٤- وکالت شرکت به شرکت

۲–وکالتنامه بانکی: (اطلاعیه ۲/۱۱۳۱۳ مورخ ۱۴۰۰/۱۰/۰۷ اداره کل حقوقی و مدیریت مبارزه با پولشویی وتامین مالی تروریسم)

فرم چاپی بانکی که توسط مشتری تکمیل و به ثبت در دفاتر اسناد رسمی می رسد.
وکالتنامه می تواند برای مدت معین یا نامحدود صادر شود. اگر معین باشد لازم است تاریخ انقضای آن روی کارت ثبت شود. همچنین وکالت ممکن است شخص به شخص، شرکت به شخص، شخص به شرکت یا شرکتها و یا شرکتی به شرکت دیگر باشد.مدیران یا دارندگان حق امضاء مجاز شرکتها تنها در صورتی می توانندر امور شرکت به دیگری وکالت دهند که اجازه وکالت در اساسنامه شرکت ذکر شده باشد ودر برخی شرکتها حق وکالت داخلی بوده ومدیران شرکت فقط می توانند به سایر مدیران یا سهامداران شرکت از طرف خود وکالت دهند و وکیل انتخاب شده از افراد خارج از موضوع اساسنامه شرکت نباشد.شایان ذکر است پذیرش وکالتنامه های مشتری اعم از عادی یا رسمی که بانک یا شعبه و کارکنان آن به عنوان وکیل جهت انجام امور بانکی معرفی میشوند ، ممنوع است و میبایست جداً از انجام چنین اموری خودداری گردد .

وکالت نامه در حالات ذیل لغو می گردد:

۱- بر حسب تقاضای کتبی موکل **۲**- بسته شدن حساب بوسیله وکیل یا موکل **۳**- فوت وکیل یا موکل **٤**- جنون یا حجر وکیل یا موکل **۵**- استعفای وکیل یا انقضاء مدت وکالت وکیل.

نکات بسیار مهم در خصوص وکالتنامه: (اطلاعیه ۲/۱۰۶۴۱ مورخ ۱۳۹۹/۰۴/۱۰ اداره کل حقوقی)

قبل از انجام هر گونه عملیات بانکی به وسیله وکالتنامه محضری ارائه شده توسط وکیل ، حتما به موضوع وکالتنامه و حدود اختیارات وکیل دقت شود ، بعضا اتفاق افتاده که همکاران محترم به قدری غرق در بررسی

صحت و سقم اصالت وکالتنامه می شوند که از موضوع وکالتنامه غافل شده و صدمات جبران ناپذیری به خود و مشتری بانک وارد می آورند. بالاخص در رابطه با عملیاتی مانند برداشت از حساب ، بستن حساب ،اخذ تسهیلات یا تعهدات به وسیله وکالتنامه ، بنابراین اخذ استعلام از طریق پورتال سازمان ثبت اسناد و املاک کشور به آدرس www.ssaa.ir و انتخاب گزینه تصدیق اوراق و اسناد رسمی شناسه و رمز اسناد را وارد نموده واستعلام اسناد مزبور به صورت آنلاین الزامی است. با توجه به اینکه فوت وکیل یا موکل از موجبات منفسخ شدن عقد وکالت (اعم از بلاعزل یا غیر بلاعزل) می باشد لذا می بایست شعب از طریق سامانه متمرکز و دسترسی به سامانه ثبت و احوال قبل از ارایه هرگونه خدمات بانکی با وکالتنامه نسبت به بروزرسانی استعلام ثبت و احوال وکیل و موکل اقدام و نسبت به نگهداری پاسخ در سوابق اقدام نمایند. در صورت عدم تطبیق متن وکالتنامه ارائه شده به بانک با وکالتنامه قابل رویت در سامانه مذکور تا زمان رفع مغایرت از پذیرش وکالتنامه خودداری گردد چنانچه وکالتنامه ارایه شده به بانک دارای مدت باشد ارایه خدمات به موجب وکتالنامه صرفا در مدت اعتبار وکالتنامه میسر می باشد .شایان ذکر است اصالت اسنادی که قبل از تاریخ ۹۲/۰۶/۲۶ صادر گردیده است می بایست به صورت کتبی از دفترخانه اسناد رسمی صادر کننده استعلام گردد.

در این حالت ضمن تنظیم نامه ای با ذکر نام همکار بانکی به عنوان آورنده نامه و دریافت کننده پاسخ آن به دفتر اسناد رسمی مربوطه ، صادر و صحت ، اصالت ، اعتبار وکالتنامه و حدود اختیارات وکیل از طریق ارسال تصویر وکالتنامه استعلام می گردد.ودفتر مزبور پس از ارائه پاسخ کتبی ممهور به مهر دفترخانه و امضاء سر دفتر در رابطه با وکالتنامه موصوف اظهار نظر نموده، که مبنای تصمیم گیری بانک خواهد بود. شایان ذکر است نامه مزبور میبایست توسط همکار بانکی معرفی شده به دفتر خانه ارایه شود و از تحویل نامه به مشتری خودداری گردد.(**اطلاعیه ۱/۱۰۵۶۴ مورخ ۱۳۹۹/۰۲/۰۸ مدیریت امور حراست و بخشنامه ۱/۱۳۸۱ مورخ ۱۳۹۷/۰۹/۲۴ اداره کل حقوقی)**

در صورت عدم اخذ استعلام مربوطه و بروز هرگونه خسارت و ضرر و زیان ناشی از جعل و سوء استفاده از وکالتنامه ،به موکل (مشتری) وبانک ، مسئولیت مستقم جبران خسارات وارده با متصدی بانکی مربوطه می باشد.

در خصوص وکالتنامه های تنظیمی در نمایندگیهای ج.ا.ا در خارج از کشور ، دارای شناسه و بارکد ، از طریق ورود به سامانه تاک (تایید اسناد کنسولی) وزارت خارجه به نشانی www.tak.mfa.ir برای عامه مراجعین قابل رویت می باشد .(**اطلاعیه ۲/۹۹۵۳ مورخ ۹۷/۱۰/۲۵ اداره کل حقوقی)**

فصل سوم : بانکداری عملیاتی ۱ چک و قوانین مربوط به صدور چک

چک:

طبق قانون تجارت چک نوشته ای است که به موجب آن صادرکننده وجوهی را که نزدبانک محال علیه دارد کلاً یا بعضاً مسترد و یا به دیگری واگذار نماید. به عبارت دیگر چک وسیله استرداد وانتقال وجه تودیع شده یا استفاده از اعتبار مصوب و موجود در یکی از بانکهای قانونی است که معمولاً با استفاده از برگهای ویژه ای که بانک محال علیه قبلاً در اختیار دارندگان حساب جاری قرارداده است، بعمل می آید.

شرایط صوری چک:

بر اساس قانون تجارت در چک باید محل و تاریخ صدور قید شده باشد و همچنین چک باید به امضاء صادر کننده برسد. پرداخت وجه چک نباید وعده داشته باشد.

۱-**کلمه چک:** در متن هر برگ چک نوشته شده و تمبر مالیاتی الصاق یا بر روی چک چاپ شده باشد

۲-**تاریخ تنظیم** یا صدور چک با حروف در گوشه سمت راست چک نوشته شود.

۳-**نام بانک محال علیه** یا شعبه و محلی که بانک در آنجا واقع است با درج کد شعبه، در بالای چک قید گردد تا محل پرداخت وجه چک برای ذینفع مشخص و معین باشد.

٤-**کنترل چکها** و شمارش تعداد برگ آنها: به هنگام تحویل هر برگ چک از طریق شماره و ردیفی خواهد بود که در بالای چک با مرکب قرمز چاپ و علاوه بر شماره ردیف سری مختلف هم ذکر شده است.

٥—**مبلغ چک** باید در دو محل (یکی با حروف و دیگری با عدد) با ذکر واحد پول (ریال) یا (تومان) قید شود.

٦- پس از کلمات (در وجه)یا (حواله کرد) نام گیرنده وجه (شخص معین یا حامل) نوشته شود.

۷-در روی هر برگ چک نام صاحب حساب از طرف بانک ثبت شده باشد.

۸-در قسمت پایین چک شماره حساب جاری مشتری که برای یافتن کارت صاحب حساب و همچنین نمونه امضاء لازم است قید شده باشد.

۹- **امضاء** صادر کننده چک مشخص باشد.

دارنده چک و ذینفع:

دارنده چک : اعم از کسی که چک در وجه او صادر گردیده ویا بنام او پشت نویسی شده یا حامل چک (در مورد چکها ی در وجه حامل) یا قائم مقام قانونی آنهامیباشد.

ذینفع چک :کسی است که چک بنام او صادر یا ظهرنویسی شده یا چک به او واگذار گردیده است.

محل (نقد یا اعتبار قابل استفاده):

صادر کننده چک میبایست در تاریخ مندرج در متن چک معادل مبلغ چک را در بانک محال علیه محل (نقد یا اعتبار قابل استفاده) داشته باشد.

درخواست دسته چک :

برای این منظور با استفاده از پردازش ۲۵٤۱ درخواست دسته چک با نام ،انجام شده وپس از دریافت دسته چک از خزانه داری اطلاعات آن در پردازش ۲۵۱۱، قبل از تحویل به مشتری ثبت میگردد. هنگام تحویل دسته چک به صاحب حساب با استفاده از پردازش ،۲۵٤۲(صدور دسته چک) تحویل دسته چک با نام، انتخاب وپس از تعیین تعداد برگهای دسته چک هزینه های مربوطه برداشت و دسته چک مربوطه جهت اختصاص به حساب صادرمیگردد.

فروش و تحویل وانواع دسته چک:

پس از افتتاح حساب جاری و واریز وجه به آن جهت استفاده و برداشت از حساب مزبور دسته چک به مشتری تحویل می گردد . دسته چکها معمولاً به صورت ۱۰برگی، ۲۵ برگی،۵۰ برگی می باشند که بنا به تشخیص مسئول شعبه و با توجه به نیاز مشتری وگردش حساب و مانده و معدل تحویل می گردد**(اطلاعیه ۲/۳۱۱۷ اداره کل سازمان مورخ ۷۸/۵/۳**) کارمزد صدور هر قطعه چک صیاد ۲۰۰۰ ریال به علاوه ۲۰۰ ریال هزینه تمبر مالیاتی هرقطعه چک می باشد، که هنگام صدور دسته چک از متقاضی دریافت می شود .

شایان ذکر است قبل از اعطای دسته چک به مشتریان ارسال دعوتنامه به آدرس پستی مشتریان الزامی است و مشتری با ارایه دعوتنامه ارسال از طرف بانک به آدرس پستی ثبت شده در فرم درخواست افتتاح حساب مجاز به دریافت دسته چک می باشد.**(اطلاعیه ۲/۱۰۶۲۳ مورخ ۱۳۹۹/۰۳/۱۷ اداره کل سازمان و بهبود روشها)**

چک صیاد : (صدور یکپارچه الکترونیک دسته چک)

به منظور اجرای استاندارد سازی در صدور دسته چک و توسعه اهداف سامانه چکاوک و به روز بودن اطلاعات مشتریان دارای سوابق چک برگشتی ، استاندارد سازی و جانمایی موارد نوشتاری طرح ظاهری و محتوا و ابعاد چک ، ارتقاء ضریب امنیتی و اعتبار بخشی به برگ چک ، بررسی صلاحیت و اعتبار دارنده دسته چک در بانک مرکزی ، ایجاد شفافیت اطلاعاتی و پیشگیری از سوء استفاده های احتمالی به منظور تخصیص دسته چک به افراد فاقد صلاحیت سامانه صدور یکپارچه الکترونیک دسته چک طراحی گردیده است .

شرایط صوری چک صیاد : (بخشنامه ۱/۱۳۷۷ مورخ ۱۳۹۷/۰۸/۱۵ اداره کل سازمان و بهبود روشها)

برگ چک صیاد در سطح شبکه بانکی یکسان بوده و صرفا نشان رسمی و لوگوی بانک عامل و سری و سریال متفاوت می باشد و سایر مشخصات برگ چک به شرح ذیل است :

- درج کد دیجیت در ادامه شماره سریال چک
- کاغذ چک از نوع واتر مارک ۹۰ گرمی غیر فلئورسنتی با حساسیت بالا به مواد شیمیایی .
- استفاده از نام و آرم جدید شرکت سهامی چاپخانه دولتی ایران به صورت پراکنده در خمیر مایه کاغذ .
- استفاده از الیاف نامرئی در چهار رنگ قرمز، آبی ، زرد ، به صورت پراکنده در خمیر مایه کاغذ.
- استفاده از الیاف مرئی در دو رنگ به صورت پراکنده در پشت و روی کاغذ.
- چاپ طرح زمینه پشت و روی چک در دو رنگ سبز و قرمز.
- طراحی پشت و روی چک به صورت خطی.
- درج نامرئی کد مخصوص در زیر شماره سریال به رنگ سبز و قابل رویت در مقابل نور ماورا بنفش .
- درج لگوی آبی رنگ چکاوک در پایین کادر ریال .
- نشان رسمی بانک عامل با رنگ مشکی .
- شناسه استعلام : عدد منحصر به فرد ١٦ رقمی است که پس از پذیرش درخواست دسته چک از سوی ب.م.ج.ا.ا به هر برگ تخصیص داده می شود و در فرایند شخصی سازی در زیر سری و سریال چک درج میگردد . دارنده چک میتواند از طریق همین شناسه وضعیت سوابق چک برگشتی مشتری را از طریق محیطهای غیر حضوری استعلام نماید.
- بارکد دو بعدی : در حال حاضر مشخصات بارکد دو بعدی به شرح ذیل است:

  الف: نوع شخص ، اعم از حقیقی یا حقوقی یا خارجی

  ب: نام و نام خانوادگی ، شماره ملی برای شخص حقیقی و شناسه ملی برای شخص حقوقی و شماره اختصاصی برای اتباع خارجی

ج: شماره شبا

د: نام بانک ، کد شعبه ، نام شعبه

ه : شناسه استعلام

چک الکترونیک: اطلاعیه ۲/۱۲۰۰۵ مورخ ۱۴۰۲/۰۴/۲۷ اداره کل سازمان و بهبود روشها

به استناد تبصره ماده یک قانون صدور چک مصوب ۱۳۹۷/۰۸/۱۳ مجلس شورای اسلامی نوع جدیدی از چک با عنوان "چک الکترونیک " در شبکه بانکی ایجاد گردید که اهم ویژگیهای چک الکترونیک و همچنین نحوه ارایه این خدمت به شرح ذیل می‌باشد.

- تمامی قوانین چک کاغذی برای چک الکترونیک قابل اجرا است.
- به منظور انکار ناپذیری چک الکترونیک، چکهای مزبور با امضای الکترونیک صادر می‌شود.
- در حال حاضر امضای الکترونیک این گونه چکها با استفاده از گواهی الکترونیک نماد از طریق نرم‌افزار، هامون انجام می‌شود. بر این اساس متقاضی می‌بایست نسبت به نصب و فعال سازی نرم‌افزار هامون اقدام نماید.
- امضای الکترونیک، صرفاً در فرایند فعالسازی، خدمت، ثبت و صدور چک الکترونیک استفاده شده و در سایر فرآیندهای مربوط به آن نیازی به امضای الکترونیک نمی‌باشد.
- این نوع چک مشابه چکهای کاغذی مشمول ماده ۲۱ مکرر قانون فوق‌الذکر مبنی بر ضرورت ثبت هویت دارنده چک به همراه اقلام اطلاعاتی اصلی همچون مبلغ، تاریخ سررسید، و ثبت کلیه نقل و انتقالات چک در سامانه صیاد می‌باشد.
- بهره مندی از چک الکترونیک مستلزم فعالسازی خدمت در سامانه مزبور می‌باشد. بر این اساس چنانچه مشتری در یک بانک نسبت به فعالسازی خدمت چک الکترونیک اقدام نماید نیازی به فعالسازی مجدد در سایر بانکها نمی‌باشد.
- در حال حاضر امکان درخواست، دریافت، و فعالسازی دسته چک الکترونیک و همچنین ثبت وصدور این گونه از چکها صرفاً از طریق محیط بانکداری اینترنتی برای حساب‌های قرض‌الحسنه جاری با دسته چک حقیقی انفرادی فراهم می‌باشد.
- امکان ثبت درخواست دسته چک الکترونیک مستلزم تعیین تکلیف شدن ۸۰ درصد از برگه‌های آخرین دسته چک الکترونیک متقاضی می‌باشد. لازم به ذکر است امکان درخواست همزمان دسته چک الکترونیک و دسته چک کاغذی میسر بوده، لیکن به منظور مدیریت و کاهش مخاطرات احتمالی ناشی از تحویل دو دسته چک کاغذی و الکترونیک به صورت همزمان، در حال حاضر این

نوع دسته چک حداکثر به میزان ۱۰ برگی توسط سامانه صیاد صادر می‌گردد.

- در حال حاضر بابت عملیات ثبت، صدور، و انتقال چک الکترونیک در سامانه صیاد نیازی به ثبت تایید دریافت از سوی ذینفع چک نمی‌باشد.
- امکان لغو ثبت صدور و انتقال چک میسر نمی‌باشد.
- عملیات مربوط به تعیین تلکیف چک الکترونیک شامل "ابطال و فرآیند" و "رفع سواثر" مشابه چکهای کاغذی و مطابق دستورالعمل‌های جاری مربوطه انجام می‌شود.
- در حال حاضر به دلیل عدم ارایه سرویس از سوی بانک مرکزی امکان انسداد و رفع انسداد چکهای الکترونیک میسر نمی‌باشد.
- امکان کارسازی (درخواست وصول / صدور گواهینامه عدم پرداخت)چک الکترونیک از طریق محیط بانکداری اینترنتی اشخاص حقیقی میسر بوده و در صورتی که چک حایظ شرایط پرداخت باشد، عملیات واریز به صورت آنی به حساب ذینفع انجام می‌شود.
- امکان دریافت گزارشهای مربوط به چک الکترونیک در سامانه بانکداری متمرکز همانند چکهای کاغذی و از طریق پردازشهای مربوطه میسر می‌باشد.

ابطال دسته چک:

چنانچه دسته چک بروزرسانی شده قابلیت تخصیص به مشتری را نداشته باشد کاربر مربوطه با استفاده از پردازش شماره ۲۵۱۱ (بروزرسانی دسته چک خام) کلید ابطال را انتخاب،ونسبت به ابطال دسته چک اقدام می نماید.

حذف دسته چک:

در خصوص دسته چک مفقودی ، در صورتی که تخصیص داده شده باشد نسبت به انسداد آن با استفاده از پردازش ۱۵٤ (انسدادچک) اقدام می شود. ودر غیر این صورت با استفاده از پردازش ۲۵۱۱ (بروزرسانی دسته چک خام) کلید ابطال دسته چک مزبور انتخاب ، وبه انضمام صورتجلسه تنظیم شده ابطال می نماییم.
در این ارتباط اسناد مربوط به صورت مکانیزه توسط سامانه ثبت می شود.

صدور گواهینامه عدم پرداخت چک (برگشت چک):

هرگاه وجه چک به علتی از علل پرداخت نگردد (**کسر موجودی،عدم تطابق امضاء، قلم خوردگی، تشخیص هر گونه مغایرت در مندرجات چک ، صدور دستور عدم پرداخت توسط صاحب حساب یا ذینفع یا وکیل قانونی وی در چارچوب ماده ۱۴ قانون چک ، بسته بودن حسابجاری یا انسداد آن**) از گواهی عدم پرداخت استفاده می شود

که در آن مشخصات چک و هویت و نشانی کامل صادر کننده، و علت عدم پرداخت قید می شود ، همچنین نام و نام خانوادگی و نشانی کامل دارنده چک نیز قید میگردد. علاوه بر این، تطابق امضاء صادر کننده آن نیز گواهی می شود.

دراین صورت بنا به درخواست ذینفع با استفاده از پردازش شماره ۱٤۱۱ چک، نسبت به ورود اطلاعات چک و علت برگشتی در سامانه متمرکز اقدام میشود و با استفاده از پردازش شماره ۱۹۳ (*گزارش گواهینامه عدم پرداخت چک*) گواهینامه عدم پرداخت که به صورت مکانیزه در سامانه موجود می باشد چاپ گرفته می شود ودر صورت کفایت موجودی صاحب حساب، کارمزدصدور گواهینامه عدم پرداخت چک از حساب مشتری کسر گردیده واسناد مربوط را نیز پرفراژ میشود. در صورتیکه موجودی حساب صادر کننده چک نزد بانک کمتر از مبلغ چک صادره باشد بنا به تقاضای دارنده چک بانک مکلف است مبلغ موجود در حساب را به دارنده چک بپردازد. دارنده چک با قید مبلغ دریافت شده در ظهر چک وتسلیم آن به بانک گواهینامه ای مشتمل بر مشخصات چک و مبلغی که پرداخت نشده از بانک دریافت می نماید. شایسته است بانک مبلغ پرداختی را درمتن چک با رنگ قرمز یادداشت نماید تا موجب اشتباه نگردد چک مزبور نسبت به مبلغی که پرداخت نگردیده بی محل محسوب و گواهینامه ای که بانک صادر نموده است در این مورد برای دارنده چک، جانشین اصل چک خواهد بود. در صورت مراجعه مجدد ذینفع و موجود بودن وجه کسری چک، بانک میبایست با دریافت برگه گواهینامه عدم پرداخت چک مبلغ موجود را به ذینفع بپردازد. **(بخشنامه ۱/۷۰۵ مورخ ۷۷/۷/۱۴ و ۱/۱۳۵۸ مورخ ۱۳۹۶/۰۶/۲۸ اداره کل سازمان وبهبود روشها)**برای این منظور، کاربر مربوطه ابتدا در پردازش مربوطه چک را به میزان مانده حساب مشتری برداشت نموده و سپس با استفاده از پردازش ۱٤۱۱ نسبت به برگشت قسمتی از وجه چک مطابق با مفاد ماده ۵ قانون صدور چک اقدام ،و گواهینامه عدم پرداخت بابت مبلغ کسری موجودی حساب صادر میشود. صدور گواهینامه عدم پرداخت چک درتمامی شعب امکان پذیر است. اگر صدور گواهینامه عدم پرداخت در شعبه افتتاح کننده حساب باشد، از مهرشعبه همان شعبه وچنانچه از سایر شعب بانک ملت باشد از مهر مخصوص که در آن نام وکد شعبه قید نگردیده استفاده میشود.

ارائه لاشه چک برگشتی:

در صورت ارائه لاشه چک برگشتی یا اخذ رضایت نامه رسمی محضری (دفتر خانه اسناد رسمی) از ذینفع در پردازش ۱٤۲ ارائه لاشه چک ثبت شده و لاشه چک در پرونده حساب جاری صاحب حساب بایگانی می شود. چنانچه صاحب حساب قبل از مدت ۲٤ ساعت ازتاریخ صدور گواهینامه عدم پرداخت نسبت به تامین وجه یا ارائه لاشه چک اقدام نماید حساب وی ، حساب درگیر نخواهد بود. در غیر این صورت ظرف ۲٤ ساعت کلیه بانکها و موسسات اعتباری حسب مورد مکلفند تا هنگام رفع سوء اثر از چک ، محرومیتها و محدودیتهای احصاء شده در ماده ۵ قانون چک را نسبت به صاحب حساب اعمال نمایند.

تاریخ ویرایش :۱۴۰۲/۱۰/۲۵

راهنمای رفع سوء اثر چک برگشتی:(بخشنامه ۱/۱۳۵۸ مورخ ۹۶/۰۶/۲۸اداره کل سازمان و بهبود روشها)

۱–تامین موجودی :

صاحب حساب جاری مبلغ مندرج در متن چک برگشت شده را به حساب جاری خود واریز نموده و پس از دریافت مبلغ چک توسط ذینفع بانک نسبت به رفع سوء اثر آن اقدام لازم را معمول مینماید.

۲– ارائه لاشه چک به شعبه:

صاحب حساب جاری یا وکیل قانونی وی پس از اخذ لاشه چک از ذینفع جهت رفع سوء اثر آن را به شعبه ارائه مینماید.

۳–ارئه رضایت نامه محضری ذینفع چک به شعبه:

صاحب حساب جاری مبلغ چک را به ذینفع پرداخت نموده اما لاشه چک به دلایل مختلف از جمله مفقود شدن به سرقت رفتن، سوختن به شعبه تحویل نمیشود در این هنگام ذینفع چک با حضور در دفاتر اسناد رسمی ضمن اذعان واگذاری چک به شخص ثالث رضایت خود را نسبت به چک مورد نظر اعلام نموده و صاحب حساب جاری با ارائه رضایتنامه ممهور به مهر دفترخانه به بانک درخواست رفع سوء اثر چک مورد نظر را مینماید.شایان ذکر است اخذ رضایتنامه محضری به طریق مذکور نمی تواند آثار و مزایای حقوقی دارنده اصل چک که بعدا به بانک مراجعه می نماید را زایل کند. در واقع چنانچه بعد از انجام عملیات رفع سوء اثر به هر علتی چک به بانک ارایه شود بایستی پرداخت چک انجام شود.

۴–واریز مبلغ چک به حساب جاری و مسدود نمودن آن به مدت یک سال :(اطلاعیه ۲/۱۲۱۵۷ مورخ ۱۴۰۲/۰۹/۱۴ و اطلاعیه ۲/۱۰۱۶۳ مورخ ۱۳۹۸/۰۴/۱۱ اداره کل سازمان و بهبود روشها)

چنانچه دسترسی به ذینفع چک امکان پذیر نبوده وصادر کننده چک قادر به ارائه لاشه چک ویا رضایتنامه محضری ذینفع به بانک نباشد معادل وجه چک ویا چکهای برگشتی را به حساب جاری خود واریز واز شعبه کتباً درخواست نماید که مبلغ یامبالغ واریزی به حساب جهت پرداخت چک یا چکهای برگشتی نزد شعبه مسدود وتا تعیین تکلیف قطعی چک ویا حداکثر به مدت ۱۲ ماه قابل برداشت نباشد این امر در صورتی که حساب جاری مشتری نزد شعبه مفتوح و توسط مراجع قضائی مسدود نشده باشد امکان پذیر است.ومدت یک سال از تاریخ آخرین چک برگشتی ملاک محاسبه خواهد بود.در این شرایط بانک موظف است ظرف ۵ روز کاری طی نامه ای تامین وجه چک را به اطلاع شخصی که گواهینامه عدم پرداخت به نام وی صادر شده است برای مراجعه به بانک و دریافت وجه چک برساند.همچنین ضروری است کاربران شعب با اخذ درخواست مشتری و مکاتبه با واحد ستادی ناظر این امکان را فراهم نمایند تا صادر کننده چک برگشتی با واریز مابه التفاوت وجه چک در حسابجاری خود نسبت به تامین وجه چک برگشتی اقدام و بدین ترتیب زمینه رفع سوء اثر چک را فراهم سازند بر این اساس مسئولیت عدم اجابت درخواست مشتری و خسارت و تبعات احتمالی آن به عهده مسئولین ذیربط در شعبه خواهد بود.

۸– مشمول مرور زمان شدن نسبت به بخشنامه ۹۷/۳۲۰۴۶۵ مورخ ۱۳۹۷/۰۹/۱۲ ب.م.ج.ا.ا (اطلاعیه ۲/۱۰۲۱۸ مورخ ۱۳۹۸/۰۵/۳۱ اداره کل سازمان و بهبود روشها)

در صورت عدم اقدام مشتری نسبت به رفع سوء اثر از سابقه چک برگشتی و مشروط به عدم طرح دعوی حقوقی و کیفری سابقه هر قطعه چک برگشتی صرفا پس از انقضای سه سال از تاریخ صدور گواهینامه عدم پرداخت آن صرفا با ارایه گواهی از مراجع قضایی توسط صاحب حساب / نماینده باقید عبارت " عدم وجود

سابقه طرح دعوی کیفری و حقوقی در کلیه شعب مراجع قضایی در سراسر کشور در خصوص چک مذکور امکان پذیر می باشد.

۶–ارائه حکم قضایی مبنی بر رفع سوء اثر چک برگشتی

مقصود از حکم قضایی ، احکام قطعی و لازم الاجراء صادره توسط مراجع ذیصلاح قضایی و نیز دستور مراجع مزبور می باشد . این موضوع دستور دفتر دادگاهها را شامل نمی گردد.

۷–ارایه نامه از مراجع ذیصلاح ثبتی

در این صورت مرجع ثبتی ذیصلاح موضوع ماده ۱۸۳ الی ۱۹۳ آیین نامه اجرای مفاد اسناد رسمی لازم الاجرا و طرز رسیدگی به شکایات از عملیات اجرایی طی موضوع اجرای چک با ذکر مشخصات اصلی (سری / سریال / و دریافت کننده وجه) و لزوم رفع اثر از آن بانک را اعلام می نماید . در چنین مواردی مشروط به ذکر شماره سری / سریال تاریخ و مبلغ چک در برگه های اجراییه صادره یا گواهی صادره از ادارات مربوطه مبنی بر وجود اصل چک در آن ادارات ارائه حکم مزبور به بانک به عنوان سند قابل قبول بوده و می بایست عملیات مربوط به رفع سوء اثر انجام شود.

برای این منظور پس از اخذ کارمزد مربوطه از طریق پردازش ۱٤٤ گزینه یک(رفع سوء اثر از بانک مرکزی)نسبت به رفع سوء اثر اقدام می نمائیم پس از حدود ۲٤ ساعت از زمان رفع سوء اثر از صاحب حساب در پردازش ۵۲۲ استعلام نموده وحدود ٤۸ ساعت بعد از طریق پردازش ۵۹۱ اقدام به دریافت پاسخ استعلام می نمائیم.چنانچه جواب استعلام منفی بود ، حاکی ازانجام موفق رفع سوءاثر و عدم وجود سابقه چک برگشتی از صاحب حساب در سیستم بانکی می باشد.

 کارمزد رفع سوءاثر هر قطعه چک برگشتی(۱٤٤/۰۰۰ریال) می بایست طبق آخرین تعرفه(بخشنامه ۱/۱٤٦۳ مورخ ۱٤۰۲/۰٤/۱۰ اداره کل سازمان وبهبود روشها) دریافت شود.

محرومیت‌ها و مجازات‌های انتظامی صدور چک برگشتی حسب بخشنامه ۹۷/۳۲۰۴۶۵ مـورخ ۹۷/۰۹/۱۲
بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران

در صورتی که مشتری دارای چک برگشتی باشد تمامی بانک‌ها و مؤسسات اعتباری غیر بانکی موظفند تا زمان رفع سوء اثر چک برگشتی از ارائه خدمات ذیل به وی خودداری نمایند.

۱- اعطای هر گونه تسهیلات اعم از ریالی و ارزی

۲- افتتاح هر گونه حساب سپرده جدید اعم از قرض‌الحسنه و سرمایه‌گذاری

۳- ارایه دسته چک

٤- گشایش اعتبار اسنادی و صدور دسته چک

۵- ارایه خدمات بانکی الکترونیک از جمله صدور انواع کارت‌های الکترونیکی و تمدید آنها. (تغییر رمز کارت و تمدید مدت اعتبار کارت بدون صدور کارت جدید بلامانع است)

٦- مسدود کردن وجوه کلیه حساب‌ها و کارتهای بانکی و هر مبلغ متعلق به صادر کننده که تحت هر عنوان نزد بانک یا موسسه اعتباری دارد به میزان کسری مبلغ چک به ترتیب اعلامی از سوی بانک مرکزی.

۷- جلوگیری از افتتاح حساب و انسداد تمام حساب‌های صادر کننده چک در تمام بانک‌هاو موسسات اعتباری پس از گذشت ٢٤ ساعت از ثبت غیر فعال بودن.

اصلاحیه قانون صدور چک مصوب ۱۳۹۷/۰۸/۲۳ مجلس شورای اسلامی (اطلاعیه ۲/۱۰۱۶۳ مورخ ۹۸/۰۴/۱۱ اداره کل سازمان و بهبود روشها و آخرین اصلاحات اردیبهشت ۱۴۰۰)

انواع چک عبارت است از :

۱–چک عادی:

همان چکهایی است که در موقع گشایش حساب جاری با تقاضای کتبی مشتری در اختیار وی قرار می گیرد تا با صدور هر برگ آن، از حساب خود مبلغی برداشت یا به دیگری منتقل نماید.

۲–چک گواهی شده:

چکی است که وجوه محل آن (وجه چک)بنا به در خواست دارنده حساب برای مدت معین که معمولا برای ارئه چک لازم است از طرف بانک گواهی شده و بانک معادل مبلغ آن از حساب مشتری برداشت و یا در همان حساب تا زمان ارائه چک برای دریافت وجه مسدود می نماید.

تاریخ ویرایش :۱۴۰۲/۱۰/۲۵

۳–چک تضمین شده:

چکی است که بوسیله یک بانک عهده شعب همان بانک یا عهده حساب آن بانک در بانک دیگر به تقاضای مشتری به مشخصات ذیل صادر می شود:

۱– با دو امضای مجاز(یک امضای درجه یک و یک امضا درجه دو)

۲– عدد رمز در گوشه سمت راست و در محل خالی بین تاریخ ومبلغ چک نوشته شود و به منظور جلوگیری از دخل و تصرف و جعل در مندرجات چک نوار چسب شیشه ای جهت پوشش تاریخ – رمز – مبلغ الصاق می گردد .

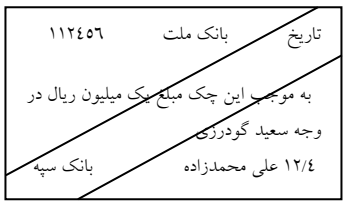
۳–مبلغ چک بوسیله دستگاه پرفراژ، در متن چک پرفراژ گردد.

۴–چک مسافرتی:

چکی است که توسط بانک صادرو وجه آن در هر یک از شعب آن بانک پرداخت میگردد.

–چک بسته:

هنگامی که دارنده حساب بخواهد گردش یا انتقال چک را محدود نماید برروی چک صادره بنام شخص معین دو خط موازی مورب رسم کرده (بصورت شکل زیر) و به ذینفع می دهد این نوع چکها را چک بسته می نامند و پرداخت وجه آن بصورت نقدی امکان ندارد ذینفع باید وجه آنرا به حساب خود نزد بانکی که در آنجا حساب دارد منظور نماید و اگر در بین دو خط مورب نام بانک قید شود فقط توسط آن بانک قابل نقد شدن است. (صدور چک بدین ترتیب در ایران متداول نمیباشد):

۵–چک موردی (عمومی): (اطلاعیه ۲/۱۱۵۹۷ مورخ ۱۴۰۱/۰۵/۲۵ اداره کل سازمان و بهبود روشها)

چک برداشت از حساب جاری است که بانکها برای آن دسته از مشتریانی که فاقد دسته چک در شبکه بانکی کشور می باشند و یا درگیر بودن حساب و یا بنا به دلایل دیگر امکان استفاده از دیگر ابزارهای برداشت مجاز از حساب جاری را نداشته باشد ، صادر میشود.این چک در بانک ملت با سری ۱۸۷۰ توزیع میگردد و دارای کلیه مشخصات ظاهری چک صیاد می باشد و در متن چک عبارت "غیر قابل انتقال" و همچنین " چک موردی" قید گردیده است ، بنابراین عملیات ثبت صدور و تایید دریافت توسط ذینفع در سامانه الزامی می باشد. همچنین جمله "کارسازی این چک منوط به ثبت ،صدور و دریافت آن در سامانه صیاد است " در زیر لگوی چکاوک ذکر گردیده است. هزینه چاپ و تمبر مالیاتی به ازاء هر برگ ۲۲۰۰ ﷼ محاسبه و از مشتری اخذ می شود . استفاده از چک موردی برای هر حساب به تعداد ۵ برگ در سال مجاز بوده و در هر

درخواست تخصیص حداکثر ۲ برگ امکان پذیر می باشد. صدور چک موردی در وجه حامل و به عنوان ضمانت ممنوع است . این چک صرفا برای برداشت از حساب توسط شخص صاحب حساب یا وکیل وی به صورت حضوری در شعبه افتتاح کننده حساب صادر میشود و شعب می بایست پس از احراز هویت کامل متقاضی نسبت به صدور آن اقدام نمایند.اعطای چک موردی برای اشخاص حقوقی مستلزم ارایه صورتهای مالی حسابرسی شده سالانه ، ارایه اظهار نامه مالیاتی حسابرسی شده سالیانه ، نداشتن بدهی غیر جاری در شبکه بانکی میباشد. اعطای چک موردی به عنوان ضمانت و همچنین به حسابهای جاری مشترک ممنوع است . برای کسب اطلاعات بیشتر **اطلاعیه ۲/۱۱۳۹۵ مورخ ۱۴۰۰/۱۲/۱۷ اداره کل مدیریت عملیات و اطلاعیه ۲/۱۱۳۳۹ مورخ ۱۴۰۰/۱۱/۰۵ اداره کل سازمان و بهبود روشها مطالعه شود.**

۶- چک بانکی:

چکی است که از طرف بانکی مجاز جهت همان بانک صادر می گردد مبلغ مذکور در آن از طرف بانک صادر کننده تامین و تضمین شده و دارنده مالک آن شناخته می شود.

۷- ایران چک بانک مرکزی:

چکهای تضمین شدهای هستند با مبالغ مشخص و چاپی که توسط بانک مرکزی عهده یکی ازبانکهای کشور چاپ و منتشر میگردد و قابل پرداخت در کلیه شعب بانکهای کشور میباشد .

تبصره – قوانین و مقررات مرتبط با چک حسب مورد، راجع به چک هایی که به شکل الکترونیکی (داده پیام) صادر می شوند نیز لازم الرعایه است. بانک مرکزی مکلف است ظرف مدت یک سال پس از لازم الاجرا شدن این قانون، اقدامات لازم در خصوص چک های الکترونیکی(داده پیام) را انجام داده و دستورالعملهای لازم را صادر نماید.(تبصره الحاقی قانون اصلاح قانون صدور چک مصوب ۱۳۹۷)

ماده۲ :

چک های صادر عهده بانک هایی که طبق قوانین ایران در داخل کشور دایر شده یا می شوند همچنین شعب آنها در خارج از کشور در حکم اسناد لازم الاجرا است و دارنده چک در صورت مراجعه به بانک و عدم دریافت تمام یا قسمتی از وجه آن به علت نبودن محل و یا به هر علت دیگری که منتهی به برگشت چک و عدم پرداخت گردد می تواند طبق قوانین و آیین نامه های مربوط به اجرای اسناد رسمی وجه چک یا باقیمانده آن را از صادرکننده وصول نماید.

برای صدور اجرائیه دارنده چک باید عین چک و گواهینامه مذکور در ماده ۳ و یا گواهینامه مندرج در ماده ۳ و یا گواهینامه مندرج در ماده ٤ را به اجرای ثبت اسناد محل تسلیم نماید.

اجرا ثبت در صورتی دستور اجرا صادر می کند که مطابقت امضای چک با نمونه امضای صادرکننده دربانک از طرف بانک گواهی شده باشد.

دارنده چک اعم است از کسی که چک در وجه او صادر گردیده یا به نام او پشت نویسی شده در وجه حامل یا قایم مقام قانونی آنها.

تبصره– دارنده چک می تواند محکومیت صادرکننده را نسبت به پرداخت کلیه خسارات و هزینهای وارد شده که مستقیماً و به طور متعارف در جهت وصول طلب خود از ناحیه وی متحمل شده است، اعم از آنکه قبل از صدور حکم یا پس از آن باشد، از دادگاه تقاضا نماید، در صورتی که دارنده چک جبران خسارت و هزینه های مزبور را پس از صدور حکم درخواست کند، باید درخواست خود را به همان دادگاه صادرکننده حکم تقدیم نماید. مصوبه فوق که مورد تعارض میان مجلس و شورای نگهبان قرار گرفته بود، در اجرای اصل یکصد و دوازده قانون اساسی در جلسه روز شنبه مورخ دهم خردادماه یک هزار و سیصد و هفتاد و شش مجمع تشخیص مصلحت نظام، مطرح شد و عیناً به تصویب رسید.

ماده۳ :

صادر کننده چک باید در تاریخ مندرج در آن معادل مبلغ مذکور را در بانک محال علیه وجه نقد داشته باشد و نباید چک را به صورتی تنظیم نماید که بانک به عللی از قبیل عدم مطابقت امضاء یا قلم خوردگی در متن چک یا اختلاف در مندرجات متن چک وامثال آن از پرداخت وجه چک خودداری نماید. چک در تاریخ مندرج در متن آن یا پس از آن قابل وصول از بانک خواهد بود. هرگاه در متن چک شرطی برای پرداخت ذکر شده باشد ، بانک به آن شرط ترتیب اثر نخواهد داد.

ماده۴:

هرگاه وجه چک به علتی از علل مندرج در ماده(۳) پرداخت نگردد، بانک مکلف است بنا بر درخواست دارنده چک فوراً غیر قابل پرداخت بودن آن را در سامانه یکپارچه بانک مرکزی ثبت نماید و با دریافت کد رهگیری و درج آن در گواهینامه ای که مشخصات چک و هویت و نشانی کامل صادرکننده در آن ذکر شده باشد، علت یا علل عدم پرداخت را صریحاً قید و آن را امضاء و مهر و به متقاضی تسلیم نماید. به گواهینامه فاقد کد رهگیری و فاقد مهر شخص حقوقی در مراجع قضائی و ثبتی ترتیب اثر داده نمی شود

در برگ مزبور باید مطابقت یا عدم مطابقت امضای صادرکننده با نمونه امضای موجود در بانک (در حدود عرف بانکداری) از طرف بانک گواهی شود. بانک مکلف است به منظور اطلاع صادرکننده چک، فوراً نسخه دوم این برگ را به آخرین نشانی صاحب حساب که در بانک موجود است، ارسال دارد. در برگ مزبور باید نام و نام خانوادگی و نشانی کامل دارنده چک نیز قید گردد.(اصلاحیه مصوب سال ۱۳۹۷)

ماده۵:

در صورتی که موجودی حساب صادر کننده چک نزد بانک کمتر از مبلغ چک باشد به تقاضای دارنده چک بانک مکلف است مبلغ موجود را در حساب به دارنده چک بپردازد و دارنده چک با قید مبلغ دریافت شده در پشت چک و تسلیم آن به بانک گواهی مشتمل بر مشخصات چک و مبلغی که پرداخت شده از بانک دریافت نماید .چک مزبور نسبت به مبلغی که پرداخت نگردیده بی محل محسوب و گواهینامه بانک در این مورد برای دارنده چک جانشین اصل خواهد بود.

بانک مکلف است بنا به درخواست دارنده چک فورا کسری مبلغ چک را در سامانه یکپارچه بانک مرکزی وارد نماید و با دریافت کد رهگیری و درج آن در گواهینامه عدم پرداخت آن را به متقاضی تحویل دهد . به گواهینامه های فاقد کد رهگیری در مراجع قضایی ترتیب اثر داده نخواهد شد.

بعد از ثبت غیر قابل پرداخت بودن یا کسری مبلغ چک در سامانه یکپارچه بانک مرکزی این سامانه مراتب را به صورت برخط به تمام بانکها اطلاع می دهد ، پس از گذشت۲٤ ساعت کلیه بانکها و موسسات اعتباری حسب مورد مکلفند تا هنگام رفع سوء اثر از چک ، اقدامات ذیل را نسبت به صاحب حساب اعمال نمایند:

الف : عدم افتتاح هر گونه حساب و صدور کارت بانکی جدید.

ب: مسدود کردن وجوه کلیه حسابها و کارتهای بانکی و هر مبلغ متعلق به صادر کننده که تحت هر عنوان نزد بانک یا موسسه اعتباری دارد به میزان کسری مبلغ چک به ترتیب اعلامی از سوی بانک مرکزی.

ج: عدم پرداخت هر گونه تسهیلات بانکی یا صدور ضمانتنامه های ارزی و ریالی

د: عدم گشایش اعتبارات اسنادی ریالی و ارزی .

تبصره : چنانچه چک به وکالت یا نمایندگی از طرف صاحب حساب اعم از شخص حقیقی یا حقوقی صادر شود اقدامات موضوع این ماده علاوه بر صاحب حساب ، در مورد وکیل یا نماینده وی نیز اعمال می شود.مگر اینکه در مرجع قضایی اثبات نماید عدم پرداخت مستند به عمل صاحب حساب یا وکیل یا نماینده بعدی اوست.

ماده ۵ مکرر:

بعد از ثبت غیر قابل پرداخت بودن یا کسری مبلغ چک در سامانه یکپارچه بانک مرکزی، این سامانه مراتب را به صورت برخط به تمام بانک ها و مؤسسات اعتباری اطلاع می دهد. پس از گذشت بیست و چهار ساعت کلیه بانک ها و مؤسسات اعتباری حسب مورد مکلف اند تا هنگام رفع سوءاثر از چک، اقدامات زیر را نسبت به صاحب حساب اعمال نمایند:

الف- عدم افتتاح هرگونه حساب و صدور کارت بانکی جدید

ب- مسدودکردن وجوه کلیه حساب ها و کارت های بانکی و هر مبلغی متعلق به صادرکننده که تحت هر عنوان نزد بانک یا مؤسسه اعتباری دارد به میزان کسری مبلغ چک به ترتیب اعلامی از سوی بانک مرکزی

ج- عدم پرداخت هرگونه تسهیلات بانکی یا صدور ضمانتنامه های ارزی یا ریالی

د- عدم گشایش اعتبار اسنادی ارزی یا ریالی

تبصره ۱ : چنانچه اعمال محدودیت های مذکور در بندهای (الف) ،(ج) و (د) در خصوص بنگاه های اقتصادی با توجه به شرایط، اوضاع و احوال اقتصادی موجب اخلال در امنیت اقتصادی استان مربوط شود، به تشخیص شورای تأمین استان موارد مذکور به مدت یک سال به حالت تعلیق درمی آید. آیین نامه اجرائی این تبصره با درنظرگرفتن معیارهایی مانند میزان تولید و صادرات بنگاه و تعداد افراد شاغل در آن ظرف مدت سه ماه از لازم الاجرا شدن این قانون به پیشنهاد مشترک وزارت امور اقتصادی و دارایی و بانک مرکزی به تصویب هیئت وزیران می رسد.

تبصره ۲ : در صورتی که چک به وکالت یا نمایندگی از طرف صاحب حساب اعم از شخص حقیقی یا حقوقی صادر شود، اقدامات موضوع این ماده علاوه بر صاحب حساب، در مورد وکیل یا نماینده نیز اعمال می گردد مگر اینکه در مرجع قضائی صالح اثبات نماید عدم پرداخت مستند به عمل صاحب حساب یا وکیل یا نماینده بعدی او است .بانک ها مکلف اند به هنگام صدور گواهینامه عدم پرداخت، در صورتی که چک به نمایندگی صادر شده باشد، مشخصات نماینده را نیز در گواهینامه مذکور درج نمایند.

تبصره ۳ : در هر یک از موارد زیر، بانک مکلف است مراتب را در سامانه یکپارچه بانک مرکزی اعلام کند تا فوراً و به صورت برخط از چک رفع سوءاثر شود:

الف – واریز کسری مبلغ چک به حساب جاری نزد بانک محال علیه و ارائه درخواست مسدودی که در این صورت بانک مکلف است ضمن مسدودکردن مبلغ مذکور تا زمان مراجعه دارنده چک و حداکثر به مدت یک سال، ظرف مدت سه روز واریز مبلغ را به شیوه ای اطمینان بخش و قابل استناد به اطلاع دارنده چک برساند

ب- ارائه لاشه چک به بانک محال علیه

ج- ارائه رضایت نامه رسمی تنظیم شده در دفاتر اسناد رسمی از دارنده چک یا نامه رسمی از شخص حقوقی دولتی یا عمومی غیردولتی دارنده چک

د- ارائه نامه رسمی از مرجع قضائی یا ثبتی ذیصلاح مبنی بر اتمام عملیات اجرائی در خصوص چک

ه- ارائه حکم قضائی مبنی بر برائت ذمه صاحب حساب در خصوص چک

و- سپری شدن مدت سه سال از تاریخ صدور گواهینامه عدم پرداخت مشروط به عدم طرح دعوای حقوقی یا کیفری در خصوص چک توسط دارنده

تبصره ٤ : چنانچه صدور گواهینامه عدم پرداخت به دلیل دستور عدم پرداخت طبق ماده (١٤) این قانون و تبصره های آن باشد ،سوءاثر محسوب نخواهد شد.

تبصره ٥ : بانک یا مؤسسه اعتباری حسب مورد مسئول جبران خساراتی خواهند بود که از عدم انجام تکالیف مقرر در این ماده و تبصره های آن به اشخاص ثالث وارد شده است.

نکته : حسب **اطلاعیه ۲/۱۰۵۳۸ مورخ ۹۹/۰۱/۱۸ اداره کل سازمان و بهبود روشها** ، بر اساس مصوبه ستاد ملی مبارزه با بیماری کرونا ، محرومیتهای مندرج در ماده ٥ قانون صدور چک با هدف مساعدت و حمایت از صاحبان کسب و کار (اعم از حقیقی و حقوقی) به ویژه کسب و کارهای کوچک حداکثر تا سه ماه بعد از تاریخ برگشت چکهای مذکور قابل اعمال خواهد بود. و پس از مدت یاد شده در صورت عدم رفع سوء اثر چکهای برگشتی مجددا مشتری مشمول محرومیتهای مذکور خواهد گردید.

همچنین بر اساس اطلاعیه ۲/۱۰۲۷٦ مورخ ۱۳۹۸/۰۷/۱۷ اداره کل سازمان و بهبود روشها ، چنانچه اعمال محرومیتهای قید شده در خصوص بنگاه های اقتصادی با توجه به شرایط و اوضاع و احوال اقتصادی موجب اختلال در امنیت اقتصادی استان شود ، به تشخیص شورای تامین استان موارد مذکور به مدت یکسال به حالت تعویق در می آید.

ماده۶:

بانکها مکلفند برای ارایه دسته چک به مشتریان خود صرفا از طریق سامانه " صیاد" اقدام نمایند . این سامانه پس از اطمینان از صحت مشخصات متقاضی با استعلام از سامانه نظام هویت سنجی الکترونیکی بانکی (نهاب) و نبود ممنوعیت قانوعی حسب مورد نسبت به دریافت گزارش اعتباری از سامانه ملی اعتبار سنجی موضوع ماده ٥ قانون تسهیل اعطای تسهیلات و کاهش هزینه های طرح و تسریع در اجرای طرحهای تولیدی و افزایش منابع مالی و کارایی بانکها مصوب ۱۳۸٦/۰٤/۰٥ اقدام نماید.

حداکثر مدت اعتبار چک از زمان دریافت دسته چک سه سال است و چکهایی که تاریخ مندرج در آنها پس از مدت اعتبار می باشد مشمول این قانون نمی شود.لذا از تاریخ ۹۹/۱۰/۲۰ " تاریخ اعتبار چک" با عبارت " صدور این برگه چک حداکثر تا مورخ ..... مجاز است " به صورت مکانیزه در عملیات شخصی سازی بر روی هر برگ چک درج خواهد گردید. پذیرش و کارسازی چکهای در وجه حاملی که دسته چک آن به مشتری پس از تاریخ ۹۹/۱۰/۲۰ تخصیص یافته باشد و تاریخ اعتبار روی آن درج شده است ، ممنوع میباشد.بنابراین صدور و انتقال هر برگه چک ، مستلزم ثبت در سامانه صیاد تحت عنوان سامانه پیچک (

پیمایش مبادلات چک) بوده و صادر کننده و دریافت کننده چک بایستی موارد زیر را مد نظر قرار دهند.(**اطلاعیه ۲/۱۰۸۵۲ مورخ ۹۹/۰۹/۱۷ اداره کل سازمان و بهبود روشها)**

۱- صدور چک در وجه حامل ممنوع می باشد و تمام چکها می بایست در وجه ذینفع مشخص صادر شوند.

۲- ثبت انتقال چک در سامانه صیاد (پیچک) جایگزین پشت نویسی چک خواهد شد.

۳- تمامی دارندگان دسته چک موظفند پس از صدور چک ، اطلاعات چک صادر شده (مشتمل بر شناسه صیاد ، مبلغ، تاریخ ، سررسید) را به همراه اطلاعات دریافت کننده آن (شماره ملی/ شناسه ملی/ شماره فراگیر ذینفع) در سامانه پیچک ثبت نمایند. بدین منظور صادر کننده چک میتواند از طریق درگاه های غیر حضوری بانک افتتاح کننده حساب قرض الحسنه جاری خود (شامل اینترنت بانک و همراه بانک و یا برنامه های موبایلی فعال در حوزه پرداخت کشور) به سامانه یاد شده وارد شده و نسبت به ثبت چک اقدام نماید.

٤- به منظور بررسی صحت اطلاعات چک ثبت شده دریافت کننده چک امکان اخذ استعلام از سامانه صیاد بانک مرکزی (پیچک) را داشته و پس از حصول اطمینان از صحت اطلاعات ثبت شده با اطلاعات مندرج در برگه چک نسبت به تایید اطلاعات چک دریافتی اقدام نماید.

۵- چنانچه دریافت کننده پس از تایید اطلاعات ، تمایل به انتقال چک به شخص دیگری را داشت این امکان در سامانه یاد شده با ثبت ذینفع جدید (شماره ملی/شناسه ملی/شماره فراگیرذینفع) برای وی فراهم می باشد.

ثبت عملیات صدور و انتقال چک توسط مشتری در سامانه صیاد بانک مرکزی (پیچک)مربوط به دسته چکهایی می باشد که مشتری از تاریخ ۹۹/۰۹/۲۲ درخواست نموده باشد.

ثبت عملیات صدور و انتقال چک به عهده مشتری میباشد بنابراین مشتری میتواند عملیات مزبور را در محیط اینترنتی یا همراه بانک ثبت نماید.

ثبت عملیات صدور و انتقال چک صرفا توسط بانک مشتری انجام میشود . لذا صادرکننده/دارنده / گیرنده چک بایستی نزد یکی از بانکها دارای حساب با شرایط برداشت معتبر و کد شهاب باشند.

هر شخصی با توسل به شیوه های متقلبانه مبادرت به دریافت دسته چکی غیر متناسب با اوضاع مالی و اعتباری خود کرده باشد و یا دریافت آن توسط دیگری را تسهیل نماید به مدت سه سال از دریافت دسته چک ، صدور دسته چک جدید و استفاده از چک موردی محروم و به جزای نقدی درجه ۵ قانون مجازات اسلامی محکوم می شود .

تبصره ۱ :بانک ها و سایر اشخاصی که طبق قوانین یا مقررات مربوط، اطلاعات موردنیاز اعتبارسنجی یا رتبه بندی اعتباری را در اختیار مؤسسات مربوط قرار می دهند، مکلف به ارائه اطلاعات صحیح و کامل می باشند.

تبصره ۲ : به منظور کاهش تقاضا برای دریافت دسته چک و رفع نیاز اشخاص به ابزار پرداخت وعده دار، بانک مرکزی مکلف است ظرف مدت یک سال پس از لازم الاجرا شدن این قانون، ضوابط و زیرساخت خدمات برداشت مستقیم را به صورت چک موردی برای اشخاصی که دسته چک ندارند ،به صورت یکپارچه در نظام بانکی تدوین و راه اندازی نماید تا بدون نیاز به اعتبارسنجی، رتبه بندی اعتباری و استفاده از دسته چک، امکان برداشت از حساب این اشخاص برای ذی نفعان معین فراهم شود. در صورت عدم موجودی کافی برای پرداخت چک موردی، صاحب حساب تا زمان پرداخت دین، مشمول موارد مندرج در بندهای (الف) تا (د) ماده(۵) مکرر این قانون و نیز محرومیت از دریافت دسته چک، صدور چک جدید و استفاده از چک موردی می باشد.

تبصره ۳ : هر شخصی که با توسل به شیوه های متقلبانه مبادرت به دریافت دسته چکی غیرمتناسب با اوضاع مالی و اعتباری خودکرده باشد یا دریافت آن توسط دیگری را تسهیل نماید، به مدت سه سال از دریافت دسته چک، صدور چک جدید و استفاده از چک موردی محروم و به جزای نقدی درجه پنج قانون مجازات اسلامی محکوم می شود و در صورتی که عمل ارتکابی منطبق با عنوان مجرمانه دیگری با مجازات شدیدتر باشد، مرتکب به مجازات آن جرم محکوم می شود. (اصلاحیه مصوب سال ۱۳۹۷)

ماده ۷:

هر کس مرتکب تخلف مندرج در ماده ۳ گردد به حبس تعزیری از شش ماه تا دو سال و حسب مورد پرداخت جزای نقدی معادل یک چهارم تمام وجه چک یا یک چهارم کسر موجودی هنگام ارائه چک به بانک محکوم خواهد شد.

این مجازاتها شامل مواردی که ثابت شود بابت معاملات نامشروع یا بهره ربوی صادر شده نمیباشد.

ماده۸:

چکهائی که در ایران عهده بانکهای خارج از کشور صادر شده و منتهی به صدور گواهی عدم پرداخت شده باشد مشمول مقررات این قانون خواهد بود.

ماده۹:

در صورتی که صادر کننده چک قبل از انجام شکایت کیفری وجه چک را نقدا به دارنده بپردازد یا با موافقت شاکی خصوصی ترتیبی برای پرداخت آن داده باشد قابل تعقیب کیفری نمیباشد. در مورد اخیر بانک مذکور مکلف است تا میزان وجه چک حساب صادرکننده را مسدود نماید و به محض مراجعه دارنده و تسلیم چک وجه آن را بپردازد.

ماده۱۰:

هرکس با علم به بسته بودن حساب جاری مبادرت به صدور چک نماید عمل وی در حکم صدور چک بی محل خواهد بود و به حداکثر مجازات در ماده ۷ محکوم خواهد شد و مجازات تعین شده غیر قابل تعلیق است.

ماده۱۱:

جرائم در این قانون بدون شکایت دارنده چک قابل تعقیب نیست ودر صورتی که دارنده چک تا شش ماه از تاریخ صدور چک برای وصول آن به بانک مراجعه نکند یا ظرف شش ماه از تاریخ صدور گواهی عدم پرداخت شکایت ننماید دیگر حق شکایت کیفری نخواهد داشت.

منظور از دارنده چک کسی است که برای اولین بارچک را به بانک ارائه داده است وبرای اینکه تشخیص داده شود چه شخصی برای اولین بار به بانک مراجعه نموده،بانکها مکلفند به محض مراجعه دارنده چک هویت کامل ودقیق او را در پشت چک با ذکر تاریخ قید نمایند.

کسی که چک پس از برگشت از بانک به وی منتقل شده است حق شکایت کیفری نخواهد داشت.مگر آنکه انتقال قهری باشد. در صورتی که دارنده چک بخواهد چک را به وسیله شخص دیگری به نمایندگی از طرف خود وصول کند و حق شکایت کیفری او در صورت بی محل بودن چک محفوظ باشد، باید هویت و نشانی خود را با تصریح نمایندگی شخص مذکور در ظهر چک قید نماید و در این صورت بانک اعلامیه مذکور در ماده ۳ و ٤ را به نام صاحب چک صادر می کند و حق شکایت کیفری او محفوظ خواهد بود.

ماده۱۲ :

هرگاه قبل از صدور حکم قطعی شاکی گذشت نماید و یا اینکه متهم وجه چک و خسارات تأخیر تأدیه را نقداً به دارنده آن پرداخت کند، موجبات پرداخت وجه چک و خسارات مذکور (از قرار صدی دوازده در سال از تاریخ ارائه چک به بانک) را فراهم کند یا در صندوق دادگستری یا اجرای ثبت تودیع نماید مرجع رسیدگی قرار موقوفی تعقیب صادر خواهد کرد.

صدور قرار موقوفی تعقیب در دادگاه کیفری مانع از آن نیست که آن دادگاه نسبت به سایر خسارات مورد مطالبه رسیدگی و حکم صادر کند.

هرگاه پس از صدور حکم قطعی شاکی گذشت کند و یا اینکه محکوم علیه به ترتیب فوق موجبات پرداخت وجه چک و خسارات تأخیر تأدیه و سایر خسارات مندرج در حکم را فراهم نماید، اجرای حکم موقوف می شود و محکوم علیه فقط ملزم به پرداخت مبلغی معادل یک سوم جزای نقدی مقرر در حکم خواهد بود که به دستور دادستان به نفع دولت وصول خواهد شد.

ماده۱۳:

در موارد زیر صادر کننده چک قابل تعقیب کیفری نمیباشد :

الف–در صورتی که ثابت شود چک سفید امضاء صادر شده .

ب–هر گاه در متن چک وصول وجه آن منوط به تحقق شرطی شده باشد .

ج–چنانچه در متن چک قید شده باشد که چک بابت تضمین انجام معامله یا تعهدی است.

د– هرگاه بدون قید در متن چک ثابت شود که وصول وجه ان منوط به تحقق شرطی بوده یا چک بابت تضمین انجام معامله یا تعهدی است .

م–در صورتی که ثابت گردد چک بدون تاریخ صادر شده ویا تاریخ واقعی صدور چک مقدم بر تاریخ مندرج در متن چک باشد .

صادر کننده در صورت شکایت ذینفع و عدم پرداخت به مجازات حبس از شش ماه تا ۲ سال و یا جزای نقدی از یک صدهزار تا ده میلیون ریال محکوم خواهد شد.

ماده۱۴:

صادر کننده چک یا ذینفع یا قائم مقام قانونی آنها با تصریح به اینکه چک مفقود یا سرقت یا جعل شده است ویا از طریق کلاه برداری و خیانت در امانت یا جرائم دیگری تحصیل گردیده است میتواند کتباً دستور عدم پرداخت وجه چک را به بانک بدهد و بانک پس از احراز هویت دستور دهنده از پرداخت وجه آن خودداری خواهد کرد ودر صورت ارائه چک بانک گواهی عدم پرداخت را با ذکر علت اعلام شده صادر و تسلیم مینماید .دارنده چک میتواند علیه کسی که دستور عدم پرداخت را داده شکایت نمایدو هرگاه خلاف ادعائی که موجب عدم پرداخت شده باشد ثابت شود دستور دهنده علاوه بر مجازاتهای مقرر در ماده ۷ به پرداخت کلیه خسارات وارده به دارنده چک محکوم خواهد شد . به استناد تبصره ٤ ماده ۵ مکرر ، چنانچه گواهینامه عدم پرداخت به دلیل دستور عدم پرداخت مطابق ماده ١٤ قانون صدور چک صادر گردد ، چک برگشتی مزبور به سامانه بانک مرکزی ازسال می شود لاکن منجر به سوء سابقه نمی گردد.

تبصره۱:ذینفع در این ماده کسی است که چک به نام او صادر ویا ظهر نویسی شده یا چک به او واگذار گردیده باشد.

در صورتی که دستور عدم پرداخت مطابق این ماده صادر میشود بانک مکلف است وجه چک را تا تعیین تکلیف آن در مرجع رسیدگی یا انصراف دستور دهنده در حساب مسدود. نگهداری نماید.

تبصره۲:دستور دهنده مکلف است پس از اعلام به بانک شکایت خود را به مراجع قضائی تسلیم و حد اکثر ظرف مدت یک هفته گواهی تقدیم شکایت خود را به بانک تسلیم نماید در غیر این صورت پس از انقضاء مدت مذکور بانک از محل موجودی به تقاضای دارنده چک وجه آن را پرداخت مینماید.

تبصره ۳: پرداخت چکهای تضمین شده و مسافرتی را نمیتوان متوقف نمود مگر آنکه بانک صادر کننده نسبت به ان ادعای جعل نموده باشد .

ماده۱۵:

دارنده چک میتواند وجه چک و ضرر و زیان خود را در دادگاه کیفری مرجع رسیدگی مطالبه نماید.

ماده ۱۶ :

رسیدگی به کلیه شکایات و دعاوی جزائی و حقوقی مربوط به چک در دادسرا و دادگاه تا خاتمه دادرسی فوری و خارج از نوبت به عمل خواهد آمد.

ماده ۱۷ :

وجود چک در دست صادر کننده دلیل پرداخت وجه آن و انصراف شاکی از شکایت است مگر اینکه خلاف این امر ثابت گردد.

ماده ۱۸ :

در صورتی که وجه چک در بانک تأمین نشده باشد، مرجع رسیدگی مکلف است وجه الضمان نقدی یا ضمانت نامه بانکی (که تا تعیین تکلیف نهائی معتبر باشد) معادل وجه چک یا قسمتی از آن که مورد شکایت واقع شده از متهم اخذ نماید. هرگاه صادرکننده چک متعدد باشند مرجع تعقیب میتواند مبلغ وجه الضمان یا ضمانت نامه بانکی را به میزان مسئولیت هر یک از آنان و در صورت معلوم نبودن میزان مسئولیت به طور تساوی تقسیم نماید. در صورتی که یکی از متهمین معادل تمام مبلغ چک وجه الضمان یا ضمانتنامه بانکی داده باشد از بقیه متهمین تأمین متناسب اخذ خواهد شد.

در موارد مذکور در ماده ١٤ نیز حسب مورد در صورتی که وجه چک در بانک تأمین نشده باشد تا زمانی که دلائل و قرائن موجهی بر صحت ادعای صادرکننده چک یا ذینفع به دست نیامده مرجع رسیدگی تأمین فوق را اخذ خواهد کرد.

همچنین در صورتی که متهم برای پرداخت وجه چک درخواست مهلت نماید، مرجع رسیدگی در صورت اقتضا می تواند با اخذ تأمین مناسب دیگر تا یک ماه به او مهلت دهد. در این صورت اگر متهم ظرف مهلت مقرر وجه چک را نپردازد تأمین مزبور به وجه الضمان تبدیل خواهد شد.

تبصره : در صورتی که وجه الضمان یا ضمانت نامه مذکور در این ماده تودیع شده باشد تأمین خواسته از اموال متهم جایز نیست. در این صورت ضرر و زیان مدعی خصوصی از محل وجه الضمان یا ضمانتنامه باید پرداخت گردد.

ماده ۱۹ :

در صورتی که چک به وکالت یا نمایندگی از طرف صاحب حساب اعم از شخص حقیقی یا حقوقی صادر شده باشد صادر کننده چک و صاحب حساب متضامناً مسئول پرداخت وجه چک بوده و اجرائیه و حکم ضرر و زیان بر اساس تضامن علیه هر دو صادر می شود به علاوه امضاء کننده چک طبق مقررات این قانون مسئولیت کیفری خواهد داشت مگر اینکه ثابت نماید که عدم پرداخت مستند به عمل صاحب یا وکیل یا نماینده بعدی او است . که در این صورت کسی که موجب عدم پرداخت گردیده از نظر کیفری مسئول خواهد بود .

ماده ۲۰ :

مسئولیت تضامنی پشت نویسان چک طبق قانون مدنی به قوت خود باقیست .

ماده ۲۱ :

بانکها مکلفند کلیه حسابهای جاری اشخاصی را که بیش از یک بار چک بی محل صادر کرده و تعقیب آنها منتهی به صدور کیفر خواست شده باشد بسته وتا سه سال به نام آنها حساب جاری دیگری باز ننمایند .

بانک مرکزی مکلف است با تجمیع اطلاعات گواهینامه های عدم پرداخت و آرای قطعی محاکم درباره چک در سامانه یکپارچه خود، امکان دسترسی برخط بانک ها و مؤسسات اعتباری را به سوابق صدور و پرداخت چک و همچنین امکان استعلام گواهینامه های عدم پرداخت را برای مراجع قضائی و ثبتی از طریق شبکه ملی عدالت ایجاد نماید. قوه قضائیه نیز مکلف است امکان دسترسی برخط بانک مرکزی به احکام ورشکستگی، اعسار از پرداخت محکوم به و همچنین آرای قطعی صادرشده درباره چکهای برگشتی و دعاوی مطروحه طبق

ماده ١٤ این قانون به همراه گواهینامه عدم پرداخت مربوط را از طریق سامانه سجل محکومیت های مالی فراهم نماید. (اصلاحیه مصوب سال ١٣٩٧)

ضوابط و مقررات مربوط به محرومیت اشخاص از افتتاح حساب جاری و نحوه پاسخ به استعلامات بانک ها به موجب آئین نامه ای خواهد بود که ظرف مدت سه ماه توسط بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران تنظیم و به تصویب هیئت دولت می رسد.

ماده ٢١ مکرر

بانک مرکزی مکلف است ظرف مدت دو سال پس از لازم الاجرا شدن این قانون در مورد اشخاص ورشکسته ،معسر از پرداخت محکوم به یا دارای چک برگشتی رفع سوءاثر نشده، از دریافت دسته چک و صدور چک جدید در سامانه صیاد و استفاده از چک موردی جلوگیری کرده و همچنین امکان استعلام آخرین وضعیت صادرکننده چک شامل سقف اعتبار مجاز، سابقه چک برگشتی در سه سال اخیر و میزان تعهدات چک های تسویه نشده را صرفاً برای کسانی که قصد دریافت چک را دارند، فراهم نماید. سامانه مذکور به نحوی خواهد بود که صدور هر برگه چک مستلزم ثبت هویت دارنده، مبلغ و تاریخ مندرج در چک برای شناسه یکتای برگه چک توسط صادرکننده بوده و امکان انتقال چک به شخص دیگر توسط دارنده تا قبل از تسویه آن، با ثبت هویت شخص جدید برای همان شناسه یکتای چک امکانپذیر باشد. مبلغ چک نباید از اختلاف سقف اعتبار مجاز و تعهدات چکهای تسویه نشده بیشتر باشد.

١ تبصره

در مورد چک هایی که از دسته چک های ارائه شده پس از پایان اسفندماه سال ١٣٩٩ (اصلاحات ١٤٠٠) صادر می شوند، تسویه چک صرفاً در سامانه تسویه چک (چکاوک) طبق مبلغ و تاریخ مندرج در سامانه و در وجه دارنده نهائی چک بر اساس استعلام از سامانه صیاد انجام خواهد شد و درصورتیکه مالکیت آنها در سامانه صیاد ثبت نشده باشد، مشمول این قانون نبوده و بانک ها مکلف اند از پرداخت وجه آنها خودداری نمایند. در این موارد صدور و پشت نویسی چک در وجه حامل ممنوع است و ثبت انتقال چک در سامانه صیاد جایگزین پشت نویسی چک خواهد بود. چک های صادر شده از دسته چک هایی که تاریخ ارائه آن دسته چک ها قبل از زمان مذکور در این تبصره باشد، تابع قانون زمان ارائه دسته چک است و بانک ها بدون نیاز به ثبت آن چک ها در سامانه صیاد نسبت به پرداخت وجه چک اقدام می کنند. در کلیه برگه های دسته چک های ارائه شده پس از تاریخ فوق الذکر باید عبارت «صدور و پشت نویسی چک بدون درج در سامانه صیاد فاقد اعتبار است» درج شود. (اصلاحات ١٤٠٠)

تبصره ۲

ممنوعیت های این ماده در مورد اشخاص ورشکسته، معسر از پرداخت محکوم به یا دارای چک برگشتی رفع سوءاثر نشده که به وکالت یا نمایندگی از طرف صاحب حساب اعم از شخص حقیقی یا حقوقی اقدام می کنند نیز مجری است. (ماده ۲۱ مکرر و تبصره های آن طبق قانون چک مصوب ۱۳۹۷ اضافه شد)

ماده۲۲:

در صورتی که به متهم دسترسی حاصل نشود آخرین نشانی متهم در بانک محال علیه اقامتگاه قانونی او محسوب است و هرگونه ابلاغی به نشانی مزبور به عمل می آید مگر آن که متهم به ترتیب مقرر در تبصره ماده ۱۲۵ قانون آئین دادرسی کیفری نشانی دیگری تعیین کرده باشد.

هرگاه متهم حسب مورد به نشانی بانکی یا نشانی تعیین شده شناخته نشود یا چنین محلی وجود نداشته باشد گواهی مأمور به منزله ابلاغ اوراق تلقی میشود و رسیدگی بدون لزوم احضار متهم به وسیله مطبوعات ادامه خواهد یافت.

ماده ۲۳ :

دارنده چک می تواند با ارائه گواهینامه عدم پرداخت، از دادگاه صالح صدور اجرائیه نسبت به کسری مبلغ چک و حق الوکاله وکیل طبق تعرفه قانونی را درخواست نماید. دادگاه مکلف است در صورت وجود شرایط زیر حسب مورد علیه صاحب حساب ،صادرکننده یا هر دو اجرائیه صادر نماید.

الف- در متن چک، وصول وجه آن منوط به تحقق شرطی نشده باشد؛

ب- در متن چک قید نشده باشد که چک بابت تضمین انجام معامله یا تعهدی است؛

ج- گواهینامه عدم پرداخت به دلیل دستور عدم پرداخت طبق ماده (١٤) این قانون و تبصره های آن صادر نشده باشد.

صادرکننده مکلف است ظرف مدت ده روز از تاریخ ابلاغ اجرائیه، بدهی خود را بپردازد ،یا با موافقت دارنده چک ترتیبی برای پرداخت آن بدهد یا مالی معرفی کند که اجرای حکم را میسر کند؛ در غیر این صورت حسب درخواست دارنده، اجرای احکام دادگستری، اجرائیه را طبق «قانون نحوه اجرای محکومیتهای مالی به مورد اجرا گذاشته و نسبت به استیفای مبالغ مذکور اقدام نماید.

اگر صادرکننده یا قائم مقام قانونی او دعاوی مانند مشروط یا بابت تضمین بودن چک یا تحصیل چک از طریق کلاهبرداری یا خیانت درامانت یا دیگر جرائم در مراجع قضائی اقامه کند، اقامه دعوی مانع از جریان عملیات اجرائی نخواهد شد؛ مگر در مواردی که مرجع قضائی ظن قوی پیدا کند یا از اجرای سند مذکور ضرر جبران ناپذیر وارد شود که در این صورت با اخذ تأمین مناسب، قرار توقف عملیات اجرایی صادر می نماید. در صورتی که دلیل ارائه شده مستند به سند رسمی باشد یا اینکه صادرکننده یا قائم مقام قانونی مدعی مفقود شدن چک بوده و مرجع قضائی دلایل ارائه شده را قابل قبول بداند، توقف عملیات اجرائی بدون اخذ تأمین صادر خواهد شد. به دعاوی مذکور خارج ازنوبت رسیدگی خواهد شد. (این ماده طبق قانون چک مصوب ۱۳۹۷ اضافه شد)

ماده ۲۴:

چک تضمین شده تابع احکام ذیل است:

۱ –صدور و تحویل چک های تضمین شده توسط بانک ها به مشتری، صرفاً از طریق سامانه صدور یکپارچه الکترونیکی دسته چک (صیاد) امکان پذیر و مستلزم تکمیل برگه (فرم) درخواست توسط متقاضی در شعبه بانک در حضور متصدی بانکی، درج مشخصات هویتی و شماره حساب گیرنده روی چک تضمین شده بر اساس دستورالعمل اعلامی توسط بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران و نیز ثبت علت درخواست صدور چک مذکور در سامانه صیاد می باشد. سامانه مذکور به هر برگه چک شناسه یکتا اختصاص می دهد و بانک مرکزی موظف است امکان استعلام اطلاعات چک تضمین شده را برای گیرنده (ذی نفع) فراهم نماید.

۲ –پرداخت مبلغ چک تضمین شده توسط بانک صرفاً در وجه و به شماره حساب گیرنده (ذی نفع) که مشخصات وی روی چک تضمین شده درج گردیده است ،امکانپذیر می باشد و ظهرنویسی برای انتقال چک تضمین شده فاقد اعتبار است.

۳ –ابطال چک تضمین شده به درخواست متقاضی یا وکیل یا نماینده قانونی وی با ارائه اصل چک جهت واریز وجه چک به حساب متقاضی، بدون نیاز به ظهرنویسی گیرنده (ذی نفع) تنها تا یک ماه پس از صدور آن توسط بانک صادرکننده امکانپذیر است. همچنین پرداخت چک تضمین شده به گیرنده (ذی نفع) با ارائه اصل چک تنها تا یک ماه پس از صدور آن توسط بانک امکان پذیراست. پرداخت یا ابطال چک پس از مهلت مقرر در این بند منوط به تکمیل فرم های مربوط به مبارزه با پولشویی توسط متقاضی یا گیرنده (ذی نفع) و گزارش شعبه بانک به واحد مبارزه با پولشویی بانک صادرکننده می باشد.

٤ –در صورت مفقودی چک تضمین شده، هرگاه متقاضی و گیرنده (ذی نفع) هر دو به بانک صادرکننده مراجعه و نسبت به تکمیل و امضای برگه (فرم) اعلام مفقودی چک تضمین شده و تعهدنامه عدم ادعا نسبت به چک مفقود شده اقدام نموده و نسخهٔ المثنی آن را از بانک درخواست کنند، بانک مکلف است علاوه بر احراز هویت متقاضی و گیرنده (ذی نفع)نسبت به استعلام صحت مشخصات هویتی متقاضی و گیرنده(ذی نفع) از سامانه نظام هویت سنجی الکترونیکی بانکی اقدام نماید و پس از ابطال چک مفقود شده، نسبت به صدور چک المثنی مطابق با اطلاعات مندرج در سامانه صیاد اقدام کند.

۵– در صورت جعل چک تضمین شده یا استفاده از چک تضمین شده مجعول، مرتکب علاوه بر مجازات های قانونی مقرر ،به حکم دادگاه به مدت دو تا شش سال از گرفتن چک تضمین شده محروم میشود. (اصلاحات ۱٤۰۰)

ماده ۲۵:

در صورت تخلف از هر یک از تکالیف مقرر در این قانون برای بانک ها یا مؤسسات اعتباری اعم از دولتی و غیردولتی، کارمند خاطی و مسئول شعبه مربوط حسب مورد با توجه به شرایط، امکانات، دفعات و مراتب به مجازات های مقرر در ماد(۹) قانون رسیدگی به تخلفات اداری محکوم می شوند که رسیدگی به این تخلفات در صلاحیت بانک مرکزی است. (این ماده طبق قانون چک مصوب ۱۳۹۷ اضافه شد).

انتقال وجه بوسیله چک:

این حالت صدور از طریق چکهای انتقالی صورت می گیرد و به پنج طریق زیرانجام می شود.

۱–انتقال وجه در یک شعبه بانک: چکی که صادر کننده و ذینفع چک هر دو در یک شعبه بانک حساب جاری دارند.

۲– انتقال وجه در دو شعبه یک بانک در یک شهر: یعنی چکی که صادرکننده در شعبه یک بانک و ذینفع چک در شعبه دیگر همان بانک در همان شهر باشد .

۳ –انتقال وجه در دو بانک در یک شهر: چکهائی که دارنده حساب در یک بانک و ذینفع آن در یک بانک دیگر حساب جاری دارند.

اتاق پایا پای اسناد بانکی: (چکاوک)

چک‌هایی که دارنده حساب در یک بانک و ذینفع چک در یک بانک دیگر در یک شهر حساب جاری دارند، شعبه هر بانکی فهرستی از چک‌های عهده بانک‌های دیگر تهیه و با پیوست نمودن چک‌ها، آنها را برای دریافت وجه در اختیار تحصیلدار بانک می‌گذاشتند. تحصیلدار ضمن رجوع به بانک‌های مختلف وجوه چک‌های واگذاری را در صورت موجودی دریافت داشته و در پایان روز با وجه چک‌های وصول شده، همراه چک‌های

برگشت شده به بانک خود بازمی‌گشت. در آغاز انتخاب این روش تلاشی برای جلب توجه مشتریانی که ساکن نقاط مختلف بودند شد و کم‌کم فزونی جمعیت و گسترش شهر و توسعه فعالیت‌های بانکی مانع از این بود که این کار با دقت و صحت و کوتاه‌ترین مدت انجام پذیرفت، لذا تفکر ایجاد یک واحد منسجم به نام اتاق پایاپای اسناد بانکی ایجاد شد.

در ایران پس از تصویب قانون پولی و بانکی کشور در خردادماه سال ۱۳۳۹ و تأسیس بانک مرکزی در بهمن ماه سال ۱۳٤۰ اداره پایاپای اسناد بانکی فعالیت خود را در سال ۱۳٤۷ آغاز نمود.

به این ترتیب هریک از بانک‌های کشور که عضو اتاق پایاپای اسناد بانکی هستند، روزانه کلیه حواله‌ها و چک‌های واگذاری مشتریان خود را که عهده بانک‌های دیگر (داخل یک شهر) در وجه اشخاص صادر شده است و آنها برای وصول وجه با پشت‌نویسی کامل بانک را مجاز به وصول کرده‌اند جمع‌آوری می‌کنند.

سپس این اسناد را ممهور به مهر چکاوک در ظهر چکها به صورت خوانا نموده و هنگام واگذاری و پیش از اسکن چک از وجود مهر چکاوک در ظهر چک اطمینان حاصل نمایند.(**اطلاعیه ۲/۱۰٦٦۹ مورخ ۱۳۹۹/۰٤/۲۸ اداره کل سازمان و بهبود روشها)** سپس چکها را بر اساس نام هر بانکی که به عهده آن صادر شده تفکیک نموده و با صورت خلاصه چک‌ها تحویل کارمند مسئول می‌دهند درحال‌حاضر سامانه چکاوک جایگزین سیستم سنتی انتقال چک شده و در این سامانه تصویر چک به جای ارسال فیزیکی آن به بانک مربوطه فرستاده می‌شود.

در این سامانه تسویه بین بانک و مشتری انجام می‌شود و امکان سوءاستفاده به حداقل می‌رسد لاشه چک در بانک بستانکار باقی مانده و از گردش فیزیکی آن جلوگیری می‌شود و صرفاً تصویر آن انتقال یافته و اطلاعات چک و ظهرنویس در سامانه ذخیره می‌شود. از مزایای این سامانه سرعت نقدشوندگی چک‌ها است با این سامانه چک‌ها در دورترین نقطه کشورحداکثر ظرف مدت ۲٤ ساعت وصول می‌شود.

نکته : استفاده از گزینه واگذاری در سرفصل " پردازش ۳۳۱۱ " واگذاری اسناد کلر – چکاوک ، صرفا جهت واگذاری چکهایی که ذینفع آنها بانک ملت است (وصول اقساط معوق مشتریان از ضامنین یا سازمانهای محل خدمت) مجاز می باشد بر این اساس درج شرح عملیات در گزینه " مشخصات مشتری " الزامی است .

(اطلاعیه ۲/۱۰۸۳۹ مورخ ۱۳۹۹/۰۹/۰۹ اداره کل سازمان و بهبود روشها)

۱–واگذاری اسناد به حسابهای متمرکز:

کاربر ذیربط بایستی نمونه تکمیل شده «۲۳۱٤» و«۳۸۰»مخصوص عملیات چک بانکی وکلر داخل شهری را به همراه چک مربوطه از مشتری دریافت وپس از اعمال کنترلهای لازم (ثبت صحیح مشخصات چک اعم از مبلغ ،تاریخ ،نوع بانک ،مشخصات شناسنامه ای کامل ذینفع) با استفاده از پردازش «۳۳۱۲۵ فرم دریافت اصل چک» اطلاعات چک را در

محلهای مشخص شده درج نماید به این ترتیب با ثبت هر چک یک ردیف واگذاری توسط سامانه بانکداری متمرکز تولید می گردد.

نحوه ثبت و واگذاری چکهای طرح جدید: (اطلاعیه ۲/۱۱۰۵۰ مورخ ۱۴۰۰/۰۲/۰۶ اداره کل سازمان و بهبود روشها)

نحوه ثبت و کار سازی چک های طرح جدید در وجه خودم یا خودتان (بانک ملت)

✓ در صورتی که صاحب حساب، چک را در وجه " **خودم**" یا " **خودتان**" (بانک ملت) صادر نماید، در زمان ثبت صدور چک در سامانه صیاد، بایستی کد ملی / شناسه ملی / شماره فراگیر خود را به عنوان ذینفع چک درج نماید.

✓ گزینه های " **خودم**" یا " **خودتان**" (بانک ملت) در پردازش " ثبت صدور چک در سامانه صیاد" در محیط های بانکداری متمرکز ، بانکداری اینترنتی و همراه بانک ملت پیش بینی شده و در صورت انتخاب این گزینه، کد ملی / شناسه ملی / شماره فراگیر صاحب / صاحبان حساب به صورت مکانیزه به عنوان ذینفع چک در سامانه صیاد ثبت می گردد . لیکن عملیات تایید دریافت چک های مزبور ضروری می باشد و مشتری / کاربر بایستی با درج کد ملی / شناسه ملی / شماره فراگیر یکی از صاحب / صاحبان حساب را از طریق عملیات" **تایید دریافت چک در سامانه صیاد** " در محیط های غیرحضوری / سامانه بانکداری متمرکز نسبت به تایید دریافت چک اقدام نماید.

✓ با انتخاب گزینه " **خودتان**" (بانک ملت) مالکیت چک به بانک منتقل نمی گردد و صرفاً کارسازی چک توسط بانک طبق دستور مندرج در متن چک، بدون اخذ پشت نویسی از آورنده چک قابل انجام می باشد. بدیهی است درج مهر شعبه در ظهر این گونه از چک ها الزامی می باشد .

✓ در برنامک های موبایلی حوزه پرداخت (از قبیل نرم افزار سکه و ...) در حال حاضر صرفاً مشتریان حقیقی میتوانند از حساب های انفرادی خود نسبت به صدور/ تایید / انتقال چک نمایند . همچنین در برنامک های موبایلی گزینه خودم / خودتان (بانک ملت) وجود ندارد و چنانچه مشتری قصد صدور چک در وجه خود را داشته باشد، بایستی در زمان ثبت صدور چک ، کد ملی / شماره فراگیر خود را به عنوان ذینفع درج نماید.

✓ در صورتی که مبلغ چک بیش از ۱۵۰،۰۰۰،۰۰۰ ریال و چک در وجه خودم / خودتان (بانک ملت) صادر شده باشد، در پردازش **نقد کردن درون بانکی**(ایستگاه کاری صیاد) ، در گزینه ی **کد شبای حساب مقصد** بایستی کد شبای صاحب حساب درج گردد .

تذکر : هنگام کار سازی چک های در وجه " خودم" یا " خودتان" (بانک ملت) در فرآیندهایی از قبیل وصول درون بانکی / بین بانکی / انسداد / ابطال چک، در ایستگاه کاری صیاد بایستی حسب مورد کد ملی / شناسه ملی / شماره فراگیر صاحب / صاحبان حساب در سامانه ثبت گردد .

*نحوه ثبت و تایید چک های حساب های حقوقی / اشتراکی از طریق سامانه بانکداری اینترنتی

از طریق سامانه بانکداری اینترنتی اشخاص حقیقی :

✓ به منظور نمایش حساب های حقوقی / اشتراکی / در **سامانه بانکداری اینترنتی اشخاص حقیقی** ، ابتدا بایستی از طریق **پردازش شماره ٦١٥ (** تعریف تایید کنندگان حواله اینترنتی حسابهای حقوقی / اشتراکی) دسترسی های لازم برای امضا داران مجاز (طبق شرایط برداشت حساب) ایجاد گردد .

بدیهی است برای ایجاد دسترسی ، بایستی تاریخ انتضای اختیارات امضا داران در پردازش ٥١٤ (بروز رسانی روابط مشتری حقوقی و مشتریان حقیقی) معتبر باشد .

✓ پس از ایجاد دسترسی ، هر یک از امضاداران حساب های حقوقی / اشتراکی می توانند با شناسه و رمز بانکداری اینترنتی اشخاص حقیقی خود ، نسبت به ثبت / تایید و انتقال چکهای حساب های حقیقی / حقوقی / اشتراکی خود اقدام نمایند .

از طریق سامانه بانکداری اینترنتی اشخاص حقیقی صاحب کسب و کار / اشخاص حقوقی :

✓ حسب مفاد اطلاعیه های شماره ۲/۷۷۵۰ مورخ ۱۳۹۲/۰۷/۰۳ با موضوع " ارائه خدمات بانکداری اینترنتی اشخاص حقوقی " و شماره ۲/۹۵۳۵ مورخ ۱۳۹٦/۱۱/۲٤ با موضوع " راهنمای کاربری سامانه بانکداری اینترنتی ویژه اشخاص حقیقی صاحب کسب و کار " ، امکان تخصیص خدمت سامانه بانکداری اینترنتی اشخاص حقوقی / اشخاص حقیقی صاحب کسب و کار فراهم می باشد .

✓ پس از تخصیص خدمت یاد شده ، امکان فعال سازی خدمت جدید سامانه صیاد (پیچک) توسط کاربر ارشد (Admin) برای تمامی کاربران (اعم از امضاء دار مجاز و فاقد امضاء) امکان پذیر می باشد. به این منظور کاربر ارشد بایستی از طریق منوی مدیریت کاربران نسبت به تعریف نقش جدید " کاربر صیاد" برای ایجاد دسترسی پردازش های ثبت ، دریافت ، انتقال و استعلام چک های طرح جدید اقدام و سپس این نقش را به کاربران مجاز تخصیص دهد . در این ارتباط راهنمای کاربری تخصیص خدمت جدید سامانه صیاد (پیچک) متعاقباً توسط اداره کل بانکداری شرکتی به شبکه ابلاغ خواهد گردید .

نکته : مشتریان جدید سامانه بانکداری اینترنتی اشخاص حقوقی می توانند مراحل انجام کار در این سامانه را از آدرس https://www.bankmellat/commercial.aspx دریافت و مطالعه نمایند .

✓ پس از معرفی کاربران مجاز، هر یک از آنان می توانند با ورود شناسه و رمز خود به سامانه بانکداری اینترنتی اشخاص حقیقی صاحب کسب و کار یا اشخاص حقوقی ، از طریق پردازش های مربوطه نسبت به ثبت و تایید چک در سامانه صیاد اقدام نمایند .

*نحوه ثبت و تایید چک های حساب های حقیقی انفرادی از طریق همراه بانک ملت

با نصب نسخه جدید سامانه همراه بانک (نسخه ۱,۲,٦ اندروید) و انتخاب منوی " مدیریت چک در صیاد " ، امکان ثبت صدور ، تایید ، انتقال و استعلام چک میسر می باشد (راهنمای کاربری مربوطه طی اطلاعیه شماره۲/۱۱۰٤٦ مورخ ۱۳۹۹/۰٤۰۲ از سوی اداره کل بانکداری شخصی و بهبود تجربه مشتری ، ابلاغ گردیده است .)

*نحوه ثبت و تایید چک های حساب های حقوقی / اشتراکی از طریق همراه بانک ملت

با تعریف امضا داران مجاز از طریق پردازش شماره ٦۱۵ (تعریف تایید کنندگان حواله اینترنتی حسابهای حقوقی / اشتراکی) ، دسترسی های لازم برای هر یک از امضا داران حساب های حقوقی / اشتراکی برای ثبت ، تایید و انتقال چک ها فراهم می گردد . (راهنمای کاربری مربوطه طی اطلاعیه شماره ۲/۱۱۰٤٦ مورخ ۱۳۹۹/۰۲/۰٤ از سوی اداره کل بانکداری شخصی و بهبود تجربه مشتری ، ابلاغ گردیده است .)

*نحوه کارسازی چکهای با ذینفع بانک ملت

چکهایی که معمولاً برای تسویه بدهی یا تأدیه دیون و ... در وجه بانک صادر و ذینفع نهایی آنها بانک ملت می باشد براساس گامهای ذیل کارسازی می شوند :

گام اول : صدور یا انتقال مالکیت چک به نفع بانک ملت با درج کد شناسایی بانک ملت " به شماره ۱۰۱۰۰۸۳٤۹٦۷ " در سامانه صیاد توسط مشتری .

گام دوم : ثبت تایید دریافت چک در سامانه بانکداری متمرکز توسط شعبه با استفاده از پردازش ۱٤۳۲ به شماره حساب ۸۳۷۷۳۷۲۲۰۳ به نام اداره کل حسابداری مالی بانک ملت و انتخاب یکی از امضاء داران مجاز به عنوان شخصی مهر زننده .

گام سوم : ثبت فرآیند " قفل نمودن چک جهت نقد کردن " در ایستگاه کاری صیاد .

گام چهارم : وصول چک یا واگذاری جهت وصول (چک سایر بانکها) در سامانه بانکداری متمرکز مطابق روال معمول .

نکته : در صورتی که مقرر باشد این قبیل از چکها به مشتری عودت شود ، بایستی انتقال مالکیت چک به نفع مشتری در پردازش شماره ۱٤۳٤ ثبت شود .

تذکر بسیار مهم :(اطلاعیه ۲/۱۱۳۹۸ مورخ ۱٤۰۰/۱۲/۱۸ اداره کل سازمان و بهبود روشها)

به منظور رعایت قانون صدور چک و پیشگیری از بروز اختلال در فرآیند تسویه تسهیلات خرید دین از محل چکهای طرح جدید ، شعب بایستی به محض دریافت این قبیل چکها نسبت به " قفل نمودن چک جهت نقد کردن " و کنترل اقلام اطلاعاتی در ایستگاه کاری صیاد اقدام و سپس مطابق روال معمول چکهای مذکور را در سامانه بانکداری متمرکز با استفاده از پردازش ۳۳۱۱ جهت وصول واگذار نمایند .

نکته مهم : حسب اطلاعیه ۲/۱۱۸۰۸ مورخ ۱۱/۰۲ ۱۴۰۱ اداره کل مدیریت عملیات و همچنین بخشنامه شماره ۹٦/۵۹۱۰۵ مورخ ۱۳۹٦/۰۲/۳۱ ب.م.ج.ا.ا. مدیریت کل ریالی و نشر بانک مرکزی پایش وضعیت عودت چکهای عهده ، در دستور کار بانک مرکزی بوده و در خصوص چکهایی که با دلایل غیر موجه عودت می شود هزینه ای با ماخذ ۳٤ درصد در سال برای چکهای رمز دار و ۲۲ درصد در سال برای چکهای عادی از بانک عهده اخذ خواهد شد.

* نحوه پذیرش و کارسازی چکهای طرح جدید در شعب

تا زمان عملیاتی شدن تمامی فرآیندهای ایستگاه کاری صیاد در سامانه بانکداری متمرکز، کارسازی چکها به شرح ذیل می باشد :

۱-پذیرش و کارسازی چک به صورت درون بانکی

- **وصول / صدور گواهینامه عدم پرداخت چک**

✓ ثبت فرآیند **" قفل نمودن چک جهت نقد کردن"** در ایستگاه کاری صیاد ← کار سازی چک (وصول / صدور گواهینامه عدم پرداخت) در سامانه بانکداری متمرکز ← ثبت نتیجه عملیات گام دوم (وصول / صدور گواهینامه عدم پرداخت) از طریق فرآیند **" نقد شدن درون بانکی "** در ایستگاه کاری صیاد

لازم به ذکر است چنانچه چک بدون هیچ اقدامی به مشتری عودت داده شود ، بایستی نسبت به انجام فرآیند **" بازگشایی چک "** در ایستگاه کاری صیاد به شرح ذیل اقدام شود :

✓ انجام فرآیند **" ابطال"** / **" انسداد"/ " رفع انسداد"** چک در ایستگاه کاری صیاد ← انجام **عملیات " ابطال "/ " انسداد"/ " رفع انسداد"** در سامانه بانکداری متمرکز

لازم به ذکر است عملیات رفع مسدودی در ایستگاه کاری صیاد بابت چک هایی که درخواست کننده، دستور مقام قضایی را ظرف مهلت ۷ روز به بانک ارائه ننموده ، به صورت مکانیزه نمی باشد .

۱- پذیرش و کارسازی چک به صورت بین بانکی

✓ ثبت فرآیند " قفل نمودن چک جهت نقد کردن " در ایستگاه کاری صیاد ← واگذاری چک در سامانه بانکداری متمرکز ← تعیین وضعیت چک در سامانه چکاوک (وصول / برگشت / عودت چک) به صورت مکانیزه

لازم به ذکر است تعیین وضعیت چکهای بین بانکی (وصول / برگشت / عودت چکها) و بازگشایی چکهای عودت شده در سامانه صیاد، به صورت مکانیزه انجام می گردد.

* نحوه لغو صدور / لغو انتقال چک های طرح جدید

۱-لغو صدور چک

در صورتی که عملیات ثبت صدور چک توسط صاحب انجام شده باشد لیکن به هر دلیلی مبادله تکمیل نشده و ذینفع نسبت به عدم تایید / رد چک اقدام ننماید و کماکان فیزیک چک در اختیار صاحب حساب / صادر کننده باشد ، به منظور صدور مجدد چک با مشخصات جدید، صادر کننده/ نماینده وی می تواند به یکی از شعب بانک مراجعه و با ارائه فیزیک چک ، درخواست لغو ثبت صدور چک را به بانک اعلام نماید . خاطر نشان می نماید در حال حاضر این امکان در **سامانه بانکداری متمرکز (نسخه شعبه)** ایجاد گردیده است . با ثبت عملیات لغو صدور چک ، امکان صدور مجدد چک با مقادیر اطلاعاتی جدید وجود خواهد داشت . لازم به ذکر است در صورت **عدم تایید / رد چک** توسط ذینفع ، امکان صدور چک با اقلام اطلاعاتی جدید (از قبیل مبلغ / تاریخ / ذینفع) وجود دارد .

۲-لغو انتقال چک

در صورتی که عملیات ثبت انتقال چک توسط دارنده چک انجام شده باشد ، لیکن به هر دلیلی مبادله تکمیل نشده و ذینفعان جدید نسبت به **" عدم تایید / رد "** چک اقدام ننمایند و از طرفی فیزیک چک در اختیار دارنده چک (ذینفع قبلی) باشد، وی می تواند به شعبه مراجعه و با ارائه فیزیک چک و تکمیل **فرم درخواست درج اطلاعات چک در سامانه صیاد** (فرم پیوست) درخواست لغو ثبت انتقال چک را ارائه نماید؛ در حال حاضر این امکان از طریق پردازش **" لغو ثبت / انتقال چک توسط شعبه " در ایستگاه کاری صیاد (درگاه خدمات الکترونیک بانک مرکزی)** میسر می باشد .

با ثبت عملیات لغو انتقال چک، امکان انتقال چک به ذینفعان جدید امکان پذیر می گردد . لازم به ذکر است در صورت **عدم تایید / رد انتقال چک** توسط ذینفع ، امکان انتقال مجدد به ذینفع جدید وجود خواهد داشت .

❋سایر نکات :

۱-در صورت مراجعه مشتری به شعبه جهت وصول / واگذاری / صدور گواهینامه عدم پرداخت چک ، ابتدا بایستی مطابق روال معمول پشت نویسی صورت پذیرفته و سپس کاربر پس از حصول اطمینان از کامل بودن پشت نویسی و احراز هویت مشتری ، به انجام عملیات کارسازی چک (حسب مورد) مبادرت نماید .

لازم به ذکر است در عملیات انتقال چک توسط ذینفع (دارنده چک) به شخص ثالث ، نیازی به ظهر نویسی نبوده و مشتری بایستی اطلاعات ذینفع چک جدید را در سامانه صیاد ثبت نماید .

۲-بابت فرآیند های ذیل که در سامانه بانکداری متمرکز پیاده سازی گردیده اند، نبایستی اطلاعاتی در ایستگاه کاری صیاد ثبت گردد :

- ✓ ثبت چک
- ✓ تایید / رد دریافت چک
- ✓ انتقال چک
- ✓ لغو ثبت چک توسط شعبه
- ✓ استعلام چک
- ✓ استعلام وضعیت انتقال چک

۳-اطلاعات سری و سریال چک ها پس از ثبت پردازش ۲۵۱ (به روز رسانی دسته چک خام) به سامانه صیاد، ارسال خواهد شد و صرفاً پس از آن امکان تخصیص دسته چک به مشتری وجود دارد . براین اساس به محض دریافت فیزیک دسته چک ها در شعبه، بایستی نسبت به ثبت اطلاعات دسته چک های دریافتی در پردازش شماره ۲۵۱ اقدام گردد .

لازم به ذکر است چنانچه به هر علتی اطلاعات سری و سریال چک به سامانه صیاد ارسال نشده باشد، پیغام زیر به کاربر نمایش داده می شود :

" تحویل دسته چک پس از ارسال اطلاعات سریال چک به سامانه صیاد ، میسر می باشد ."

بانک ملت
bank mellat

مخصوص عملیات واگذاری چک/ چک بانکی در سامانه بانکداری متمرکز

تاریخ
شعبه

خواهشمند است وجه اسناد ذیل را پس از وصول به حساب متمرکز/ تسهیلات خرید دین شماره / بستانکاران موقت

به نام | دارنده شناسه/شماره ملی / شماره اختصاصی (اشخاص خارجی) | نام پدر

کد پستی | یا شناسه واریز | منظور فرمایید.

شماره ردیف واگذاری (تکمیل توسط بانک)	نام بانک	کد/نام شعبه	سری	سریال	تاریخ چک	شماره حساب	مبلغ
						جمع کل (به عدد):	ریال
						مبلغ برگشتی/عودت:	ریال
						جمع کل وصولی:	ریال

چک/ چک ها با مشخصات فوق توسط اینجانب

به شماره ملی به بانک تحویل گردید.

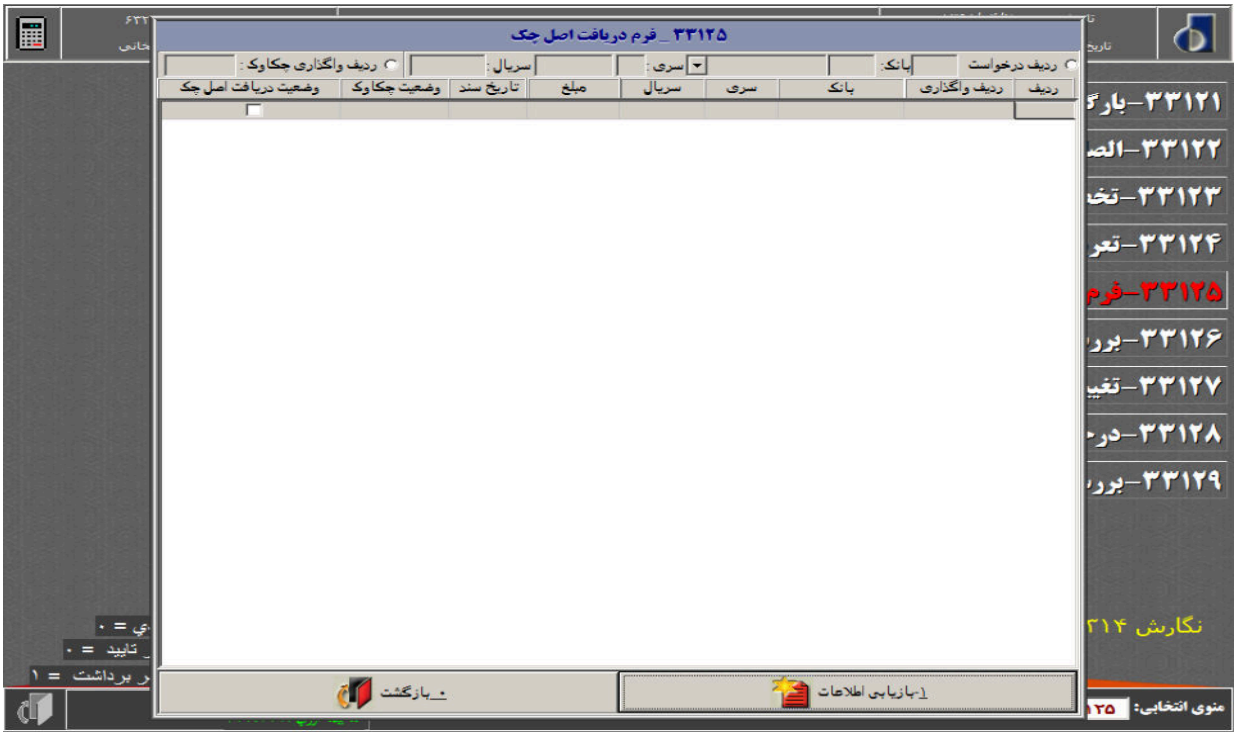
امضاء

امضاء اول | امضاء دوم | امضاء متصدی و مهر شعبه

نمونه ۳۸۰

نسخه ۱- مخصوص عملیات شعبه

www.bankmellat.ir

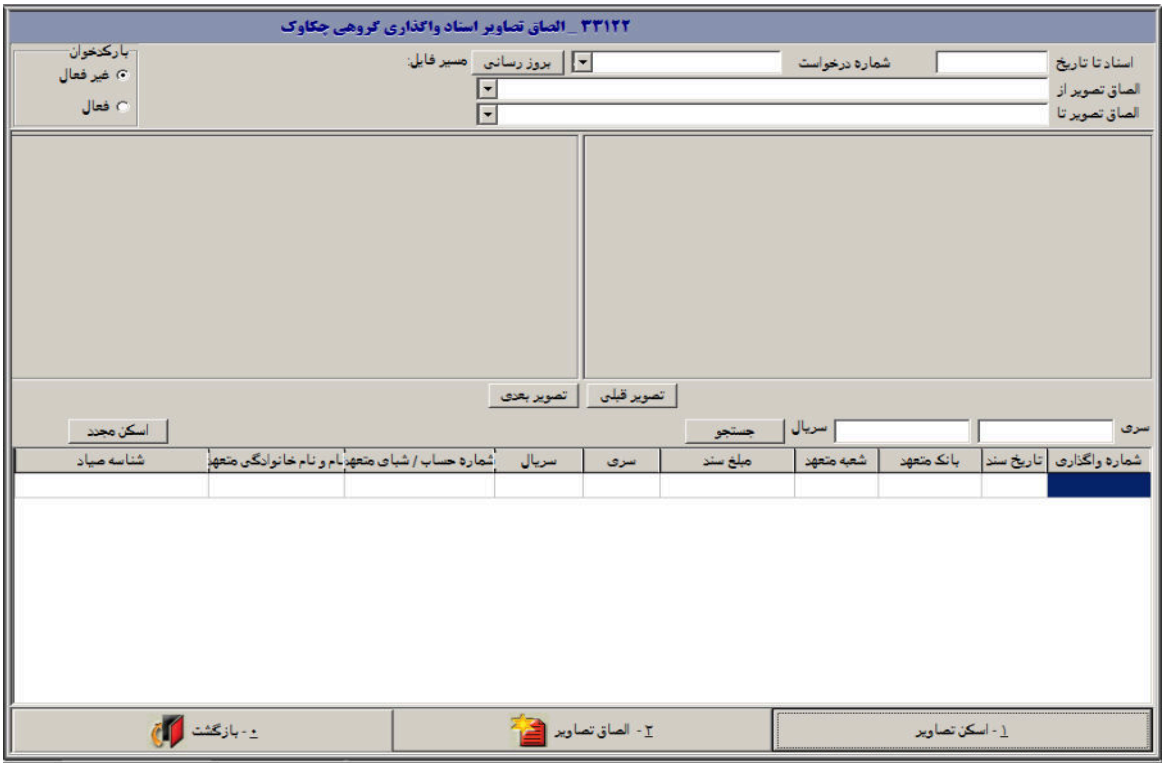
تاریخ ویرایش :۱۴۰۲/۱۰/۲۵

۲–واگذاری اسناد گروهی چکاوک از طریق فایل:

در صورت دریافت فایل چکهای واگذاری از مشتری با استفاده از پردازش «۳۳۱۲۲ الصاق تصاویر واگذاری گروهی چکاوک» و همچنین پردازش ۳۳۱۲۱ بارگذاری فایل گروهی اسناد چکاوک شماره حساب و جمع کل اسناد را در گزینه های مربوطه درج نموده و پس از مشخص نمودن مسیر فایل ،سامانه خلاصه اطلاعات را به کاربر نمایش داده وپس از تائید کاربر، اطلاعات فایل در سامانه ثبت می گردد.

تاریخ ویرایش :۱۴۰۲/۱۰/۲۵

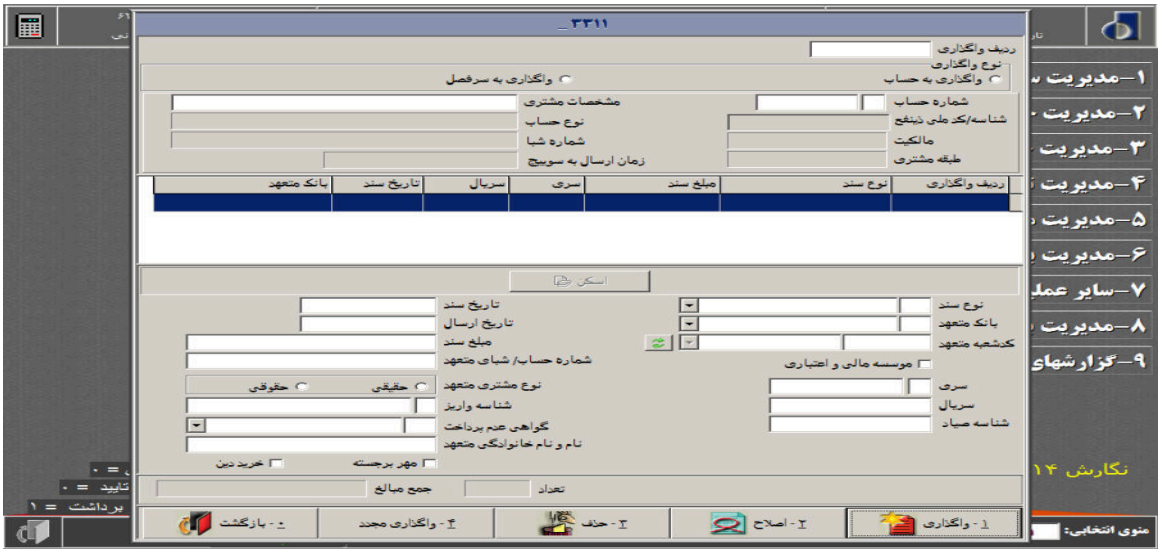

تاریخ ویرایش :۱۴۰۲/۱۰/۲۵

۳- ارسال اسناد کلر:

به منظور **ارسال اسناد روز جاری شعبه با استفاده از پردازش «۳۳۱۱ ارسال اسناد کلر» چکهای تفکیک شده را با استفاده از گزارش پردازش مربوطه خلاصه اسناد ارسالی » مطابقت نموده ونسبت به چاپ گزارش و مرتب نمودن اسناد واگذاری** اقدام می نماید.

در صورت وجود مغایرت بین جمع اسناد مذکور در سامانه با جمع وتعداد چکهای ثبت شده هر بانک با استفاده از پردازش مربوطه و انتخاب گزینه اصلاح / حذف نسبت به اصلاح اطلاعات چک مورد نظر اقدام می نماییم.

نکات مهم در خصوص چک‌های چکاوک داخل شهری و شهرستان

۱- ممهور نمودن ظهر چک به مهر چکاوک شعبه بلافاصله پس از دریافت چک از مشتری.

۲- کنترل مندرجات چک و مطابقت مبلغ چک با فرم تکمیل شده بدون قلم خوردگی توسط مشتری.

۳- عدم تحویل چک به مشتری بدون دریافت رسید داده شده و یا دریافت امضاء از مشتری در دفتر تحویل چک توأم با تاریخ تحویل.

٤- عدم تحویل لاشه برگشتی چک به واگذارنده چک، بدون اخذ امضاء وی و رسید چک واگذاری شده در دفتر چک‌های برگشتی.

۵- عدم تحویل لاشه چک‌های واگذاری مشتری به کارکنان و یا کارمندان صاحب حساب بدون اخذ درخواست کتبی از مشارالیه.

٦- اخذ معرفی‌نامه از صاحب حساب به منظور معرفی کارمند آن شخص یا شرکت که امور مربوط به واگذاری و دریافت پرداخت وجه نقد و چک را انجام می‌دهد با ذکر مدت اعتبار معرفی‌نامه.

۷- دریافت چک‌های مدت‌دار مشتری با سررسید بیش از شش ماه توصیه نمیگردد مگر با تایید و هماهنگی مسئول شعبه(چک‌های چکاوک دریافتی از مشتریان فاقد بیمه‌نامه آتش‌سوزی می‌باشد و در صورت بروز خسارت و آتش سوزی بانک مسئول خسارات وارده به مشتری می‌باشد)

۸- اخذ پشت‌نویسی کامل در ظهر چک‌های واگذاری توسط مشتری (نام، نام‌خانوادگی، آدرس، شماره حساب، کدملی، کدپستی، تلفن تماس، امضاء)

۹- عدم دریافت فرم‌های مخدوش واگذاری چک، و دارای مغایرت از نظر مبلغ درج شده در نمونه تکمیل شده با چک پیوست شده توسط مشتری.

۱۰- **حسب اطلاعیه ۲/۱۱۸۰۸ مورخ ۱۴۰۱ 11/۰۲** اداره کل مدیریت عملیات و همچنین بخشنامه شماره ۹۶/۵۹۱۰۵ مورخ ۱۳۹۶/۰۲/۳۱ ب.م.ج.ا.ا. مدیریت کل ریالی و نشر بانک مرکزی پایش وضعیت عودت چکهای عهده ، در دستور کار بانک مرکزی بوده و در خصوص چکهایی که با دلایل غیر موجه عودت می شود هزینه ای با ماخذ ۳٤ درصد در سال برای چکهای رمز دار و ۲۲ درصد در سال برای چکهای عادی از بانک عهده اخذ خواهد شد.

سامانه پیمایش مبادلات چک (پیچک)اطلاعیه ۲/۱۰۸۵۲ مورخ ۹۹/۰۹/۱۷ اداره کل سازمان و بهبود روشها)

این سامانه از افرادی که دارای چک برگشتی رفع سوء اثر نشده ، ورشکسته و معسر می باشند از دریافت دسته چک و صدور چک جدید و موردی در سامانه صیاد جلوگیری کرده و همچنین امکان استعلام آخرین وضعیت صادر کننده چک شامل سقف اعتبار مجاز، سابقه چک برگشتی در طی سه سال اخیر و میزان تعهدات چکهای تسویه نشده را صرفا برای کسانی که قصد دریافت چک را دارند،فراهم می نماید.سامانه مذکور به نحوی است که صدور هر برگ چک مستلزم ثبت هویت دارنده ، مبلغ و تاریخ مندرج در چک برای شناسه یکتای برگ چک توسط صادر کننده بوده و امکان انتقال چک به شخص دیگر توسط دارنده تا قبل از تسویه آن ، با ثبت هویت شخص جدید برای همان شناسه یکتای چک امکان پذیر می باشد.مبلغ چک نباید از اختلاف سقف اعتبار مجاز و تعهدات چکهای تسویه نشده بیشتر باشد.همچنین تسویه چک ، صرفا در سامانه تسویه چک (چکاوک)طبق مبلغ و تاریخ مندرج در سامانه و در وجه مالک نهایی چک بر اساس استعلام از سامانه صیاد انجام خواهد شد.و چکهایی که مالکیت آن در سامانه صیاد ثبت نشده باشد مشمول این قانون نبوده و بانکها مکلفند از پرداخت آن خودداری نمایند. همچنین صدور و پشت نویسی چک در وجه حامل ممنوع است و ثبت انتقال چک در سامانه صیاد جایگزین پشت نویسی چک خواهد بود.

تمامی دارندگان دسته چک موظفند پس از صدور چک ، اطلاعات چک صادر شده (مشتمل بر شناسه صیاد ، مبلغ، تاریخ ، سررسید) را به همراه اطلاعات دریافت کننده آن (شماره ملی/ شناسه ملی/ شماره فراگیر ذینفع) در سامانه پیچک ثبت نمایند. بدین منظور صادر کننده چک میتواند از طریق درگاه های غیر حضوری بانک افتتاح کننده حساب قرض الحسنه جاری خود (شامل اینترنت بانک و همراه بانک و یا برنامه های موبایلی فعال در حوزه پرداخت کشور) به سامانه یاد شده وارد شده و نسبت به ثبت چک اقدام نماید.

به منظور بررسی صحت اطلاعات چک ثبت شده دریافت کننده چک امکان اخذ استعلام از سامانه صیاد بانک مرکزی (پیچک) را داشته و پس از حصول اطمینان از صحت اطلاعات ثبت شده با اطلاعات مندرج در برگه چک نسبت به تایید اطلاعات چک دریافتی اقدام نماید.

چنانچه دریافت کننده پس از تایید اطلاعات ، تمایل به انتقال چک به شخص دیگری را داشت این امکان در سامانه یاد شده با ثبت ذینفع جدید (شماره ملی/شناسه ملی/شماره فراگیرذینفع) برای وی فراهم می باشد.

ثبت عملیات صدور و انتقال چک توسط مشتری در سامانه صیاد بانک مرکزی (پیچک)مربوط به دسته چکهایی می باشد که مشتری از تاریخ ۹۹/۰۹/۲۲ درخواست نموده باشد.

ثبت عملیات صدور و انتقال چک به عهده مشتری میباشد بنابراین مشتری میتواند عملیات مزبور را در محیط اینترنتی یا همراه بانک ثبت نماید.

ثبت عملیات صدور و انتقال چک صرفا توسط بانک مشتری انجام میشود . لذا صادرکننده/دارنده / گیرنده چک بایستی نزد یکی از بانکها دارای حساب با شرایط برداشت معتبر و کد شهاب باشند.

هر شخصی با توسل به شیوه های متقلبانه مبادرت به دریافت دسته چکی غیر متناسب با اوضاع مالی و اعتباری خود کرده باشد و یا دریافت آن توسط دیگری را تسهیل نماید به مدت سه سال از دریافت دسته چک ، صدور دسته چک جدید و استفاده از چک موردی محروم و به جزای نقدی درجه ۵ قانون مجازات اسلامی محکوم می شود .

انتقال وجه :

الف)چک بانکی ب)سامانه پل ج) استفاده از شبکه ساتنا و پایا د) حواله اینترنتی و همراه بانک

الف) چک بانکی : (بخشنامه ۱/۱۴۱۳ مورخ ۹۹/۰۹/۰۱ اداره کل سازمان و بهبود روشها)

چک بانکی:

چکی است که توسط بانک به درخواست متقاضی صادر و پرداخت وجه ان توسط بانک صادر کننده تضمین می گرددو به دو صورت رمز دار و تضمین شده صادر میگردد.

(توجه : برای کسب اطلاعات تکمیلی کل بخشنامه ۱/۱۴۱۳ مورد مطالعه قرارگیرد.)

ستاد ناظر : ستاد ناظر بر مدیرتهای شعب تهران و شعبه ظفر و مرکزی اداره کل مدیریت عملیات و در مدیریت شعب استانها اداره خزانه داری و مبادلات می باشد.

۱)چک بانکی به نام یا جهت واریز به حساب معینی که متقاضی صدور چک درخواست کند صادر می شود بنابراین صدور چک در وجه حامل ممنوع است.

۲)صدور چک بانکی دارای کارمزد بوده و مطابق آخرین تعرفه بانک مرکزی ج. ا.ا از پرداخت کننده وجه دریافت می گردد.امکان تخفیف کارمزد برای مشتریان واجد شرایط وجود دارد.

۳) هر چک بانکی رمزدار میتواند یک متقاضی ،یک پرداخت کننده وجه و یک ذینفع و چک بانکی تضمین شده می تواند یک متقاضی و یک ذینفع داشته باشد.

٤) کاربران مجاز در خصوص عملیات چک بانکی به شرح ذیل است :

شرح خدمات	شماره پردازش	رئیس شعبه	معاون شعبه	رئیس گروه سپرده و خدمات / بانکدار مسئول	بانکدار گروه سپرده و خدمات / بانکدار باجه/ خدمات ویژه
دریافت دسته چک بانکی*	۲۵۷	☑	☑	☑	☒
درخواست صدور چک بانکی	۳۴۱۱	☑	☑	☑	☑
تحریر چک بانکی	۳۴۱۲	☑	☑	☑	☒
استرداد چک بانکی	۳۴۱۳	☑	☑	☑	☒
صدور المثنی	۳۴۱۴	☑	☑	☑	☒
تحریر چک بانکی تسهیلات	۳۴۱۵	☑	☑	☑	☑
استرداد چک بانکی تسهیلات	۳۴۱۶	☑	☑	☒	☒
اصلاح اطلاعات چک بانکی صادره	۳۴۱۷	☑	☑	☑	☒
واریز چک بانکی رمزدار	۳۴۲۱	☑	☑	☑	☑
پرداخت چک بانکی تضمین شده	۳۴۲۲	☑	☑	☑	☑
برگشت / اصلاح چک بانکی	۳۴۲۴	☑	☑	☑	☒
پرداخت چک بانکی رمزدار	۳۴۲۶	☑	☑	☑	☒
ارسال مجددچک بانکی رمزدار	۳۴۳۲	☑	☑	☑	☑
عملیات تائید / عدم تائید درخواست صدور چک بانکی	۳۴۱۸۲	☑	☑	☑	☒
عملیات تائید / عدم تائید درخواست پرداخت/ واریز چک بانکی به حساب	۳۴۲۸۲	☑	☑	☑	☒
انسداد چک بانکی	۳۴۴۱	☑	☑	☑	☒
رفع انسداد چک بانکی	۳۴۴۲	☑	☑	☑	☒
دریافت چک بانکی داخل شهری ملت(تضمینی)	۳۴۲۹۱	☒	☒	☑	☒
تائید پرداخت / واریز چک بانکی به حساب در شعبه	۳۴۲۹۲	☑	☑	☑	☒

***پردازش شماره۲۵۷ (دریافت چک بانکی)، صرفاً برای واحد باجه و قسمت خدمات ویژه ای فعال می باشد که مجوز صدور چک بانکی از اداره کل سازمان و بهبود روشها را داشته باشند.**

۵)متقاضی / پرداخت کننده / ذینفع صرفا میتوانند اصالت چک بانکی را از شعبه صادر کننده استعلام نمایند.

٦) کلیه چکهای رمز دار با هر عددی که باشد باید دارای رمز باشند. عدد رمز در گوشه سمت راست بین تاریخ و مبلغ به صورت مکانیزه درج می شود.

۷- در صورت درخواست متقاضی مبنی بر استرداد چک لازم است کاربران ذیمدخل پس از دریافت ظهر نویسی کامل از متقاضی یا نماینده قانونی ایشان ، نسبت به استرداد چک در پردازش ۳٤۱۳ (استرداد چک بانکی) اقدام نمایند.

۸- هنگام صدور چک بانکی رمزدار چک صادره بایستی توسط دو نفر از امضا داران مجاز شعبه که امضای آنها قبلا به بانکهای دیگر معرفی شده است امضا و به مهر اسامی و صاحبان امضا ممهورگردد

۹-با توجه به اینکه مسئولیت اصالت چک بانکی به عهده بانک واگذارنده می باشد ، لذا ویژگیها و مشخصات امنیتی چکهای صادره سایر بانکها جهت اطلاع و بهره برداری در سایت اداره کل سازمان و بهبود روشها قرارداده شده است .

۱۰-در هنگام پرداخت چک بانکی ، کاربر مجاز بایستی امضا های ذیل چکهای تضمین شده را از سامانه emza.bm (امضاهای داخلی) و چک رمزدار از سامانهbranch.bm (امضاهای بین بانکی) کنترل نماید.

۱۱-پس از کشف رمز و اطمینان از صحت آن ، در هنگام پرداخت وجه عدد رمز سیاه گردد.

۱۲-ابطال و استرداد چکهای بانکی رمزدار به شرط پشت نویسی ظهر چک مزبور و یا تکمیل فرم شماره ۲ توشط شعبه بانک مقصد مبنی بر عدم پرداخت آن امکان پذیر می باشد.

۱۳-در صورت استرداد چک بانکی کارمزدآن قابل استرداد نمی باشد.

۱٤-صدور چک بانکی تضمین شده قابل پرداخت در کلیه شعب بانک ملت امکان پذیر می باشد.

۱۵-چکهای بانکی تضمین شده (شعبه خاص/کلیه شعب) فاقد رمز می باشد.

۱٦-چکهای بانکی صادره دارای دو رقم کنترلی می باشند که در هنگام تحریر چک توسط سامانه بر روی آن درج و هنگام پرداخت نیز کنترل میشود.

۱۷-پس از ثبت درخواست صدور چک یک برگ سریال چک به صورت مکانیزه به آن اختصاص می دهند.

۱۸-امکان صدور چک بانکی رمز دار صرفا بابت شعب واقع در محدوده جغرافیایی تعریف شده میسر می باشد.

۱۹-واریز/پرداخت چکهای بانکی رمزدار مشروط به داشتن رمز و صحت آن می باشدکه به صورت مکانیزه توسط سامانه کنترل میگردد.

۲۰-صدور چکهای بانکی المثنی بابت چک بانکی مفقودی و سرقتی منوط به انجام عملیات انسداد در واحد ستادی می باشد.

۲۱-بروزرسانی اطلاعات چکهای بانکی غیر قابل پرداخت در ستاد ناظر انجام گرفته و پس از ثبت اطلاعات در هیچ یک از واحدهای بانک این گونه چکها قابل پرداخت نمی باشد.

۲۲-برگشت واریز/پرداخت چکهای بانکی رمزدار در سامانه بانکداری متمرکز صرفا قبل از ارسال به سامانه چکاوک و فقط در همان روز واریز و پرداخت امکان پذیر می باشد.

۲۳-چکهای بانکی صادره در سرفصل ٤٥١٤ (چکهای بانکی فروخته شده)ثبت گردیده و در صورت پرداخت ، از همان سرفصل تسویه می گردد.

۲٤-چکهای بانکی پرداخت شده در سرفصل ۱۵۲۳ (پرداخت چکهای بانکی سایر بانکها) بایستی پس از اعلام قبولی چک رمز دار توسط بانک صادر کننده به صورت روزانه تسویه گردد بر این اساس

ضروری است مسئولین شعب نسبت به کنترل عدم وجود اطلاعات چکهای رمزدار روزهـای قبـل در گزارش چکهای بانکی صادره /وارده تسویه نشده (پردازش ۳۹٤۷۱) اقدام نمایند.

۲۵-عملیات تسویه چکهای بانکی در ستاد ناظر شعبه صادر کننده چک بانکی انجام می شود.

۲٦- پس از انجام عملیات واریز/ پرداخت چک بانکی رمزدار ، اطلاعات چکهای مزبور بصورت مکانیزه پس از ۳۰ دقیقه به بانک صادرکننده چک از طریق سامانه چکاوک ارسال می گردد.

۲۷-توزیع دسته چکهای بانکی خام برای شعب درخواست کننده توسط ستاد ناظر انجام می شود.

۲۸- امکان پرداخت / واریز و صدور چک بانکی در باجه هایی که دارای مجوز پرداخت / صدور چـک بانکی می باشند فراهم است.

۲۹- اداره کل مدیریت عملیات مسئول تامین چکهای بانکی مورد نیاز واحدها می باشد.

مشخصات امنیتی چک بانکی ملت:

-کاغذ واتر مارک ۹۰ گرمی حساس به مواد شمیایی ، پاک کننده ، سفید کننده.

-نام و آرم بانک ملت به صورت پراکنده در خمیر کاغذ.

-آرم بانک ملت به رنگ سبز فسفری با مرکب invisible در مرکز چک چاپ شده و قابل رویت با نور ماوراء بنفش می باشد.

-چاپ شماره سریال با استفاده از مرکب امنیتی مشکی(پشت قرمز) است که در مقابل نور مـاوراءبنفش به رنگ سبز نمایان می شود.

-بافت کاغذ موصوف دارای الیاف رنگی پراکنده در سطح کاغذ میباشدکه در مقابل نور ماوراءبنفش قابل رویت است.

-چاپ نواری از آرم بانک ملت در زیر شماره سریال که در نور ماورا بنفش به رنگ سبز نمایان می شود.

-خصیصه آنتی اسکن به صورت آرم و نام بانک در طرح چک.

-استفاده از طراحی میکروتست با نواری متشکل از نام بانک ملت در کنار پرفراژ عمودی.

صدور چک بانکی:

برای این منظور ، پس از تمکیل نمونه ۱۰۱۸ توسط متقاضی ، و ثبت مبلغ چک بانکی و بانک مورد نظر و شماره حساب مشتری و نام و نام خانوادگی ذینفع و متقاضی ، متصدی مربوطه با استفاده از پردازش ۳٤۱۱

"نمونه ۱۰۱۸ درخواست صدور چک بانکی"

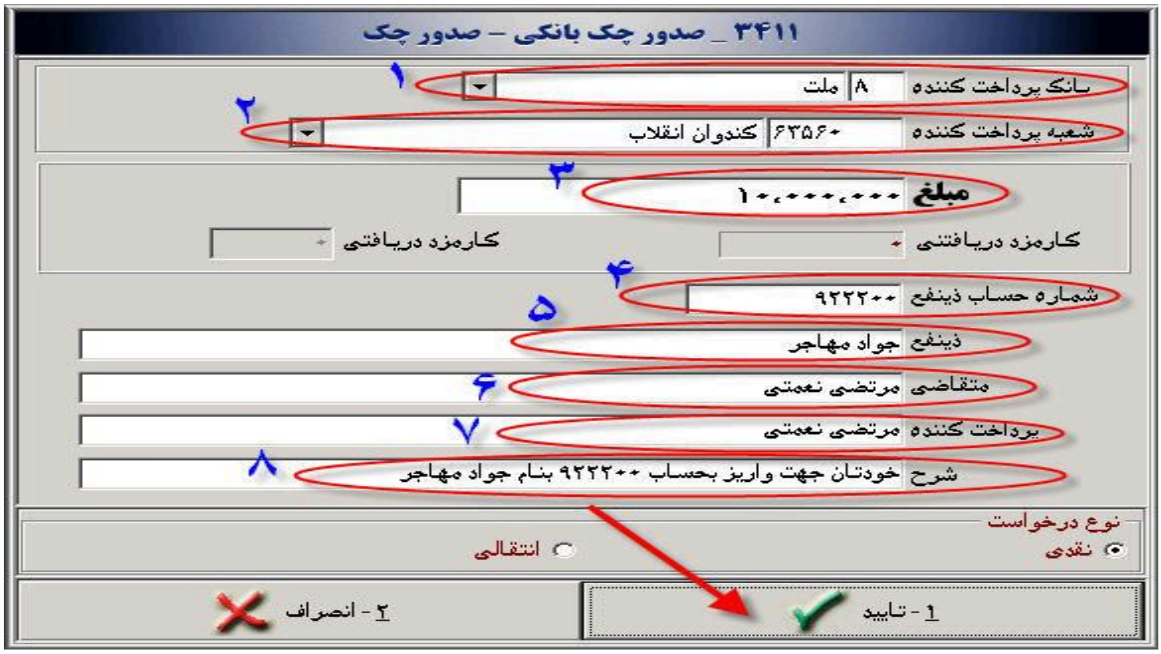

«*درخواست صدور چک بانکی*» با توجه به درخواست منعکس شده در فرم، گزینه های مربوطه را تکمیل نموده تا به نوع تامین وجه چک بانکی برسد. در این گزینه دریافت نقدی یا انتقالی را می توان انتخاب نمود. ضمناً کارمزد صدور چک بانکی طبق تعرفه اخذ میشود.

بعد از تکمیل نمودن فرم مخصوص چک بانکی نمونه ۱۰۱۸ توسط مشتری، با استفاده از پردازش ۳٤۱۱ *درخواست صدور چک بانکی* را انتخاب نموده و در قسمت نوع چک بانکی، نوع بانک را انتخاب می نمائیم اگر بخواهیم چک برای یکی از شعب بانک ملت در همان شهرصادر نماییم گزینه "داخل شهری" و اگر بخواهیم چک راعهده کلیه شعب بانک ملت صادر کنیم گزینه "کلیه شعب" گزینه سایر بانکها « تجارت و رفاه و سپه و .....» را انتخاب نموده و در قسمت« *مبلغ چک*»، مبلغ چک یا وجه نقد مشتری را وارد مینمایم و در قسمت *عهده شعب* ،گزینه *شعب خاص* را انتخاب می کنیم در قسمت *مشخصات ذینفع* مشخصات فردی که می خواهیم چک را به نام او صادر کنیم را ثبت نموده و در قسمت *شعبه پرداخت کننده* نیز کد حسابگری شعبه مورد درخواست را ثبت می کنیم. در قسمت *مشخصات متقاضی* مشخصات فردی را که درخواست صدور چک داده را ثبت و در قسمت مشخصات پرداخت کننده، در صورت یکسان بودن متقاضی و ذینفع، همان مشخصات متقاضی را ثبت می کنیم و در صورت یکی نبودن مشخصات جدید را ثبت می شود. در قسمت نوع تامین وجه، به

تناسب یکی از گزینه‌های *دریافت نقدی یا انتقالی را* انتخاب می نماییم. وقتی که تائید شد برگه درخواست صدور چک بانکی را پرفراژ می کنیم بعداز پرفراژ برگه درخواست صدور چک بانکی، در پردازش ۳٤۱۲ «تحریر چک بانکی» ابتدا سری و سریال و مبلغ چک مزبور را در پردازش ۳٤۱۲ وارد نموده و پس از کنترل صحت اطلاعات ثبت شده نسبت به تحریر چک اقدام می شود در صورتی که کاربر پس از تحریر چک بانکی متوجه مغایرت اطلاعات شود با استفاده از پردازش ۳٤۱۳ «استرداد چک بانکی» نسبت به استرداد چک مذکور و صدور چک بانکی جدید اقدام می گردد بدیهی است در صورتی که درخواست استرداد چک بانکی از جانب مشتری باشد پس از اخذ استعلام از بانک ذینفع حسب بخشنامه ۱/۱۱۹٤ مورخ ۸۷/۸/۵ اداره کل سازمان و بهبود روشها در خصوص ابطال و استرداد وجه چک رمزدار بین بانکی قبل از ارائه چک به شعبه ذینفع و تکمیل فرم های مربوطه اقدام می نمائیم.

نکته : چک بانکی تضمین شده صرفا بایستی به شخص متقاضی و یا وکیل و یا نماینده قانونی وی تحویل گردد.

اصلاح چک بانکی:

به منظور اصلاح گزینه های شماره **حساب ذینفع** ، **بانک مقصد** ، **ذینفع** ، **متقاضی** ، **پرداخت کننده** و **شرح** ، ثبت شده در پردازش **۳۴۱۱** تا قبل از انجام عملیات تحریر چک بانکی ، کاربر ایجاد کننده درخواست چک بانکی با استفاده از پردازش ۳٤۱۷ (اصلاح چک بانکی) با درج سری و یزیال چک بانکی تخصیص یافته نسبت به اصلاح چک بانکی اقدام نماید.

تاریخ ویرایش :۱۴۰۲/۱۰/۲۵

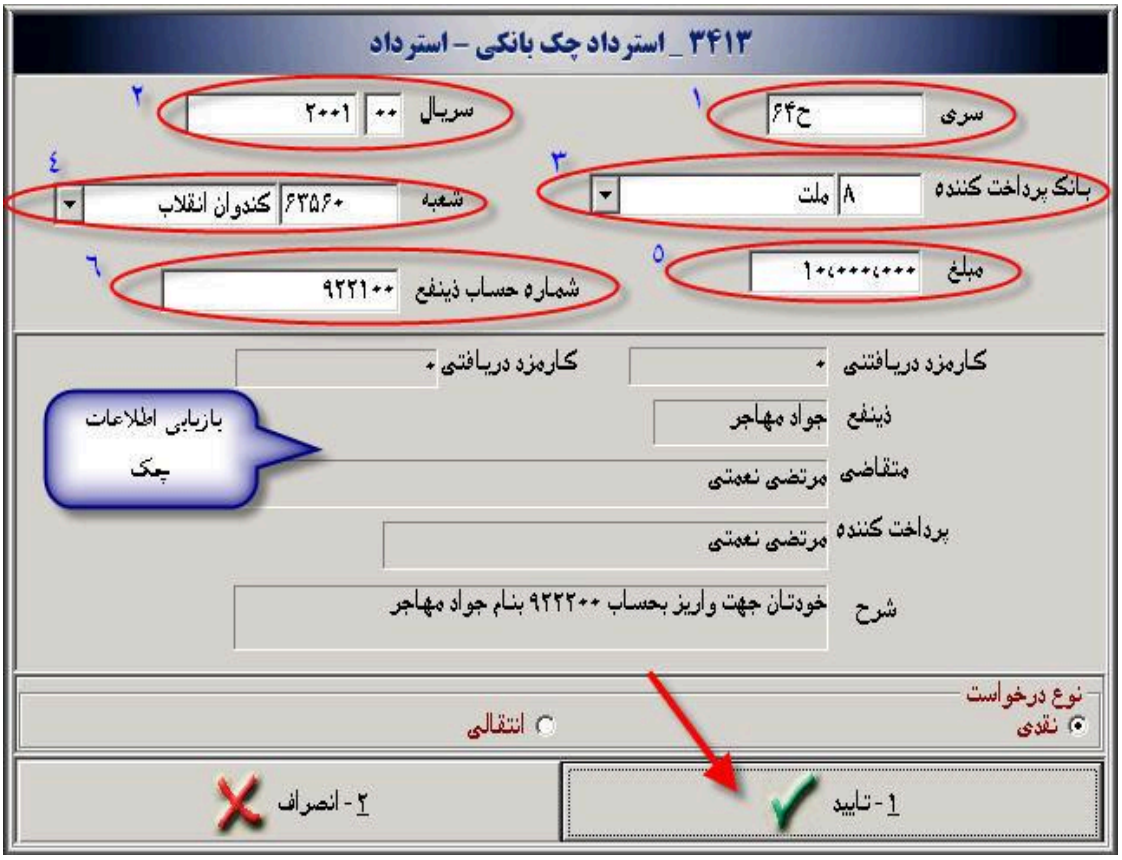
استرداد چکهای بانکی

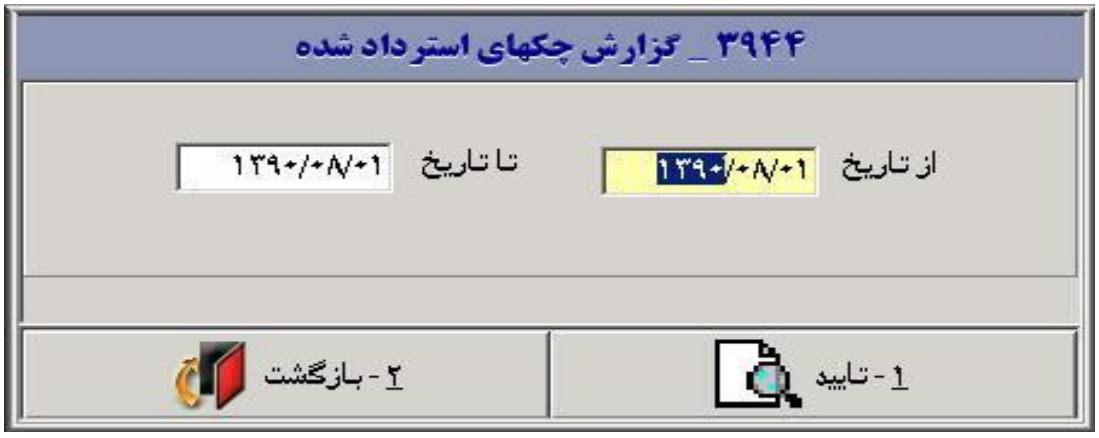
با رعایت مفاد بخشنامه ۱/۱۱۹۴ مورخ ۸۷/۸/۵ اداره کل سازمان و بهبود روشها از طریق پردازش ۳۴۱۳ صورت می پذیرد.

تاریخ ویرایش :۱۴۰۲/۱۰/۲۵

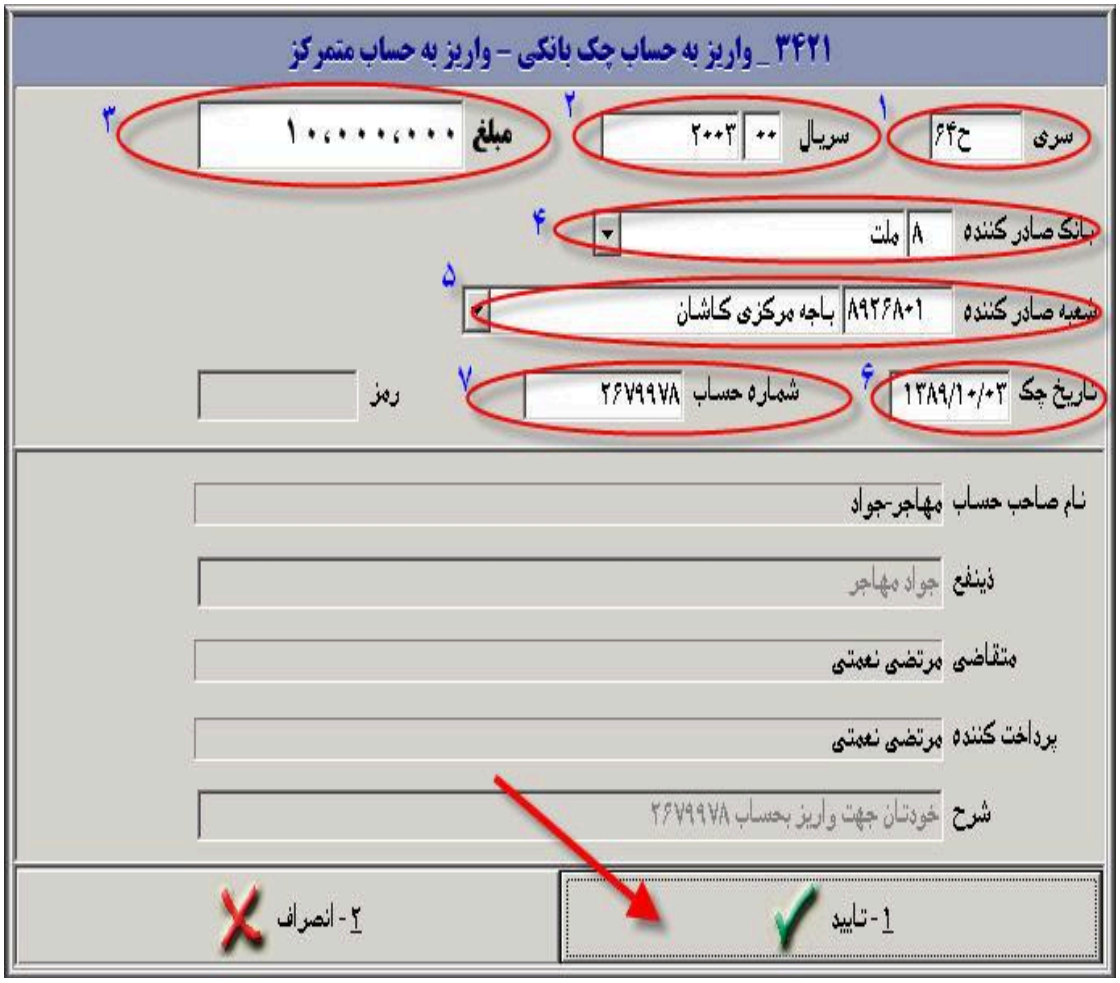

تاریخ ویرایش :۱۴۰۲/۱۰/۲۵

چکهای رمز دار وارده سایر بانکها و همچنین بانک ملت سایر شعب :

ابتدا فرم مخصوص رمزدار سایر بانکها نمونه ۵۵۷ (در مورد چکهای رمز دار ملت سایر شعب فرم ۳۸۰) را در اختیار مشتری قرار می دهیم در مورد چکهای رمز دار بانک ملت سایر شعب پس از رمز گیری/ جهت واریز، وارد گزینه ۳٤۲۱ می شویم .در مورد چکهای رمز دار سایر بانکها نیز از گزینه ۳٤۲٦ استفاده می شود.

تاریخ ویرایش :۱۴۰۲/۱۰/۲۵

۳ـ برگشت واریـز/ پرداخت چکـهای بانـکی متمرکز ملت در سامانه متمرکز فقط در روز پرداخت و واریز امکان پذیر می باشد.

٤ـ چکهای بانکی که بابت تسهیلات صادر می شود فقط در شعبه صادر کننده قابل پرداخت می باشد.

٥ـ شماره سریال مندرج در چکهای بانکی متمرکز ملت دارای دورقم کد کنترلی می باشد که در هنگام صدور و تحریر چک توسط سامانه بر روی آن درج و هنگام پرداخت نیز کنترل می شود.

٦ـ صدور المثنی چک بانکی با استفاده از پردازش ٣٤١٤ انجام می شود که پس از درج سری و سریال و مبلغ چک بانکی مورد نظر اقدام می گردد. شایان ذکر است صدور المثنی برای چکهایی مجاز است که قبلاً به عنوان مفقودی یا سرقتی در سامانه ثبت شده باشند.

۷ـ صدور چک بانکی بابت تسهیلات متمرکز از طریق پردازش ٣٤١٥ و استرداد آن از طریق پردازش ٣٤١٦ امکان پذیر است.

تاریخ ویرایش :۱۴۰۲/۱۰/۲۵

فقدان چک بانکی :

فقدان چک توسط مشتری : ابتدا میبایست متقاضی فرم نمونه ۱ مخصوص را تکمیل نموده و بعد از آن شعبه فرم شماره۲ مخصوص را تکمیل و به شعبه ذینفع ارسال می نماید. شعبه مورد نظر با تکمیل نمودن فرم مخصوص (شماره۳) پاسخ شعبه درخواست کننده را می دهد و در اینصورت چک مفقودی ابطال و چک جدید پس از تکمیل تعهد نامه مربوطه صادر می شود.شایسته است کلیه سوابق مربوط چکهای مفقودی در زونکن جداگانه ای که به این منظور تهیه شده نگهداری شود.

(بخشنامه ۱/۱۱۹۴ مورخ ۸۷/۸/۵ اداره کل سازمان و بهبود روشها و بخشنامه ۱/۵۹۸ مورخ ۷۶/۴/۳ اداره کل سازمان – دستورالعمل فقدان چکهای بانکی)

فرم شماره ۱

بانک ملت
bank mellat

فرم تقاضای ابطال و استرداد وجه چک بانکی قبل از ارائه چک به شعبه / بانک مقصد توسط متقاضی/ ذینفع

تاریخ
شعبه
بانک شعبه

تکمیل توسط مشتری

احتراماً اصل چک بانکی به شماره سری و سریال مورخ به مبلغ (به عدد) ریال مبلغ(به حروف)
ریال صادره آن بانک شعبه در وجه بانک شعبه جهت واریز به حساب شماره به
نام شناسه/ کد ملی که به درخواست اینجانب امضاء کننده ذیل صادر گردیده است
را بدون هیچگونه اقدامی، عیناً اعاده و ضمن عقد خارج لازم متعهد می گردم هرگاه به هرعنوان و به هر ترتیب و به هرشکل زیان و خسارتی از این بابت متوجه آن بانک گردد و یا اقدامی از طرف اشخاص ثالث علیه بانک عنوان گردد اینجانب حق هرگونه اعتراض را از خود سلب و اسقاط نمودم و به تشخیص و اظهار بانک بطور قطع و غیرقابل عدول، جبران زیان بانک را برعهده خواهم گرفت و درصورت استنکاف بانک حق دارد اقدامات قانونی برای استیفای حقوق خود علیه اینجانب معمول دارد.
خواهشمند است طبق مقررات نسبت به استرداد وجه آن به اینجانب خریدار چک موصوف به نام فرزند به شماره
شناسنامه محل صدور کدملی
به نشانی
کدپستی تلفن اقدام فرمایید.
امضاء خریدار

مراتب به شرح ذیل مورد تائید شعبه بانک می باشد.
۱- مشخصات چک بانکی فوق الذکر مورد تائید می باشد.
۲- هویت متقاضی ابطال و استرداد وجه چک احراز و با مشخصات خریدار چک مطابقت دارد.

مهر وامضاء مجاز شعبه صادر کننده چک

www.bankmellat.ir

تاریخ ویرایش :۱۴۰۲/۱۰/۲۵

بانک ملت
bank mellat

تعهد نامه

تاریخ

شعبه

این قسمت توسط مفقود کننده چک بانکی تضمین شده تکمیل شود

اینجانب خانم/آقای ..... فرزند..... شناسنامه شماره ..... شماره ملی .....
صادره از ..... به تاریخ تولد ..... مقیم ..... کدپستی.....
تلفن..... به عنوان متقاضی/ذینفع چک بانکی تضمین شده به شماره سری و سریال .....
مورخ ..... به مبلغ ..... ریال اعلام می نمایم چک بانکی تضمین شده مذکور مفقود گردیده است : لذا ضمن اعلام توافق با متقاضی/ذینفع در خصوص چک بانکی مفقودشده مذکور، تقاضای ابطال چک بانکی مذکور و صدور المثنی به جای آن و تحویل چک تضمین شده المثنی به اینجانب را دارم: ضمناً اینجانب به طور قطع و غیر قابل عدول، حق مطالبه ویا هرگونه ادعا در خصوص چک بانکی تضمینی مفقود شده مذکور را از خود سلب و اسقاط نمودم و چنانچه ادعایی از طرف هرشخصی علیه بانک ملت مطرح گردد، مسئولیت و جوابگویی به عهده اینجانب خواهد بود و هرگاه در ارتباط با چک بانکی تضمینی مفقود شده، به هر عنوان و یا به هر ترتیبی و به هر شکل زیان یا خسارتی به تشخیص و اظهار بانک ملت متوجه بانک ملت گردد، بطور قطع و غیرقابل عدول، جبران زیان بانک به عهده اینجانب است و در صورت استنکاف از جبران خسارت، بانک ملت حق دارد اقدامات قانونی برای استیفای خود علیه اینجانب معمول دارد.

امضاء متقاضی/ذینفع

فرم شماره ۸

این قسمت توسط طرف دیگر مفقود کننده چک بانکی تضمین شده تکمیل شود

اینجانب خانم/آقای..... فرزند..... شناسنامه شماره ..... شماره ملی .....
صادره از ..... مورخ ..... مقیم ..... کدپستی ..... تلفن.....
به عنوان متقاضی/ذینفع چک بانکی تضمین شده صدر الذکر، تحویل/عدم تحویل چک بانکی مذکور به ذینفع را تأیید مینمایم و با اعلام توافق با متقاضی/ذینفع در خصوص چک بانکی مفقود شده مذکور، تقاضای ابطال چک مذکور و صدور المثنی به جای آن و تحویل چک تضمین شده المثنی را به مفقود کننده دارم: ضمناً اینجانب به طور قطع و غیر قابل عدول، حق مطالبه و یا هرگونه ادعا در خصوص چک بانکی تضمینی مفقود شده مذکور را از خود سلب و اسقاط نمودم.

امضاء ذینفع / متقاضی

این قسمت توسط متقاضی / ذینفع تکمیل شود.

چک بانکی تضمین شده المثنی با سری..... و سریال ..... و مبلغ .....
تحویل اینجانب خانم/آقای..... به شماره ملی .....به عنوان متقاضی/ ذینفع شد.

امضاء ذینفع / متقاضی

تاریخ ویرایش :۱۴۰۲/۱۰/۲۵

بانک ملت
bank mellat

انسداد چک‌های بانکی صادره (ویژه در خواست چک بانکی صادره)

تاریخ
شماره

مدیریت محترم شعب
اداره کل مدیریت عملیات
با سلام:
خواهشمند است دستور فرمایید نسبت به انسداد چک بانکی به مشخصات ذیل در سامانه بانکداری متمرکز اقدام نمایند.

چک بانکی:

فرم شماره ۲

سری	سریال	رقم کنترلی	تاریخ صدور	علت انسداد	مبلغ
				☐ مفقودی سرقت ☐ درخواست خریدار ☐ دستور مقام محترم قضایی	

امضاء اول　　امضاء دوم　　مهر شعبه

www.bankmellat.ir

بانک ملت
bank mellat

استعلام

تاریخ
شماره
شعبه
بانک

تکمیل توسط بانک

فرم شماره ۲

احتراماً برابر اعلان کتبی مورخ ____ آقای / خانم / شرکت ____ به شماره شناسنامه / شماره ثبت ____ کدملی / شناسه ملی ____ به نشانی ____ کدپستی ____

چک بانکی بین بانکها به شماره سریال ____ مورخ ____ به مبلغ ____ ریال صادره این شعبه جهت واریز به حساب شماره ____ به نام آقای / خانم / شرکت ____ مفقود/سرقت/ گردیده‌است.

خواهشمند است دستور فرمائید چنانچه وجه چک بانکی مذکور تاکنون به حساب فوق الذکر منظور نگردیده ویا وجه آن به هر طریق دیگری پرداخت نگردیده است ضمن اعلام مراتب در صورت ارائه چک از واریز وجه آن خودداری وارائه دهنده را به این شعبه راهنمایی فرمائید.

مهر و امضاء مجاز شعبه

www.bankmellat.ir

تاریخ ویرایش :۱۴۰۲/۱۰/۲۵

فرم شماره ۲

بانک ملت
bank mellat

اعلام تقاضای مشتری مبنی بر ابطال و استرداد وجه چک بانکی رمزدار به بانک ذینفع

تاریخ
شماره

بانک پرداخت کننده شعبه پرداخت کننده

تکمیل توسط بانک

احتراماً آقای/خانم فرزند به شماره شناسنامه کدملی به

نشانی

کدپستی تقاضای استرداد وجه چک بانکی بین بانکها صادره به شماره سری و سریال مورخ

به مبلغ(به عدد) ریال مبلغ (به حروف) صادره این شعبه جهت واریز

به حساب شماره نزد آن شعبه به نام آقای/ خانم/ شرکت را نموده است.

خواهشمند است دستور فرمائید چنانچه وجه چک مذکور تاکنون به حساب فوق الذکر منظور نگردیده ،ضمن اعلام مراتب ، درصورت ارائه چک مذکور از واریز وجه آن خود داری وارائه دهنده را به این شعبه راهنمایی فرمایند.

مهر وامضاء مجاز شعبه

فرم شماره ۲

www.bankmellat.ir

فرم شماره ۳

بانک ملت
bank mellat

اعلام عدم واریز وجه به بانک صادر کننده چک بانکی رمزدار

تاریخ
شماره

شعبه بانک

تکمیل توسط بانک

احتراماً ، معطف به نامه شماره مورخ به اطلاع می رساند:

چک بانکی رمزدار به شماره سری وسریال مورخ به مبلغ (به عدد) ریال مبلغ

به (حروف) موضوع نامه مذکور تاکنون به حساب شماره به نام آقای / خانم / شرکت

نزد این شعبه واریز نگردیده است.

بدیهی است درصورت ارائه چک مذکور به این شعبه از واریز وجه آن به حساب مندرج در چک خودداری و مراتب به آن واحد اعلام خواهد شد.

مهر و امضاء مجاز شعبه

فرم شماره ۳

www.bankmellat.ir

تاریخ ویرایش :۱۴۰۲/۱۰/۲۵

فرم شماره ٤

بانک ملت
bank mellat

استعلام

تاریخ
شماره
شعبه
بانک

تکمیل توسط بانک

احتراماً، برای اعلان کتبی مورخ ... آقای / خانم / شرکت ... به شماره شناسنامه / شماره ثبت ... کدملی / شناسه ملی ... به نشانی ... کدپستی ...

چک بانکی بین بانکها به شماره سریال ... مورخ ... به مبلغ ... ریال

صادره این شعبه جهت واریز به حساب شماره ... به نام آقای /خانم /شرکت ... مفقود/سرقت/ ...

گردیده است.

خواهشمند است دستور فرمائید چنانچه وجه چک بانکی مذکور تاکنون به حساب فوق الذکر منظور نگردیده ویا وجه آن به هر طریق دیگری پرداخت نگردیده است ضمن اعلام مراتب درصورت ارائه چک از واریز وجه آن خودداری وارائه دهنده را به این شعبه راهنمایی فرمائید.

مهر و امضاء مجاز شعبه

فرم شماره ۲

www.bankmellat.ir

فرم شماره ۵

بانک ملت
bank mellat

تعهدنامه بین بانکها

تاریخ
شماره
شعبه
بانک

تکمیل توسط بانک

احتراماً بدینوسیله باطلاع می رساند چک بانکی ومزدار به شماره سریال ... مورخ ... مبلغ ... ریال

صادره آن شعبه جهت واریز به حساب شماره ... به نام خانم / آقای / شرکت ... مفقود گردیده است خواهشمند است چک دیگری بجای آن صادر و تحویل فرمایند.

ضمناً به موجب این تعهدنامه موارد ذیل مورد قبول این بانک می باشد:

۱- این بانک پاسخگوی هر گونه ادعائی که به استناد چک مذکور علیه آن بانک صورت پذیرد، خواهد بود.

۲- این بانک متعهد جبران هر گونه خسارتی است که به موجب آن هر گونه سوءاستفاده از چک مزبور متوجه آن بانک گردد و صرف اعلام آن بانک درخصوص میزان خسارت مورد قبول این بانک خواهد بود.

۳- به محض دسترسی به چک مذکور، به آن بانک تسلیم خواهد شد.

مهر و امضاء مجاز شعبه

www.bankmellat.ir

تاریخ ویرایش :۱۴۰۲/۱۰/۲۵

فرم شماره ۶

بانک ملت
bank mellat

اعلام مفقودی چک بانکی و درخواست المثنی

تاریخ
بانک ملت شعبه

تکمیل توسط مشتری

بدینوسیله به اطلاع می رساند که چک بانکی به شماره سریال ردیف مورخ به مبلغ
ریال صادره آن شعبه در وجه بانک شعبه جهت منظور نمودن به حساب شماره
به نام مفقود/سرقت گردیده است .
خواهشمند است طبق مقررات چک دیگری به جای آن صادر ودرصورت ارائه چک قبلی توسط هرشخص به بانک از پرداخت وجه آن خودداری واقدام لازم معمول فرمائید

امضا مشتری

www.bankmellat.ir

فرم شماره ۷

بانک ملت
bank mellat

انسداد چک‌های بانکی صادره (ویژه در خواست چک بانکی صادره)

تاریخ
شماره

مدیریت محترم شعب
اداره کل مدیریت عملیات
با سلام:
خواهشمند است دستور فرمایید نسبت به انسداد چک بانکی به مشخصات ذیل در سامانه بانکداری متمرکز اقدام نمایند.

چک بانکی:

سری	سریال	رقم کنترلی	تاریخ صدور	علت انسداد	مبلغ
				☐ مفقودی سرقت ☐ درخواست خریدار ☐ دستور مقام محترم قضایی	

امضاء اول امضاء دوم مهر شعبه

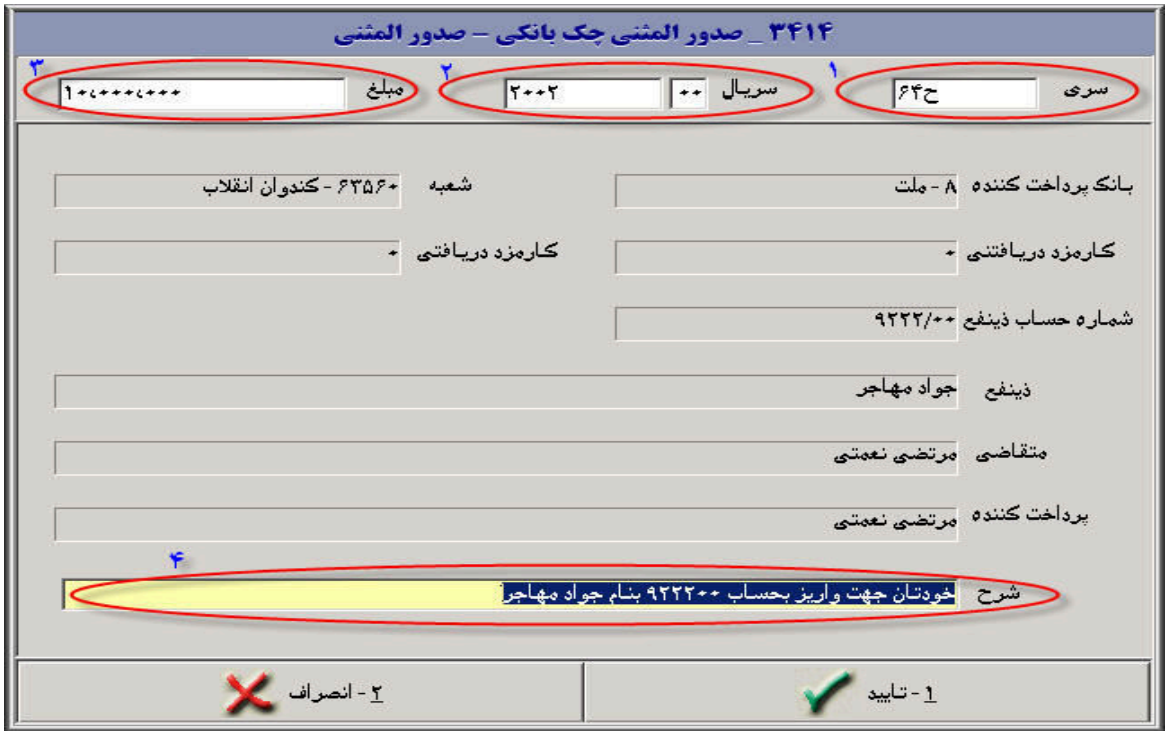
www.bankmellat.ir

تاریخ ویرایش :۱۴۰۲/۱۰/۲۵

تاریخ ویرایش :۱۴۰۲/۱۰/۲۵

تاریخ ویرایش :۱۴۰۲/۱۰/۲۵

انتقال وجه از طریق سامانه سحاب :

آستانه مجاز انتقال وجه حسابهای تجاری و غیر تجاری در درگاه غیر حضوری» اطلاعیه۲/۱۲۰۷۱ مورخ ۱۴۰۲/۰۶/۲۷ اداره کل سازمان و بهبود روشها)

شایان ذکر است این انتقال وجه(درون بانکی و شتابی) از طریق دستگاه خودپرداز ، همراه بانک ، و پایانه های بانکی غیر نقدجهت انتقال به سایر بانکها تا سقف ۱۰۰/۰۰۰/۰۰۰ریال ، برای انتقال اینترنتی (حقوقی / حقیقی) به حسابهای بانک ملت و سامانه محب به صورت حواله گروهی و حواله ساتنا ،با مراجعه به شعبه تا سقف ۲/۰۰۰/۰۰۰/۰۰۰ ریال در روز ،و سقف مجاز کارت به کارت از طریق سامانه های سکه و مگا بانک و همچنین سایر اپلیکیشنهای موبایلی ۱۰۰/۰۰۰/۰۰۰ ریال ،و حواله پایا بین بانکی روزانه ۵۰۰/۰۰۰/۰۰۰ میلیون ریال و ملت به ملت تا ۱/۰۰۰/۰۰۰/۰۰۰ ریال می باشد. آستانه مجاز انتقال وجه از طریق درگاه غیر حضوری برای حساب‌های تجاری پنج میلیارد ریال و برای حساب‌های غیر تجاری یک میلیارد ریال در روز میباشد.همچنین سقف ماهیانه مجاز انتقال وجه از طریق درگاه غیر حضوری برای حساب‌های تجاری ۳۰ میلیارد ریال و برای حساب‌های غیر تجاری ۵میلیارد ریال در ماه می‌باشد. سقف انتقال وجه حواله پایا از طریق دستگاه خودپرداز روزانه ۱۵۰ میلیون ریال است.

برای انتقال وجه از طریق پوز داخل شعبه مشتری می بایست قبل از انتقال وجه توسط دستگاه Pos فرم مربوط را که حاوی مشخصات شناسنامه ای و شماره ۱۶ رقمی کارت بانک متقاضی و شماره ۱۶ رقمی کارت ذینفع می باشد تکمیل نموده و به متصدی مربوطه تحویل نماید.سقف انتقال وجه پوز داخل شعبه ۱۵۰/۰۰۰/۰۰۰ ریال در روز می باشد.

«مراحل انجام کار»

۱ـ تکمیل فرم درخواست انتقال وجه از طریق سامانه حواله الکترونیک بانکی (سحاب)
۲ـ احراز هویت متقاضی و کنترل موارد درج شده در نمونه
۳ـ فعال سازی قسمت مگنت خوان پایانه POS از طریق منوی تحویلداری پایانه توسط متصدی مربوطه
٤ـ کشیدن کارت توسط مشتری در قسمت مگنت خوان پایانه پوز.

۳ـ دستور العمل صدور حواله های الکترونیکی از طریق سامانه ساتنا

(R.T.G.S) اطلاعیه ۲/۱۱۱۴۷ مورخ ۱۴۰۰/۰۴/۲۸ و اطلاعیه ۲/۱۱۳۲۷ مورخ ۱۴۰۰/۱۰/۲۱ اداره کل سازمان و بهبود روشها

ساتنا = سامانه تسویه ناخالص آنی Real Time GrossSetiement system

با مراجعه مشتری و تکمیل دو نسخه از نمونه دستور پرداخت ساتنا کاربر مربوطه پس از کنترل مندرجات فرم و احراز هویت پرداخت کننده نسبت به درج اطلاعات مورد نظر اقدام و در ادامه عملیات را ثبت و پرفراژ نمائید. در صورت ثبت اطلاعات نادرست در پردازش مربوطه کاربر قبل از صدور حواله و در همان روز می‌تواند اطلاعات را اصلاح نماید. **سقف کارمزد انتقال وجه از طریق حواله ساتنا با توجه به مبلغ تراکنش ۲ درصد مبلغ حواله و تا سقف ۲۸ هزار تومان می‌باشد**

تذکر ۱: کاربران می‌بایست قبل از عملیات پرداخت حواله از مفتوح بودن حساب و صحت آن اطمینان حاصل نموده و در صورت عدم مطابقت نسبت به برگشت حواله مزبور اقدام نمایند.

تذکر ۲: کاربران می‌بایست در پایان هر روز کاری از پرداخت حواله‌های وارده آن روز اطمینان حاصل نمایند.

تذکر ۳: استفاده از حواله ساتنا برای مبالغ بالاتر از مبلغ ۵۰۰/۰۰۰/۰۰۰ ریال بوده و جهت مبالغ کمتر می‌بایست از حواله پایا استفاده شود.سقف روزانه حواله ساتنا در حال حاضر به ازای هر کد ملی روزانه یک میلیارد ریال می‌باشد و در صورت مراجعه حضوری متقاضی به شعبه و ارایه مدارک و مستندات لازم تا سقف دو میلیارد ریال در روز امکان پذیر می‌باشد.سایر ویژگیهای حواله ساتنا به شرح ذیل است:

۱ـ عدم نیاز به تولید و استخراج رمز

۲ـ عدم نیاز به تلفن به عنوان ابلاغ یا دریافت حواله

۳ـ مشاهده و پرداخت انواع حواله در شعب مقصد بلافاصله پس از صدور حواله توسط شعبه مبداء

٤ـ حذف عملیات ارسال حواله کتبی و ارسال سند بین واحد فی مابین شعب مقصد و مبداء

* **نکته:** سامانه ساتنا فی‌مابین بانک‌های دولتی و بانک‌های خصوصی برقرار بوده و مشتریان به منظور استفاده از خدمات ساتنا می‌بایست شماره حساب و شناسه حساب بانکی ایران (شبا ٢٤ رقمی) ذینفع را به بانک اعلام و قبل از ساعت مقرر اداری (روزهای شنبه تا چهارشنبه) و قبل از ساعت اداری در روز پنجشنبه درخواست خود را به شعبه اعلام دارند. در غیر این صورت به حواله‌های انجام شده در روز کاری بعد ترتیب اثر داده خواهد شد.صدور حواله ساتنا و پایا با تاریخ موثر روز تعطیل رسمی ممنوع است .

۵-امکان صدور حواله ساتنا برای متقاضیان فاقد حساب با ارایه مدارک کامل شناسایی و یک فقره چک عادی یا بانکی صادره از بانک حواله کننده برقرار گردیده است.

٦- امکان صدور حواله ساتنا در قبال وجه نقد صرفا برای وزارتخانه ها ، شرکتهای دولتی و نهادها و موسسات عمومی غیر دولتی مجاز به مقصد حسابهای نزد بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران با ارائه مدارک شناسایی معتبر بدون محدودیت حداقل مبلغ فراهم گردید. **(اطلاعیه ۲/۱۰۱۵۰ مورخ ۱۳۹۸/۰۳/۲۷ و اطلاعیه ۲/۱۰۰۱۵ مورخ ۱۳۹۷/۱۲/۰۶ اداره کل سازمان و بهبود روشها)**

درج شناسه پرداخت ۳۰ رقمی برای اینگونه حواله ها الزامی است . . کاربر مربوطه با انتخاب پردازش ۳۵۸۱۱" ثبت درخواست حواله c2c - ایجاد ، و انتخاب گزینه وجه نقد نسبت به تکمیل فیلد مربوطه اقدام ، و پس از تایید ارسال مینماید .

با انتخاب نوع حواله میباست مشخصات حواله دهنده و آورنده یکسان باشد . همچنین آورنده میبایست شخص حقیقی باشدو در صورت وارد نمودن شناسه ملی پیغام بازدارنده به کاربر نمایش داده می شود.

به منظور تایید یا عدم تایید درخواست حواله ساتنا ی ثبت شده برای مشتریان فاقد حساب به شرح فوق رییس گروه سپرده و خدمات / رییس شعبه / معاون شعبه ، بایستی از طریق پردازش ۳۵۸٤ (تایید یا عدم تایید پیش نویس حواله ساتنا) به شرح ذیل اقدام نماید.

انتخاب گزینه تایید / عدم تایید .

درج شماره پیگیری .

نکته : تایید حواله بایستی توسط کاربری ، غیر از کاربر ثبت کننده پیش نویس حواله انجام گردد .

تاریخ ویرایش :۱۴۰۲/۱۰/۲۵

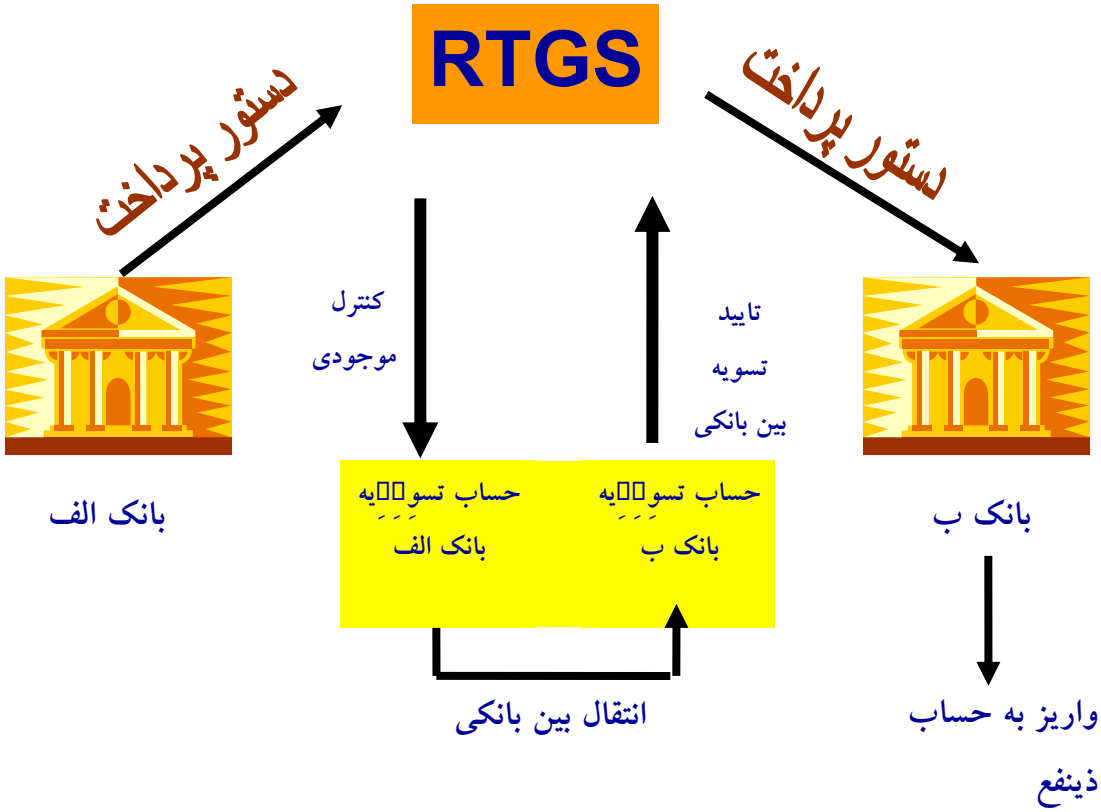

تاریخ ویرایش :۱۴۰۲/۱۰/۲۵

تاریخ ویرایش :۱۴۰۲/۱۰/۲۵

«صدور حواله ساتنا:»

با مراجعه مشتری و تکمیل دو نسخه از نمونه دستور پرداخت ساتنا کاربر مربوطه پس از کنترل مندرجات فرم و احراز هویت پرداخت کننده با ورود به پردازش ۳۵۸۱۲ (صدور حواله RTGS) و برای مشتریان فاقد حساب از طریق پردازش ۳۵۸۱۱ ، نسبت به درج اطلاعات مورد نظر اقدام و در ادامه عملیات را ثبت و پرفراژ نمائید.در صورت ثبت اطلاعات نادرست در پردازش ۳۵۸۱۲ کاربر قبل از صدور حواله و در پردازش ۳۵۸٤ نسبت به عدم تایید حواله اقدام و پس از اصلاح اطلاعات در پردازش ۳۵۸۱۱ مجددا نسبت به صدور اقدام می نماید .شایان ذکر است اصلاح حواله صرفا در همان روز می تواند انجام شود

.

تذکر : ۱:

کاربران می بایست قبل از عملیات پرداخت حواله از مفتوح بودن حساب و صحت آن اطمینان حاصل نمایند و در صورت عدم مطابقت نسبت به برگشت حواله مزبور اقدام نمایند.

تذکر ۲:

کاربران می بایست در پایان هر روز کاری از پرداخت حواله های وارده آن روز اطمینان حاصل نمایند.

تذکر ۳ :

استفاده از حواله ساتنا برای مبالغ بالاتر از مبلغ ۵۰۰/۰۰۰/۰۰۰ریال بوده و جهت مبالغ کمتر می بایست از حواله پایا استفاده شود.

نکته مهم:

در انتقال وجه درون بانکی و بین بانکی با مبالغ بیش از دو میلیارد ریال برای اشخاص حقیقی و بیش از ده میلیارد ریال برای اشخاص حقوقی ثبت ذکر علت واریز وجه و بابت آن در فرم نمونه بانکی (۵۳۸ ، ۳۸۰ ، ۱۰۱۸ ، ۶۰۱۰ ، ۶۰۱۱) ، واریز و برداشت ، واگذاری چک عادی و بانکی، درخواست صدور چک بانکی ، تقاضای صدور حواله ارزی ، دریافت و پرداخت خرید و فروش و تبدیل ارز ضروری است (اطلاعیه ۲/۱۰۵۶۳ مورخ ۱۳۹۹/۰۲/۰۸ و اطلاعیه ۲/۱۰۴۲۲ مورخ ۹۸/۱۱/۱۵ و ۲/۱۰۵۲۰ مورخ ۹۸/۱۲/۲۸ اداره کل سازمان و بهبود روشها)

۳ـ حواله بین بانکی و پرداخت اقساط تسهیلات متمرکز از محیط اینترنتی: اطلاعیه ۲/۵۸۷۱ مورخ ۸۷/۱۱/۱۳ اداره کل توسعه و خلق محصول

حواله بین بانکی این امکان را فراهم می سازد تا صاحبان یکی از انواع حسابهای متمرکز (جاری الکترونیک، قرض الحسنه، الکترونیک، کوتاه مدت الکترونیک) بتوانند در سایت بانکداری اینترنتی نسبت به انتقال وجوه مورد نظر به حسابهای متمرکز و غیرمتمرکز سایر بانکها یا مؤسسات مالی و اعتباری (تجارت، رفاه، سپه، صادرات، .....) اقدام نمایند.

بر این اساس متقاضی استفاده از امکان فوق با مراجعه به شعبه افتتاح کننده حساب و تکمیل فرم مربوطه درخواست فعال سازی خدمات بانکداری اینترنتی حواله بین بانکی حساب خود را به شعبه اعلام و کاربر مربوطه در شعبه با استفاده از پردازش «٦١١١» درخواست فعال سازی خدمات الکترونیک ،خدمت مزبور درخواست و در پردازش ٦١١٢" خدمات درخواستی را به حساب وی تخصیص می دهد پس از فعال سازی خدمت فوق متقاضی با مراجعه به سایت اینترنتی بانک ملت و انتخاب فعالیت حواله بین بانکی و ثبت مشخصات کامل گیرنده

حواله (اعم از نام و نام خانوادگی، شماره ملی، شماره حساب، نوع حساب متمرکز یا غیرمتمرکز، بانک مقصد، شعبه و شهر) درخواست انتقال وجه بین بانکی خود را تائید و ارسال می نماید .

برای غیر فعال سازی خدمات بانکداری الکترونیک پس از اخذ درخواست متبی صاحب حساب و تکمیل فرم نمونه مربوطه ، از پردازش ٦١١٦ و برای تغییر و تصحیح شماره تلفن همراه صاحب حساب از پردازش شماره ٦١١٥ استفاده می نماییم .

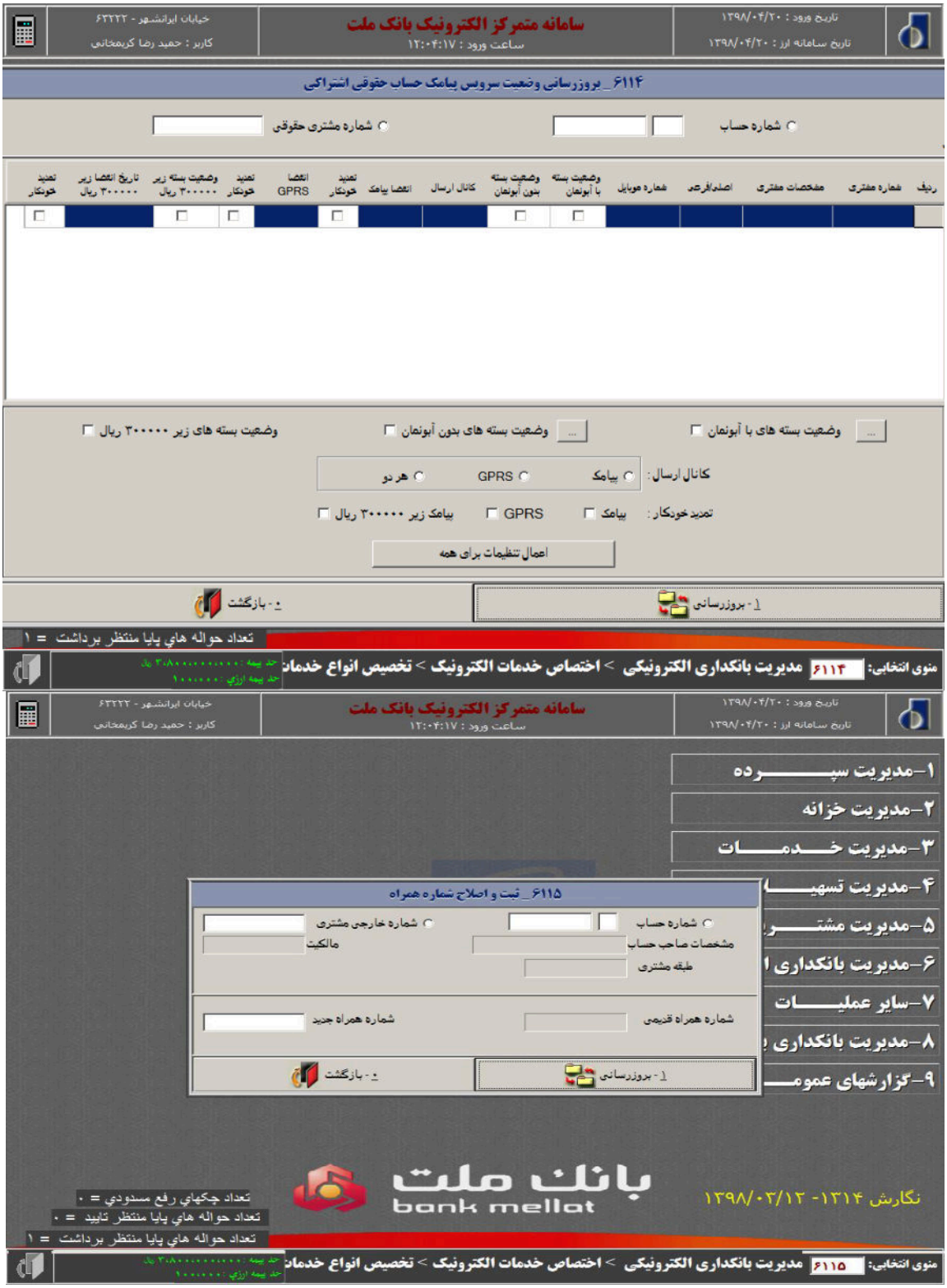
چنانچه امکان واریز وجه به حساب مقصد به هر دلیل (مسدودی ، اشتباه در درج مشخصات) میسر نشود بانک وجه مورد انتقال را حداکثر تا پایان روز کاری بعد به حساب فرستنده حواله برگشت می دهد.

تاریخ ویرایش :۱۴۰۲/۱۰/۲۵

تاریخ ویرایش :۱۴۰۲/۱۰/۲۵

۴ – انتقال وجه به وسیله خدمات بانکداری اینترنتی (حواله اینترنتی و همراه بانک):

دارندگان انواع حسابهای متمرکز می توانند با مراجعه به شعبه و فعال نمودن خدمات بانکداری الکترونیک و دریافت رمز اینترنتی ،تلفنبانک ،همراه بانک از شعبه در بستر مجازی از خدمات بانکداری الکترونیک استفاده نمایند.(اخذ صورتحساب،حواله اینترنی،پرداخت قبوض،پرداخت اقساط،خرید اینترنتی،غیرفعال نمودن اکسس کارت،تائید مبلغ چک،حواله ساتنا).

۵– سامانه پرداخت لحظه‌ای (پل) (اطلاعیه ۲/۱۱۴۷۵ مورخ ۱۴۰۱/۰۲/۲۶ و ۲/۱۱۲۹۰ مورخ ۱۴۰۰/۰۹/۰۹ اداره کل سازمان و بهبود روشها)

در راستای بهبود ارائه خدمات به مشتریان و همگام سازی با برنامه‌های ب.م.ج.ا.ا در حوزه توسعه سامانه‌های ملی، زیر ساخت جدیدی جهت انتقال وجه به عنوان پرداخت لحظه‌ای (پل) در بستر شبکه بانکی ایجاد گردیده است و از تاریخ ۱۴۰۰/۹/۹ عملیاتی گردیده است.

تاریخ ویرایش :۱۴۰۲/۱۰/۲۵

این سامانه امکان انتقال وجه، وجوه خرد را فراهم نموده و با کارکرد مبتنی بر حساب در تمام ساعات شبانه‌روز و در تمام ایام سال بدون تعطیلی از طریق درگاه‌های مختلف (شعبه، همراه بانک، بانکداری اینترنتی) قابل استفاده می‌باشد.کارمزد انتقال وجه ۰/۰۲ مبلغ حواله و حداقل مبلغ حواله در این سامانه ۵۰۰۰ ریال می‌باشد

سپرده قرض الحسنه پس انداز:

بخشـــنامه ۱/۱۲۲۹ مورخ ۸۸/۵/۲۴ اداره کل سازمان –(مدارک و مستندات مورد نیاز جهت افتتاح انواع حساب)

اطلاعیه ۲/۴۲۹۰ مورخ ۸۳/۷/۵ اداره کل سازمان (به کار گیری ضوابط شناسایی مشتری جهت افتتاح حساب)

پس‌انداز عبارت است از سهمی از درآمد مردم یک کشور که به مصارف جاری و زودگذر تخصیص نداشته و صرف اندوخته و یا سرمایه‌گذاری (پس‌انداز) به امید تحصیل درآمد آتی که مؤثر در افزایش سرمایه ملی می‌باشد می‌نمایند. نظام بانکی جمهوری اسلامی ایران سپرده‌ها را به سپرده‌های قرض‌الحسنه و سپرده‌های سرمایه‌گذاری تقسیم می‌کند.

تودیع وجه به حساب پس‌انداز بدون انتظار سود که با ۵۰/۰۰۰ ریال موجودی گشایش می‌یابد و با

تاریخ ویرایش :۱۴۰۲/۱۰/۲۵

تودیع حداقل ۲۰۰/۰۰۰ ریال مشمول جوایزی می‌گردد انجام می‌شود. شرط تعلق جایزه حفظ حداقل موجودی حساب به مدت سه ماه متوالی (۹۰ روز) می‌باشد. بانک‌ها به جهت سرمایه‌گذاری و تشویق مردم به پس‌انداز به صاحبان اینگونه حساب‌ها جوایز نقدی یا غیر نقدی تخصیص می‌دهند. مبلغ ریالی یا کالایی کل جوایز تعین شده جهت حساب‌های قرض‌الحسنه ۲٪ متوسط کل منابع قرض‌الحسنه هر بانک در طی یک سال می‌باشد. همچنین بانک‌ها می‌توانند ۱۰٪ از بودجه ذکر شده را برای امور تبلیغاتی، فرهنگی، مطالعاتی در جهت ارتقاء فرهنگ بانکداری اسلامی و امور عام‌المنفعه و بهداشتی با اولویت مناطق محروم کشور به شرح ذیل هزینه نمایند:

- ۲٪ بابت انجام هزینه تبلیغات جذب و تجهیز سپرده قرض‌الحسنه
- ۵٪ جهت امور عام‌المنفعه آموزشی، بهداشتی با اولویت کمک به مناطق محروم کشور
- ۳٪ بابت تخصیص پاداش به کارکنان مؤسسه اعتباری

رابطه حقوقی بانک و مشتری در سپرده‌های قرض‌الحسنه، رابطه داین و مدیون می‌باشد.

شرط سنی افتتاح حساب پس‌انداز (بخشنامه ۱/۱۳۵۲ مورخ ۱۳۹۶/۰۴/۱۳ اداره کل سازمان و بهبود روشها)

به موجب ماده واحده مصوب فروردین ماه ۱۳۵۷ و تبصره آن که در حال حاضر نیز به قوت خود باقی است، اطفالی که به سن ۱۲ سال تمام رسیده باشند می‌توانند به نام خود حساب پس‌انداز افتتاح نمایند. (حساب پس‌انداز عادی- کشاورزی- ویژه جوانان) حق برداشت از این حساب‌ها منحصراً با دارنده حساب می‌باشد. دارندگان این قبیل حساب‌ها می‌توانند پس از رسیدن به سن ۱۵ سال تمام از حساب خود برداشت نمایند. از مفاد ماده مزبور چنین استنباط می‌شود، افرادی که به سن ۱۵ سال تمام رسیده باشند می‌توانند به نام خود حساب پس‌انداز افتتاح و از حساب خود برداشت نمایند. افتتاح حساب برای افراد روشندل بدون معرفی فرد امین (به‌عنوان وکیل) امکان‌پذیر می‌باشد و این افراد قادر خواهند بود رأساً عملیات بانکی مربوط به این نوع حساب را انجام دهند. در این صورت مسئولیتهای ناشی از افتتاح حساب به عهده شخص متقاضی خواهد بود۰ در خصوص شخص بیسواد اخذ اثر انگشت و مهر برنجی الزامی است.

افتتاح حساب پس‌انداز برای افراد بی‌سواد/ معلول از ناحیه دو دست مستلزم اخذ فرم تعهد نامه داخلی بانکی حسب اطلاعیه ۲/۱۰۴۷۸ مورخ ۹۸/۱۲/۱۵ اداره کل سازمان و بهبود روشها و قبول

مسئولیت ناشی از سو استفاده احتمالی از حساب وی بلامانع می باشد در غیر اینصورت اخـذ تعهدنامـه محضری الزامی است . همچنین افتتاح حساب قرض‌الحسنه جهت شرکت‌ها و مؤسسات دولتی ممنـوع می‌باشد.

افتتاح حساب پس‌انداز توسط پدر یا جد پدری (ولی قهری)

افتتاح حساب توسط پدر یا جد پدری از نظر قانونی منعی ندارد. در این حالت حساب به نام طفل افتتاح شـده و حق برداشت تا زمانی‌که طفل به سن قانونی برسد با افتتاح‌کنندگان حساب است.

افتتاح حساب پس‌انداز توسط مادران

افتتاح حساب توسط مادر برای فرزند صغیر خود بلامانع است. حق برداشت از این حساب تا زمـانی‌کـه فرد به سن قانونی (۱۸ سال تمام) برسد با افتتاح‌کننده حساب (مادر) است.

افتتاح حساب پس‌انداز برای صغیر ممیز

افرادی که به سن ۱۲ سال تمام رسیده باشند می‌توانند با صدور حکم رشد از مراجع قضائی منحصـراً بـه نـام خود حساب قرض‌الحسنه پس‌انداز افتتاح و از موجودی آن رأساً استفاده نمایند.

افتتاح حساب پس‌انداز توسط اشخاص غیر برای اطفال

افتتاح چنین حسابی امکان‌پذیر است مشروط بر اینکه این اشخاص از طریق اعطای وکالت به بانک ایـن امکان را به بانک بدهند تا وکالتاً حساب افتتاح شده را در زمانی که صاحب حساب به سن قانونی رسیده باشد بنام ایشان تغییر دهد.

ممنوعیت افتتاح ارزی و ریالی به صورت گروهی **(اطلاعیه ۲/۱۱۵۷۱ مورخ ۱۴۰۱/۰۵/۰۱ اداره کل سازمان و بهبود روشها و مدیریت مبارزه با پولشویی و تامین مالی تروریسم)**

در حال حاضر افتتـاح انـواع حسـابهای گروهـی ارزی و ریالی برای کارکنان اشخاص حقوقی و به تقاضای شخص حقوقی بر اسـاس اطلاعیـه ۲/۱۱۵۷۱ مورخ ۱٤۰۱/۰٥/۰۱ اداره کل سـازمان و بهبـود روشـها و مـدیریت مبـارزه بـا پولشـویی و تـامین مـالی تروریسم ممنوع می باشد . و چنانچه محدودیت فوق مرتفع شود افتتاح حساب گروهی برای کارکنـان دولت به شرح ذیل است:

افتتاح حساب گروهی پس‌انداز کارکنان دولت

(بخشنامه ۱/۱۳۵۱ مورخ ۱۳۹۶/۰۴/۰۴ اداره کل سازمان و بهبود روشها)

در حال حاضر افتتاح این نوع حساب حسب اطلاعیه ۲/۱۱۵۷۱ مورخ ۱۴۰۱/۰۵/۰۱ ممنوع است

۱- افتتاح حساب پس‌انداز کارکنان دولت صرفاًنوعی سپرده سرمایه گذاری مدت دار است برای مستخدمین دولتی و بنا به درخواست کتبی سازمان ذیربط امکان‌پذیر است.

۲- جهت افتتاح حساب مزبور نیازی به تکمیل کارت افتتاح حساب و اخذ نمونه امضاء و صدور کارت به نام هر مستخدم نمی‌باشدو افتتاح این حساب بر اساس استناد به فایل و فهرست ارسالی دستگاه دولتی که به صورت کتبی به شعبه واصل می شودانجام خواهد گرفت .

۳- پس از عملیات افتتاح حساب پس‌انداز کارکنان دولت دو حساب (به نام‌های حساب پس‌انداز سهم مستخدم و حساب پس‌انداز سهم دولت) به نام هر مستخدم افتتاح می‌شود.

٤- در هر ماه مبلغ واریزی سهم مستخدم توسط سازمان دولتی از حقوق وی کسر شده و معادل یا بیش از همان مبلغ نیز به عنوان مبلغ واریزی سهم دولت طی فایل و فهرست مربوطه به بانک اعلام می‌شود تا مبالغ یاد شده به حساب‌های مربوطه واریز شود.

۵- سود حساب‌های مذکور در پایان هر فصل به شرط رعایت سه ماه متوالی و بر اساس کمترین مانده حساب در هر روز با نرخ سود علی‌الحساب سپرده سرمایه‌گذاری بلند مدت (در حال حاضر ۲ ساله)محاسبه و به حساب واریز می‌شود.

٦- حساب پس‌انداز کارکنان دولت با هر مانده‌ای مشمول دریافت سود علی‌الحساب سپرده سرمایه‌گذاری پنج ساله می‌شوند.

۷- برداشت از این حساب‌ها توسط صاحب حساب امکان‌پذیر نمی‌باشد و فقط از طریق اعلام کتبی سازمان مربوطه امکان‌پذیر خواهد بود که در این صورت می‌بایست حساب مذکور بسته شده و کل مبلغ به ذینفع پرداخت شود.

۸- حساب پس‌انداز کارکنان برای آن دسته از مستخدمین افتتاح می‌شود که حساب‌های سازمان‌های دولتی مربوطه در بانک عامل افتتاح شده باشد.

در این خصوص ابتدا شماره حساب سازمان ثبت شده و سپس نسبت به درج مشخصات شناسنامه‌ای کارمند اقدام می‌گردد.

عملیات اجرایی افتتاح حساب قرض الحسنه کارکنان دولت:

-اخذ درخولست کتبی سازمان دولتی مبنی بر افتتاح حساب پس انداز کارکنان دولت برای مستخدمین سازمان ذیربط و تایید آن توسط رییس شعبه .

-تحویل یک نسخه متبی از ساختار فایل ورودی و خروجی حساب پس انداز کارکنان دولت به سازمان مربوطه جهت تهیه فایل تفتتاح حساب گروهی .

-اخذ فایل یا فهرست تهیه شده از سازمان مربوطه جهت افتتاح حساب

فهرست مزبور می بایست به مهر و امضا مجاز سازمان رسیده و مسیولیت صحت اطلاعات مندرج در فایل و فهرست نیز به عهده سازمان مربوطه می باشد.

-تشکیل پرونده به نام حساب پس انداز کارکنان سازمان مربوطه به منظور نگهداری نمونه امضا های مجاز سازمان دولتی و همچنین ضبط و نکهداری مکاتبات و تغییرات آتی.

جهت افتتاح حساب با استفاده از پردازش ۱۳٦ و انتخاب گزینه " گروهی " شماره حساب سازمان را وارد نموده و پس از انتخاب مسیر فایل ارسالی و تطبیق اطلاعات و اطمینان از صحت آن با فهرست دریافتی از سازمان مربوطه گزینه " تایید " را انتخاب می نماییم .

پس از تایید به صورت مکانیزه دو شماره حساب به نامهای " حساب پس انداز سهم مستخدم " و حساب پس انداز سهم دولت " برای هر یک از مستخدمین ، افتتاح می شود .

سپس با استفاده از پردازش " ۷۷۲۱ " فایل افتتاح حساب پس انداز کارکنان دولت تهیه شده و در اختیار سازمان مربوطه قرار می گیرد .

اصلاح اطلاعات کارمندی حسابهای مفتوحه صرفا در شعبه افتتاح کننده حساب کارکنان دولت امکان پذیر می باشد.

به منظور واریز وجه به حسابهای مفتوحه از پردازش ۱۱۳ (واریز گروهی) استفاده می شود.

عملیات واریز به حساب کارکنان دولت صرفا از طریق فایل امکان پذیر بوده و امکان واریز دستی و یا برگشت از واریز برای این نوع از حسابها میسر نمی باشد.

از طریق پردازش ۱۷۸ امکان صدور مجوز برداشت موردی از حساب فراهم می باشد.

از طریق پردازش " ۷۷۲۲ " امکان تهیه فایل مانده حساب پس انداز کارکنان دولت فراهم است.

عملیات افتتاح حساب پس انداز قرض الحسنه و کوتاه مدت متمرکز:

✓

بعداز رعایت شرایط متقاضی، که قبلاً بیان شد، مشتری با مراجعه به شعبه ، فرم افتتاح حساب قرض الحسنه/ کوتاه مدت (نمونه هاي ۲۳۰۲ و ۲۳۰۶ براي اشخاص حقيقي ونمونه هاي ۲۳۰۱ و۲۳۰۷ براي اشخاص حقوقي) رادریافت و تکمیل نموده و آن را به انضمام تصویر شناسنامه وکارت ملی به متصدی مربوطه تحویل مینماید. پس از کنترل های لازم به شرح زیر اقدام به افتتاح حساب می نماییم: در گزینه ۵۱۱ بروز رسانی اطلاعات مشتریان حقیقی، که شامل مشخصات اختصاصی(کد ملی، نام و نام خانوادگی، نام پدر، محل صدور شناسنامه، محل تولد، تحصیلات، شغل، جنسیت، تاریخ تولد، سری و سریال شناسنامه) و مشخصات عمومی (تلفن و نشانی) و مشخصات تجاری (نام شرکت وکارت بازرگانی) توسط کاربر وارد سیستم می شود و در انتها شماره مشتری در بالای کارت درج میشود. در مرحله بعدی برای افتتاح حساب پس انداز یا کوتاه مدت از طریق پردازش ۱۳۲ و ۱۳۳ اقدام می نمائیم. اگر حساب کوتاه مدت باشد در این پردازش (۱۳۳) بعداز وارد

کردن شماره مشتری و انتخاب گزینه ایجاد و شماره حساب را در محل مشخص شده در نمونه ۲۳۰٦ درج می نمائیم سپس نوع وابستگی مشتری (اصل، شریک، وکیل، قیم) و در آخر درصد سهم الشرکه را مشخص کرده و همچنین در این مرحله از طریق پردازش ۱۷٤ تمبر مالیاتی حساب کوتاه مدت نیز ابطال می شود لذا در مورد قرض الحسنه باید متذکر شویم. در پردازش ۱۳۲ پس از انتخاب گزینه های مورد نظر شماره مشتری را که در پردازش ۵۱۱ استخراج شده وارد نموده و یک شماره حساب متمرکز توسط سیستم به مشتری تخصیص داده می شود و سپس با استفاده از پردازش ۱٤۵ «بروز رسانی اطلاعات مانده در کارت» گزینه دوم صدور کارت بدون شاخص را انتخاب نموده، سپس کارت مقوایی را داخل پرفراژ تحویلداری قرار می دهیم و مشخصات مشتری و شماره حساب را در متن آن ثبت می نمایئم .شایان ذکر است فقط به حسابهای که دارای مبلغ بالای ۲۰۰/۰۰۰ ریال می باشند جایزه تعلق می گیرد. در صورتی که حساب مشترک باشد، تعیین سهم الشرکه آن بسیار مهم است که در محل مشخص شده فرم افتتاح حساب میبایست سهم الشرکه مشخص شود. همچنین نحوه بستن حساب و شرایط برداشت نیز می بایست تعریف گردد.

✓

اسکن کارت نمونه امضاء:

به منظور برداشت از حساب ، می بایست کارت افتتاح حساب قرض الحسنه یا کوتاه مدت با استفاده از پردازش ۱۲۱ اسکن شود برای این منظور فرم تکمیل شده توسط متقاضی راداخل دستگاه اسکنر قرار داده سپس شماره حساب را وارد نموده و با انتخاب امضاء آن را ثبت می نماییم .

صدور کارت:

برای این منظور در سامانه متمرکز با استفاده از پردازش ۱۴۵۳ «صدور کارت با شاخص» نسبت به صدور کارت اقدام می نمائیم لازم به توضیح است که برای برداشت وجه از حساب میبایست شاخص آخرین گردش وارد شود یعنی هر زمان بخواهیم برداشت یا واریز داشته باشیم در سیستم سامانه متمرکز برای هر گردش یک شماره گردش ایجاد می شود که به آن شاخص میگویند و آخرین شاخص مربوط به آخرین گردش حساب اعم از بدهکار یا بستانکار را شامل میشود.

تاریخ ویرایش :۱۴۰۲/۱۰/۲۵

تاریخ ویرایش :۱۴۰۲/۱۰/۲۵

واریز به حساب کوتاه مدت/ پس انداز:

در سامانه متمرکز پس از تکمیل نمونه ۵۳۳ «سند واریز به حسابهای متمرکز» از طریق پردازش ۱۱۱۱ با وارد نمودن شماره حساب، شماره فیش وقید نام واریز کننده وجه، عملیات واریز را انجام میدهیم.

برداشت از حساب کوتاه مدت/ پس انداز:

در سامانه متمرکز با استفاده از پردازش ۱۱۱۲ عملیات مربوط به برداشت از حساب کوتاه مدت/ قرض الحسنه را انجام می دهیم در این پردازش پس از وارد نمودن شماره حساب، شماره سند و مبلغ برداشت و درج عدد اختصاصی کارت «شاخص» عملیات را ثبت می نماییم.

نکات مهم در رابطه حساب‌های قرض‌الحسنه و کوتاه مدت

۱- اخذ دستور پرداخت جهت پرداخت اسناد بالاتر از حد پرداخت تعیین شده توسط رئیس شعبه برای کاربران از مسئول صندوق یا معاون شعبه.

۲- مطابقت کامل نمونه امضاء موجود در کارت نمونه امضاء با برگ برداشت از حساب متقاضی.

۳- پرداخت وجه فقط به دارنده حساب قرض‌الحسنه یا کوتاه مدت مجاز می‌باشد، و در حساب‌های

اشتراکی با تعیین شرایط برداشت مجاز به پرداخت وجه به افراد معرفی شده و صاحبان امضاء می‌باشد.

٤- عدم افتتاح حساب کوتاه مدت یا بلندمدت برای افراد زیر ۱۸ سال و در صورت نرسیدن به سن قانونی افتتاح حساب توسط پدر طفل یا جد پدری او ممکن می‌باشد.

٥- عدم افتتاح حساب قرض‌الحسنه یا کوتاه مدت برای مؤسسات و شرکت‌های دولتی، وزارتخانه‌ها، صرفاً افتتاح حساب جاری مجاز می‌باشد.

سپرده سرمایه گذار ی مدت دار:

سپرده سرمایه‌گذاری مدت‌دار سپرده‌ای است که اشخاص به قصد سرمایه‌گذاری نزد بانک تودیع نموده و بانک را در به کارگیری و استفاده از سپرده طبق مقررات پیش‌بینی شده در قانون عملیات بانکی بدون ربا وکیل و وصی خود قرار می‌دهند.

منابع حاصل از این سپرده‌ها در بخش‌های مختلف اقتصادی و در چارچوب قوانین بانکداری عملیاتی بدون ربا به صورت تسهیلات فروش اقساطی، اجاره به شرط تملیک، مضاربه، مشارکت مدنی، جعاله و سلف در اختیار متقاضیان قرار می‌گیرد و به صاحبان سپرده سودی معادل نرخ سود علی‌الحساب اعلام شده توسط بانک مرکزی پرداخت می‌شود. از نظر حقوقی رابطه بانک و مشتری در اینگونه سپرده‌ها، رابطه وکیل و موکل می‌باشد.

شرایط عمومی گشایش حساب سپرده سرمایه گذاری مدت دار:

هر شخص حقیقی که دارای اهلیت قانونی باشد می تواند بنام خود یا کسانی که تحت ولایت یا قیمومت او باشند در بانک حساب سپرده سرمایه گذاری مدت دار (کوتاه مدت و بلند مدت) افتتاح کند افتتاح حسابهای سپرده سرمایه گذاری کوتاه مدت و بلندمدت توسط اشخاص غیر از ولی، وصی، قیم بنام خودشان و با اخذ تعهدنامه، وکالت و وصایت از افتتاح کننده حساب به نفع اطفال غیر صورت میگیرد و باید نمونه مربوطه تکمیل شود. برای افتتاح حساب مبلغ ۱۰/۰۰۰ ریال تمبر مالیاتی جهت الصاق و ابطال در متن قرارداد از مشتری دریافت می شود. افتتاح دو یا چند حساب سپرده سرمایه گذاری مدت دار بنام یک نفر منعی نداردو پس ازافتتاح حساب بلند مدت یک برگ سپرده به مشتری تحویل میگردد. تعیین حداقل مبلغ جهت افتتاح سپرده تقریبا هر دو سال یکبار توسط هیات مدیره هربانک تعیین می گردد.

۱–سپرده سرمایه گذاری کوتاه مدت عادی: (اطلاعیه ۲/۱۲۰۳۸ مورخ ۱۴۰۲/۰۵/ ۲۴ اداره کل سازمان و بهبود روشها)

با افتتاح این حساب و تکمیل کارت مخصوص افتتاح حساب و امضاء قرارداد فی‌مابین، متقاضی به بانک حق وکالت با توکیل به غیر (نمایندگی) می‌دهد تا سپرده وی را طبق قانون عملیات بانکی بدون ربا و در قالب عقود مختلف بصورت مشاع بکار گیرد و منافع حاصله را طبق مقررات و آئین‌نامه مربوطه و با داشتن حق مصالحه بین بانک و سپرده‌گذار به تناسب مبلغ و مدت پس از کسر حق‌الوکاله پرداخت نماید حداقل مبلغ سپرده در حال حاضر ۵۰۰/۰۰۰ ریال است و می بایست به مدت ۳۰ روز متوالی از زمان افتتاح حساب و واریز وجه اولیه نزد بانک باشد تا سود به آن تعلق بگیرد. سود این حساب به **حداقل مبلغ مانده حساب در طی ماه** تعلق گرفته ، چنانچه همان روز مبلغ دیگری به حساب واریز گردد مبنای محاسبه سود برای آن ماه همان حداقل مبلغ افتتاح حساب خواهد بود که لازم است به منظور جلوگیری از نارضایتی مشتریان و همچنین تبعات بعدی آن کاربران هنگام افتتاح حساب کوتاه مدت برای مشتریان شرایط مزبور را تحت نظر قرار داده و چنانچه مشتری قصد دارد پس از افتتاح حساب از طریق حواله ساتنا ، پایا ، .... تامین وجه نماید مراتب را در زمان افتتاح حساب ملحوظ نظر قرار دهد.**(اطلاعیه ۲/۱۰۲۵۱ مورخ ۹۸/۰۶/۳۰ اداره کل سازمان و بهبود روشها)** . **در صورتی که کمترین مانده طی ماه کمتر از شرط حداقل موجودی تعلق سود باشد سودی در آن ماه به مشتری تعلق نخواهد گرفت.** در صورتی که مشتری پس از پرداخت اولین دوره سود نسبت به بستن حساب اقدام نماید همواره به حداقل مانده حساب در دوره مربوطه سود پرداخت می گردد.

در محاسبات سود به تراکنش برگشت برداشت از حساب (پردازش ۱۷۱۱و ۱۷۱۲) که صرفا در همان روز انجام می شود ترتیب اثر داده نخواهد شد.

به سپرده هایی که با مبلغ کمتر از حداقل تخصیص سود افتتاح شده اند در ماه اول سودی تعلق نخواهد گرفت و به منظور پیشگیری از اعتراض مشتریان لازم است در زمان واریز وجه اولیه اطلاع رسانی مناسب به مشتری صورت پذیرد.

این حساب متمرکز بوده و امکان واریز و برداشت از کلیه شعب فراهم می باشد همچنین قابلیت تخصیص ملت کارت را نیز دارا بوده و دارنده آن علاوه بر امکان خرید اینترنتی و پرداخت قبوض از طریق حساب مذکور امکان برداشت وجه از ATM و خرید توسط پوزهای فروشگاهی را دارد.

تمام ویژگیهای ذکر شده در حساب قرض الحسنه متمرکز در خصوص تخصیص ملت کارت در مورد حسابهای کوتاه مدت نیز عملی می باشد.

۲–سپرده سرمایه گذاری بلند مدت: (اطلاعیه۹۳۵۶ /۲ مورخ ۱۳۹۶ /۰۳/۲۰ و ۲/۹۳۴۷ مورخ ۱۳۹۶/۰۶/۰۹ و اطلاعیه ۲/۹۷۱۱ مورخ ۱۳۹۷/۰۴/۱۲ و ۲/۱۰۶۷۶ مورخ ۹۹/۰۴/۳۱ اداره کل سازمان و بهبود روشها)

بر اساس اطلاعیه ۲/۱۲۰۳۸ مورخ ۰۵/۲٤ /۱٤۰۲اداره کل سازمان و بهبود روشها نرخ سود علی الحساب سپرده ها به شرح ذیل است :

کوتاه مدت عادی : ۵٪ کوتاه مدت ویژه سه ماهه: ۱۲٪ کوتاه مدت ویژه شش ماهه ۱۷٪

بلند مدت یکساله ۲۰/۵ ٪ بلند مدت دوساله ۲۱/۵٪ و بلند مدت سه ساله ۲۲/۵ ٪

حداقل ماندگاری سپرده جهت تعلق سود ۳۰ روز متوالی است

در صورتی که سپرده گذار قبل از پایان قرارداد اقدام به برداشت یا بستن حساب سپرده سرمایه گذاری بلند مدت خود نماید ، نرخ سود علی الحساب این سپرده ها متناظر با دوره ماندگاری آن با کسر ۱٪ به شرح ذیل می باشد. اطلاعیه ۲/۱۱۸۲۶ مورخ ۱۴۰۱/۱۱/۱۶ اداره کل سازمان و بهبود روشها

–قبل از یکماه هیچ گونه سودی تعلق نمیگیرد

–بعد از یکماه و قبل از سه ماه ۵٪ .

– بعد از سه ماه و قبل از شش ماه ۱۱ ٪

–بعد از شش ماه وقبل از یکسال ۱٦ ٪

–بعد از یکسال و قبل از دو سال ۱۹/۵٪

–بعد از دو سال و قبل از سه سال ۲۱/۵٪

همچنین به منظور اجتناب از هرگونه رقابت مخرب در شبکه بانکی ارایه و اعطای هر گونه بیمه نامه از سوی بانکها و موسسات اعتباری غیر بانکی به سپرده گذاران به هر نحو شکل ممنوع است .

(اطلاعیه ۲/۹۷۱۱ مورخ ۱۳۹۸/۰۴/۱۲ اداره کل سازمان و بهبود روشها)

ممنوعیت افتتاح حساب سپرده سرمایه گذاری بانکها و موسسات اعتباری غیر بانکی نزد یکدیگر

بر اساس مفاد بخشنامه ۹۵/۱۰۸۳۹۱ ب.م.ج.ا.ا. مورخ ۹۵/۰٤/۰۸ و همچنین اطلاعیه ۲/۱۱۲۹۳ مورخ ۱۴۰۰/۰۹/۱۳ اداره کل مدیریت خزانه داری ،بانکها و موسسات اعتباری غیر بانکی به هیچ وجه مجاز به سپرده گذاری نزد یکدیگر خارج از چارچوب بازار بین بانکی نمی باشند. با توجه به موارد عنوان شده افتتاح و

نگهداری حساب جهت سایر بانکها و موسسات اعتباری صرفا در قالب حساب قرض الحسنه جاری و پس انداز ، پس از اخذ مجوزهای لازم از اداره کل خزانه داری بانک افتتاح کننده حساب مجاز می باشد.

« حساب سپرده بلندمدت متمرکز:»

الف) ویژگیهای حساب بلندمدت متمرکز

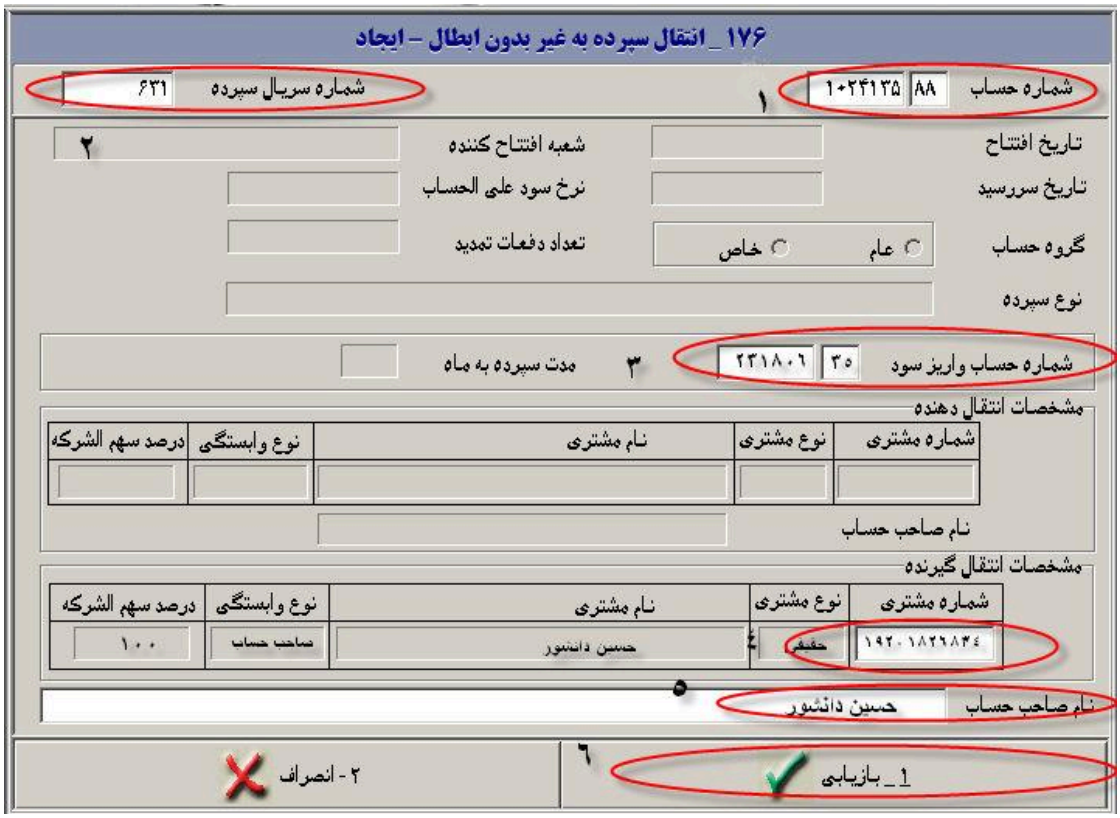
۱ـ شرایط افتتاح حساب و ماهیت این حساب مانند حسابهای کوتاه مدت ویژه و بلندمدت غیرمتمرکز می باشد.

۲ـ انسداد حساب و مبلغ در تمامی شعب و واحدهای ستادی مجهز به سامانه بانکداری متمرکز امکان پذیر می باشد.

۳ـ رفع انسداد حساب و مبلغ منحصراً در واحد انسداد کننده میسر است.

٤ـ امکان کاهش یا بستن حساب در تمامی شعب امکان پذیر است.

۵ـ انتقال سپرده بدون ابطال، برای اشخاص حقیقی در شعبه افتتاح کننده برای بستگان درجه یک شامل همسر پدر و مادر فرزندان مطابق بخشنامه ۱/۱۰۹۹ مورخ ۸۵/۰۲/۰۲ اداره کل سازمان و بهبودروشها امکان پذیر است.به این ترتیب نام صاحب حساب ودرصد سهم الشرکه آنها تغییر یافته وسایر شرایط به قوت خود باقی است.

تاریخ ویرایش :۱۴۰۲/۱۰/۲۵

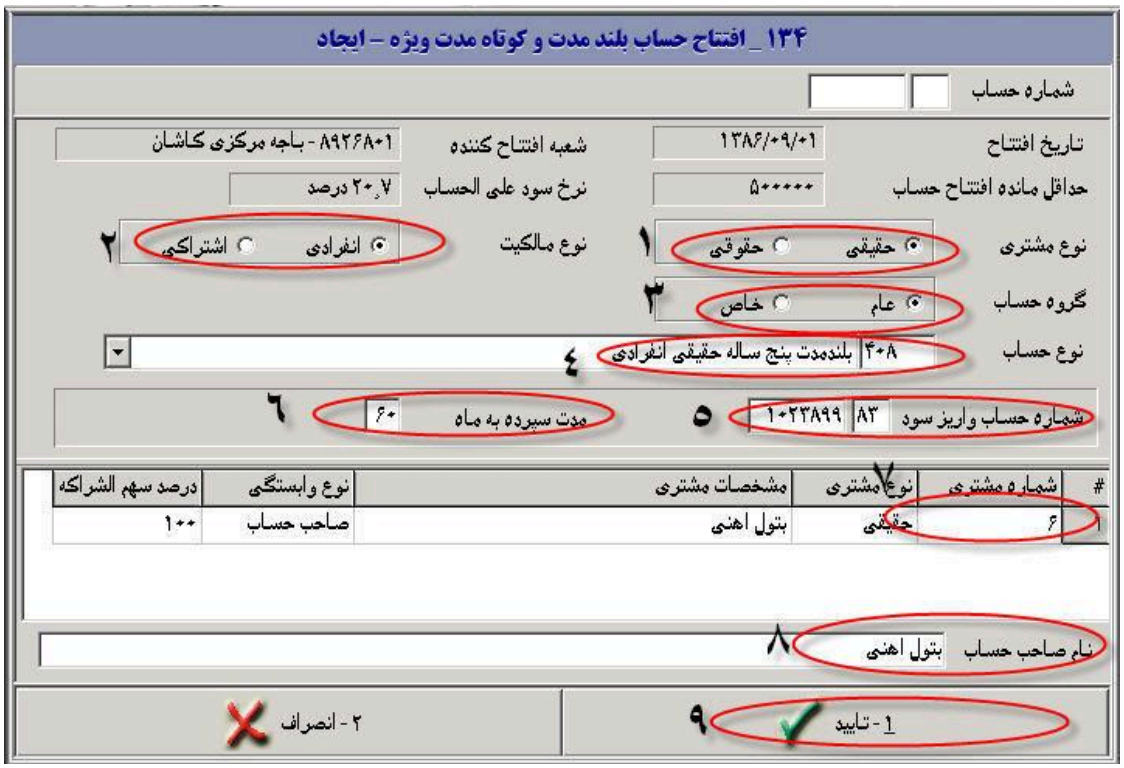
٦ـ انتقال سپرده از یک شعبه به شعبه دیگر مطابق دستورالعملهای مربوطه امکان پذیر است.
۷ـ مندرجات برگ رسید سپرده سرمایه گذاری بلندمدت/ کوتاه مدت ویژه به رنگ آبی بوده که توسط چاپگر چاپ می شود.
۸ـ افتتاح حساب برای اشخاص حقیقی و حقوقی و همچنین به صورت اشتراکی(برای اشخاص حقیقی) امکان پذیر است.
۹ـ با استفاده از اسکنر و پویشکر اثر انگشت هنگام کاهش یا ابطال حساب می توان هویت صاحب حساب را شناسایی نمود.
۱۰ـ برداشت از حساب سپرده وفق ضوابط مربوط به کاهش سپرده با رعایت حداقل مربوط به سپرده امکان پذیر است.
۱۱ـ اخذ شماره ملی و کد پستی ۱۰ رقمی از مشتریان الزامی می باشد.
۱۲–در صورت فسخ انواع سپرده های سرمایه گذاری بلند مدت قبل از سررسید توسط سپرده گذار پرداخت سود آنها به ترتیب ذیل صورت خواهد گرفت:
در صورتی که هر یک از سپرده های ۱و۲و۳وو٤و٥ ساله برای مدتی کمتر از سی روز از تاریخ افتتاح یا تمدید نزد بانک باشد هیچگونه سودی به آن تعلق نمیگیرد و جمع کل مبالغ پرداختی به سپرده گذار از وی دریافت می گردد .

«عملیات افتتاح حساب سپرده بلندمدت متمرکز»

۱ـ ورود اطلاعات مشتریان:
برای این منظور نمونه ۲۳۰۰ (اشخاص حقیقی) یا ۲۳۰۱ (حقوقی) فرم درج اطلاعات مشتریان را به متقاضی داده و پس از تکمیل آن از طریق پردازشهای ٥١١ الی ٥١٤ (حسب مورد) در سامانه جام ثبت می نمائیم.
۲ـ پس از ورود اطلاعات مشتریان از صحت و سقم اطلاعات وارد شده اطمینان حاصل نموده و در صورت مغایرت در گزینه اصلاح، اقدام می نمائیم.
۳ـ شماره ملی و کدپستی ده رقمی را در سامانه ثبت می نمائیم.
٤ـ در صورتی که افتتاح حساب مربوط به اشخاص حقوقی باشد کاربر بایستی علاوه بر معرفی مشتری حقوقی از پردازش ٥١٢ نسبت به معرفی مدیران و صاحبان امضاء شرکت در بروز رسانی مشتریان حقیقی با استفاده از پردازش ٥١١ اقدام نموده و در ادامه در پردازش ٥١٤ به روز رسانی روابط مشتریان حقیقی و حقوقی نوع ارتباط آنها را مشخص نماید.

۵ـ به منظور کنترل تاریخ انقضاء اختیارات مدیران و صاحبان امضاء شرکت هنگام برداشت از حساب، کاربر ذیربط بایستی نسبت به ورود تاریخ انقضاء اختیارات هر یک از اعضاء در پردازش ۵۱٤ دقت لازم را معمول نماید.

٦ـ به منظور افتتاح حساب با استفاده از پردازش ۱۳٤ افتتاح حساب بلندمدت/ کوتاه مدت ویژه و انتخاب گزینه ایجاد نسبت به درج اطلاعات مورد نیاز و ثبت آن در سامانه اقدام گردد و شماره حساب اختصاص داده شده را در محل مربوطه بر روی نمونه های ۲۳۱۲ یا ۲۳۱۳ (برگ درخواست افتتاح و وکالتنامه به کارگیری سپرده سرمایه گذاری بلندمدت و کوتاه مدت ویژه الکترونیک درج نماید و پس از آن مبلغ ۱۰/۰۰۰ ریال بابت ابطال تمبر مالیاتی و الصاق آن به وکالتنامه از مشتری اخذ نماید.

۷ـ با توجه به اینکه پس از تولید شماره حساب اصلاح مشخصات سپرده امکان نمی باشد می بایست دقت لازم در ثبت صورت گیرد.

۸ـ برای حسـابهائی که به طـور معمول برای مشتریان در شعب افتتاح می شود بایستی گزینه حسابهای عام علامت گذاری شود.

۹ـ به منظور افتتاح حساب سپرده سرمایه گذاری بلند مدت و کوتاه مدت ویژه الکترونیک بایستی مشتری قبلاً یک فقره حساب قرض الحسنه جاری/ پس انداز/ کوتاه مدت متمرکز جهت واریز سود سپرده افتتاح نماید.

۱۰ـ پس از انجام عملیات مذکور از پردازش ۱۲۱ «بروزرسانی نمونه امضاء و شرایط برداشت» نسبت به اسکن امضاء صاحب حساب اقدام گردد.

۱۱ـ چنانچه افتتاح حساب توسط ولی، وکیل، قیم انجام شود کاربر ذیربط موظف است در قسمت دستورات خاص نمونه های ۲۳۱۲ و۲۳۱۳ نسبت به اخذ دستورات لازم و همچنین مشخصات ولی، وکیل، قیم اقدام نماید. همچنین در پردازش مذکور تاریخ اتمام وکالت/ قیومیت/ ولایت درج شود.

۱۲ـ دریافت بهای تمبر مالیاتی (۱۰/۰۰۰ ریال) با استفاده از پردازش «۱۷٤» ابطال تمبر مالیاتی انجام می شود.

۱۳ـ پرفراژ عملیات مربوط به ابطال تمبر مالیاتی در ظهربرگ شرایط و مقررات افتتاح حساب سپرده سرمایه گذاری ضروریست.

۱٤ـ واریز وجه افتتاح حساب با استفاده از نمونه شماره ۵۳۳ و پردازش شماره «۱۱۵، تامین وجه» انجام می شود و پس از آن با استفاده از گزینه چاپ نسبت به تهیه گزارش درخواست مشتری اقدام و پس از امضاء آن توسط مشتری نسبت به تائید مبلغ اقدام می نمائیم.

۱۵ـ پس از اخذ وجه و واریز وجه افتتاح حساب و پرفراژ سند واریز وجه در ادامه عملیات شماره برگ سپرده را در پردازش مربوطه به پرفراژ برگ با استفاده از چاپگر رومیزی ، روی نمونه ۲۳۱۰ چاپ و به صاحب حساب تحویل می نمائیم.

به نام خدا

بانک ملت

مشـــــتری گرامی بنا به درخواست شما یک فقره حساب سپرده سرمایه گذاری کـوتاه مدت ویژه ۹ ماهه حقیقی انفرادی

به شماره ۱۰۲۴۷۲۶۳۷ به مبلغ ۱۵۰،۰۰۰،۰۰۰ ریال

به نام بتول اهنی

افـتتاح می گردد خـــــواهشمند است چنانچه مندرجات فوق مورد تائید شما می باشد پس از امضاآن را به کاربر مربوطه تحویل نمایید

نام کاربر : دانشور تـاریخ تامین وجه : ۱۳۸۹/۱۰/۰۲

مـهر و امضای شعبه امضـای مشتری

تاریخ ویرایش :۱۴۰۲/۱۰/۲۵

تاریخ ویرایش :۱۴۰۲/۱۰/۲۵

«برداشت یا کاهش سپرده»

با استفاده از پردازش ۱۱٦ (کاهش سپرده سرمایه گذاری بلندمدت/ کوتاه مدت ویژه) پس از اخذ برگ سپرده و نمونه تکمیل شده «٦٤٢» برداشت از حساب کوتاه مدت/ پس انداز عادی توسط صاحب حساب به شرح ذیل اقدام می نمائیم.

۱ـ اطلاعات مورد نیاز را در محلهای مربوطه درج می نمائیم.

۲ـ سپس نسبت به ورود شماره برگ سپرده و تایید نمونه امضاء و شرایط برداشت از صاحب اقدام می نمائیم

۳ـ مشخصات مربوط به شعبه افتتاح کننده سپرده را در پردازش ۱۱٦ با مشخصات چاپ شده در برگه سپرده مطابقت می نمائیم.

٤ـ گزارش کاهش سپرده را اخذ و از مشتری امضاء دریافت می نمائیم.

٥ـ با ثبت عملیات و پرفراژ نمونه مزبور شماره برگ سپرده جدید توسط سامانه تولید و به صورت مکانیزه به اندازه مانده حساب در برگ سپرده جدید ثبت می شود. بدیهی است برگ سپرده قبلی به انضمام مستندات در دسته اسناد شعبه بایگانی می شود.

.

بانک ملت

گزارش کاهش

تاریخ کاهش: ۱۳۸۹/۱۰/۰۲

شماره حساب: ۱۰۲۴۷۲۶۳۷

نام صاحب حساب: بتول اهنی

شماره برگ سپرده: ۱۶۷۶

تاریخ افتتاح / تمدید: ۱۳۸۹/۱۰/۰۲

تبدیل به سپرده:

با نرخ: ۰،۰۰۰

نرخ جریمه: ۰

مبلغ برداشت: ۱۰،۰۰۰،۰۰۰

سود پرداختنی به مبلغ برداشتی: ۰

سود ماه جاری مبلغ برداشتی: ۰

سود متعلقه به مبلغ برداشتی: ۰

جمع: ۱۰،۰۰۰،۰۰۰

مابه التفاوت: ۰

مبلغ قابل پرداخت: ۱۰،۰۰۰،۰۰۰ ریال

محل امضای مشتری

تاریخ ویرایش :۱۴۰۲/۱۰/۲۵

تاریخ ویرایش :۱۴۰۲/۱۰/۲۵

«عملیات انسداد حساب/ مبلغ»

با استفاده از پردازش ۱۵۱ «انسداد حساب/ مبلغ» با اخذ دستور کتبی و درخواست صاحب حساب نسبت به انجام عملیات انسداد اقدام نموده و اطلاعات مربوط به ردیف انسداد درپشت برگ درخواست مشتری پرفراژ می گردد. سپس در زونکن جداگانه ای که به همین منظور تهیه شده بایگانی می شود.

«عملیات مربوط به رفع انسداد حساب»

با استفاده از پردازش «۱۵۲ رفع انسداد حساب/ مبلغ »نسبت به رفع انسداد حساب اقدام می نمائیم.

«فقدان برگ سپرده»

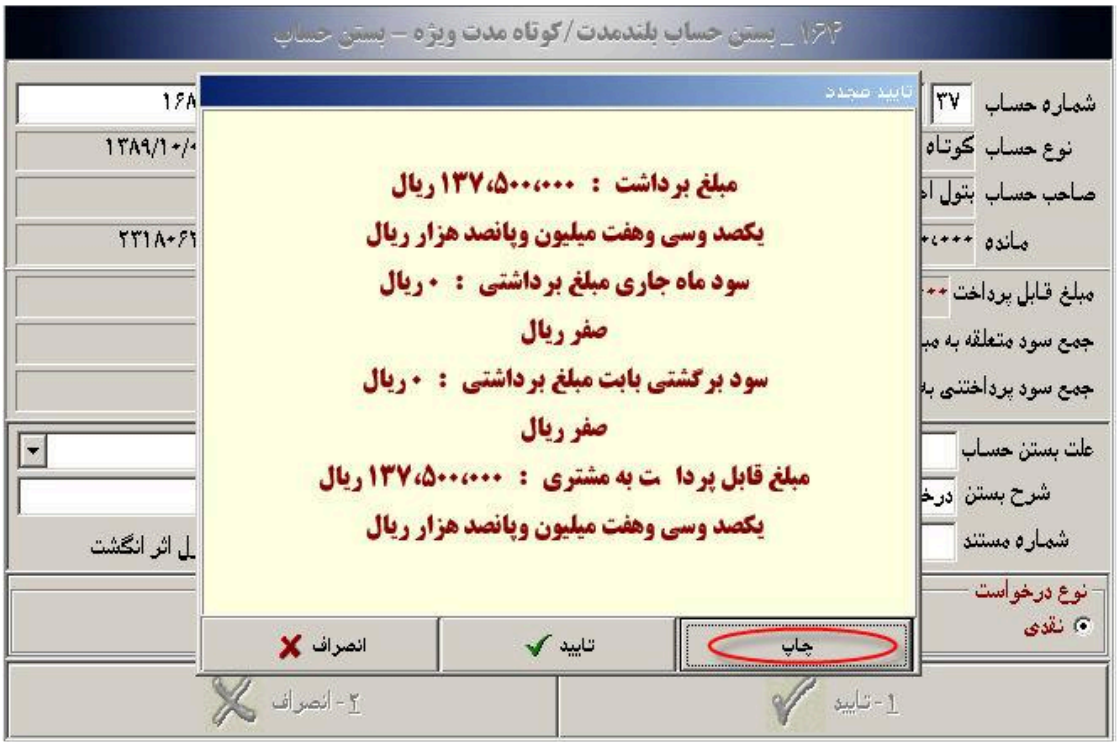
در صورت فقدان برگ سپرده مشتری می بایست به شعبه افتتاح کننده حساب مراجعه و مراتب را کتباً اعلام نماید. و شعبه پس از احراز هویت مشتری نسبت به اخذ استعلام وضعیت حساب مشتری از لحاظ آخرین سریال برگ سپرده اقدام و به واحد پشتیبانی واحد متمرکز اعلام و پس از دریافت پاسخ استعلام نسبت به مشاهده آخرین مانده از طریق پردازش ۹۱۱ و صدور برگ سپرده جدید با درج عبارت المثنی بر روی آن به صورت دستی اقدام می نماید.

«بستن حساب»

با استفاده از گزینه ١٦٤ «بستن حساب کوتاه مدت ویژه/ بلندمدت) نسبت به بستن حساب پس از تکمیل نموه ٦٤٢ توسط مشتری و احراز هویت وی اقدام می نمائیم . پس از بستن حساب نسبت به چاپ گزارش بستن سپرده اقدام و امضاء مشتری را روی آن اخذ می نمائیم.

تاریخ ویرایش :۱۴۰۲/۱۰/۲۵

بانک ملت

گزارش ابطال

تاریخ ابطال : ۱۳۸۹/۱۰/۰۲

شماره حساب : ۱۰۲۴۷۲۶۳۷

نام صاحب حساب : بتول اهنی

شماره برگ سپرده : ۱۶۸۳

تاریخ افتتاح / تمدید : ۱۳۸۹/۱۰/۰۲

تبدیل به سپرده :

با نرخ : ۰،۰۰۰ درصد نرخ جریمه : ۰

مبلغ برداشت : ۱۳۷،۵۰۰،۰۰۰

سود پرداختنی به مبلغ برداشتی : ۰

سود ماه جاری مبلغ برداشتی : ۰

سود متعلقه به مبلغ برداشتی : ۰

جمع : ۱۳۷،۵۰۰،۰۰۰

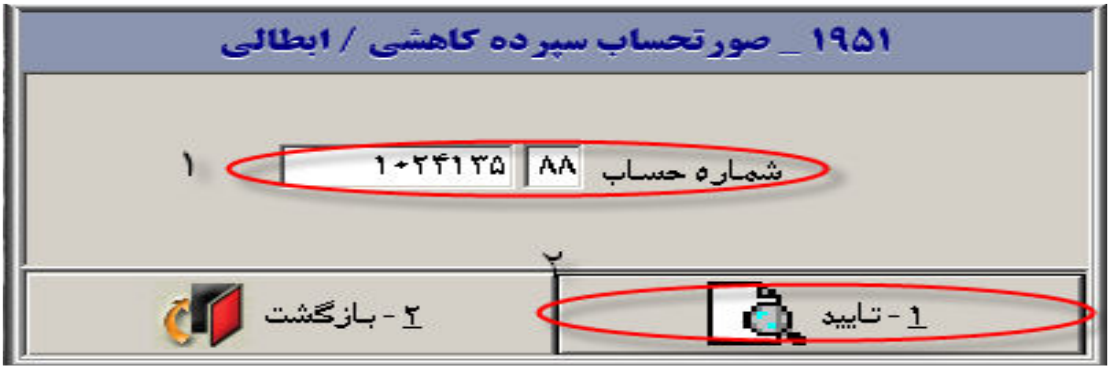
مابه التفاوت : ۰

مبلغ قابل پرداخت ۱۳۷،۵۰۰،۰۰۰ ریال

محل امضای مشتری

تاریخ ویرایش :۱۴۰۲/۱۰/۲۵

انتقال سپرده سرمایه گذاری کوتاه مدت ویژه وبلند مدت به غیر:

(اطلاعیه ۲/۱۱۴۵۶ مورخ ۱۴۰۱/۰۲/۱۵ اداره کل سازمان و بهبود روشها)

انتقال سپرده های سرمایه گذاری بلند مدت صرفا به پدر ، مادر ، همسر و فرزندان سپرده گذار ، مشروط به بسته شدن سپرده و افتتاح یک حساب سرمایه گذاری مدت دار جدید به نام فرد مورد نظر با شرایط سپرده بسته شده و حداکثر تا سر رسید ان مجاز می باشد . برای این منظور انتقال دهنده و انتقال گیرنده با مراجعه به شعبه

افتتاح کننده حساب وارائه درخواست کتبی و تصویر شناسنامه صفحه اول ودوم طرفین وتکمیل کارت نمونه امضاء جدید وهمچنین تعیین شرایط برداشت نسبت به ابطال و افتتاح سپرده جدید سپرده اقدام نمایند.
با استفاده از پردازش شماره ۱۷۶ و ثبت شماره حساب به شرح تصویر ذیل عمل مینماییم.

تاریخ ویرایش :۱۴۰۲/۱۰/۲۵

بانک ملت

« بسمه تعالی »

برگ درخواست افتتاح و وکالتنامه بکارگیری

سپرده سرمایه گذاری بلند مدت / کوتاه مدت ویژه

شماره سپرده : تاریخ افتتاح : / / ۱۳ تاریخ سر رسید : / / ۱۳

بانک ملت شعبه ..... خواهشمند است حساب سپرده سرمایه گذاری بلند مدت / کوتاه مدت ویژه

به مبلغ ..... ریال که نماینده ..... (بحروف) فقره سپرده سرمایه گذاری .....(بحروف)

ریالی و یک فقره سپرده .....(بحروف) ریالی می باشد ، به مدت به عدد / به حروف ..... ماه / سال با مشخصات ذیل نزد آن بانک افتتاح و برگ رسید آن را صادر و تسلیم فرمائید .

نام و نام خوانوادگی نام شرکت	شماره شناسنامه / ثبت	تاریخ تولد تاریخ ثبت	محل صدور محل ثبت	نام پدر	نشانی و تلفن	در صد سهم الشرکه

دستورات خاص :

امضاء متقاضی / متقاضیان

مشخصات باز کننده حساب (در صورتیکه حساب توسط ولی ، وکیل یا قیم افتتاح شود)

خانم/ آقای ..... بشماره شناسنامه ..... صادره ..... متولد ..... نام پدر .....

شرکت ..... بشماره ثبت ..... محل ثبت ..... تاریخ ثبت .....

وکالتنامه بکارگیری سپرده سرمایه گذاری بلند مدت / کوتاه مدت ویژه

اینجانب ..... بشماره شناسنامه ..... صادره ..... متولد ..... نام پدر .....

شرکت ..... بشماره ثبت ..... محل ثبت ..... تاریخ ثبت .....

به وکالت ، ولایت ، قیمومیت نامبرده فوق الذکر ..... با اطلاع از شرایط و مقررات حساب سپرده سرمایه گذاری بلند مدت / کوتاه مدت ویژه بشرح ظهر این ورقه بانک ملت را وکیل با حق توکیل به غیر و وصی خود قرار میدهم / میدهد که وجه سپرده سرمایه گذاری بلند مدت / کوتاه مدت ویژه به مشخصات فوق الذکر را طبق قانون عملیات بانکی بدون ربا ، بطور مشاع بکار گرفته و سود حاصله را طبق مقررات مربوطه با داشتن حق مصالحه منافع ، پس از کسر حق الوکاله بانک به تناسب مبلغ و مدت محاسبه و به حسابجاری / سپرده سرمایه گذاری کوتاه مدت / پس انداز قرض الحسنه شماره ..... بنام ..... واریز نماید .

در صورتیکه حساب به وکالت / ولایت / یا قیمومیت افتتاح شود

این سپرده با توجه به مفاد بند ۲ شرایط و مقررات عمومی سپرده‌های سرمایه‌گذاری بلند مدت / کوتاه مدت ویژه (مندرج در ظهر این برگ) که به امضاء اینجانب / این شرکت نیز رسیده است نمدید خواهد گردید .

صحت مندرجات و امضای خانم / آقای ..... امضاء متقاضی / متقاضیان

شرکت

تأیید می شود .

مهر و امضاء شعبه

نمونه ۶۰۵ - ۵۰۰۰ د ۱۰۰ ب / ۸۲

تاریخ ویرایش :۱۴۰۲/۱۰/۲۵

شرایط و مقررات حساب سپرده سرمایه گذاری بلند مدت / کوتاه مدت ویژه

بانک استرداد اصل سپرده را تعهد مینماید .

سپرده های سرمایه گذاری بلند مدت / کوتاه مدت ویژه در اولین سررسید و سررسیدهای بعدی برای مدتی معادل همان مدت اولیه توسط بانک تمدید و سپرده جدیدتلقی میگردد . بدیهی است سپرده گذار در هر زمانی میتواند وجه سپرده خود را دریافت نماید .

موجودی حساب مشترک به نسبت سهمی که موقع افتتاح حساب از طرف صاحبان حساب تعیین میشود(بالسویه یا به سهم نامساوی) متعلق به صاحبان حساب خواهد بود و چنانچه در برگ در خواست افتتاح حساب سهم از طرف مشتری تعیین نگردد ، بانک از افتتاح حساب به نام آنان خود داری خواهد نمود . در صورت وقوع فوت ، حجر ، ورشکستگی و اطلاع کتبی شعبه باز کننده حساب و همچنین بازداشت تمام سهم یکی و در صورت وصول بازداشت نامه به شعبه باز کننده حساب از جانب مرجعی که قانوناً حق برداشت اموال اشخاص را دارد ، حساب از حالت اشتراک خارج می‌شود و مانده حساب به نسبت سهم هر یک به حسابهای داخلی بانک منتقل و حساب بسته میشود . مراتب کتباً از طرف بانک به شریک یا شرکای دیگر اطلاع داده خواهد شد (آخرین نشانی اطلاع داده شده)

سود سپرده های سرمایه گذاری بلند مدت بصورت روز شمار و سود سپرده‌های سرمایه گذاری کوتاه مدت ویژه بصورت ماه شمار محاسبه میگردد .

سهم و نرخ سود انواع سپرده های سرمایه گذاری بلند مدت / کوتاه مدت ویژه بر اساس ضوابط و مقررات اعلام شده از سوی مراجع ذیصلاح محاسبه و پرداخت خواهد شد . پرداخت سود مذکور بطور علی الحساب بوده و تسویه حساب نهائی با سپرده گذار طبق ضوابط مربوطه بعمل خواهد آمد .

در صورت فسخ انواع سپرده‌های سرمایه گذاری بلند مدت قبل از سررسید توسط سپرده گذار، پرداخت سود آنها به ترتیب ذیل صورت خواهد گرفت:

الف - در صورتیکه سپرده قبل از ۶ ماه از تاریخ افتتاح / تمدید برداشت شود ، سپرده کوتاه مدت تلقی شده و در صورت تعلق سود ، سودی معادل نیم در صد در سال کمتر از سود سپرده‌های کوتاه مدت به سپرده گذار پرداخت خواهد شد .

ب - در صورتیکه سپرده پس از گذشت ۶ ماه از تاریخ افتتاح / تمدید و قبل از پایان سال اول برداشت شود سپرده کوتاه مدت تلقی شده و سودی معادل نیم در صد در سال کمتر از سود سپرده‌های کوتاه مدت ویژه به سپرده‌گذار تعلق خواهد گرفت .

ج - در صورتیکه سپرده دو ، سه ، چهار و یا پنج ساله پس از گذشت یکسال و قبل از پایان سال دوم برداشت گردد ، سودی معادل نیم درصد در سال کمتر از سود سپرده های یکساله به سپرده گذار پرداخت خواهد شد .

د - در صورتیکه سپرده‌های سه ، چهار و یا پنج ساله پس از گذشت دو سال قبل از پایان سال سوم برداشت گردد ، سودی معادل نیم درصد در سال کمتر از سود سپرده‌های دو ساله به سپرده‌گذار پرداخت خواهد شد .

ه - در صورتیکه سپرده چهار ساله و یا پنج ساله پس از گذشت سه سال و قبل از پایان سال چهارم برداشت گردد سودی معادل نیم در صد در سال کمتر از سود سپرده‌های سه ساله به سپرده گذار پرداخت خواهد شد .

و - در صورتیکه سپرده پنج ساله پس از گذشت چهار سال و قبل از پایان سال پنجم برداشت گردد ، سودی معادل نیم درصد در سال کمتر از سود سپرده های چهار ساله به سپرده گذار پرداخت خواهد شد .

چنانچه سپرده سرمایه گذاری بلند مدت دو و سه و چهار و یا پنج ساله قبل از سر رسید و بعد از یکسال ابطال گردد در این صورت فقط به مدت زمانی از سپرده که از تاریخ افتتاح ویا تمدید ضریبی از۳ ماه باشد بصورت روز شمار سود تعلق خواهد گرفت و در مدت باقیمانده تا تاریخ ابطال که کمتر از سه ماه می‌باشد به سپرده هیچگونه سودی تعلق نخواهد گرفت .

در صورت فسخ سپرده سرمایه گذاری کوتاه مدت ویژه قبل از سررسید توسط سپرده گذار ، پرداخت سود به ترتیب ذیل صورت خواهد گرفت :

الف - چنانچه سپرده سرمایه گذاری کوتاه مدت ویژه برای مدتی کمتر از سه ماه (از تاریخ افتتاح یا تمدید) نزد بانک بوده باشد هیچگونه سودی به آن سپرده تعلق نخواهد گرفت و جمع کل مبالغ سودهای ماهیانه پرداختی به سپرده گذار از وی دریافت میگردد .

ب - در صورتیکه سپرده پس از گذشت حداقل سه ماه و قبل از سررسید بسته شود فقط به تعداد ماههای کامل تقویمی که در آن مدت سپرده نزد بانک بوده است تعلق گرفته و نرخ مورد عمل نیز معادل نرخ سود سپرده‌های سرمایه گذاری کوتاه مدت (عادی) خواهد بود . بدیهی است ما به التفاوت سود پرداختی از مشتری دریافت میگردد .

سپرده گذار موظف است مفقود شدن و یا به سرقت رفتن برگ سپرده سرمایه گذاری بلند مدت / کوتاه مدت ویژه را در اسرع وقت به اطلاع شعبه افتتاح کننده حساب برساند . مسئولیت هر گونه جعل و سوء استفاده از برگ سپرده به هر شکل و صورت بعهده صاحب حساب میباشد . در این صورت استرداد وجه سپرده با رعایت مقررات مربوطه بلامانع خواهد بود .

شرایط و مقررات حساب سپرده سرمایه گذاری بشرح فوق مطالعه شد و مورد قبول امضاء کنندگان ذیل میباشد .

نام :

امضاء متقاضی / متقاضیان

محل الصاق
تمبر مالیاتی

مهر و امضاء شعبه

تاریخ ویرایش :۱۴۰۲/۱۰/۲۵

فوت صاحب حساب قرض الحسنه پس انداز / جاری / کوتاه مدت و مدت دار :

بخشنامه ۱/۱۴۲۳ مورخ ۱۴۰۰/۰۳/۲۹ از اداره کل حقوقی – نحوه پرداخت موجودی حسابهای بانکی متوفی

بخشنامه ۱/۹۸۱ مورخ ۸۲/۳/۲۸ از اداره کل حقوقی – افزایش مبلغ پرداختی از محل سپرده متوفی بابت هزینه های تدفین

موجودی حساب متوفی در قبال ارائه گواهی حصر وراثت به ورثه قانونی آن پرداخت میشود .ورثه میتوانند با در دست داشتن گواهی فوت از پزشکی قانونی حد اکثر تا مدت شش ماه بعد از تاریخ صدور گواهی فوت به شعبه مراجعه و تا سقف مبلغ ۱۰/۰۰۰/۰۰۰ ریال جهت هزینه کفن ودفن ومراسم تدفین، پس از اخذ مفاصا حساب مالیات بر ارث دریافت نمایند .همچنین با توجه به قانون مالیاتهای مستقیم اصلاحی ۱۳۹٤/۰٤/۳۱ و توجیهات ماده ۳٤ قانون مذکور مبنی بر پیش بینی مسیولیت تضامنی بانکها و موسسات مالی و اعتباری نسبت به پرداخت مالیات و جرایم متعلقه به میزان دو برابر مالیات مذکور در تخلف ، پرداخت هر گونه موجودی از جمله هزینه های کفن و دفن از حسابهای متوفیان بدون اخذ گواهینامه مالیات بر ارث ممنوع می باشد.

درخصوص حسابهای اشتراکی متوفی ، اعم از اینکه شریک دو شخص باشد یا بیشتر از آن ، مشتمل بر سپرده قرض الحسنه جاری و پس انداز و سپرده سرمایه گذاری (کوتاه مدت عادی ، ویژه و بلند مدت) در صورت فوت هریک از شرکا و اطلاع بانک از فوت از هر طریقی نظیر مراجع قانونی ، اطلاع رسانی وراث ، موصی له با رویت اصول مستندات قانونی و ضبط تصاویر برابر اصل شده مستندات در سوابق مربوطه ، مسدود و به صورت سیستمی وجه آن به سرفصل اشخاص متوفی و محجور منتقل میگردد.و شعبه افتتاح کننده حساب میبایست مراتب را طی تماس تلفنی ، مکاتبه ..... به شریک یا شرکای دیگر اطلاع دهد .نظر به اینکه با فوت یکی از شرکا، حساب مشترک منحل میگردد پرداخت سهم هر یک از شرکا و سهم شریک متوفی به وراث وی پس از طی تشریفات قانونی، متناسب با درصد تعیین شده سهم الشرکه شرکا در کارت نمونه امضا قابل پرداخت خواهد بود.

نظر به اینکه برخی از مشتریان متوفی بانک از بدهکاران بانکی بابت تسهیلات دریافتی در شعب مختلف می باشند ، و با پرداخت موجودی این حسابها به وراث امکان تسویه بدهی متوفی از موجودی این حسابها از بین میرود، با عنایت به قراردادهای بانکی و تعهدنامه نمونه ۸٤۲ بانک حق برداشت از هر گونه حساب بدهکار را دارد و از طرفی در صورت فوت بدهکار، کلیه دیون موجل وی حال می گردد ، لذا کلیه شعب می بایست قبل از پرداخت موجودی حساب به وراث متوفی نسبت به استعلام بدهی در سطح شبکه شعب بانک ملت اقدام نموده و در صورت بدهکار بودن متوفی پس از کسر کل بدهی نسبت به پرداخت باقیمانده وجه حساب متوفی به وراث اقدام نمایند .در خصوص چکهای صادره متوفی چنانچه صدور اینگونه چکها قبل از تاریخ فوت متوفی باشد بانک ملزم به پرداخت وجه چکهای مزبور از محل موجودی متوفی میباشد و از پرداخت وجه

چکهایی که تاریخ آنها بعد از فوت متوفی باشد ،خودداری و در صورت درخواست دارنده چک گواهی عدم پرداخت به دلیل فوت صاحب حساب / مسدودی / بستن حساب صادر مینماید. چنانچه حسابجاری اشتراکی باشد و یکی از شرکا فوت نمایید و تاریخ فوت بعد از صدور چک باشد تاثیری در حقوق دارنده چک نداشته و میبایست پرداخت گردد. لیکن در فرض صدور چک بلا محل ، مسیولیت شریک متوفی و سایر شرکا بر مبنای فروض زیر قابل تفکیک هست. در صورتی که چک با امضای همه شرکای حسابجاری صادر شده باشد ، تعهد و مسیولیت انها نسبت به پرداخت مبلغ چک ، اشتراکی (و نه تضامنی) است . در این حال چنانچه سهم هر یک از آنها از حساب جاری مشخص باشد ،به نسبت سهم خود و در غیر این صورت به تساوی مسئولیت پرداخت خواهند داشت. همچنین اخذ تعهد نامه وراث به منظور بستن حسابجاری و پذیرش مسئولیت چک در گردش متوفی، حسب پیوست بخشنامه ۱/۱٤۲۳ مورخ ۱٤۰۰/۰۳/۲۹ اداره کل حقوقی الزامیست .تاکید می نماید تبدیل حسابهای انفرادی اشخاص حقیقی به اشتراکی و یا بالعکس ممنوع میباشد.

عملیات حسابداری سپرده کوتاه مدت / بلند مدت:

الف) هنگام واریز وجه به حساب

بدهکار- حساب صندوق/قرض الحسنه جاری/ پس انداز متقاضی

بستانکار- حساب سپرده سرمایه گذاری کوتاه مدت/ بلند مدت

ب) هنگام پرداخت وجه از حساب

بدهکار- حساب سپرده سرمایه گذاری کوتاه مدت/ بلند مدت

بستانکار- حساب صندوق/ قرض الحسنه جاری/ پس انداز مشتری

ج) هنگام واریز سهم سود:

بدهکار- حساب سودپرداختی کد ۲۱۱۱

بستانکار- حساب مشتری

عملیات صندوق

–دستورالعمل نگهداری و شمارش اسکناس : (بخشنامه ۱۴۶۷/ ۱ مورخ ۱۴۰۲/۰۸/۲۱ اداره کل مدیریت عملیات)

یکی از دوایر مهم شعبه ، دایره سپرده و خدمات و عملیات مربوط به آن می باشد. وجه نقد رکن اصلی این بخش محسوب می گردد. بنابراین ابزار خاصی مانند پول شمار ایستاده یا پول شمار رومیزی، باند اسکناس ، نخ ، دستگاه اشعه ماوراءبنفش تشخیص اسکناس جعلی در اختیارکاربران این دایره قرار دارد. جهت شمارش وجوهی که باند و رول می باشند از دستگاه پول شمار ایستاده و اسکناس هائی که باندرول نباشد از دستگاه پول شمار رومیزی استفاده می شود. پول شمار رومیزی با وجودآنکه سرعت پایین تری دارد ولی دقت آن بیشتر است .اسکناس های هم شکل که تعداد آن به ۱۰۰ برگ رسید می بایست باندرول شده و باندهای غیر از باند بانک(عامل) ملت می بایست تعویض گردد هر ۱۰ بسته باند اسکناس هم شکل با الیاف نخی یا تسمه پلاستیکی به صورت چهار نخ بسته بندی می گردد. . اسکناسها در مکان فیزیکی حفاظت شده ای با محدوده معین که دارای دو درب گاو صندوقی می باشد به نام **"مخزن** "نگهداری می شود.

اسکناسهایی که تعداد آنها کمتر از ۱۰۰ عدد است **"ته دست"** نامیده می شود. دستگاهی که اسکناس را شمارش و تفکیک و سالم سازی نموده و اسکناسهای جعلی را از اصلی تشخیص میدهد **سورتر** نام دارد اسکناس و ایران چکهای دریافتی از مشتری می بایست از طریق دستگاه تشخیص اسکناس جعلی که مجهز به چراغ ماورا بنفش است کنترل نموده تا در صورت وجود اسکناس جعلی ، مشخص گردد . در صورت وجود اسکناس جعلی داخل یک باند نور دستگاه از اسکناس عبور نکرده و به رنگ سفید دیده می شود. بافت الیاف نوری اسکناس اصل نیز بصورت نقاط روشن در داخل آن دیده شده وهمچنین سریال قرمز رنگ وآرم سمت چپ به صورت روشن و درخشان رویت میشود. **اسکناسهای فرسوده** و کامل قلم خورده ، مهر شده و نوشته شده با خودکار و ماژیک و دارای پارگی و چسب خورده و منگنه شده و **اسکناسهای ناقص** که قسمتی از آن موجود نمی باشد می بایست از اسکناسهای سالم جدا سازی شده و در بسته های ۱۰۰ عددی دوبار شمار و باندرول در دو طرف باند اسکناس شده و به منظور فراهم سازی مقدمات امحاء ، و از رده خارج کردن آنها به ادارات خزانه داری مرکزی یا پولرسانی اداره کل مدیریت عملیات و یا ادارات خزانه داری و مبادلات و خزانه های فرعی مدیریت شعب استانها تحویل گردد.

–شعب و باجه ها مجاز به تحویل اسکناس به صورت شمارش نشده و فرسوده و یا باندرول سایر بانکها به مشتریان نمی باشند.

-به منظور جلوگیری از آسیب به اسکناسها و ایران چک ، از بستن کش دور آنها خودداری گردد و اسکناسهای شمارش شده را حتی المقدور به طوری که هر ۱۰ باند آن متعلق به یک تحویلدار باشد با استفاده از نخهای پنبه ای بسته بندی یا تسمه کشی نموده و از در هم ریختن اسکناسها و باندها جلوگیری گردد.

-از نگارش کلمات ، اعداد ، و جملات بر روی اسکناسها و یا ممهور نمودن آنها به مهرهای گوناگون خودداری گردد

- اسکناسهایی که جهت جایگذاری در کاست خودپردازها استفاده میشود می بایست تفکیک و دوبار شمار گردیده و از حیث اصالت کنترل شود .

ثبت مغایرت (کسری /فزونی / جعلی) اسکناسها در سامانه بانکداری متمرکز

در صورت بروز مغایرت کسری / جعلی می بایست مبالغ مذکور از سر جمع وجوه نگهداری شده در مخازن خارج گردند و بدین منظور میزان کسری یا جعلی کشف شدهبر اساس نوع اسکناس یا ایران چک و ثبت تعداد برگ به ریز و در نهایت با احتساب مجموع مبالغ کسری / جعلی در پردازش ۲۱٦۷ (ارسال وجه نقد / ایران چک) در سامانه متمرکز گزینه" ۱ – ارسال" ثبت شود۰ در صورت بروز مغایرت فزونی می بایست مبالغ مذکور به سر جمع وجوه نگهداری شده در مخزن اضافه گردد و بدین منظور میزان فزونی کشف شده در باند اسکناسها یا ایران چک بر اساس نوع و تعداد برگ به ریز و در نهایت به احتساب مجموع مبالغ فزونی در پردازش ۲۱٦٦ (دریافت وجه نقد) سامانه بانکداری متمرکز "گزینه ۲- دریافت از واحد غیر متمرکز" ثبت گردد.

پس از ثبت در سامانه بانکداری متمرکز بر اساس پردازشهای ۲۱٦٦ و ۲۱٦۷ دو ردیف بدهکار و بستانکار در ضمیمه بین واحد سامانه بانکداری متمرکز اداره حسابداری مدیریت ، ادارات امور مالی مدیریت شعب استانها با شرح ارسال وجه نقد ایجاد می گردد . از این می بایست لیست مبالغ کسری و فزونی و جعلی شعبه / ادارات پولرسانی اداره کل مدیریت عملیات / ادارات خزانه داری و مبادلات ارسال نموده اند توسط واحد ثبت کننده در فایل اکسل تهیه و چاپ شده پس از درج مهر و امضای ذیل آن از طریق اتوماسیون اداری به حسابداری مدیریت عملیات و خزانه داری اداره کل حسابداری مالی/ ادارات امور مالی مدیریت شعب استانها جهت صدور سند بین واحد بدهکار/ بستانکار به شعبه و واحدهای اعلام شدخ طبق فایل اکسل ارسال گردد.

نحوه نگهداری کلید و رمز صندوق:

هر قفل معمولاً دارای دو کلید می‌باشد. کلیدی که مورد استفاده قرار می‌گیرد کلید سری اول و کلیدی که برای استفاده در مواقع ضرورت، در محل امن نگهداری می‌شود کلید سری دوم نامیده می‌شود.

صندوق‌های مورد استفاده بانک‌ها برای نگهداری وجه نقد ، معمولاً دارای دو قفل یا دارای دو قفل همراه با رمز می‌باشند.

مسئولیت نگهداری کلیدهای سری اول قفل‌های صندوق در شعب با درجات مختلف متفاوت می‌باشد. هر یک از دارندگان مجاز کلیدها بایستی کلید ثابتی را نگهداری و از تعویض کلید خود با کلید قفل دیگر خودداری نموده و حتی در صورت جابجائی یا انتقال بایستی کلید فرد مزبور به جانشین وی تحویل داده شود. دارندگان کلید حق نگهداری و پنهان کردن کلید خود را در محل شعبه ندارند. تحویل و تحویل کلیدها بایستی با تنظیم صورت جلسه انجام شود.

نحوه نگهداری کلیدهای سری دوم:

کلیدهای سری دوم صندوق پس از تنظیم صورت جلسه در پاکت لاک و مهر شده‌ای قرار داده شده و شماره اموال صندوق روی پاکت نوشته می‌شود.

پاکت حاوی کلید و صورت جلسه مربوطه در محفظه ای که به همین منظور تهیه می‌شود قرار داده شده و درب آن پلمپ گردد. روی محفظه با خط درشت و خوانا نام و کد شعبه نوشته می‌شود.

شعب می‌توانند کلید سری دوم قفل و یا قفل‌های صندوق نگهداری پول را بر حسب مورد نزد یکی دیگر از واحدهای بانک (اداره کل مدیریت عملیات/ اداره خزانه داری و در مدیریت شعب استانها ، خزائن فرعی شهرستانها واحد خزانه داری بانک ملی) نگهداری نمایند. کلیدهای سری دوم در حساب‌های انتظامی شعبه صاحب کلید و واحد نگهدارنده کلید به ترتیب ذیل ثبت می‌شود:

۱- در شعبه صاحب کلید

بدهکار : حساب انتظامی کلید به ازا ی هر بسته یک ریال

بستانکار : طرف حساب‌های انتظامی

۲- در شعبه نگهدارنده کلید

بدهکار : حساب انتظامی امانات به ازای هر بسته یک ریال

بستانکار : طرف حساب‌های انتظامی

در صورت ضرورت استفاده از کلیدهای سری دوم ، کلید از واحد نگهدارنده دریافت و ثبت‌های انتظامی فوق الذکر برگشت می‌شود.

رمز صندوق:

هر صندوق رمز دار ، دارای دستورالعملی می‌باشد که در آن نحوه تعویض رمز ذکر گردیده است. دستور العمل مزبور بایستی زیر کلید مسئول مربوطه نگهداری شود.هر نوع تحویل و تحول رمز صندوق حتی اگر برای یک روز باشد بایستی با تنظیم صورت جلسه انجام شود. برای تحویل و تحول رمز مسئولین ذیربط بایستی با نحوه تعویض رمز صندوق آشنائی داشته باشند

اولین اقدامات رییس دایره سپرده و خدمات

تامین وجه شعبه:

ابتدا می بایست نوع و میزان اسکناسهای موجود در مخزن (گاوصندوق شعبه) از طریق پردازش ۲۹۱٤۱ اخذ گردد. چنانچه نیاز به تامین وجه نقد برای شعبه باشد به درخواست شعبه توسط اداره کل خزانه داری وجه نقد به شعبه ارسال می شود مسئول صندوق یا کاربر ارشد خزانه با استفاده از پردازش ۲۱٦۱ دقیقاً ریز پولی را که خزانه ارسال نموده تحویل می گیرد. باید توجه داشت که عیناً وجوه تحویلی وارد شود یعنی اگر ۳۰ بسته ۱۰/۰۰۰ ریالی و ۲۰ بسته ۵/۰۰۰ ریالی وارد شعبه می شود عیناً همین بسته ها با کد ۲۱٦۱ تحویل گرفته شود و سند بین واحد صادر شده و پس از امضا و مهر، تحویل کاربر پول رسانی می شود. . همینطور باید در نظر داشته باشیم که این اسکناس تحویلی وارد خزانه شعبه می شود در صورت نیاز کاربر خزانه با استفاده از پردازش ۲۳۲ (تبادل با واحد خزانه) می تواند وجه مورد نیاز خود یا تحویلداران را از خزانه شعبه تامین نماید سپس از طریق پردازش ۲۳۱ (تبادلات کاربران) در سامانه متمرکز و انتخاب گزینه "۱ –تحویل " تحویلداران شعبه وجه نقد تحویل شود.

تاریخ ویرایش :۱۴۰۲/۱۰/۲۵

تاریخ ویرایش :۱۴۰۲/۱۰/۲۵

تهیه ستواسیون و ارسال وجوه مازاد شعبه : (اطلاعیه ۲/۱۰۱۸۳ مورخ ۱۳۹۸ /۰۴/۳۰ اداره کل سازمان و بهبود روشها)

هر گاه وجه موجود در شعبه بیش از حد مجاز بیمه صندوق شعبه باشد، وجه اضافی شعبه به خزانه داری کل ارسال می شود و برای این منظور ابتدا با خزانه داری کل،واحد پول رسانی ، تماس تلفنی حاصل نموده تا جهت ارسال وجه مازاد اقدام شود. سپس هر کدام از تحویلداران وجه اضافی خود را عیناً با استفاده از پردازش ۲۱۶۵در سامانه متمرکز تحت عنوان" ارسال وجه نقد یا ایران چک" به خزانه عودت نمایند .باید توجه داشت که سند تحویل وجه به خزانه از طریق سیستم متمرکز صادر شده و همان لحظه وجوه در راه شعبه ثبت می گردد . ستواسیون وجوه ارسالی تنظیم و پس از دریافت دو امضا مجاز «یک و دو» و مهر شعبه و ممهور نمودن آن به مهر شعبه در دسته اسناد شعبه نگهداری می شود. سپس از طریق پردازش ۲۹۱۱ یک نسخه از ستواسیون در سامانه نظارت پولی بانک مرکزی ج.ا.ا. (سینپ) و درج امضا توسط بانکدار سپرده و خدمات به عنوان تنظیم کننده

ستواسیون و رییس گروه سپرده و خدمات ، معاون/ رییس شعبه ، ممهور و به همراه وجه نقد در گاوصندوق شعبه نگهداری میشود.نسخه مزبور می بایست در روز کاری بعد همانند نسخه تهیه شده از سامانه سینپ در دسته اسناد شعبه نگهداری شود.

فزونی و کسر صندوق:

(بخشنامه ۱/۱۳۴۹ مورخ ۱۳۹۶/۰۳/۰۶ و اطلاعیه ۲/۱۰۷۳۶ مورخ ۹۹/۰۶/۲۲ اداره کل سازمان و بهبود روشها)

متصدی بانکی ممکن است در دریافت یا پرداخت روزانه خود از مشتری وجه کمتر یا بیشتری نسبت به سند صادره دریافت یا پرداخت نماید.بنابراین با کسری یا فزونی صندوق مواجه می شود.

در آخر وقت اگر کسر صندوق داشته باشد، سامانه سنجش به صورت خودکارحساب بدهکاران موقت کد ۱۵۲۱ را متاثر می نماید و سند صادر می شود و کسری صندوق تامین می گردد و اگر فزونی صندوق وجود داشته باشد، حساب بستانکاران موقت کد ٤٥١٣ معین فزونی صندوق را متاثر شده و سند صادر می شود.

در صورت وجود هر گونه کسری یا فزونی صندوق مراتب میبایست به رئیس صندوق، معاون شعبه ،رئیس شعبه اطلاع داده شده و صورتجلسه مربوطه تنظیم گردد .

پس از اطمینان از وجود کسری یا فزونی صندوق وتعیین مبلغ آن متصدی مربوطه ابتدا میبایست بررسی شود آیا سند انتقالی در صندوق به عنوان سند نقدی ثبت نشده باشد. بررسی شود که سند دریافت و پرداخت به صورت اشتباه پرداخت و دریافت ثبت نشده باشد . وجوه ارسالی یا دریافتی از خزانه به طور اشتباه ثبت نشده باشد . و همچنین اسناد نقدی خود را که در طی روز ثبت نموده کنترل نماید.عملیات ثبت کسری و فزونی صندوق در سامانه متمرکز از طریق پردازش« ٢٤١ »انجام می شود. مبلغ ایجادی بابت فزونی صندوق پس از گذشت ۱۸۰ روز از تاریخ ثبت در شعبه به صورت سیستمی به سرفصل مانده های مطالبه نشده – فزونی صندوق (۱۹۸۷-٤٥١١) به مالکیت شعبه ایجاد کننده فزونی صندوق و با عاملیت ستاد ناظر مالی منتقل و در صورت عدم تعیین تکلیف مبلغ یادشده پس از گذشت دو سال از تاریخ انتقال ردیف فزونی صندوق به سرفصل مانده های مطالبه نشده معین فزونی صندوق به صورت سیستمی به سرفصل وجوه بلاتکلیف فزونی صندوق تسویه نشده (٥٢٧٦-٤٥١٧) به مالکیت شعبه ایجاد کننده فزونی صندوق و با عاملیت ستاد ناظر مالی منتقل میگردد.تسویه فزونی صندوق پس از انتقال مانده به سرفصلهای یاد شده با هماهنگی ستاد ناظر مالی میسر می باشد.کاربر مربوطه در ستاد ناظر مالی بایستی پس از بررسی و اطمینان از صحت و کفایت مستندات نسبت به برگشت مبلغ فزونی صندوق مورد درخواست به شعبه ایجاد کننده فزونی صندوق با استفاده از پردازش ٢٤١٢ (برگشت ردیف فزونی صندوق منتقل شده به سرفصل مانده های مطالبه نشده بلاتکلیف) اقدام نماید.

اگر عدد اختلاف بر۹ قابل تقسیم باشد اشتباه مغلوب بوده و می بایست اسناد دریافت و پرداخت کنترل شود . به عنوان مثال اگر عدد اختلاف ۱/۸۰۰/۰۰۰ ریال باشد یعنی مبلغ ۲/۰۰۰/۰۰۰ ریال اشتباها ۲۰۰/۰۰۰ ریال ثبت گردیده که در این صورت صندوق متصدی مربوطه دارای کسری یا فزونی (بر اساس نوع سند بدهکار یا بستانکار) خواهد بود.

اگر جمع اسناد بدهکار و بستانکار در پایان روز به یک اندازه دارای اختلاف باشد و صندوق متصدی مربوطه نیز به همان میزان کسری یا فزونی داشته باشد احتمالا یک سند واریز به حساب اشتباها پرداخت از حساب ثبت شده در این صورت با فزونی صندوق مواجه شده و جمع اسناد بدهکار و بستانکار نیز به همان مبلغ اختلاف خواهد داشت . به عنوان مثال چنانچه مشتری جهت واریز وجه به مبلغ ۲/۰۰۰/۰۰۰ ریال به شعبه مراجعه نموده باشد و متصدی مربوطه به جای واریز به حساب / برداشت از حساب ثبت نموده باشد صندوق وی دارای ٤/۰۰۰/۰۰۰ ریال فزونی خواهد شد . همچنین جمع بدهکار اسناد شعبه ۲/۰۰۰/۰۰۰ ریال کمتر از جمع سیستم بوده و جمع بستانکار اسناد شعبه ۲/۰۰۰/۰۰۰ ریال بیشتر از جمع سیستم میباشد.

اما عمده ترین دلیل کسری یا فزونی در شعب مر بوط به عدم دقت همکاران در هنگام در یافت یا پرداخت وجه میباشد . به عنوان مثال در اثر بی دقتی معمولا اسکناسهای ۱۰۰/۰۰۰ ریالی به جای ۵۰/۰۰۰ ریالی پرداخت میشود ویا اسکناسهای ۲۰/۰۰۰ ریالی به جای ۱۰/۰۰۰ ریالی دریافت یا پرداخت میشود .

کسر صندوق :

کسری صندوق میبایست حد اکثر ظرف ۱۵ روز کاری تامین گردیده و حساب بدهکاران موقت تسویه شود.

عملیات حسا بداری آن به شرح ذیل است :

هنگام کسری صندوق اسناد ذیل ثبت می شود :

بدهکاران موقت –معین کسر صندوق ۱/۰۰۰/۰۰۰ ریال

حساب صندوق ۱/۰۰۰/۰۰۰ ریال

شرح :بابت کسر صندوق مورخ .....اقای/ خانم .....

امضاء اول : امضاءدوم :

ظهر سند صادر شده میبایست به امضاء متصدی مربوطه برسد .

تسویه کسر صندوق :

حساب صندوق ۱/۰۰۰/۰۰۰ ریال

بدهکاران موقت ۱/۰۰۰/۰۰۰ ریال

بابت تسویه کسر صندوق مورخ ..... به نام اقای/ خانم .....

حد پرداخت فزونی صندوق در شعب : **(بخشنامه ۱/۱۳۴۹ مورخ ۹۶/۰۳/۰۶ اداره کل سازمان و بهبود روشها)**

پس از اطمینان کامل ازصحت ادعای مشتری یا اشتباه کاربر مربوطه به شرح ذیل اقدام می نمائیم به عنوان مثال :

–در شعب درجه ۳ و پایین تر تا مبلغ ۷/۰۰۰/۰۰۰ ریال با تائید کتبی رئیس ومعاون شعبه ، رییس سپرده و خدمات متفقا وبالاتر از آن با تائید کتبی واحد بازرسی مدیریت شعب صورت می پذیرد .

–در شعب درجه۲ تا مبلغ ۱۰/۰۰۰/۰۰۰ ریال با تائید کتبی رئیس یا معاون شعبه ، رییس سپرده و خدمات شعبه متفقا وبالاتر از آن با تائید واحد بازرسی مدیریت شعب صورت می پذیرد.

–در شعب درجه یک و ممتاز تا مبلغ ۲۰/۰۰۰/۰۰۰ ریال با تایید کتبی رییس/ معاون شعبه / رییس دایره سپرده و خدمات و مسیول حسابداری متفقاً ، و بالاتر از این مبالغ بایستی تایید کتبی واحد بازرسی مدیریت شعب را به همراه داشته باشد.

-در شعب مستقل مرکزی و ظفر (بانکداری شرکتی) ، تا مبلغ ٤٠/٠٠٠/٠٠٠ ریال با تایید کتبی رییس / معاون شعبه و رییس دایره سپرده و خدمات و مسیول دایره حسابداری شعبه متفقاً و بالاتر از این مبلغ بایستی با تایید کتبی احدی از بازرسین مدیریت امور بازرسی و نظارت و امضای صورتجلسه تنظیمی را نیز به همراه داشته باشد.
هنگام پرداخت فزونی صندوق به مشتری اخذ ضامن و تعهد نامه (نمونه ۳۹۸) الزامی است.

فزونی باند یا کسر باند:

چنانچه وجوه ارسالی به خزانه داری کسری داشته باشد ، طی سند بین واحد منضم به باندهای مکسوره به شعبه ارسال می گردد و در شعبه نیز مبلغ مورد نظر از حساب جاری با قرض الحسنه متصدی مربوطه تأمین می گردد . و در مورد اضافه باند اگر وجوه ارسالی به خزانه مازاد باشد خزانه باند مذکور و سند بین واحد را به شعبه ارسال می نماید و در شعبه نیز سند بین واحد توسط حسابداری عمل شده و مبلغ مورد نظر به حساب متصدی مربوطه واریز مینماید.

دریافت انواع قبوض:

دریافت کلیه قبوض از طریق سامانه بانکداری متمرکز امکان پذیر می باشد . برای این منظور پردازش ۲۲۳ در سامانه بانکداری الکترونیک را وارد کرده و منوی دریافت قبوض نمایان می گردد . و با توجه به نوع قبض دریافتی گزینه ها انتخاب می گردد بعنوان مثال : کد «۱» مربوط به قبض آب وکد« ۲»- برق و ۳- گاز ٤- تلفن ٥- موبایل ٦- عوارض شهرداری می باشد.

عملیات مربوط به دریافت و پرداخت:

۱- پرداخت چکهای جام: در این حالت متصدی مربوطه با استفاده از پردازش ۱۱۲ کنترلهای لازم (بررسی صحت امضاء و میزان موجودی ، اصالت چک جام و احراز هویت ذینفع)را به عمل آورده وسپس وجه درخواست شده به مشتری پرداخت می شود .

۲- واریز به حسابهای جام : ابتدا فرم (نمونه ۵۳۳) توسط مشتری تکمیل می شود سپس از طریق پردازش ۱۱۱۱ جام به حساب مشتری مربوطه واریز می گردد .

۳- شایان ذکر است در حال حاضر سقف مقرر پرداخت و واریز وجه نقد ۱۵۰/۰۰۰/۰۰۰ ریال و ، واریز ارزی معادل ۱۰/۰۰۰ دلار یا معادل آن به سایر ارزها می باشد . دریافت وجوه نقد بیش از سقف مقرر نیازمند تکمیل فرم خوداظهاری مشتری در خصوص منشاء آن از طریق تکمیل فرم گزارش معاملات نقدی (CTR) می باشد.(اطلاعیه ۲/۱۱۵۳۷ مورخ ۱۴۰۱/۰۴/۰۸ مدیریت مبارزه با پولشویی و تامین مالی تروریسم)

تاریخ ویرایش :۱۴۰۲/۱۰/۲۵

تاریخ ویرایش :۱۴۰۲/۱۰/۲۵

تاریخ ویرایش :۱۴۰۲/۱۰/۲۵

پرداخت اقساط انواع تسهیلات متمرکز:

با استفـاده از امکـانات ارائه شده مشتریانی که یکی از انواع تسهیلات متمرکز را از شعب بانک اخذ نموده اند مـی تواند نسبت به پرداخت اقساط ماهیانه خود در سررسـید تعیـین شـده از طریـق سـایت بانکـداری اینترنتـی اقـدام نماید.(دریافت اقساط با مراجعه حضوری مشتری به شعبه از طریق پردازش ۲۲٤ انجام می شود.)

بدین منظور دریافت کننده تسهیلات می بایست خدمت اینترنتی مرتبط بـا حسـاب الکترونیکـی خـود را از طریـق شعبه فعال نموده و با مراجعه به سایت بانکداری اینترنتی با انتخاب گزینه (بازپرداخت اقساط) نسبت بـه پرداخـت مبلغ قسط اقدام نماید لازم به ذکر است تمامی کنترلهای لازم در خصوص شماره قسـط و یـا جریمـه دیرکـرد بـه صورت سیستمی انجام می شود.

آستانه مجاز برداشت از حساب‌های متعلق به اشخاص حقوقی به صورت غیرحضوری

موضوع بخشنامه شماره ۲/۱۱۹۱۸ مورخ ۱۴۰۲/۰۲/۱۹ ادراه مبارزه با پولشویی و تامین مالی تروریسم و اداره کل سازمان و بهبود روشها

ماده ۲- مؤسسه اعتباری مکلف است آستانه مجاز مجموع مبـالغ قابـل برداشـت از طریـق درگاه‌هـای غیرحضوری متعلق به مشری حقوقی را به روزانه مبلغ ۱,۰۰۰,۰۰۰,۰۰۰ ریال محدود نماید.

ماده ۳- مشتریان حقوقی که متقاضی افزایش آستانه‌های مقرر (بیش از ۱,۰۰۰,۰۰۰,۰۰۰ ریـال) هسـتند مشروط به گذشت بیش از یکسال از زمان تأسیس شخص حقوقی و ارایـه صـورت‌های مـالی حسابرسـی شده و متناسب با صورت‌های مالی مذکور، حداکثر به مبلغ ۱۰ میلیـارد ریـال بـه صـورت روزانـه و ۱۰۰ میلیارد ریال به صورت ماهانه و پس از اخذ تأیید واحد مدیریت رعایت قوانین و مقررات افزایش دهند.

ماده ٤- مؤسسـه اعتبـاری مجـاز اسـت آسـتانه مجـاز مجمـوع مبـالغ برداشـت از طریـق درگاه‌هـای غیرحضوری متعلق به شخص حقوقی که واجد تمام شـرایط ذیـل می‌باشـد را در صـورت تأییـد شـرایط متقاضی توسط واحد رعایت قوانن و مقررات منطبق با مستندات دریافتی و متناسب با آن افزایش دهد.

- تعداد پرداخت وجوه روزانه کسب و کار به ذینفعان در ٦ ماه گذشته به صورت میـانگین بـیش از ۱۰۰ واریز در روز باشد.
- شخص حقوقی به سامانه یکپارچه صدور صورتحساب الکترونیکـی سـازمان امـور مالیـاتی یـا سـامانه یکپارچه صورتحساب الکترونیکی وزارت صنعت و معدن تجارت متصل باشد.
- اعطای مجوز دسترسی به حساب سپرده متعلق به شخص حقوقی موضوع مـاده ۲ و ۳ از طریـق رابـط برنامه‌نویسی کاربردی مؤسسه اعتباری ممنوع است.
- اعطای مجوز دسترسی به حساب مشترک شخص حقوقی به صورت غیرحضوری از طریق رابط برنامـه

نویس کاربردی ممنوع است.

نحوه ارایه خدمت به اشخاص تحت مراقبت (اطلاعیه ۲/۱۲۰۳۷ مورخ ۱۴۰۲/۰۵/۲۴ مدیریت مبارزه با پولشویی وتامین مالی تروریسم)

در صورت مراجعه مشتریانی که نام آنها در فهریت افراد **"تحت مراقبت "**می باشد ، در هنگام افتتاح حساب ریالی و ارزی به روز رسانی اطلاعات مشتریان حقیقی /حقوقی / خارجی ، همچنین استفاده از پردازش تخصیص دسته چک ، تخصیص انواع حواله الکترونیک پیغام هشداری با محتوای ذیل نمایش داده می شود

"محرمانه ، مشتری در لیست افراد تحت مراقبت قرار دارد"

شایان ذکر است این پیغام بازدارنده نبوده و ادامه عملیات بانکی جهت ارایه خدمت به شخص مورد نظر امکان پذیر خواهد بود . کاربران شعب موظف هستند در صورت درخواست مشتری جهت دریافت خدمت ضمن حفظ محرمانگی اطلاعات و پرهیز از اعلام موضوع به ایشان نسبت به اخذ به روز رسانی اطلاعات و مشخصات کامل ایشان در سامانه بانکداری متمرکز اقدام و عند اللزوم نسبت به ارسال تراکنشهای مشکوک (STR) از طریق سامانه جامع مبارزه با پولشویی (پورتال) به نام مشتری مذکور (با انتخاب گزینه مشتری در لیست افراد تحت مراقبت قرار دارد) در کنار سایر شاخصهای احتمالی معاملات مشکوک اقدام نمایند.

نحوه ارایه خدمات بانکی به اشخاص مظنون به پولشویی (اطلاعیه ۲/۱۲۱۴۶ مورخ ۱۴۰۲/۰۹/۰۵ مدیریت مبارزه با پولشویی وتامین مالی تروریسم)

اشخاصی که اسامی آنها در فهرست اشخاص مظنون قرار دارد می توانند با مراجعه به موسسات مالی و اعتباری و ارایه مستندات لازم ، درخواست خود مبنی بر خروج از فهرست را ارایه کنند .مرکز پس از بررسی و تایید این مستندات مکلف است نسبت به خارج کردن نام شخص از فهرست اشخاص مظنون و اعلام آن به موسسات مالی و اعتباری اقدام نماید.

موسسات مالی و اعتباری مکلف هستند پس از اعلام فهرست اشخاص مظنون فورا از ارایه خدمات پایه به جدید به این اشخاص خودداری و محدودیت های اعلام شده توسط مرکز را در خصوص آنها اعمال نمایند.

در صورت مراجعه مشتریانی مه نام ایشان در لیست اشخاص مظنون می باشد در هنگام ارایه خدمات مرتبط پیغام هشداری با محتوای ذیل نمایش داده می شود .

" این مشتری در لیست اشخاص مظنون به پولشویی قرار دارد"

شایان ذکر است این پیغام بازدارنده بوده و ادامه عملیات بانکی جهت ارایه خدمت به شخص مورد نظر امکان پذیر نمی باشد.لذا کاربران شعب با حفظ محرمانگی اطلاعات در صورت درخواست مشتری جهت دریافت خدمت مطابق ضوابط ذیل اقدام نمایند

- در صورت مراجعه شخص مظنون یا نماینده قانونی وی به شعب ، محدودیتهای اعمال شده و علت آن و فهرست مستندات لازم را به منظور پیگیری به وی اعلام نمایند
- مستندات دریافت شده از شخص مظنون پس از بررسی توسط مسئول شعبه به مدیریت مبارزه با پولشویی و تامین مالی تروریسم ارسال و اصالت ، کفایت ، و ارتباط مستندات ارایه شده با اعمال محدودیت در مدیریت مبارزه با پولشویی وتامین مالی تروریسم مورد بررسی تکمیلی قرار گرفته و در صورت تایید نتایج را به همراه مستندات به مرکز اطلاعات مالی ارسال و در غیر این صورت مراتب را جهت تکمیل مستندات به شخص مظنون اعلام گردد.

حسب اعلام مرکز اطلاعات مالی ، مستندات قابل پذیرش عبارت است از :

- مستندات در خصوص شغل و فعالیتهای اقتصادی شخص (جواز کسب و بهره برداری ، حق اکتشاف .....)
- مستندات دال بر درآمد اتفاقی و غیر مستمر (ارث .....) متضمن اطلاعات طرف
- مستندات دال بر اخذ تسهیلات
- مستندات دال بر دارا بودن سمت وکالت ، ولایت ، قیومیت و نمایندگی شخص ثالث به همراه اطلاعات هویتی شخص ثالث
- مستندات مربوط به وجود سابقه در سامانه های مربوطه مطابق قوانین و مقررات مبنی بر دارا شدن اموال یا انجام معاملات
- احکام یا آراء قضایی مرتبط جهت رفع سوء ظن

نکته :مستندات قابل پذیرش مستنداتی است که از طرق سامانه ها یا از طریق مراجع رسمی قابل استعلام و راستی آزمایی باشد.

الزامات اجرایی تعیین سطح فعالیت اشخاص حقیقی فاقد شغل و اشخاص حقوقی غیر فعال

(بخشنامه ۱/۱۴۴۶ مورخ مورخ ۱۴۰۱/۰۴/۰۴ مدیریت مبارزه با پولشویی وتامین مالی تروریسم و اداره کل سازمان و بهبود روشها)

شخص حقیقی فاقد شغل:

به شخصی اطلاق میشود که اشتغال به کار ندارد و وضعیت اطلاعات شغلی خود را به بانک به شرح ذیل اعلام داشته است.

بازنشسته:

کلیه اشخاص حقیقی که حقوق یا مستمری مربوط به خود را به دلایلی نظیر رسیدن به سن بازنشستگی مقرر در قوانین مربوطه یا از کارافتادگی از صندوقهای بازنشستگی از جمله سازمان تامین اجتماعی، صندوق بازنشستگی کشوری..... دریافت میکند.

مستمری بگیر:

کلیه اشخاص تحت حمایت نهادهای حمایتی از قبیل کمیته امداد، سازمان بهزیستی کشور که مستمری یا کمک هزینه مخارج زندگی از نهادهای مذکور دریافت می‌کنند.

بیکار:

کلیه اشخاص حقیقی فاقد شغل که شامل مصادیق افراد بازنشسته و مستمری بگیر نمی‌باشند. مانند دانش آموزان، دانشجویان، بانوان خانه دار،اشخاصی که مقرری بیمه بیکاری دریافت می‌کنند و نیز اشخاص حقیقی خارجی دارای اجازه اقامت معتبر که فاقد مجوز فعالیت معتبر در کشور می‌باشند.

شخص حقوقی غیر فعال:

شخص حقوقی که به موجب تبصره ٤ ماده ١٨٦ قانون مالیاتهای مستقیم مصوب سال ١٣٦٦ به مدت پنج سال فاقد فعالیت اقتصادی بوده و از طریق پایگاه اطلاعات هویتی اشخاص حقوقی ایرانی به عنوان غیر فعال مالیاتی به بانک معرفی می‌شود.

سطح فعالیت مالی مورد انتظار:

پیش‌بینی مجموع گردش بدهکار و بستانکار تمامی حساب‌های سپرده بانکی شخص حقیقی فاقد شغل یا شخص حقوقی غیر فعال نزد هر موسسه اعتباری و بانک در مقاطع زمانی یکساله که انتظار میرود از ابتدا تا انتهای هر سال شمسی محقق گردد.

سطح فعالیت محقق شده:

مجموع گردش بدهکار و بستانکار تمامی حساب‌های سپرده بانکی شخص فاقد شغل یا شخص حقوقی غیر فعال نزد هر بانک در پایان هر روز و از مبدا ابتدای سال شمسی، تراکنشهای بستانکار ناشی از واریز سود سپرده سرمایه گذاری مدت دار و برداشت ناشی از اشتباه واریزی وجوه توسط بانک، نقل و انتقال الکترونیکی بین حساب‌های سپرده بانکی شخص نزد همان بانک یا بانکهای دیگر در شمول سطح فعالیت محقق شده قرار نمیگیرد.

جدول سطح مجاز فعالیت مورد انتظار بانک مرکزی
برای شخص حقیقی فاقد شغل یا حقوقی غیر فعال

نوع شخص	حداکثر سطح فعالیت مورد انتظار
بازنشسته	۲۰ میلیارد ریال در سال
مستمری بگیر	۱۰ میلیارد ریال در سال
بیکار	۵ میلیارد ریال در سال
غیرفعال مالیاتی	۵ میلیارد ریال در سال

در صورتی که سطح فعالیت مورد انتظار شخص فاقد شغل به دلیل وجود درآمدهای غیر شغلی مانند دریافت اجاره از املاک یا سود سپرده بانکی بیش از سطح مجاز فعالیت مورد انتظار در جدول مذکور باشد بانک در هر مورد می‌بایستی اسناد مثبته دال بر وجود درامدهای غیر شغلی مستمر در همان سال شمسی و به نام شخص مزبور، مراتب را پس از تایید واحد رعایت قوانین ومقررات بانک به بانک مرکزی اعلام نماید.

همچنین چنانچه شخصی حقیقی فاقد شغل در شمول اشخاص محجور باشد بر اساس دستورالعمل حدود ارایه خدمات بانکی به اشخاص محجور در موسسه اعتباری، حسب بخشنامه ۱٤۰۰/۲٤۱۸۰٤ مورخ ۱٤۰۰/۰۸/۲۲ ب.م.ج.ا.ا. می‌باشد.

اشخاص حقیقی فاقد شغل می‌توانند در صورت اعتراض به سطح فعالیت مورد انتظار تعیین شده توسط موسسه اعتباری برای آنها به بانک مراجعه نموده و با ارایه اسناد و مدارک مثبته تقاضای خود برای افزایش سطح فعالیت مورد انتظار تعیین شده را به موسسه اعتباری تسلیم نمایند. بدیهی است عدم مراجعه شخص حقیقی فاقد شغل به بانک در زمان مقرر به منزله تایید سطح فعالیت مورد انتظار تعیین شده می‌باشد و در صورت تایید تقاضای شخص حقیقی فاقد شغل توسط بانک افزایش سطح فعالیت مورد انتظار وی بلامانع

می‌باشد.

ارایه خدمات ذیل به اشخاص حقیقی فاقد شغل یا اشخاص حقوقی غیر فعال مجاز نمی‌باشد.

- اعطای هرگونه ابزار پذیرش
- اعطای تسهیلات و قبول انواع تعهدات
- افتتاح حساب سپرده تجاری
- اعطای دسته چک
- اعطای هرگونه ابزار پرداخت

شاخص‌های معاملات مشکوک به پولشویی

گزارش معاملات مشکوک

هرگونه ظن به عملیات، تراکنش و رفتار نا متعارف مشتری که نیازمند بررسی‌های تکمیلی مراجع ذیربط می‌باشد می‌بایست در قالب گزارش معاملات مشکوک (STR) به اداره مبارزه با پولشویی و تامین مالی تروریسم گزارش گردد. به طور مثال

- معاملات و عملیات مالی مربوط به ارباب رجوع که به طور فاحش بیش از سطح فعالیت مورد انتظار وی باشد.
- کشف جعل یا اظهار کذب یا گزارش خلاف واقع از سوی ارباب رجوع پیش یا پس از آنکه معامله‌ای صورت گیرد و نیز در زمان اخذ خدمات پایه.
- معامله یا عملیات مالی که مشخص شود صوری بوده و مالک شخص دیگری است.
- معامله یا عملیات مالی که اقامتگاه قانونی هر یک از طرفین در مناطق پر خطر از نظر پولشویی وتامین مالی تروریسم واقع شده باشد.
- معامله یا عملیات مالی بیش از سقف مقرر در آیین نامه اجرایی.

اهم شاخص‌های شناسایی نقل و انتقال مشکوک برای مقاصد پولشویی

۱- وجود انواع حساب‌های ارزی و ریالی مشتریان حقیقی و حقوقی در یک شعبه یا سایر شعب بانک که با حرفه و شغل مشتری متناسب نباشد.

۲- حساب‌های افراد دارای گردش مالی بالا که تناسبی با سن (به دلیل صغر یا کهولت) شغل اعلامی و سطح فعالیت ایشان ندارد.

۳- حساب‌هایی که به دفعات واریز، لیکن برداشت یک جا و عمده از آنها صورت می‌گیرد و تناسبی با حرفه مشتری ندارد.

٤- تعدد واریز وجه مشابه به یک حساب که تناسبی با حرفه و شغل مشتری ندارد.

۵- حساب مشتریانی که نوع فعالیت اقتصادی آنها نقدی محور است (رستوران‌ها، سوپرمارکت‌ها، دکه‌های فروش...) حجم نقل و انتقال به حساب او بیش از سطح فعالیت انتظار وی است.

٦- حساب‌هایی که افراد متعددی اجازه برداشت از آن را دارند و به نظر می‌رسد که این افراد با یکدیگر رابطه خانوادگی یا کاری ندارند.

۷- حساب اشخاص زیر سن قانونی که توسط ولی /قیم افتتاح شده و واریز و برداشت به آنها به دفعات و ارقام کلان انجام می‌گیرد.

۸- حساب‌های دارای نماینده قانونی (وکیل) که دارای گردش مالی متناسب با حرفه مشتری صاحب حساب نباشد.

۹- حساب‌های متعلق به اتباع خارجی که از گردش مالی بالایی برخوردارند.

۱۰- تغییر قابل توجه در الگوی گردش حساب‌های اشخاص حقیقی و حقوقی به ویژه اشخاص فعال در زمینه صادرات و واردات شامل تغییر در تعداد و حجم تراکنش و تغییر در مشتریان طرف مراوده.

۱۱- حساب‌های خیریه ها و موسسه‌های غیر دولتی عام المنفعه و تعاونیها که دارای گردش مالی بالا و عملیات مالی نا متناسب با زمینه فعالیت آنهاست.

۱۲- گشایش حساب سپرده بلند مدت متعدد با مبالغ کلان و بستن آنها قبل از سررسید بدون توجیه منطقی.

۱۳- فعال شدن حساب‌های راکد با مبالغ گردش کلان و یا متعدد.

۱٤- حساب‌های افرادی با عنوان فاقد شغل، خانه‌دار، کارگر، آزاد، دانش آموز،که گردش مالی قابل توجهی دارند.

۱۵- حساب‌هایی که با دستور مراجع قضایی با عنوان جرایم اقتصادی مسدود شده است.

۱۶- مشتری حساب‌های متعددی برای خود و یا به عنوان نماینده قانونی برای اشخاص ثالث افتتاح و نقل انتقالات مالی زیادی بین آنها انجام می‌شود.
۱۷- حساب‌های با گردش مالی بالا بسته شود و حساب جدید به نام همان اشخاص و یا وابستگان نزدیک ایشان افتتاح شود.
۱۸- جابجایی وجوه مرتبط با فعالیت صرافی که از طریق حساب اشخاص حقیقی غیر و یا صاحبان و کارکنان صرافی انجام می‌شود و یا گردش حساب مشتری بیانگر این است که صرافی غیر مجاز است.
۱۹- حساب اشخاص خارجی که دارای نماینده قانونی می‌باشند.
۲۰- حساب‌های اشخاص ایرانی که نماینده قانونی آنها اشخاص خارجی می‌باشند.
۲۱- حساب‌های اشخاصی که دارای نماینده قانونی متعدد می‌باشند.
۲۲- حساب‌هایی که به نظر میرسد مرتبط با شرط بندی و قمار باشند.
۲۳- عدم تناسب سن و شغل صاحب حساب با مبالغ تراکنشها، حجم گردش و نحوه رفتار صاحب حساب به طور نمونه مشتری خانم با عنوان شغلی خانه دار، تحصیلات بی سواد و یا مشتری با سن کمتر از ۱۸ سال و یا افراد دارای کهولت سن با گردشهای بسیار کلان مالی.
۲٤- مغایرت در زمینه فعالیت مرتبطین مالی حساب با شغل اظهار شده از سوی صاحب حساب.

رفتارهای مشکوک مشتری

۱- مشتری درخواست کند مکاتبات بانک با او به آدرس محل سکونت وی ارسال نشود.
۲- مشتری در خصوص رویه ها و سیستمهای کنترل داخلی بانک در خصوص مبارزه با پولشویی وتامین مالی تروریسم کنجکاوی غیر معمول نشان دهد.
۳- مشتری علی رغم درخواست بانک جهت حضور، تمایلی به مراجعه حضوری برای انجام امور بانکی درخواستی ندارد و یا اینکه هویت ذینفع از طرف نماینده وی پنهان می‌شود.
٤- مشتری به طور مکرر نماینده معرفی شده خود را برای انجام امور بانکی بدون دلیل موجه تغییر می‌دهد.
۵- شماره تلفن ثابت یا همراه مشتری مرتبط نبوده و مشتری پاسخگوی تماسها نمی‌باشد.
٦- اقامتگاه مشتری در مناطقی که مراکز رسمی و غیر رسمی خرید و فروش ارزهای خارجی در آنها انجام می‌گیرد و یا مناطقی مانند گمرک ها، مناطق آزاد و مناطق مرزی باشد.
۷- یک آدرس مشابه برای چندین مشتری شخص حقیقی بدون ارتباط خانوادگی و یا برای چندین شخص حقوقی مختلف وجود دارد.

۸- برای یک شخص حقوقی و یا نمایندگی‌های آن بدون توجیه منطقی دفاتر فرعی مختلف وجـود دارد و عملیات مالی خود را در سطح این نمایندگیها پراکنده می‌کند.

۹- محل زندگی مشتری با سابقه فعالیت مالی و تجاری او متناسب نباشد.

۱۰- مشتری از ارایه اصل مدارک هویتی اشخاص حقیقی و مستندات ثبتی اشخاص حقوقی نـوع و سـابقه فعالیت و داراییهای خود امتناع ورزد و یا در هنگام احراز هویت اطلاعات مشکوک و مبهم ارایه نماید.

۱۱- مشتری از ارایه اطلاعات درخواستی از سوی بانک شامل شغل، آدرس دقیق،شماره تلفن تماس ثابت و همراه خودداری نماید.

۱۲- از ارایه کارت ملی برای انجام خدمات بانکی خودداری نماید.

۱۳- مشتری از ارایه اصل مدارک درخواستی از سوی بانک در حوزه‌های مختلف ارزی و ریالی خودداری نماید.

۱٤- ارایه اظهارات کذب جهت انجام امور بانکی ویا ارایه اسناد جعلی و یا دستکاری شده و مدارک غیـر قابل شناسایی توسط مشتری

۱۵- مشتری نسبت به نوع فعالیت اظهاری خود، اطلاعات دقیقی ندارد.

۱٦- مشتری از میزان موجودی حساب خود مطلع نمی‌باشد.

۱۷- مشتری هنگام مراجعه به بانک جهت انجام امور بانکی توسـط همراهـان خـود نظـارت یـا مشـایعت می‌گردد.

۱۸- در شرایطی که مشخص شود مشتری ذینفع واقعی نبوده و تقاضای وی با منابع مالی و وجوه اشخاص دیگر انجام می‌گیرد.

۱۹- مشتری از خدمات شرکتهای مختلف بدون مجوز فعالیت استفاده می‌نماید.

۲۰- مشتری روابط تجاری با موسسات مالی مختلف برقرار میکند و یا سعی در برقراری ارتباط با کارکنان موسسات مالی را دارد

۲۱- برای انجام معاملات به ظاهر مشکوک پیشنهاد رشوه می‌دهد.

۲۲- اولویت برای مشتری، دریافت خدمات درخواستی ارزی و ریـالی بـا هـر شـرایطی می‌باشـد و بـرای ریسک، کارمزد خدمات و سایر هزینه‌های انجام نقل و انتقال اهمیتی قایل نمی‌باشد.

۲۳- مشتریان از یک حساب یا یک شخص (کلاه برداری پیامکی) شکایت می‌کنند.

۲٤- مشتری مبالغ هنگفـت را از طریـق حسـاب‌های مختلفـی کـه متعلـق بـه افـراد خـارجی غیـر مقـیم می‌باشدمنتقل می‌نماید.

۲۵- انجام فعالیت صرافی بدون داشتن مجوز قانونی.

۲۶- درخواست دریافت خدمات بانکی با موضوع فعالیت و اهداف تجاری مشتری مغایرت دارد. مانند اینکه کارمند بخش خصوصی یا دولتی درخواست پوز سیار یا ثابت می‌نماید.

۲۷- مشتری درخواست خدمات بانکی را به نحوی داشته باشد که موجب دور زدن قوانین و فرار مالیاتی شود.

۲۸- مشتری از تکمیل فرم گزارشات مبادلات نقدی بیش از سقف مقرر (CTR)به طور مشکوک امتناع کند.

۲۹- اسناد مثبته ارایه شده از سوی مشتری با موضوع تراکنش در نقل و انتقال بانکی و بین بانکی بالاتر از حد آستانه اشخاص حقیقی و حقوقی تطابق ندارد.

۳۰- برگزاری مناقصات عمومی به گونه‌ای که دو طرف مناقصه با هماهنگی قبلی اقدام به اخذ ضمانتنامه شرکت در مناقصه با مبالغ بالا نموده و سپس ضمن ناتمام گذاشتن فعالیت نسبت به ضبط ضمانتنامه اقدام می‌نمایند.

۳۱-استفاده از کارت ملی اشخاص ثالث و اخذ کارت بازرگانی به نام ایشان و گشایش اعتبار اسنادی، ارسال حواله‌های ارزی....

۳۲- مشتری مراجعه متعدد و نامتعارف به صندوق امانات دارد.

۳۳- مشتری عموما برای انجام تراکنشهای مالی یا اخذ تسهیلات از صرافی یا موسسات مالی غیر مجاز استفاده می‌کند

۳۴- روند سود آوری شرکت در مقایسه با دیگر شرکتهای همان صنعت مطابقت ندارد.

۳۵- شرکت تحت بررسی در عین داشتن گردش مالی، هیچ گونه فعالیت تجاری و یا محصولی ندارد.

۳۶- سرمایه گذاری شرکت در اموال و مستغلات در مدت زمان کوتاه بدون هیچگونه توجیه و منطقی صورت میگیرد.

۳۷- معاملاتی که بدون هیچگونه دلیل تجاری از طرف واسطه انجام می‌شود

۳۸- مشتری تمایل به تبدیل وجه نقد به داراییهای سرمایه‌ای را به صورت نا متعارف دارد

۳۹- مشتری بر دریافت وجوه نقد بیش از سقف مقرر اصرار دارد.

۴۰- وجوه کلان به صورت نامتعارف از حساب شخص حقوقی به حساب شخصی مدیران آن و بالعکس منتقل می‌گردد.

استفاده مشکوک از خدمات و محصولات بانکی

۱- وثیقه ارایه شده توسط متقاضی تسهیلات، متعلق به شخص ثالث است که ارتباط خانوادگی / تجاری با متقاضی ندارد.

۲- ارزش وثیقه‌های ارایه شده توسط متقاضی تسهیلات بسیار بالا است و تناسبی با میزان تسهیلات دریافتی و حرفه و کسب و کار متقاضی ندارد.

۳- تسهیلات کلان توسط مشتری دریافت می‌گردد و قبل از سررسید در مدت زمان کوتاهی پس از دریافت تسهیلات درخواست تسویه آن را میدهد.

٤- تسهیلات کلان دریافت و بازپرداخت نشود.به طوری که منجر به تملیک وثیقه توسط بانک شود.

۵- مشتری دارای تعداد بالایی ابزار پذیرش (پوز و وی پوز) می‌باشد در حالی که متناسب با شغل و حرفه اش نیست و حساب‌های او با مبلغ کم ولی به تعداد بالا بستانکار می‌شود.

٦- مشخصات و نشانی ذینفع اعتبار اسنادی کامل و دقیق نباشد و یا به صورت مخفف و مستعار درج گردد.

۷- نسبت به هویت واقعی ذینفع و ماهیت اعتبار اسنادی هرگونه شک و ظن ایجاد گردد.

۸- کالا یا خدمت مورد معامله از طریق اعتبار اسنادی متناسب با نوع و حجم فعالیت انتظاری مشتری نباشد.

۹- کالای مورد موضوع اعتبار اسنادی، حواله و... که دارای کاربرد دو گانه مخصوصا کاربرد در تسلیحات کشتار جمعی یا صنایع ممنوعه باشد.مانند اجزا و قطعات تصفیه آب

۱۰- کالای صادراتی به صورت وصولی و بدون ارایه اسناد و مشخصات کالا ارسال گردد.

۱۱- کالای مورد معامله از طریق گشایش اعتبار اسنادی دست دوم باشد.

۱۲- مبلغ پیش فاکتور با ارزش واقعی کالای مورد معامله از طریق گشایش اعتبار اسنادی تطابق ندارد.

۱۳- نسبت به اصالت اسناد حمل، ضمایم و تاییدیه‌های مندرج در آن سوء ظن حاصل شود.

۱٤- تاریخ اسناد حمل کالای وارداتی قبل از تاریخ صدور اعتبار اسنادی مربوطه باشد.

۱۵- اسناد حمل معتبر ارایه نشده و رسید نامعتبر حاکی از حمل کالا باشد.

۱٦- بدون دلیل ذینفع اعتبار اسنادی تغییر یابد.

۱۷- اعتبار اسنادی با توصیف کلی از کالا بدون ارایه پیش فاکتور گشایش گردد.

۱۸- اعتبار اسنادی گشایش یافته به طور مکرر اصلاح و تمدید شود.

۱۹- بدون دلیل ذینفع اعتبار اسنادی تغییر یابد.

۲۰- مشتری گشایش کننده اعتبار اسنادی بدون دلیل درخواست عدم ارایه برخی مدارک لازم از جمله گواهی مبداء ساخت و گواهی بازرسی را داشته باشد.

۲۱- مشتری به طور مکرر متقاضی خرید اوراق مشارکت / گواهی سپرده با مبالغ کلان است که نا متناسب با فعالیت حرفه‌ای و شغلی اوست.

۲۲- مشتری نسبت به بازخرید گواهی سپرده / اوراق مشارکت با مبالغ کلان در فاصله زمانی کوتاه مدت پس از خرید آن اقدام می‌نماید.

۲۳- اعتبار اسنادی با شرایط پیش پرداخت صد در صد بدون دریافت ضمانتنامه گشایش گردد.

۲٤- هزینه حمل کالای وارداتی از مبلغ متعارف در مورد اعتبار اسنادی گشایش یافته با شرط تحویل کالا در کارخانه فروشنده بالاتر باشد.

۲۵- نام خریدار و فروشنده در اعتبار اسنادی مشابه است.

۲٦ -مشتری درخواست صدور یا تنزیل هر نوع ضمانتنامه بانکی با مبالغ کلان که تناسبی با فعالیت حرفه‌ای و شغلی مشتری نداشته باشد را ارایه نماید.

حساب‌های مشکوک به اجاره‌ای

یکی از مصادیق و روشهای اصلی پولشویی عملیات لایه گذاری بوده و مجرمین به عنوان ذینفعان اصلی تراکنش‌های این قبیل حساب‌ها، فعالیتهای مجرمانه خود را از طریق شبکه‌ای از حساب‌ها به انجام رسانده و سعی در پنهان داشتن هویت اصلی خود دارند.

۱- در اختیار قرار دادن حساب به اشخاص غیر صاحب حساب:

۲- بهره برداری و استفاده از حساب (واریز، برداشت، حواله...) از حساب مشتریان توسط افرادی غیر از صاحب حساب در صورتی که برای حساب نماینده قانونی (وکیل) وفق ضوابط ابلاغی تعریف نشده باشد.به طوری که به تشخیص کاربران شعبه میزان و نوع فعالیت حساب ارتباطی با شغل و سطح فعالیت مورد انتظار صاحب حساب را نداشته باشد.

۳- فعال شدن ناگهانی حساب با تراکنش و مبالغ بالا و غیر فعال شدن آن پس از یک دوره زمانی چند ماهه و یا حساب‌هایی که به تازگی افتتاح شده و گردش مالی بالایی دارند.

٤- مراجعه اشخاص ثالث تحت عنوان نماینده قانونی صاحب حساب جهت استفاده از خدمات بانکی.

۵- افرادی که به عنوان وکیل نمایندگی قانونی بیش از یک نفر را بر عهده می‌گیرند.

٦- افرادی که وکالت حساب افراد دارای نماینده قانونی (اعم از وکیل، ولی، قیم) را عهده دار شده اند.

۷- پس از ارایه وکالتنامه به بانک گردش حساب بلافاصله افزایش قابل ملاحظه‌ای می‌یابد.
۸- شخص وکیل نمایندگی قانونی اشخاص خارجی را به عهده گرفته است.
۹- وجود مغایرت بین شهر و استانی که اکثر فعالیتهای بانکی حساب در آن صورت گرفته با استان یا شهر محل افتتاح یا محل اقامت واقعی صاحب حساب.
۱۰- وجود مرتبطین مالی برای حساب‌های گردش نامتعارف
۱۱- عدم تناسب سن و شغل صاحب حساب با مبالغ تراکنشها، حجم گردش و نحوه رفتار صاحب حساب (به عنوان مثال خانم باعنوان شغلی خانه دار،تحصیلات بی سواد و یا مشتری با سن کمتر از ۱۸ سال و افراد دارای کهولت سن با گردش مالی بسیار بالا).
۱۲- مغایرت در زمینه فعالیت مرتبطین مالی حساب با شغل اظهار شده از سوی صاحب حساب (همچون ارتباط مالی با صرافیها یا اشخاص خارجی جهت مشتری که شغل خود را کارمند بخش خصوصی معرفی نموده)

نکته: هنگام تکمیل فرم گزارش عملیات و معاملات مشکوک (STR) ارایه مدارک ذیل ضروری می‌باشد.

- تصویر مدارک هویتی اخذ شده
- تصویر مدارک افتتاح حساب
- تصویر اظهار نامه ها و وکالتنامه‌ها
- تصویر مشخصات بانکی عملیات انجام شده

محرمانه

گزارش عملیات و معاملات مشکوک (STR)

مشخصات کاربر گزارش دهنده	نام ونام خانوادگی : شماره کارمندی : سمت: تلفن: نام و کد شعبه:
مشخصات شخص مورد گزارش	نام و نام خانوادگی / نام شرکت: شماره ملی / شناسه ملی شخص حقوقی / شماره فراگیر اتباع خارجی: تابعیت: نام پدر / مدیر عامل: تاریخ تولد / تاریخ ثبت نوع و شماره حساب:
شرح و توضیح:	**نوع عملیات مشکوک:** توجه: همکار محترم این شاخص‌ها تنها به پاره‌ای از موارد محتمل اشاره دارد: **۱- استفاده مشکوک شخص از حساب دیگران (با ذکر نوع وکالت برداشت / قیم و...)** **۲- رفتار مشکوک در هنگام دریافت خدمات غیر پایه** **۳- اظهار شکایت مشریان از یک حساب با شخص به شعبه (کلاهبرداری پیامکی و...)** **٤- تعداد واریز وجه مشابه به یک حساب در صورت عدم تناسب واریزی ها با شغل** **٥- امتناع مشکوک مشتری از تکمیل فرم گزارش مبادلات نقدی بیش از سقف مقرر** **٦- عدم تناسب عملیات انجام شده با سطح فعالیت مورد انتظار مشتری** **۷-موارد مشکوک در حوزه ارز (وجود مجوز صرافی برای دلالان ارز الزامی است)** **۸- ارتباط عملیات مالی با تخلفات قبلی صورت گرفته با ذکر مستند** **۹- اقاتگاه اشخاص در یکی از مناطق پر خطر باشد و ظن پولشویی وجود داشته باشد.** **۱۰- معاملاتی که مغایر با عرف و غیر معمول و بدون هدف اقتصادی باشد.** **۱۱- استفاده نامتعارف و پر حجم از ابزارهای بانکی (چک تضمین شده و...)** **۱۲- وجود یک آدرس مشابه برای شرکتهای مختلف** **۱۳- تلفن محل کار یا منزل مشتری فعال نباشد (خصوصاً حساب‌های جاری و تسهیلات)** **١٤- ارائه مدارک جعلی و اظهارات کذب جهت انجام امور بانکی** **۱۵- سایر موارد مشکوک با ذکر مورد در کادر زیر** { } **لطفا در شرح و توضیح به بندهای مد نظر اشاره شود و در صورتی که تعداد موارد مشکوک بیش از یک شاخص باشد این قسمت نیزعلامت زده شود**

نکات مهم در رابطه با امور صندوق و دایره سپرده و خدمات

۱- تعویض باندرول اسکناس‌ها و ممهور نمودن به مهر شعبه، نام بانکدار، و درج مهرتاریخ.

۲- عدم تحریر فیش نقدی واریز به حساب و برداشت از حساب برای مشتریان توسط کارمند بانک.

۳- گزارش فوری کسر صندوق یا فزونی صندوق به مسئول شعبه و مسئول صندوق جهت ثبت اسناد مربوطه در پایان روز کاری.

٤- دقت در پرفراژ نمودن کلیه اسناد نقدی و جلوگیری از مغایرت مبلغ عددی و حروفی و پرفراژ دستگاه چاپگر.

۵- تحویل گرفتن عرف وجه نقد و چک‌های مشتری روی باجه و در حضور مشتری و شمارش بسته‌های باند رول شده اسکناس توسط دستگاه پول شمار.

٦- عدم ابطال و صدور اسناد اصلاحی مرتبط با عملیات دریافت و پرداخت نقدی بدون هماهنگی با مسئول صندوق.

۷- کنترل کلیه ایران چک‌های دریافتی از نظر داشتن اصالت و جعلی نبودن.

۸- پرداخت وجه چک صرفاً با ارائه کارت ملی عکس‌دار معتبر و مطابقت کامل با چهره متقاضی ضمن دریافت پشت‌نویسی کامل منضم به آدرس، تلفن، سریال شناسنامه شماره ملی و برای اشخاص حقوقی درج شماره ثبت، تاریخ ثبت، محل ثبت، ثبت شناسه ملی آدرس و تلفن تماس.

۹- اولویت در پرفراژ نمودن اسناد بدهکار و بعد اسناد بستانکار توسط متصدی مربوطه.

۱۰- عدم تحویل وجوه اضافه به کارمند صاحب حساب و واریز طی فیش نقدی جداگانه توسط بانکدار به حساب مشتری و تحویل رسید سند واریزی به صاحب حساب، ضمن توضیح علت واریزی در متن سند.

۱۱- عدم واریزی صوری وجه به حساب مشتری جهت پرداخت کردن چک‌های حساب جاری.

۱۲- عدم دریافت اسناد نقدی و یا انتقالی مخدوش شده از مشتری.

۱۳- تکمیل فرم مربوط به درخواست استفاده از حواله سحاب توسط پوز داخل شعبه.

۱٤- عدم واگذاری کد و رمز ورود به سامانه متمرکز کاربر به سایر افراد.

۱۵- جلوگیری از ورود افراد متفرقه به باجه دریافت و پرداخت.

تاریخ ویرایش :۱۴۰۲/۱۰/۲۵

۱۶- تعویض ماهانه رمز ورود به سامانه و خودداری از در اختیار قراردادن کد کـاربری و رمـز ورودی بـه سایر افراد و کارکنان.

۱۷- محافظت از مهرهای مربوط به عملیات صندوق و قرار دادن آنها در کشوهای مقفل.

۱۸- خودداری از مطلع نمودن سایر افراد از میزان موجودی صندوق شعبه.

۱۹- عدم ارائه تلفنی خدمات بانکی به افرادی که خود را صاحب حساب معرفی می‌نمایند.

۲۰- مطالعه مکرر و پیوسته بخشنامه‌ها و اطلاعیه‌های صادره.

۲۱- عدم انتقال وجه به صورت تلفنی به درخواست صاحب حساب مگر بـا اخـذ دسـتور کتبـی مسـئول شعبه.

۲۲--اخذ اسناد مثبته از مشتری به منظور انتقال وجه برای مشتریان حقوقی ده میلیارد ریال و بیشتر و مشتریان حقیقی دو میلیارد ریال و بیشتر، در فرم و فیلد مربوطه در سامانه بانکداری متمرکز الزامی است. شکست وجوه در انتقال مبالغ بیش از سقف مقرر توسط کاربران به منظور عدم اخذ مدارک مثبته تحت هر عنوان ممنوع است.(اطلاعیه ۲/۱۰۷۳۵ مورخ ۹۹/۰۶/۱۹ مدیریت امور بازرسی و نظارت) . شایان ذکر است در حال حاضر سقف مقرر پرداخت و واریز وجه نقد ۱۵۰/۰۰۰/۰۰۰ ریال و ، واریز ارزی معادل ۱۰/۰۰۰ دلار یا معادل آن به سایر ارزها می باشد . دریافت وجوه نقد بیش از سقف مقرر نیازمند تکمیل فرم خوداظهاری مشتری در خصوص منشاء آن از طریق تکمیل فرم گزارش معاملات نقدی (CTR) می باشد.**(اطلاعیه ۲/۱۱۵۳۷ مورخ ۱۴۰۱/۰۴/۰۸ مدیریت مبارزه با پولشویی و تامین مالی تروریسم)**

۲۳- در مواردی که چکهای صادره با امضای مجاز اشخاص حقوقی (شرکت و موسسه...) وفق روزنامه رسمی به پیوست نامه ای به منظور کارسازی و واریز وجه چک به حساب شخص یا اشخاص وفق دیسکت و فلش مموری از سوی اشخاص مزبور به شعبه واصل میگرددکه امضای ذیل نامه آن اشخاص با امضای صاحبان امضای مجاز آن جهت برداشت از حساب قرض الحسنه جاری در سامانه بانک معرفی شده است ، میبایست منطبق باشد. در غیر اینصورت ممکن است موجب بروز مشکلات آتی و ادعاهای واهی بعدی گردد. (اطلاعیه ۲/۱۱۰۱۱ مورخ ۱۴۰۰/۰۱/۱۰ اداره کل حقوقی و مدیریت امور بازرسی و نظارت)

بازداشت وجوه حساب مشتریان:

(بخشنامه ۱/۱۳۴۴ مورخ ۱۳۹۵/۱۰/۲۷ اداره کل حقوقی)

مراجع صالحه که در اجرای قرار تامین یا اجراییه از بانک درخواست بازداشت و یا برداشت موجودی حساب مشتری یا اموال وی نزد بانک را می نمایند عبارتند از:

-اجرای احکام دادگستری اعم از کیفری و مدنی

-دادیارها و بازپرسها و دادستان ها و دادگاههای کیفری

-دادسرا و دادگاه اطفال و نوجوانان

-دوایر اجرای ادارات ثبت اسناد و املاک

-دادسرا و دادگاه های انقلاب

- دادسرا و دادگاه های نظامی

-شورای حل اختلاف مستند به دستور مقام قضایی شورا و مطابق مقررات مربوط به شوراها های حل اختلاف تا سقف ۲۰۰/۰۰۰/۰۰۰ ریال .

-اداره امور ورشکستگی فقط در مورد ورشکسته.

-اداره اجراییات و وصول اداره امور مالیاتی بابت بدهی قطعی مالیاتی.

-اداره اجراییات و وصول سازمان تامین اجتماعی بابت مطالبات سازمان ناشی از حق بیمه .

-تعزیرات حکومتی در خصوص احکام قطعی.

-هیات های رسیدگی به تخلفات صنفی

تـذکـر : هرگونه برداشت از حساب نیروهای مسلح و همچنین برداشت از حساب قرارگاه خاتم الانبیا بر اساس **اطلاعیه ۲/۵۴۷۰ مورخ ۸۶/۱۱/۱۱ و اطلاعیه ۲/۱۰۲۸۸ مورخ ۰۸/۰۲/ ۱۳۹۸ اداره کل حقوقی** می بایست با هماهنگی قبلی ستاد کل نیروهای مسلح انجام شود و لذا در مواردی که مراجع قضایی حکم به بازداشت وجه صادر می نمایند شعب می بایست مبلغ مذکور را در حساب مسدود نموده و پس از هماهنگی با ستاد کل نیروهای مسلح و تعیین تکلیف توسط آن ستاد وجه بازداشتی را جهت مراجع قضایی با صدور چک بانکی کارسازی نمایند.

نکات قابل توجه در اجرای بازداشتنامه :

۱-دستور بازداشت کتباً به عمل آمده و حسب مورد رونوشت بازداشتنامه میبایست به بانک ابلاغ گردد.

۲- مشخصات دارنده حساب نزد بانک بایستی کاملا با مشخصات مندرج در بازداشتنامه مطابقت نماید.

۳-در تشابه اسمی بین دارندگان حساب به سایر مشخصات شناسنامه ای هم دقت شود تا حساب غیر بازداشت نگردد .

۳-هرگاه مشخصات با هم تطبیق ننماید از مراجع درخواست کننده ،اطلاعات و توضیحات بیشتری کسب نمائید.

٤-در بازداشتنامه صادره از اجرای ثبت نام و نام خانوادگی /نام پدر / شماره شناسنامه وشماره حساب میبایست قید گردد .

۵-در مورد اشخاص حقوقی دقت شود که مشخصات اعلام شده با مشخصات صاحب حساب یکسان باشد .

٦-هرگاه در تاریخ وصول بازداشتنامه حساب مشتری موجودی داشته باشد می بایست فوراً در همان روز تا مبلغ اعلام شده حساب بازداشت شود .

۷- بازداشت از حساب مشتری میبایست همان روز کتباً به اطلاع مشتری رسیده و رونوشت آن ضمیمه گردد .

۸- هرگاه حساب مورد نظر مرجع بازداشت کننده فاقد موجودی باشد باید مراتب را در همان روز دریافت دستور بازداشت به مراجع مذکور اعلام نمود .

۹-در دستور بازداشت بایستی مبلغ بازداشت قید گردد.

۱۰- وجوه مازاد بر بازداشتنامه درحساب مشتری باقی میماند .

۱۱-اصالت و صحت و سقم بازداشتنامه استعلام گردد.

۱۲-کلیه واحدهای بانک اعم از صف و ستاد مکلف به دریافت بازداشتنامه های صادره از مراجع ذیصلاح بوده و متعاقبا میبایست مطابق مفاد اطلاعیه ۲/۱۰۳۲۲ مورخ ۹۸/۰۸/۳۰ اقدام نمایند.(اطلاعیه ۲/۱۰۸۲٦ مورخ ۹۹/۰/۲۸ مدیریت امور بازرسی و نظارت و اداره کل حقوقی)

نـکتـه :

دستور بازداشت فقط برای یک بار قابل اجراست یعنی هرگاه هنگام وصول بازداشتنامه حساب مربوطه موجودی داشته باشد نسبت به بازداشت آن اقدام خواهد شد واگر فاقد موجودی باشد بلافاصله به مرجع مربوطه اعلام و در صورتی که موجودی حساب کمتر از مبلغ درخواست باشد تمام موجودی حساب بازداشت وبه مرجع مربوطه کتباً اعلام خواهد شدو پس از آن هر گاه وجهی به حساب مشتری واریز گردد نسبت به بازداشت و ارسال الباقی وجوه تا سقف مبلغ مندرج در بازداشتنامه به مرجع بازداشت کننده اقدام می گردد.

شایان ذکر است قبل از اجرای دستور بازداشت نسبت به اصالت آن اطمینان یافته و عموما وجوه بازداشتی میبایست طی یک قطعه چک بانکی رمزدار در وجه بانک ملی به حساب معرفی شده از طرف مرجع قضائی صادرگردد .

اشیاء موجود در صندوق امانات که به هر عنوان ممکن است در بانک به عنوان شخص ثالث موجود باشد این اموال در صورتی قابل باز داشت است که دستور بازداشت مشخصاً برای آنها صادر شده باشد.

دادن هر گونه اطلاعات در مورد شماره حساب/ نوع حساب وموجودی حساب ویا سایر اطلاعات دیگر به مرجع بازداشت کننده ممنوع است .

اطلاع دادن وصول بازداشت نامه به صاحب حساب قبل از بازداشت حساب ممنوع است .

هرگاه مشتری دارای بدهی سررسید گذشته ، معوق ، مشکوک الوصول به بانک بابت تسهیلات و تعهدات خود باشد سعی شود به محض استنکاف مشتری از پرداخت بدهی به استناد بند«٦» شرایط و مقررات عمومی افتتاح حسابجاری امضا شده یا هر مستند دیگری که بانک را مجاز برای برداشت از حساب مشتری جهت تسویه مطالبات خود می نماید معادل طلب بانک را از موجودی حساب تسویه نماید.

هرگاه حساب مشترکی به نام دو یا چند نفر افتتاح شده باشد و دستور بازداشت مربوط به همان حساب به بانک ابلاغ گردد فقط به اندازه سهم درصد شخص نامبرده در متن بازداشتنامه موجودی حساب بازداشت می شود و سهم سایر شرکا حساب موجود قابل بازداشت نیست.

درخصوص بازداشت موجودی حسابهای درآمدی دولت شعب میبایست بدواً نسبت به انسداد مبلغ در حساب اقدام و سپس مراتب کتبا به اطلاع معاونت نظارت مالی و خزانه داری وزارت اقتصاد اعلام نمایند.

تعریف سفته :

(بخشنامه ۱/۱۳۸۸ مورخ ۱۳۹۸/۰۲/۲۵ اداره کل حقوقی)

به موجب ماده ۳۰۷ قانون تجارت فته طلب (سند طلب) یا سفته سندی است که به موجب آن امضاء کننده تعهد می‌کند مبلغی در موعد معین یا عندالمطالبه در وجه حامل و یا بـه حوالـه‌کرد آن شـخص کارسـازی نماید.

به موجب ماده ۳۰۸ قانون مزبور سفته علاوه بر امضاء یا مهر صادر کننده باید دارای موارد ذیل باشد:

۱- مبلغی که باید پرداخت شود به عدد و حروف نوشته شده باشد.

۲- گیرنده وجه مشخص باشد.

۳- تاریخ پرداخت معین باشد.

به موجب ماده ۳۰۹ قانون تجارت تمام مقررات راجع به برات از جمله مقررات مربوط به ظهرنویسی- مسئولیت تأدیه وجه به وسیله شـخص ثالـث- حقـوق و وظـایف دارنـده، اعتـراض (واخواسـت) و... در صورتی که مغایر با ماهیت سفته نباشد در مورد سفته نیز لازم‌الرعایه است.

تفاوت سفته و برات

۱- برات توسط طلبکار صادر و توسط بدهکار پرداخت آن تعهـد می‌گـردد و درصـورتیکه سـفته توسـط بدهکار صادر و پرداخت آن توسط وی تعهد می‌گردد.

۲- در تنظیم برات معمولاً سه نفر شرکت دارند و در سفته دو نفر

۳- برای صدور برات وجود محل لازم است یعنی صادر کننده برات باید از برات‌گیر طلبکار بوده و یا نزد وی دارای اعتبار باشد در صورتیکه در سفته وجود محل ضرورت ندارد.

٤- سفته در یک نسخه صادر می‌شود در صورتیکه برات ممکن است در چند نسخه صادر گردد.

۵- سفته نماینده دین مسلم صادر کننده است لکن برات قبل از قبولی برات گیر مبین دین مسلم وی و یا طلب مسلم صادر کننده نبوده و ظاهراً مشخص کننده بدهی یا طلب می‌باشد.

٦- برات در سه مورد، خودداری از قبول و نکول و عدم پرداخت واخواست می‌شود در صـورتیکه سـفته فقط در صورت عدم پرداخت واخواست می‌شود.

۷- در برات بایستی اسم شخصی که برات در وجه یا حواله‌کرد او پرداخت می‌شود قید گـردد در حالیکـه سفته را می‌توان به حواله‌کرد حامل صادر نمود.

۸- سررسید سفته فقط با تمدید قابل تغییر می‌باشد ولی سررسید برات را هنگام قبولی، برات‌گیر می‌توانـد به بعد از تاریخ قید شده در برات موکول نماید.

انواع سفته از نظر بانک

سفته به منظورهای متفاوتی به بانک واگذار می‌گردد که می‌توان آن را به قرار ذیل تقسیم‌بندی نمود:

۱- بروات وصولی

۲- بروات تضمینی

۳- بروات خریداری (خرید دین)

۱- بروات وصولی

بروات وصولی به سفته و یا براتی اطلاق می‌گردد که دارنده با ظهرنویسی جهت وصول بـه بانـک واگـذار نماید. بروات وصولی شامل انواع زیر می‌باشد:

الف) بروات وصولی محلی

بروات وصولی محلی برواتی است که محل واگذاری و وصول (پرداخت) آن در یک شهر باشد.

ب) بروات وصولی عهده شعب

بروات وصولی عهده شعب برواتی است که محل واگذاری و پرداخت آن در دو شهر باشد.

ج) بروات وصولی عهده شهرستان

بروات وصولی عهده شهرستان برواتی است که محل واگذاری و پرداخـت آن در دو شـهر بـوده و بانـک محل واگذاری بروات در شهر محل پرداخت آن فاقد شعبه باشد.

۲- سفته‌های تضمینی

سفته‌هایی هستند که بانک آنها را به عنوان تضمین بازپرداخت تسـهیلات یـا تعهـدات، از مشـتریان خـود دریافت می‌نماید.

۳- بروات خریداری

(خرید دین) تسهیلات کوتاه مدتی است که به منظور تأمین منابع مالی واحدهای تولیدی، خدماتی، بازرگانی و از طریق تنزیل (نقد کردن) اوراق تجاری صورت می‌پذیرد. در بخش دوم کتاب مفصل توضیح داده شده است.

تنظیم مندرجات سفته

الف) متن سفته

۱- مبلغ: درج مبلغ به عدد و حروف (عدد در سطر اول سفته و حروف در سطر آخر) الزامی است و چنانچه سفته بیش از مبلغ اسمی آن استفاده شود ، افزایش تمبر مالیاتی ضروریست.حق تمبر سفته بر اساس ماده ٤٥ قانون مالیتهای مستقیم نیم در هزار مبلغ آن می باشد. جهت افزایش مبلغ مذکور ، الصاق تمبر و اخذ تائیدیه حوزه مالیاتی مربوطه ضرورت دارد.

۲- تاریخ سفته: دو تاریخ در سفته پیش‌بینی شده است یکی تاریخ صدور که باید با تاریخ اعطای تسهیلات یا تعهدات مطابقت داشته باشد و دیگری تاریخ سررسید که در سفته‌ها به دو صورت است. یکی به صورت عندالمطالبه و دیگری با سررسید معین. سررسید عندالمطالبه عبارت است از: دریافت آنی دین صرفنظر از سررسید شدن قرارداد و یا سررسید نشدن آن که دین حال تلقی می‌گردد.چنانچه سفته عندالمطالبه باشد لازم است عبارت عندالمطالبه در محل پیش بینی شده در سفته درج گرددو سفید گذاشتن به منزله عندالمطالبه تلقی نخواهد شد.

۳- گیرنده وجه: درج نام بانک عامل در مقابل عبارت **"به حواله کرد"** به عنوان گیرنده وجه الزامی است و از درج نام شعبه خودداری شود.

۴- متعهد: درج نام و نام‌خانوادگی و نشانی گیرنده تسهیلات یا تعهدات در قسمت متعهد در متن سفته الزامی است و می‌بایست کاملاً خوانا و با خودکار یک رنگ و دست خط یکنواخت درج گردد. و اگر متعهد شخص حقوقی باشد نام مدیران صاحب امضاء مجاز در کنار امضاء آنان و مهر شخص حقوقی درج شود. چنانچه شعبه مصمم به اخذ تضمین شخصی از مدیران و سهامداران شرکت باشد از درج نمودن مهر در ظهر سفته می‌بایست خودداری نماید. امضاءظهر سفته ها و اثر انگشت ضامنین با فاصله قابل قبول از یکدیگر اخذ و امضاها و اثر انگشتها با هم تداخل نداشته باشد و از هر ضامن یک امضاء اخذ گردد. هر اندازه که امضاء کنندگان و یا ظهر نویسان سفته بیشتر باشد به همان اندازه ریسک ناشی از عدم وصول طلب بانک کمتر خواهد شد.

مشخصات کلیه ضامنین در ظهر سفته‌ها (نام و نام خانوادگی ،کدپستی و کد ملی جهت اشخاص حقیقی و شماره ثبت جهت اشخاص حقوقی) و ذیل امضاء آنهااین عبارت به وضوح نوشته شود" **این شرکت / اینجانب / اینجانبان/ پرداخت وجه سفته را در سررسید منفرداً و متضامناً با بدهکار اصلی تعهد مینماید/ مینماییم/می نمایم**" درج شود.

نکته: چنانچه مقرر باشد شخص حقوقی به عنوان ضامن ظهر سفته‌ها را امضا نماید حق تضمین یا تعهدات اشخاص ثالث جهت امضاء سفته توسط شخص حقوقی به عنوان ضامن بایستی در اساسنامه ضامن بررسی گردد. در صورتی که مقرر است شخصی به وکالت از طرف متعهد یا ضامنین متن سفته یا ظهر سفته‌ها را امضا نماید، ملاحظه اصل وکالتنامه که در آن مراتب اختیار حق امضای اسناد تجاری و اوراق تعهد آور (به عنوان متعهد یا تضمین دیون) به وکیل اعطا شده ضروری است. ضمناً تصویر برابر با اصل شده آن نیز اخذ و در پرونده اعتباری مشتری نگهداری شود.

سفته‌های موجود مستندات دعاوی مطالبات بانک می‌باشد لذا می‌بایست در محل امن (گاوصندوق) نگهداری گردد.

نکات قابل توجه در رابطه با تنظیم سفته

- امضا و اثر انگشت در سفته حتماً در حضور یکی از مسئولین یا متصدیان ذیصلاح شعبه و با راهنمایی وی انجام گردد.دقت شود امضاء و اثر انگشت ثبت شده در متن و ظهر سفته ها با هم و با امضاهای ثبت شده در متن قراردادهای تسهیلات یا تعهدات متقاضی یکسان باشد
- تکمیل سفته‌ها همزمان با تنظیم قرارداد اعطای تسهیلات یا تعهدات باشد.
- استفاده از خودکار یک رنگ متعلق به بانک و دست خط یکسان در تحریر سفته. جلوگیری از هر گونه خط‌خوردگی، لاک‌گیری، خراش و یا موارد مشابه.

- پس از احراز هویت دقیق مشتری بر اساس اصل مدارک شناسایی (شناسنامه، کارت ملی) و برای شرکت‌ها، روزنامه رسمی، اخذ تصاویر و مدارک شرکت و شناسنامه مدیران جهت ضبط در پرونده اعتباری الزامی می‌باشد.
- بابت سفته‌های تضمینی: ارسال و ابلاغ اظهارنامه الزامی است.
- قراردادهای بانک تماماً لازم‌الاجرا است. لذا قبل از اقدام به تنظیم اظهارنامه یا واخواست‌نامه به منظور

جلوگیری از هزینه مضاعف ارسال تصویر قراردادها به اداره حقوقی جهت بررسی الزامی می‌باشد.
.خودداری از استفاده مجدد از سفته ها و یا اخذ سفته سفید امضا و فاقد مندرجات.
حسب مواد ٤٥ و ٤٧ قانون مالیاتهای مستقیم و همچنین پیگیری و تاکیدات سازمان بازرسی کل کشور ضروری است سفته های ماخوذه بابت تصمین تسهیلات اعطایی یا تعهدات ایجادی به طور کامل تحریر و از استفاده مجدداز سفته و یا اخذ سفته سفید امضا و فاقد مندرجات خودداری گردد.

اظهارنامه

ارسال اظهارنامه به منزله مطالبه رسمی طلب است که از طریق دایره ابلاغ اظهارنامه از طریق مجتمع قضایی/ دادگستری صورت می‌گیرد. لازم به ذکر است در رابطه با سفته‌های واجد تاریخ معین سررسید تعیین شده در متن سفته کفایت می‌نماید. و نیازی به ارسال اظهارنامه نیست. لذا می‌بایست ظرف ۱۰ روز از تاریخ سررسید در متن سفته اقدام به واخواست سفته گردد. حال آن که در سفته‌هایی که به شکل عندالمطالبه اخذ می‌شود ارسال اظهارنامه ضروری است و مسامحه در این امر از جمله مواردی است که ارزش تجاری سفته را از بین برده و اخذ قرار تأمین را با هزینه قابل توجه مواجه می‌سازد.

نکته: در سفته‌های با تاریخ معین احتیاج به ارسال اظهارنامه نیست و باید حداکثر ظرف مدت ۱۰ روز بعد از سررسید، واخواست سفته صورت پذیرد در حالی که در سفته‌های عندالمطالبه ارسال اظهارنامه ضروری است.

در تنظیم اظهارنامه رعایت نکات ذیل ضروری است:

تهیه اوراق اظهارنامه

۱- **تعداد اوراق اظهارنامه:** جهت ارسال اظهارنامه برای یک شخص فرم اظهارنامه در سه نسخه تهیه می‌گردد.

۲- **هزینه ارسال اظهارنامه:** اوراق اظهارنامه تهیه شده می‌بایست واجد تمبر ۵۰۰۰ ریالی باشد. در غیر این صورت متقاضی می‌بایست رأساً به دایره نقش تمبر مراجعه و بر متن و یا ظهر هر برگ اظهارنامه به مبلغ فوق تمبر مالیاتی ابطال نماید. همچنین مبلغ ۱۰۰۰۰ ریال نیز بابت هزینه ارسال اظهارنامه می‌بایست تمبر باطل گردد.

۳- **مندرجات اظهارنامه:** در اظهارنامه می‌بایست طلب بانک با ذکر مبلغ و مستندات مربوطه با درج تاریخ (روز- ماه- سال) قید گردد و از درج عباراتی چون دو ماه پس از رویت اظهارنامه یا ظرف دو ماه آینده و غیره که تاریخ پرداخت را با ابهام مواجه نماید اکیداً خودداری شود و دقت شود در متن تنظیمی شماره خزانه‌داری کل سفته به‌طور دقیق درج گردد و همچنین عبارت ذیل جهت مطالبه مبلغ سفته تحریر شود:

«مخاطب محترم به موجب این اظهارنامه وجه سفته یا سفته‌ها به شماره خزانه‌داری کل..... مطالبه می‌شود که در تاریخ..... پرداخت نمایید.»

٤- **سررسید:** تاریخ که توسط شعبه تعیین و در متن اظهارنامه نوشته می‌شود در واقع سررسید سفته می‌باشد.

رعایت سررسید از آن جهت است که حداکثر ظرف ۱۰ روز پس از تاریخ سررسید سفته‌های مستند طلب می‌بایست واخواست گردد. برای تعیین سررسید بایستی فاصله زمانی مناسبی که دربرگیرنده زمان ابلاغ اظهارنامه به مدیون و بازگشت اظهارنامه به بانک باشد حداقل ٤٥ روز و حداکثر ۹۰ روز در نظر گرفته شود.

واخواست سفته/ برات

واخواست (اعتراض) برات در موارد ذیل به عمل می‌آید.

۱- در مورد نکول

۲- در مورد امتناع از قبول یا نکول

۳- در مورد عدم تأدیه

غیبت برات‌گیر چون ممکن است عمدی باشد در حکم امتناع از قبول یا نکول تلقی می‌گردد، قبولی مشروط نیز در حکم نکول است. در صورت قبولی قسمتی از وجه برات دارنده می‌تواند نسبت به عدم قبولی بقیه وجه برات اعتراض نماید. بنا به ماهیت سفته موضوع نکول و یا امتناع از قبول و نکول آن منتفی است بنابراین سفته فقط در صورت عدم پرداخت واخواست می‌شود.

امتناع از تأدیه وجه برات یا سفته باید در ظرف ده روز از تاریخ وعده به وسیله نوشته‌ای که اعتراض عدم تأدیه (واخواست‌نامه) نامیده می‌شود معلوم گردد. اگر روز دهم تعطیل باشد اعتراض روز بعد از آن به

عمل می‌آید برای اعتراض نکول و امتناع از قبول و یا نکول مهلت خاصی پیش‌بینی نشده است اما طبق عرف اعتراض عدم قبولی نیز باید در ظرف ده روز از تاریخ نکول برات صورت پذیرد.

در صورت عدم واخواست سفته یا برات در موعد مزبور دعوی دارنده بر علیه ظهرنویس‌ها و همچنین دعوی هر یک از ظهرنویس‌ها بر ظهرنویس‌های قبلی پذیرفته نشده و دارنده سفته و یا برات فقط حق مراجعه به متعهد و برات‌گیر را خواهد داشت.

فوت، ورشکستگی متعهد و یا برات‌گیر و یا اعتراض نکول برات مانع واخواست (اعتراض) عدم تأدیه نمی‌باشد.

اگر براتی به علت عدم قبولی و یا امتناع از قبول و یا نکول واخواست گردید، برات به همراه واخواست‌نامه برگشتی از دادگستری تا سررسید نگهداری می‌شود و در آن تاریخ اگر پرداخت نشد به علت عدم پرداخت نیز واخواست می‌گردد. واخواست عدم قبولی نمی‌تواند جانشین واخواست عدم پرداخت گردد.

دارنده سفته و یا براتی که به علت عدم تأدیه واخواست شده است باید در ظرف مدت ده روز از تاریخ واخواست، عدم تأدیه سفته یا برات را به وسیله اظهارنامه رسمی یا نامه سفارشی دو قبضه به کسی که برات یا سفته را به او واگذار نموده است اطلاع دهد.

هر یک از ظهرنویس‌ها نیز باید در ظرف مدت ده روز از تاریخ اطلاع (بشرح فوق) عدم تأدیه را به ظهرنویس سابق خود اطلاع دهد.

چنانچه دارنده سفته و یا براتی که محل پرداخت آن در ایران بوده در ظرف یکسال، و دارنده سفته و براتی که محل پرداخت آن خارج از کشور باشد ظرف ۲ سال ازتاریخ واخواست‌نامه اقامه دعوی ننماید، دعوی وی بر علیه ظهرنویس‌ها و برات دهنده پذیرفته نخواهد شد و دارنده سفته و یا برات فقط حق مراجعه به متعهد و برات‌گیر را خواهد داشت.

واخواست برات و سفته به موجب نوشته‌ای روی فرم‌های مخصوصی که به همین منظور پیش‌بینی شده است به عمل می‌آید. بانک‌ها می‌توانند فرم واخواست را چاپ و یا اینکه از اوراقی که توسط دادگستری چاپ و به فروش می‌رسد استفاده نمایند.

عملیات اجرائی واخواست

۱– تکمیل فرم واخواست

– در بروات وصولی واخواست کننده، واگذرانده سفته و در بروات خریداری و تضمینی واخواست کننده بانک می‌باشد بنابراین در کادر مشخصات واخواست کننده بر حسب مورد مشخصات واگذارنده و یا بانک نوشته می‌شود.

فرم واخواست در سه نسخه تنظیم گردیده و دو نسخه آن به دادگستری ارسال و یک نسخه در شعبه بایگانی می‌شود.

– چنانچه قسمتی از وجه برات یا سفته پرداخت شده باشد در این صورت مابه‌التفاوت مبلغ پرداخت شده و مبلغ اسمی به عنوان مبلغ خواسته در محل مربوط نوشته می‌شود. بدیهی است در چنین مواردی قید مبلغ سفته یا برات نه تنها به نفع واخواست کننده نیست بلکه مستلزم پرداخت هزینه اضافی می‌باشد.

۲– دریافت هزینه‌های واخواست

هزینه‌های متعلقه به بروات واخواستی شامل موارد ذیل می‌باشد:

– هزینه واخواست معادل ۲ درصد مبلغ خواسته به انضمام کارمزد بانک طبق تعرفه.

– کمک هلال احمر مقطوع ۱۰۰۰ ریال

– هزینه ابلاغ واخواست به ازای هر نوبت ٤٣/٢٠٠ ریال به علاوه هزینه پست می‌باشد.

– کارمزد واخواست هر برگ سفته ٥٧٦/٠٠٠ ریال بوده که به نفع شعبه واخواست کننده کارسازی می گردد. همچنین بهای هر برگ واخواست‌نامه ۲۰۰۰۰ ریال است.

هزینه‌های واخواست بروات وصولی از واگذارنده سفته یا برات دریافت می‌شود.

هزینه واخواست بروات تضمینی و خریداری در صورت داشتن موجودی از حساب استفاده کننده تسهیلات برداشت و در غیر این صورت از محل حساب بدهکاران موقت تأمین و هنگام وصول مطالبات بانک دریافت می‌گردد.

پس از واریز وجه هزینه واخواست و کمک هلال احمر به حساب‌های ذیربط در بانک ملی و ثبت واخواست‌نامه در دفتر دادگستری یا ثبت اسناد (در صورت عدم وجود دادگستری) دستور ابلاغ واخواست‌نامه به شخصی که سفته یا برات علیه او واخواست شده است صادر و نتیجه عملیات ابلاغ توسط مأمور ابلاغ در محل پیش‌بینی شده روی واخواست‌نامه قید می‌گردد. یک نسخه از واخواست‌نامه ابلاغ شده در دادگستری نگهداری و یک نسخه به دارنده سند (شعبه بانک) تحویل داده می‌شود. در

صورت اقامه دعوی توسط دارنده سفته یا برات دادگاه مکلف است به مجرد تقاضای دارنده سفته یا براتی که به علت عدم تأدیه واخواست شده است معادل وجه آن را از اموال شخصی که علیه او واخواست‌نامه تنظیم شده به عنوان تأمین توقیف نماید. دارنده سفته یا برات می‌تواند تقاضای دریافت خسارت تأخیر تأدیه را بنماید.

به موجب ماده ۷۱۹ قانون آئین دادرسی مدنی خسارت تأخیر تأدیه از تاریخ واخواست از قرار ۱۲٪ در سال محاسبه می‌شود.

واخواست‌نامه که از ۴ بخش اصلی تشکیل گردیده و می‌بایست با دقت تکمیل گردد.

الف) صدر واخواست‌نامه: محلی است که جهت درج مشخصات متقاضی و اعتراض کننده (بانک) و نیز مشخصات دقیق شخصی که واخواست علیه او تنظیم می‌گردد تعبیه شده است. دقت شود مشخصات بدهکار به‌طور کامل مشتمل بر نام و نام‌خانوادگی، نشانی بدهکار (کوچه، خیابان، پلاک) به نحوی که آدرس درج شده برای مأمور ابلاغ قابل شناسایی و مراجعه باشد ثبت گردد.

ب) شرح سفته: که متضمن توضیح سررسید سفته و علت تقاضای واخواست برای مرجع قضایی می‌باشد.

ج) روی سفته: که دقیقاً مشخصات روی سفته شامل شماره خزانه‌داری، سررسید، مبلغ، محل پرداخت عیناً می‌بایست ثبت شود.

د) ظهر سفته: دقیقاً مشخصات ضامنین در آن درج می‌گردد

اوراق مشارکت

تعریف

اوراق مشارکت، اوراق بهاداری است که با مجوز قانونی خاص یا مجوز بانک مرکزی به منظور جمع‌آوری وجوه سرگردان جامعه و مشارکت عمومی در فعالیت‌های اقتصادی، برای تأمین بخشی از منابع مالی مورد نیاز طرح‌های سودآور عمرانی و تولیدی، در چارچوب عقد مشارکت مدنی منتشر و جهت عرضه در اختیار بانک‌های عامل قرار می‌گیرد.

در ایران انتشار اوراق مشارکت تحت عنوان اوراق قرضه برای اولین بار در سال ۱۳٤۸ به تصویب رسید اوراق قرضه عباس‌آباد و اوراق قرضه گسترش واحدهای تولیدی و... از نمونه‌های اوراق قرضه منتشر شده قبل انقلاب می‌باشد. قانون نحوه انتشار اوراق مشارکت در مهر ماه سال ۱۳۷٦ به تصویب مجلس شورای اسلامی رسید.

مشخصات اوراق مشارکت

به موجب لایحه قانونی نحوه انتشار اوراق مشارکت مصوب مهر ماه ۱۳۷٦ مشخصات اصلی اوراق مزبور به قرار ذیل می‌باشد.

- اوراق مشارکت می‌تواند با نام و یا بی‌نام باشد.
- اوراق مبلغ اسمی مشخص و مدت معین دارد.
- بازپرداخت مبلغ اصل اوراق و پرداخت سود علی‌الحساب آن در مقاطع تعیین شده توسط ناشر تضمین می‌شود.
- رابطه حقوقی بین ناشر و دارندگان اوراق رابطه وکیل (ناشر) و موکل (خریداران) می‌باشد. این رابطه تا سررسید اوراق بین ناشر و دارندگان بعدی اوراق نیز نافذ و معتبر است.

انواع اوراق مشارکت از لحاظ ناشرین

اوراق مشارکت از لحاظ ناشرین آن شامل انواع ذیل می‌باشد.

۱- اوراق مشارکت دولت

اوراقی است که صرفاً برای تأمین بخشی از منابع مالی مورد نیاز طرح‌های عمرانی- انتفاعی دولت به میزانی که در بودجه سالانه پیش‌بینی می‌شود توسط دولت منتشر می‌گردد.

۲- اوراق مشارکت شهرداری‌ها
۳- اوراق مشارکت شرکت‌های دولتی و نهادهای بخش عمومی
٤- اوراق مشارکت شرکت‌های سهامی عام پذیرفته شده در بورس
٥- اوراق مشارکت بانک مرکزی که موضوع معینی نداشته و به منظور کنترل بازار پول منتشر می‌شود.

شرایط و مقررات عمومی

۱- برای انتشار اوراق مشارکت ارائه گزارش توجیهی طرح از لحاظ اقتصادی، فنی و مالی الزامی است.
۲- به استثناء بند ٥ ماده ۲ قانون عملیات بانکی بدون ربا فروش اوراق مشارکت یک خدمت بانکی است که بانک‌های عامل در قبال دریافت کارمزد از طرف ناشر به عموم عرضه می‌نمایند.
۳- اوراق مشارکت دارای کوپن‌های سود علی الحساب با نرخ معینی می‌باشد که در مقاطع مشخص (معمولاً ۳ ماهه) به دارندگان آن پرداخت می‌شود. بازپرداخت اصل و سود اوراق توسط سازمان‌های ذیربط و بانک‌های عامل تضمین می‌گردد.
٤- بازخرید اوراق مشارکت طرح‌های عمرانی دولت و اوراق مشارکت بانک مرکزی از محل منابع بانک تأمین می‌گردد. بنابراین سود متعلقه به اوراق مزبور در مدت زمانی که اوراق بازخرید شده نزد بانک می‌باشد. متعلق به بانک خواهد بود.
٥- بازخرید سایر اوراق مشارکت از محل وجوه تنخواه ناشر، نزد بانک انجام می‌شود بنابراین سود آن به بانک تعلق نمی‌گیرد.
٦- سود قطعی اوراق مشارکت در روز سررسید طبق نظر بانک مرکزی تعیین و از محل سود قطعی طرح پرداخت می‌گردد.
۷- بانک مرکزی با انتخاب امین (شخص حقیقی یا حقوقی) بر مصرف وجوه، نحوه نگهداری حساب‌ها و صورت‌های مالی و عملکرد اجرائی طرح نظارت می‌نماید.
۸- در صورت عدم مراجعه دارنده برای دریافت وجه اوراق سررسید شده، بعد از انقضای مدت، هیچگونه سودی به اوراق تعلق نمی‌گیرد.
۹- اوراق مشارکت دولت و بانک مرکزی با توجه به تقلیل نرخ سود به میزان مالیات مشمول پرداخت مالیات قرار نمی‌گیرند.

سود سایر اوراق مشارکت مشمول پرداخت ٦٪ مالیات می‌باشد که از ناشر اوراق دریافت می‌گردد. سود پرداختی به دارندگان اوراق جز هزینه‌های قابل قبول در احتساب مالیات محسوب می‌شود.

به سود پرداختی به خریداران اوراق مشارکت و معاملات بعدی آن مالیات تعلق نمی‌گیرد.

بازپرداخت اصل و سود اوراق مشارکت دولت از طریق نظام بانکی تضمین می‌شود.

انواع اوراق مشارکت از لحاظ نگهداری و ثبت در حساب‌های انتظامی

۱- اوراق مشارکت امانی فروش نرفته

اوراقی که توسط ناشر جهت فروش به بانک تحویل می‌گردد.

۲- اوراق مشارکت بازخریدی سررسید شده

۳- اوراق مشارکت فروش مجدد

اوراق مشارکت فروش مجدد، اوراقی است که قبل از سررسید بازخرید شده و مجدداً قابل عرضه و فروش می‌باشد.

٤- اوراق مشارکت سرمایه‌گذاری بانک

اوراقی است که بنا به الزامات قانونی، بانک‌ها اقدام به خرید آن می‌نمایند

۵- اوراق مشارکت امانی خریداران

اوراقی است که اشخاص جهت نگهداری و انجام امور مربوط به واریز سود آن به بانک می‌سپارند.

هر یک از انواع اوراق مزبور در حساب‌های انتظامی با نام مربوطه ثبت می‌شوند.

صندوق اجاره : بخشنامه شماره ۱/۱۴۶۵ مورخ ۱۴۰۲/۰۵/۱۰ مدیریت امور بانکداری شخصی و بهبود تجربه مشتری

به موجب بند ١٤ ماده ۲ قانون عملیات بانکی بدون ربا، قبول و نگهداری امانات طلا و نقره و اشیاء گران‌بها و اوراق بهادار و اسناد رسمی از اشخاص حقیقی و حقوقی، یکی از وظایف نظام بانکی پیش‌بینی شده است. برای این منظور در بانک‌ها صندوق‌های قابل اطمینان و با ضریب ایمنی بالائی وجود دارد که اشخاص می‌توانند برای نگهداری اشیاء و اوراق بهادار خود آن را اجاره نمایند.

مواردی از شرایط و مقررات اجاره صندوق اجاره به قرار ذیل می‌باشد:

۱- اشخاص حقیقی و حقوقی که نزد بانک حساب (اعم از سپرده قرض‌الحسنه و یا سرمایه‌گذاری مدت‌دار) داشته باشند، می‌توانند در محدوده امکانات بانک صندوق امانات اجاره نمایند.

۲- حداقل سن اشخاص حقیقی برای اجاره صندوق ۱۸ سال تمام می‌باشد.

۳- اجاره کننده صندوق حق واگذاری آن به غیر را ندارد.

٤- برای باز کردن و بستن صندوق مراجعه مشتری یا وکیل او الزامی است. در مورد اشخاص حقوقی باید صاحبان امضای مجاز مراجعه نمایند و یا با رعایت مفاد اساسنامه خود به شخص حقیقی وکالت یا نمایندگی بدهند.

٥- نگهداری اشیاء ممنوعه در صندوق مجاز نمی‌باشد.

٦- بانک هیچگونه مسئولیتی در مورد محتویات صندوق و تبعات ناشی از نگهداری آن ندارد.

٧- صندوق اجاره معمولاً دارای دو قفل است که کلید یکی از قفل‌ها نزد مشتری و کلید قفل دیگر نزد بانک نگهداری می‌شود. صندوق با استفاده از دو کلید بانک و مشتری باز می‌شود. قفل مربوط به مشتری دارای دو کلید است و هر دوکلید نزد مشتری نگهداری می‌شود.

٨- در صورت مفقود شدن حتی یک کلید، مشتری بایستی بانک را مطلع سازد.

٩- چنانچه به علت مفقود شدن کلید و یا به هر علت دیگری به صندوق خسارت وارد شود مسئولیت جبران آن به عهده مشتری می‌باشد.

١٠- پس از بسته شدن قفل مشتری قفل بانک به خودی خود بسته می‌شود. بنابراین چنانچه در اثر غفلت مشتری صندوق بسته نشود عواقب آن به عهده مشتری خواهد بود. در صورتی که در مراجعه بعدی مشتری مشاهده نماید که صندوق بازمانده دلیل برآن است که در مراجعه قبلی صندوق را قفل ننموده است و در این ارتباط هیچگونه ادعائی علیه بانک مسموع نخواهد بود.

١١-اجاره‌بهای یکساله صندوق طبق تعرفه جاری بانک و با توجه به ابعاد صندوق تعیین و هنگام انعقاد قرارداد دریافت می‌گردد.

١٢- علاوه بر اجاره سالیانه، بانک مبلغی را به عنوان ودیعه نیز از مشتری دریافت می‌نماید. ودیعه مزبور در صورت نداشتن بدهی در پایان مدت اجاره مسترد می‌شود.

١٣- در صورتی که مشتری در موعد مقرر اقدام به تخلیه و تحویل صندوق ننماید. قفل صندوق با حضور نماینده مرجع قضائی و نمایندگان ادارات ذیربط در بانک شکسته شده و محتویات آن با تنظیم صورتمجلس از صندوق خارج و در محل دیگری نگهداری می‌شود.

۱٤- رابطه بین بانک و مشتری در واگذاری صندوق اجاره بر مبنای عقد اجاره است و مدت قرارداد اجاره از تاریخ قرارداد یکسال می‌باشد.

۱۵- در صورت فوت مشتری محتویات صندوق در مقابل ارائه گواهی انحصار و وراثت، گواهی مالیات بر ارث و تصفیه اجاره بها به وراث قانونی وی تحویل می‌گردد.

۱٦- پس از صدور گواهی انحصار وراثت، جهت اخذ گواهی مالیات بر ارث، صندوق با حضور کلیه وارث و نماینده اداره امور اقتصادی و دارائی و نمایندگان ادارات ذیربط در بانک باز و پس از صورت برداری دوباره قفل خواهد شد.

۱۷- هرگاه به بانک اظهار شود که احتمال وجود وصیت‌نامه در صندوق وجود دارد، در صورتی که آگهی نوبت اول انحصار و وراثت در روزنامه رسمی آگهی شده باشد صندوق با حضور کلیه وراث مذکور در آگهی و نماینده اداره امور اقتصادی و دارائی و نمایندگان ادارات ذیربط در بانک باز شده و در صورت وجود وصیت‌نامه فتوکپی آن در مقابل اخذ رسید از همه وراث تسلیم می‌شود.

۱۸- بانک مکلف به اجرای دستورات مرجع قضائی در مورد صندوق می‌باشد.

۱۹- سایر شرایط و مقررات اجاره صندوق امانات در قرارداد مربوطه پیش‌بینی شده است.